

Programmabegroting 2014 Meerjarenperspectief 2015 – 2017

Gemeente Alblasterdam

Inhoudsopgave

INLEIDING	5
FINANCIËLE BEGROTING	9
Hoofdstuk 1 Van perspectiefnota naar begroting	10
Hoofdstuk 2 Overzicht van baten en lasten.....	13
Hoofdstuk 3 Uiteenzetting van de financiële positie.....	17
BELEIDSBEGROTING	23
Hoofdstuk 4 Programmaplan	24
Programma Dienstverlening en Bestuur.....	24
Programma Samenleving	41
Programma Ruimte.....	57
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen.....	75
Hoofdstuk 5 Paragrafen.....	76
Lokale heffingen	76
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	79
Onderhoud Kapitaalgoederen	82
Financiering.....	86
Bedrijfsvoering.....	94
Verbonden partijen	100
Grondbeleid.....	103
BIJLAGEN	113
Bijlage 1 Staat van reserves en voorzieningen	114
Bijlage 2 Programma's naar kostensoorten	116
Bijlage 3 Formats verbonden partijen.....	131

INLEIDING

Voor u ligt de begroting 2014. Het motto van deze begroting is "Oogsten". In deze begroting treft u geen voorstellen voor nieuw beleid. 2014 is een bijzonder jaar. Tot de verkiezingen ligt de nadruk op de realisatie van het collegeprogramma 2010-2014. De huidige collegeperiode sluiten wij af met een gezonde financiële positie: een structureel sluitende begroting, ruim voldoende weerstandvermogen, een gunstige schuldpositie en geen verhoging van de OZB in 2014.

Alblasserdam is er nog niet. De ontwikkelingen, die op gemeenten afkomen, stelt ons de komende jaren voor de uitdaging om nieuwe taken uit te voeren met minder middelen. Wij krijgen voor de decentralisaties van taken vanuit het Rijk de komende jaren een bezuinigingstaakstelling mee ten opzichte van de huidige Rijksbudgetten. Deze uitdaging kunnen wij aangaan vanuit een solide basis!

Collegeprogramma 2010-2014

Alblasserdam, sterk door verbinding! De titel van het collegeprogramma 2010-2014. De tussenevaluatie in 2012 gaf beeld dat wij op koers lagen met de 113 concrete prestatieafspraken. In het 4^e kwartaal 2013 zal de eindevaluatie plaatsvinden.

De hoofddossiers Meedoen, Duurzaamheid, Vrijtijdseconomie, Structuurvisie, Dienstverlening en Solide financiële basis omvatten thema's die beeldbepalend zijn voor het streefbeeld van Alblasserdam 2015. In de beleidsbegroting treft u aan wat wij in 2014 willen bereiken op deze hoofddossiers.

Meedoen

De pilot in de wijk Kinderdijk krijgt steeds verder vorm. Meedoen in Kinderdijk focust zich in het bijzonder op alle sociale netwerken die er al zijn. In de komende periode zal het evenwicht steeds meer verschuiven naar de samenleving, zij gaat de experimenten zelf dragen. Met andere woorden: bewoners en professionals nemen samen verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de experimenten. Vanuit de ervaringen die worden opgedaan in de pilot Kinderdijk wordt een werkwijze ontwikkeld voor heel Alblasserdam.

Gezondheidscentrum Dok11 ontwikkelt zich de komende jaren verder tot een innovatieve voorziening op het snijvlak tussen zorg en welzijn. Het gebouw wordt zo uitgebreid dat welzijnsorganisaties en zorgaanbieders (in de eerste en tweede lijn) optimaal samenwerken rondom de belangrijkste gezondheidsvraagstukken in Alblasserdam.

Transities: Op 1 januari 2015 staat de implementatie van de drie decentralisatie-opgaven op de rol. Dan komen de taken vanuit de Awbz, Jeugdzorg en de Participatiewet over naar gemeenten. Dit vraagt veel organisatie en voorbereiding. Als Alblasserdam kunnen we dat niet alleen en we zullen ook in 2014 in nauwe samenwerking met gemeenten in de regio's Drechtsteden en Zuid-Holland Zuid deze operatie oppakken en vorm geven.

Duurzaamheid

Het duurzaamheidsactieplan bevat 27 acties om duurzaamheid in Alblasserdam in de praktijk te brengen en een bijdrage te leveren aan de klimaatdoelstellingen 20% duurzame energie in 2020 en 2% energiebesparing per jaar. In 2014 zullen de acties uit het duurzaamheidsactieplan verder worden uitgevoerd.

Vrijtijdseconomie

In 2014 krijgt het beleidsprogramma over de vrijetijdseconomie een vervolg in de vorm van een uitvoeringsprogramma. Belangrijke onderwerpen die aan de orde komen zijnde ontwikkeling van het havengebied in het centrum van Alblasterdam (Landvast, TOP, Zuiderstek 1, watersportverenigingen, campers, verbinding Kinderdijk), het betrekken van de ondernemers in het gebied bij de ontwikkelingen en het bevorderen van vrijetijdseconomie in het algemeen.

Structuurvisie

Met de in 2013 vastgestelde structuurvisie is een stip op de horizon gezet voor 2040. Het bevat een ruimtelijke agenda welke met ingang van 2014 verder uitgewerkt zal worden. De agenda geeft aan met welke drie speerpunten uit de ruimtelijke thema's op korte termijn aan de slag wordt gegaan;

- Aantrekkelijkheid centrum vergroten;
- Bereikbaarheid;
- Uitbouw van de transferiumfunctie.

Dienstverlening

De uitgangspunten bij onze dienstverlening zijn digitaal en dichtbij. In 2014 wordt verder gewerkt aan het realisatieplan dienstverlening. In het kader van het ontwikkelprogramma organisatienetwerk Drechtsteden zal een keuze worden gemaakt voor de deelname aan een Drechtstedelijk Klant Contactcentrum (DKCC).

Solide financiële basis

De begroting 2014-2017 is structureel sluitend. In alle jaren 2014 tot en met 2017 is sprake van een positief geraamd resultaat. Het geraamd "structureel" resultaat is het geraamd resultaat gecorrigeerd voor de incidentele baten en lasten (inclusief mutaties in de reserves). Over de jaren 2014-2017 is in totaal sprake van een positief geraamd "structureel" resultaat.

Bedragen x € 1.000	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
-/- = nadelig				
Geraamd resultaat	31	1	137	134
Geraamd "structureel" resultaat	367	-/- 22	113	110

Ten opzichte van voorgaande jaren hebben wij conservatiever geraamd. De algemene uitkering is geraamd op basis van de meicirculaire 2013. Vooruitlopend op de te verwachten rijksbezuiniging van € 6 miljard hebben wij rekening gehouden met een korting op de algemene uitkering van € 275.000 voor de jaren 2014 en 2015 en € 540.000 voor de jaren 2016 en 2017. Deze is gebaseerd op de informatie van de VNG, waarin landelijk voor 2014 een korting van circa € 300 miljoen wordt verwacht, die naar 2018 nog verder zal oplopen.

Voor 2014 is geen OZB verhoging opgenomen. De precario kabels en leidingen wordt in 2014 met 10% verlaagd. Voor de overige gemeentelijke belastingen en heffingen is het bestaande beleid voortgezet. In de begroting zijn geen nieuwe structurele bezuinigingsvoorstellen opgenomen. Wij hebben in de afgelopen jaren al een aantal bezuinigingsrondes gerealiseerd.

De financiële positie van een gemeente omvat meer dan alleen een structureel sluitende begroting. Uit de uiteenzetting over de financiële positie blijkt dat het weerstandsvermogen ruim voldoende is om de gekwantificeerde risico's te kunnen opvangen. De schuldpositie van de gemeente Alblasterdam blijft ruim binnen de kritische normen.

Uit onderstaande tabel blijkt een verbetering van de financiële positie in de periode 2010-2014.

Bedragen x € 1.000	Stand per 1-1-2010	Stand 31-12-2012	Stand per 1-1-2014 (verwacht)
Weerstandscapaciteit	1.594	5.509	5.596
Risicoprofiel	Niet gekwantificeerd	3.092	2.958
Ratio weerstandsvermogen		1,8	1,9
Algemene reserve	2.348	3.304	3.509
Schuldpositie:			
- debt ratio	87%	66%	69%
- schuldquote	104%	61%	60%

Bestuursstijl

De interactieve bestuursstijl staat voor een transparant, betrokken, herkenbaar en verbindend bestuur. Het college staat in de samenleving en zoekt actief de samenspraak met betrokken inwoners, bedrijven, instellingen en verenigingen. De ingezette bestuursstijl maakt deel uit van de evaluatie van het collegeprogramma en zal in 2014 verder worden doorontwikkeld met college, raad en de organisatie.

Organisatieontwikkeling

Op 13 oktober 2011 sprak de raad uit bestuurlijk zelfstandig te blijven. In 2012 heeft het college, na een uitgebreide consultatie van de hele organisatie, het organisatieontwikkelingsprogramma '*Samen verder met Passie en Lef*' vastgesteld. Hierin wordt aan de hand van een viertal ontwikkelsporen uitgewerkt hoe Alblasserdam tot 2014 toegroeit naar een flexibele netwerkorganisatie. Via de sporen 'waardegedreven organisatie' en 'verbinden en versterken van netwerken' worden in werkgroepen verschillende projecten uitgevoerd die bijdragen aan de doelen van de organisatieontwikkeling. Eind 2013 vindt een eerste evaluatie plaats van behaalde resultaten in de organisatieontwikkeling, als onderdeel van het overdrachtsdossier van het college. Tevens wordt een aanzet gegeven voor een volgende stap in de organisatieontwikkeling, rekening houdend met regionale ontwikkelingen.

Regionale samenwerking

Het jaar 2014 zal in het teken staan van de doorontwikkeling van de samenwerking in de Drechtsteden, zowel organisatorisch als bestuurlijk. In 2013 is een aantal stappen voorbereid ten behoeve van de uitwerking van de Visie werken in de Drechtsteden. Deze stappen zijn uitgewerkt in het Ontwikkelprogramma Organisatienetwerk Drechtsteden. Het gaat in dit programma vooral om het samenbrengen van kennis en expertise, versterking van de eenduidige sturing van het ambtelijke netwerk, uniformering van processen en systemen en het flexibel(er) kunnen uitwisselen van personeel.

Om als regio Drechtsteden een sterke, aantrekkelijke en bereikbare regio te blijven, daarin door te ontwikkelen en de positie te versterken, zijn op regionale en regio-overstijgende vraagstukken een gezamenlijke politieke kaderstelling, legitimatie en koers noodzakelijk. Het resultaat hiervan is een politiek/maatschappelijk gestuurd regionaal Meerjarenprogramma 2014-2018.

Opbouw begroting

In de financiële begroting treft een algemene beschouwing over het financieel beeld, het overzicht van baten en lasten en een uiteenzetting van de financiële positie. Vervolgens zijn in de beleidsbegroting de 3 programma's (Dienstverlening en bestuur, Samenleving en Ruimte), een Overzicht van Algemene dekkingsmiddelen en de verplichte paragrafen opgenomen. In de bijlagen treft u een overzicht van reserves en voorzieningen, overzichten van de programma's naar kostensoorten en specifieke informatie over verbonden partijen.

Tot slot

De huidige collegeperiode wordt in 2014 afgesloten. De financiële positie is gezond en is in de periode 2010-2014 verbeterd. Alblasserdam is er nog niet! Het nieuwe college kan vanuit een solide basis de uitdagingen van de decentralisaties aangaan en werken aan doorontwikkelen en verdere professionalisering van de organisatie.

FINANCIËLE BEGROTING

Hoofdstuk 1 Van perspectiefnota naar begroting

De uitgangspositie vanuit de Perspectiefnota 2014

De Perspectiefnota 2014 had ten opzichte van andere jaren een bijzonder karakter. Als gevolg van het feit dat 2014 een verkiezingsjaar betreft, bevat de Perspectiefnota 2014 geen voorstellen voor nieuw beleid. Tot de verkiezingen ligt de nadruk op het realiseren van het collegeprogramma 2010-2014. Het motto van de Perspectiefnota 2014 is dan ook "Oogsten".

Voor de jaarschijven 2014 (€ 33.476) en 2015 (-/- € 17.005) kon er een nagenoeg sluitend financieel perspectief gepresenteerd worden. Budgettaire gezien was met name in 2016 en 2017 (-/- € 194.000 en -/- € 205.000) een opgave op te lossen.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de veranderingen ten opzichte van de Perspectiefnota 2014. Aansluitend wordt ingegaan op de reservepositie inclusief het verloop van de innovatiereserve.

Veranderingen ten opzichte van de Perspectiefnota 2014

Het financiële meerjarenoverzicht ziet er als volgt uit:

-/- = nadelig	2014	2015	2016	2017
Saldo Perspectiefnota 2014	33.476	-/- 17.005	-/- 194.004	-/- 204.508
(Autonome) ontwikkelingen / keuzes	415.845	532.086	401.575	557.637
Herverdeeleffect verdeelsystematiek: VRZHZ en OZHZ	-/- 109.371	-/- 175.371	-/- 220.954	-/- 244.288
Algemene uitkering	4.922	-/- 76.124	415.556	290.936
Gemeenschappelijke regelingen	-/- 314.299	-/- 262.299	-/- 265.299	-/- 265.299
Totaal mutaties	-/- 2.903	18.292	330.878	338.986
Geraamd resultaat	30.573	1.287	136.874	134.478

(Autonome) ontwikkelingen / keuzes

In de begroting 2014-2017 zijn de volgende (autonome) ontwikkelingen / keuzes verwerkt:

-/- = nadelig	2014	2015	2016	2017
Personeelskosten	-/- 88.164	87.179	128.191	116.243
Dividend	200.000	200.000	200.000	200.000
Leerlingenvervoer	75.000	75.000	75.000	75.000
Rente	150.000	150.000		
Leges APV	-/- 20.000	-/- 20.000	-/- 20.000	-/- 20.000
Precario kabels en leidingen	-/- 17.500	-/- 17.500	-/- 17.500	-/- 17.500
Kunst & cultuur	9.000	9.000	9.000	9.000
OZB	90.000	90.000	90.000	90.000
Leges omgevingsvergunning	-/- 134.000	-/- 134.000	-/- 134.000	-/- 134.000
Prijscompensatie	85.000	85.000	85.000	85.000
Woonwagens	50.000			
Overige	16.509	7.407	-/- 14.116	153.714
Totaal (autonome) ontwikkelingen / keuzes	415.845	532.086	401.575	557.637

Personeelskosten

In het collegeprogramma was voor € 150.000 tijdelijke formatie opgenomen voor 1 fte publiekszaken, 0,5 fte communicatie en 0,5 fte RO. Deze formatie is vanaf 2015 niet meer in de begroting opgenomen. Voor 2014 zijn de personeelskosten geraamd op grond van de nu bekende personeelsformatie.

Dividend

De dividenden zijn meerjarig geraamd op grond van de werkelijke dividenden 2012. De werkelijke dividenduitkering van Eneco over 2012 is fors hoger dan begroot. In de 2^e Burap 2013 is een structureel voordeel vermeld. Dit structurele voordeel is verwerkt in de begroting 2014-2017.

Leerlingenvervoer

Met het ingaan van het nieuwe vervoerscontract (per 1 augustus 2012) hebben we een structureel aanbestedingsvoordeel van circa € 75.000 per jaar.

Rente

De herijking van de totale financieringspositie leidt tot lager verwachte rentekosten in 2014 en 2015. De herijking geeft geen effect op de verwachte rentekosten 2016 en 2017.

Leges APV

In de 2^e Burap 2013 is een structureel nadeel van € 20.000 vermeld in verband met lager verwachte leges APV.

Precario kabels en leidingen

Voor gemeenten die per 1 januari 2012 reeds een precariobelasting op kabels en leidingen hadden, zal mogelijk een afbouwregeling gaan gelden. Op welke wijze deze regeling vorm zal krijgen is nog niet geheel duidelijk. Vermoedelijk zal het gaan lopen via de macronorm OZB. Voor 2014 is rekening gehouden met een verlaging van de precario kabels en leidingen van 10%.

Kunst en cultuur

In de 2^e Burap is een structureel voordeel vermeld in verband met een tweetal waarderingssubsidies die niet meer worden verstrekt.

OZB

In 2013 was sprake van een meeropbrengst. Deze meeropbrengst wordt o.a. veroorzaakt doordat de areaalontwikkeling 2012 in de begroting 2013 is gereserveerd voor de verwachte toename van de kosten in de openbare ruimte als gevolg van de areaaluitbreiding. Dit levert een structureel voordeel op de OZB op van € 90.000. Uit de 2^e Burap 2013 blijkt dat het beheer van de openbare ruimte wordt gerealiseerd binnen de huidige budgetten.

Leges omgevingsvergunning

In de 2^e Burap 2013 is een structureel lagere opbrengst leges omgevingsvergunning vermeld. Vanwege een afnemend aantal (grote) aanvragen omgevingsvergunningen blijven de verwachte opbrengsten achter bij de begroting. In de begroting 2014-2017 is structureel voor een bedrag van € 134.000 aan lagere opbrengst geraamd.

Prijscompensatie

De prijscompensatie is verwerkt in de reguliere budgetten. In de begroting 2013-2016 was nog een afzonderlijke post prijscompensatie gereserveerd. Deze is op basis van de geactualiseerde begroting vervallen.

Woonwagens

Om ruimte te creëren voor het oplossen van de problematiek rondom woonwagens is vooruitlopend op een kredietaanvraag in de Perspectiefnota 2014 alvast een budget in 2014 gereserveerd van € 500.000. De kredietaanvraag zal naar verwachting in 2014 aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Vooruitlopend hierop is het budget 2014 met € 50.000 verlaagd.

Overige

De overige ontwikkelingen betreft o.m. een actualisatie van de raming van de kapitaallasten.

Herverdeeleffect verdeelsystematiek: VRZHZ en OZHZ

De structurele doorwerking van de 2^e Burap 2013 inzake het herverdeeleffect verdeelsystematiek VRZHZ en OZHZ is in de begroting 2014-2017 verwerkt.

Algemene uitkering

De algemene uitkering is geraamd op basis van de meicirculaire 2013. Vooruitlopend op de te verwachten rijksbezuiniging van € 6 miljard hebben wij rekening gehouden met een korting op de algemene uitkering. Deze is gebaseerd op de informatie van de VNG, waarin landelijk voor 2014 een korting van circa € 300 miljoen wordt verwacht, die naar 2018 nog verder zal oplopen. Wij hebben voor de gemeente Alblasterdam rekening gehouden met een korting van € 275.000 voor de jaren 2014 en 2015 en een korting van € 540.000 voor de jaren 2016 en 2017.

Gemeenschappelijke regelingen

Wij constateren dat onze begroting niet aansluit op de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen. In de 2^e Burap 2013 zijn de voor- en nadelen voor het jaar 2013 toegelicht. In de begroting 2014-2017 zijn de structurele effecten van deze verschillen verwerkt. De ramingen van de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen zijn gebaseerd op de begrotingen van deze gemeenschappelijke regelingen.

Hoofdstuk 2 Overzicht van baten en lasten

Het overzicht van baten en lasten 2014 en de meerjarenraming 2015-2017 zien er als volgt uit:

PROGRAMMA'S	Bedragen x € 1.000	Rekening 2012	Begroting 2013 na wijziging	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Dienstverlening en bestuur	Lasten	6.037	6.652	5.189	5.129	5.016	5.006
	Baten	1.019	864	788	788	788	788
	Saldo van baten en lasten	-/- 5.018	-5.788	-/- 4.401	-/- 4.341	-/- 4.228	-/- 4.218
	Toevoegingen aan reserves	0	0	0	0	0	0
	Onttrekkingen aan reserves	154	1.011	194	145	141	141
	Mutaties in de reserves	154	1.011	194	145	141	141
	Geraamd resultaat	-/- 4.864	-4.777	-/- 4.207	-/- 4.196	-/- 4.087	-/- 4.077
Ruimte	Lasten	19.920	16.525	22.969	19.269	13.557	12.541
	Baten	13.872	6.444	16.201	13.843	7.088	8.628
	Saldo van baten en lasten	-/- 6.048	-10.081	-/- 6.768	-/- 5.426	-/- 6.469	-/- 3.913
	Toevoegingen aan reserves	604	117	190	1.360	367	2.794
	Onttrekkingen aan reserves	754	567	648	573	555	432
	Mutaties in de reserves	150	450	458	-/- 787	188	2.362
	Geraamd resultaat	-/- 5.898	-9.631	-/- 6.310	-/- 6.213	-/- 6.281	-/- 6.275
Samenleving	Lasten	18.744	17.990	17.006	17.192	17.162	17.122
	Baten	8.234	11.256	6.283	6.305	6.313	6.313
	Saldo van baten en lasten	-/- 10.510	-6.734	-/- 10.723	-/- 10.887	-/- 10.849	-/- 10.809
	Toevoegingen aan reserves	359	866	118	300	300	300
	Onttrekkingen aan reserves	760	687	301	575	566	566
	Mutaties in de reserves	401	-179	183	275	266	266
	Geraamd resultaat	-/- 10.109	-6.913	-/- 10.540	-/- 10.612	-/- 10.583	-/- 10.543
Algemene dekkingsmiddelen	Lasten	2.251	1.378	1.828	1.162	887	859
	Baten	25.161	22.644	23.046	22.358	22.128	22.021
	Saldo van baten en lasten	22.910	21.266	21.218	21.196	21.241	21.162
	Toevoegingen aan reserves	668	207	193	174	153	133
	Onttrekkingen aan reserves	706	316	63	0	0	0
	Mutaties in de reserves	37	109	-/- 130	-/- 174	-/- 153	-/- 133
	Geraamd resultaat	22.947	21.375	21.088	21.022	21.088	21.029
TOTAAL	Lasten	46.952	42.545	46.992	42.752	36.622	35.528
	Baten	48.286	41.208	46.318	43.294	36.317	37.750
	Saldo van baten en lasten	1.334	-1.337	-/- 674	542	-/- 305	2.222
	Toevoegingen aan reserves	1.631	1.190	501	1.834	820	3.227
	Onttrekkingen aan reserves	2.373	2.581	1.206	1.293	1.262	1.139
	Mutaties in de reserves	742	1.391	705	-/- 541	442	-/- 2.088
	Geraamd resultaat	2.076	54	31	1	137	134

Het overzicht van algemene dekkingsmiddelen is opgenomen in het programmaplan in de beleidsbegroting.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Overzicht geraamde incidentele baten en lasten

Voor een beoordeling van de meerjarige financiële positie is het belangrijk om inzicht te hebben in de incidentele baten en lasten. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat met ingang van de begroting 2014 een overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per programma wordt opgenomen in de toelichting, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag.

In onderstaande tabel zijn de geraamde incidentele baten en lasten per programma opgenomen:

PROGRAMMA'S (bedragen in € 1.000)	Begroting 2014		Begroting 2015		Begroting 2016		Begroting 2017	
	Incidentele lasten	Incidentele baten	Incidentele lasten	Incidentele baten	Incidentele lasten	Incidentele baten	Incidentele lasten	Incidentele baten
Dienstverlening en bestuur								
- verkiezingen	59		49		49		49	
- overig								
Ruimte								
- grondexploitaties	25	94		1.226		188		2.660
- overig								
Samenleving								
- overig								
Algemene dekkingsmiddelen								
- algemene uitkering NUP	103	103	139	139				
- woonwagens	450							
- onvoorzien	40		40		40		40	
- overig								
TOTAAL	677	197	228	1.365	89	188	89	2.660

In hoofdstuk 3 is een totaal beeld opgenomen van de materiële sluitendheid van de (meerjaren)begroting.

Overzicht beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

De financiële positie van een gemeente kan in gevaar komen wanneer structurele lasten worden gedekt met incidentele baten. Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd, tenzij het gaat om reguliere onttrekkingen aan financieringsreserves c.q. dekkingsreserves (kapitaallasten) of om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal 3 jaar met als doel het dekken van structurele lasten. Het BBV schrijft voor dat met ingang van de begroting 2014 een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves wordt opgenomen in de toelichting.

In onderstaande tabel zijn de geraamde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves opgenomen:

(bedragen in € 1.000)	Begroting 2014		Begroting 2015		Begroting 2016		Begroting 2017	
	Structurele toevoeging	Structurele onttrekking	Structurele toevoeging	Structurele onttrekking	Structurele toevoeging	Structurele onttrekking	Structurele toevoeging	Structurele onttrekking
Cluster 3 Egalisatiereserves (riolering en afvalstoffenheffing)	61	165	98	152	99	125	99	84
Cluster 4 Reserves ter dekking van kapitaallasten	346	803	509	1.028	488	980	468	942
TOTAAL	407	968	607	1.180	587	1.105	567	1.026

De (bestemmings)reserves zijn in de staat reserves en voorzieningen geclusterd. Twee clusters hebben het doel om structurele lasten te dekken. Cluster 3 betreft egalisatiereserves ter dekking van gelijkmatige verdeling in tariefstelling van rioolheffing en afvalstoffenheffing. Cluster 4 betreft reserves ter dekking van kapitaallasten van investeringen.

In hoofdstuk 3 is een totaal beeld opgenomen van de materiële sluitendheid van de (meerjaren)begroting.

EMU-saldo

Op grond van de Europese begrotingsregels mag het landelijk EMU-tekort (het gezamenlijk tekort van het Rijk, lokale overheden en sociale fondsen) van de landen die participeren in de Economische Monetaire Unie niet boven de 3% uitkomen. Een goede informatievoorziening voor het Rijk is essentieel voor het monitoren en beheersen van het EMU-saldo.

Het aandeel in het maximale gezamenlijke EMU tekort is voor Alblasserdam herberekend op grond van een referentiewaarde. Het aandeel van de gemeente Alblasserdam in het maximale gezamenlijke EMU-tekort bedraagt +/- € 4.674.000 voor 2014. Wij verwachten in 2014 geen EMU tekort, maar een EMU overschot van € 11.590.000.

In de onderstaande tabel is de berekening van het aandeel van de gemeente Alblasserdam in het EMU-saldo opgenomen:

Berekening EMU-saldo (bedragen x € 1.000)	2014	2015	2016	2017
1. Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit de reserves	-/- 846	426	-/- 1.089	1.531
2. Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	2.172	2.246	2.117	2.041
3. Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	1.704	1.655	1.804	1.804
4. Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	2.590			
5. Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4				
6. Desinvesteringen in im(materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord				
7. Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijpmaken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	176	1.631	961	2.745
8. Baten bouwgrondexploitaties: Baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	7.565	6.160	294	247
9. Lasten op balanspost voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	913	913	913	913
10. Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten				
11. Verkoop van effecten: a. Gaat u effecten verkopen? b. Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	nee	nee	nee	Nee
Berekende EMU-saldo	6.916	7.943	1.252	1.965
Referentiewaarde 2013 (herberekend naar tekortnorm)	-/- 4.674	-/- 4.674	-/- 4.674	-/- 3.739
Overschot (+) / tekort (-/-)	11.590	12.617	5.926	5.704

Hoofdstuk 3 Uiteenzetting van de financiële positie

De financiële positie

De financiële vooruitzichten zijn nog steeds onzeker. De economie is verder gekrompen, investeringen lopen terug, gemeenten lopen substantiële risico's binnen de grondexploitaties en voor de gemeentefinanciën bestaat nog geen zekerheid over de financiële consequenties van de decentralisatie van Rijkstaken. Voor de begroting 2014 zullen sommige gemeenten moeilijke keuzen moeten maken. Een goed beeld van de financiële positie van de gemeente is onontbeerlijk om deze keuzen te kunnen maken. Ook de provincie volgt de ontwikkeling van de financiële positie van gemeenten actief en vormt bij de begrotingsronde een eerste beeld over onder welke toezichtsvorm een gemeente in 2014 zal komen te vallen.

De financiële positie van een gemeente is niet alleen uit de balans af te lezen. Om een goed beeld van de financiële positie van een gemeente te krijgen zijn meerdere kengetallen relevant. In de verschillende paragrafen is nadere informatie opgenomen over onder meer het risicoprofiel, het weerstandsvermogen, de schuldpositie, het beheer van kapitaalgoederen en het grondbeleid. Op grond van deze informatie kan een totaal beeld van de financiële positie van een gemeente worden gevormd.

Een aantal belangrijke kengetallen voor de financiële positie van de gemeente Alblasserdam is als volgt samen te vatten:

Indicator	Zeergunstig	Gunstig	Neutraal	Ongunstig	Zeergunstig
Structureel sluitende begroting					
Weerstandsvermogen					
Schuldpositie					

De verschillende indicatoren worden hierna kort toegelicht. In de paragrafen wordt uitgebreider ingegaan op de aspecten van de financiële positie, zoals weerstandsvermogen, schuldpositie en grondbeleid.

Structureel sluitende begroting

De jaarrekening 2012 en de begroting 2014-2017 geeft het volgende meerjarige beeld van het overzicht van baten en lasten. De meerjarenbegroting 2014-2017 is formeel sluitend.

Bedragen x € 1.000	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
-/- = nadelig				
Lasten	46.992	42.752	36.622	35.528
Baten	46.318	43.294	36.317	37.750
Saldo van baten en lasten	-/- 674	542	-/- 305	2.222
Toevoegingen aan reserves	501	1.834	820	3.227
Onttrekkingen aan reserves	1.206	1.293	1.262	1.139
Mutaties in de reserves	705	-/- 541	442	-/- 2.088
Geraamd resultaat	31	1	137	134

Voor een gezonde financiële positie is het van belang dat een gemeente structurele lasten dekt met structurele inkomsten. Voor een juist beeld van de materiële sluitendheid van de (meerjaren)begroting is inzicht nodig in de incidentele baten en lasten en de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Per 1 juli 2013 is het BBV op dit punt aangepast. In het BBV is voorgeschreven dat de begroting en de jaarrekening inzicht geeft in de incidentele baten en lasten per programma. Tevens schrijft het BBV voor dat een overzicht wordt gegeven van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. In deze (meerjaren)begroting 2014-2017 is deze informatie per programma opgenomen in hoofdstuk 2. In onderstaande tabel is deze informatie op totaal niveau samengevat.

Bedragen x € 1.000	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
-/- = nadelig				
Lasten	46.992	42.752	36.622	35.528
Baten	46.318	43.294	36.317	37.750
Saldo van baten en lasten	-/- 674	542	-/- 305	2.222
Waarvan:				
Incidentele lasten	677	228	89	89
Incidentele baten	197	1.365	188	2.660
Saldo van incidentele baten en lasten	-/- 480	1.137	99	2.571
Saldo van structurele baten en lasten	-/- 194	-/- 595	-/- 404	-/- 349
Structurele toevoegingen aan reserves	407	607	587	567
Structurele onttrekkingen aan reserves	968	1.180	1.104	1.026
Structurele mutaties reserves	561	573	517	459
Geraamd structureel resultaat	367	-/- 22	113	110

Uit de tabel blijkt over de jaren 2014 tot en met 2017 dat in totaal sprake is van een materieel evenwicht van de begroting. In 2015 is eenmalig sprake van een tekort van € 22.000. Dit tekort wordt binnen de gehele periode gecompenseerd door overschotten in de jaren 2014, 2016 en 2017.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de gemeente is het vermogen om niet structurele financiële tegenvallers op te vangen waardoor de taken kunnen worden voortgezet. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en het gekwantificeerde risicoprofiel en is uit te drukken in een weerstandsratio (= beschikbare weerstandscapaciteit gedeeld door het gekwantificeerd risicoprofiel). Een algemene norm voor de weerstandsratio is niet door de wetgever vastgesteld. Uit de literatuur blijkt wel een veel gehanteerde beoordelingstabel van het weerstandsvermogen:

Categorie	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$> 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim voldoende

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de weerstandsratio van de gemeente Alblasserdam weergegeven:

	Jaarstukken 2012	Begroting 2014
Weerstandscapaciteit:		
- algemeen	4.441.600	3.509.800
- grondexploitatie	<u>1.067.800</u>	<u>2.085.700</u>
Totaal	5.509.400	5.595.500
Risicoprofiel:		
- algemeen	2.094.400	1.922.800
- grondexploitatie	<u>997.700</u>	<u>1.035.200</u>
Totaal	3.092.100	2.958.000
Ratio weerstandsvermogen:		
- algemeen	2,1	1,8
- grondexploitatie	<u>1,1</u>	<u>2,0</u>
Totaal	1,8	1,9

Het weerstandsvermogen is ruim voldoende om de gekwantificeerde risico's op te kunnen vangen.

Schuldpositie

De investeringscapaciteit van een gemeente hangt in belangrijke mate samen met de ruimte die een gemeente heeft om nieuwe schulden aan te kunnen gaan. Deze ruimte wordt vooral bepaald door de inkomsten. Zijn er voldoende inkomsten om de hogere rentelasten van schulden op te vangen? Het blote bedrag van de schulden op de balans zeggen niet alles. Het gaat om verhoudingsgetallen, zogenaamde kengetallen. Goede indicatoren voor het beoordelen van de hoogte van de gemeentelijke schuld zijn:

- De debt ratio;
- De netto schuld als aandeel van de inkomsten (netto schuldquote).

De debt-ratio wordt berekend door de som van de langlopende schulden, de kortlopende schulden en overlopende passiva op de rechterzijde van de balans te delen door het balanstotaal en dit verhoudingsgetal uit te drukken in procenten. Een debt ratio van 80% geeft aan dat een gemeente zijn bezit met zeer veel schulden heeft belast.

De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en de hoogte van de investeringen uit het nabije verleden. Bij een netto schuldquote hoger dan 130% springt het licht voor een gemeente bij wijze van spreken op rood. De gemeente heeft dan een zeer hoge schuld. Dit plafond is vergelijkbaar met het Europese schuldplafond van 60% BBP dat geldt voor landen. Al bij een lager percentage tussen de 100% en 130% is voorzichtigheid geboden en staat het licht voor de gemeente op oranje.

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de schuldpositie van de gemeente Alblasserdam afgezet tegen de hiervoor vermelde normen:

	Kritische norm	Werkelijk 2011	Werkelijk 2012	Raming 2013	Raming 2014	Raming 2015	Raming 2016	Raming 2017
Debt ratio	80%	70%	66%	69%	65%	63%	62%	60%
Netto schuldquote	130%	78%	61%	60%	66%	81%	82%	79%

De gemeente Alblasserdam heeft een gunstige schuldpositie. De debt ratio is ruim lager dan de kritische norm van 80% en de debt ratio zal naar verwachting dalen van 70% in 2011 naar 60% in 2017. De netto schuldquote is in alle jaren lager dan de kritische norm van 130% (stoplicht op rood) en zelfs lager dan 100% (stoplicht op oranje), waarbij voorzichtigheid is geboden. Het stoplicht staat voor de gemeente Alblasserdam op "groen".

Reserves en voorzieningen

De geraamde ontwikkeling van de reserves en voorzieningen geeft het volgende beeld:

Bedragen x € 1.000	2013 (begroot na wijziging)	2014	2015	2016	2017
Stand reserves 1-1	14.301	12.964	12.290	12.832	12.527
Toevoegingen aan reserves	1.190	501	1.834	820	3.227
Onttrekkingen aan reserves	-/- 2.581	-/- 1.206	-/- 1.293	-/- 1.262	-/- 1.139
Geraamd resultaat	54	31	1	137	134
Saldo van baten en lasten	-/- 1.337	-/- 674	542	-/- 305	2.222
Stand reserves 31-12	12.964	12.290	12.832	12.527	14.749
Stand voorzieningen 1-1	6.139	5.021	5.782	6.508	7.399
Toevoegingen aan de voorzieningen	2.327	1.704	1.655	1.804	1.804
Aanwendungen	-/- 3.445	-/- 943	-/- 928	-/- 913	-/- 913
Vrijval t.g.v. baten en lasten					
Stand voorzieningen 31-12	5.021	5.782	6.508	7.399	8.290

Een staat van reserves en voorzieningen is opgenomen in bijlage 1.

Innovatiereserve

Bij de Begroting 2011 is (binnen de algemene reserve) een innovatiereserve ingevoerd om projecten die op termijn winstgevend zijn voor te financieren, maar waar vooraf wel een investering benodigd is. Hiervoor zijn er bij de Begroting 2011 en bij de Perspectiefnota's 2012 t/m 2014 (aanvullende) spelregels afgesproken.

Door het volgende college kan een nieuwe integrale afweging plaatsvinden over de inzet van de middelen uit de innovatiereserve overblijven (stand 31/12/2014 na vaststelling van de jaarrekening 2014).

Het verloop van de innovatiereserve geeft het volgende beeld:

Bedragen x € 1.000	2013 (begroot na wijziging)	2014	2015	2016	2017
-/- = nadelig					
Stand innovatie- reserves1-1	223	178	133	133	133
Toevoegingen aan reserves					
Onttrekkingen aan reserves:					
- professionalisering					
- vastgoed	45	45			
Stand innovatie- reserve 31-12	178	133	133	133	133

BELEIDSBEGROTING

Hoofdstuk 4 Programmaplan

Programma Dienstverlening en Bestuur

1. ALGEMENE PROGRAMMAGEGEVENS

a. Algemene doelstelling

Het programma Dienstverlening en Bestuur gaat over de verbetering van dienstverlening van de gemeente Alblasserdam aan burgers, bedrijven en maatschappelijke partners. Daarnaast wil dit programma bijdragen aan de verhoging van de integrale veiligheid en de invulling van de wettelijke taken op het gebied van brandweer, rampenbestrijding en bestuurlijke handhaving. Tenslotte gaat dit programma over het bestuur, zowel lokaal als regionaal.

Op 16 april 2010 sloten PvdA, SGP en CDA een coalitieakkoord: 'Alblasserdam, sterk door verbinding'. Drie kernwaarden staan hierin centraal: solidariteit en leefbaarheid, verbinden en vertrouwen, en duurzaamheid. Deze kernwaarden komen terug in een actieve, (ver)bindende en communicatieve bestuursstijl. Het bestuur wil de relatie tussen de gemeente en de inwoners versterken door vertrouwen uit te stralen, dicht bij de burgers te staan, open te communiceren, in gesprek te zijn over wat burgers vragen en willen, en hun opvattingen te betrekken in de afwegingen.

In zes hoofddossiers (meedoen, vrijetijdseconomie, structuurvisie, dienstverlening, duurzaamheid en solide financiële basis) wordt de koers voor de komende jaren geschetst. De gemeente zet juist bij deze hoofddossiers nadrukkelijk in op een interactieve bestuursstijl. Het bestuur is zich bewust van de waarde van maatschappelijk en privaat initiatief, stimuleert en faciliteert dit en heeft daarbij oog voor partnerschap. Begrippen als 'kanteling' en 'zelforganiserend vermogen' verwijzen hiernaar. Het gemeentebestuur wil besturen, mét de samenleving, in plaats van óver de samenleving.

Het Alblasserdamse bestuur is overtuigd dat ieder vraagstuk op de best passende schaal kan worden opgelost en dat daarbij steeds bewust gekozen dient te worden voor de juiste mix van efficiency, kwaliteit, nabijheid en lokale kennis met behoud van de bestuurlijke regie op de lokale beleidsbepaling. Dit betekent dat het bestuur een proactieve, zelfbewuste en een op wederzijds vertrouwen gestoelde samenwerking nastreeft dat zich kan strekken van buurtniveau (pilot Kinderdijk) tot regionale samenwerking op bijvoorbeeld het niveau van Zuid-Holland Zuid, binnen de Drechtsteden en met de andere naaste buurgemeenten in de Alblasserwaard.

b. Overzicht van thema's en producten van het programma

Thema	Product
Bestuur	- Raad en raadsondersteuning
	- College en bestuurlijke ondersteuning
Dienstverlening	- Verkiezingen
	- Burgerzaken
	- Begraven en lijkbezorging
Veiligheid	- Brandweer
	- Rampenbestrijding en –plan
	- Integrale Veiligheid

c. Commissie

Het primaat van het programma ligt bij de commissie Bestuur.

d. Portefeuillehouders

Burgemeester A.B. Blase

- Openbare orde en veiligheid (inclusief brandweezorg en rampenbestrijding);
- Bestuurskracht, communicatie, representatie;
- Evenementen;
- Publiekzaken / dienstverlening.

Wethouder S.J. Veerman

- Regionale samenwerking.

2. BESTUURLIJKE INBEDDING

Thema Bestuur

Overzicht wettelijke kaders (incl. verordeningen):

- Alblasserdam, sterk door verbinding; Coalitieakkoord 2010-2014
- Alblasserdam, sterk door verbinding; Collegeprogramma 2010-2014
- Regionaal Meerjarenprogramma Drechtsteden 2011-2014
- Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden
- Gemeenschappelijke regeling Regio Zuid-Holland-Zuid

Overzicht beleidnota's, plannen:

- Alblasserdam, brug naar de Alblasserwaard in de netwerkstad Drechtsteden (2007)
- Alblasserdam, brug naar de Alblasserwaard in de netwerkstad Drechtsteden en wat dit betekent voor de taken waarop de raad zelfstandig wil sturen (2008)
- Eindnotitie bestuurlijke toekomst van Alblasserdam (2011)
- Notitie nieuwe bestuurstijl: Verbinden en vertrouwen (2012)

Thema Dienstverlening

Overzicht wettelijke kaders (incl. verordeningen):

- Programma E-overheid
- Nationaal Uitvoeringsprogramma (NUP)
- Wet op dwangsommen
- Wet Lex Silencio Positiva
- Wet GBA / GBA verordening

Overzicht beleidnota's, plannen:

- Visie op dienstverlening 2008-2010
- Regionale visie op dienstverlening 2010
- Regionaal Proeftuinplan (programmaplan) dienstverlening 2011
- Realisatieplan dienstverlening 2012

Thema veiligheid

Overzicht wettelijke kaders (incl. verordeningen):

- Wet op de Veiligheidsregio's (2010)
- Algemene Plaatselijke Verordening (APV, jaarlijks actualiseren)
- Wet rampen en zware ongevallen (Wrzo)
- Wet maatschappelijke ondersteuning (ex gedetineerden)
- Havenbeveiligingswet
- Drank- en horecawet (2013)
- Wet regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche
- Wet bestrijding voetbalvandalisme en overlast

- Wet geluidshinder
- Politiewet

Overzicht flankerende beleidnota's, plannen:

- Dekkingsplan Brandweer Zuid-Holland Zuid (2012)
- Nota integrale veiligheid (2012-2016)
- Integraal uitvoeringsplan Veiligheid (jaarlijks)
- Regionaal Crisisplan ZHZ (2012)
- Handboek bevolkingszorg en draaiboeken publieke zorg, ondersteuning, omgevingzorg, informatie, crisiscommunicatie (2012)
- Regionaal Risicoprofiel ZHZ (2012)
- Havenbeveiligingsplan 2007
- Nota Integrale Handhaving (2011)
- Evenementenbeleid (2011)

3. ONTWIKKELINGEN, RAAKVLAKKEN EN SAMENHANG

Thema Bestuur

Het bestuur van de gemeente Alblasserdam heeft als visie het versterken van het interactief bestuur en het breder benutten van het zelforganiserend vermogen van en de kennis van de samenleving. Het gaat om een balans waarbij de overheid een vangnet biedt aan de kwetsbaren en verder ruimte, richting en vertrouwen geeft aan de samenleving. Via een interactieve bestuursstijl worden de werelden van gemeente en gemeenschap verbonden. Deze interactieve bestuursstijl staat voor een transparant, betrokken, herkenbaar en verbindend bestuur. Het bestuur staat in de samenleving en zoekt actief de samenspraak met betrokken inwoners, bedrijven, instellingen en verenigingen. Het college wil al lerende de nieuwe bestuursstijl eigen maken, het is een leer- en belevingsproces, een inspirerende ontwikkeling die gaandeweg vorm krijgt. Er is geen standaardprocedure beschikbaar.

Evaluatie en afronding collegeprogramma 2010 - 2014

Uit de tussenevaluatie (medio 2012) van het collegeprogramma 'Alblasserdam, sterk door verbinding; Collegeprogramma 2010-2014' blijkt dat de plannen grotendeels op koers liggen. Een groot deel van de (woningbouw)projecten is minder ver gevorderd dan voorgenomen. Dit komt voornamelijk door de tegenzittende marktomstandigheden. Het college heeft in de tussenevaluatie reeds de hierbij behorende prestatieafspraken herijkt. Aan het eind van 2013 wordt gestart met de eindevaluatie van het collegeprogramma.

Gemeenteraadsverkiezingen 2014

Op 19 maart 2014 zijn er verkiezingen voor de gemeenteraad. Dit zal mogelijk gevolgen hebben voor de samenstelling van de gemeenteraad en het college. Het tweede kwartaal van 2014 zal worden gebruikt voor het opstellen van een nieuw collegeprogramma.

Europees parlamentsverkiezingen 2014

Op 22 mei 2014 zijn er verkiezingen voor het Europees parlement..

Besluit bestuurlijke toekomst Alblasserdam

Alblasserdam staat met één been in de lokale unieke gemeenschap. Om zich daarbinnen van bestuurskracht te verzekeren, investeert het bestuur in de eigenheid, lokaal maatwerk, maatschappelijk partnerschap en nabijheid van bestuur. In het najaar van 2011 heeft de raad een besluit genomen over de bestuurlijke toekomst van Alblasserdam. Zij hebben hiervoor voor het volgende scenario gekozen: 'Alblasserdam: bestuurlijk zelfstandig met ambtelijke regie'. Waar in Alblasserdam in 2007 de discussie werd gevoerd over samenwerking in de Drechtsteden en de eigen positie, is bewust, volmondig en

eensgezind gekozen voor een volwaardige positie binnen de Drechtsteden. Dit betekent dat het andere been van Alblasserdam stevig in de Drechtsteden staat. Alblasserdam brengt als gemeente de eigen identiteit in de Drechtsteden in, heeft oog voor de eigen kwetsbaarheid en vult deze aan met regionale expertise. Een proactieve, zelfbewuste en op wederzijds vertrouwen gestoelde samenwerking binnen de Drechtsteden en Zuid-Holland Zuid (in combinatie met samenwerking met de andere naaste buurgemeenten in de Alblasserwaard), stelt Alblasserdam in staat ambities te verzilveren en een bestuurskrachtige gemeente te zijn.

Lokale organisatieontwikkeling

Het besluit van de gemeenteraad om het scenario 'Alblasserdam: bestuurlijk zelfstandig met ambtelijke regie' te hanteren, heeft de koers van de doorontwikkeling van de bestuurlijke en ambtelijke organisatie bepaald. De eigen ambtelijke organisatieontwikkeling is in volle gang en loopt volgens planning. Het koersplan met als titel 'samen verder met passie en lef', dat medio 2012 is vastgesteld en als leidraad geldt voor onze organisatie, wordt momenteel uitgevoerd. Via de sporen 'waardegedreven organisatie' en 'verbinden en versterken van netwerken' worden projecten uitgevoerd die bijdragen aan de doelen van de organisatieontwikkeling. Eind 2013 vindt een eerste evaluatie plaats van behaalde resultaten in de organisatieontwikkeling, als onderdeel van het overdrachtsdossier van het college.

Daarnaast is de ambtelijke organisatie in transitie. Per 1 juni 2013 zijn de taken van bouw- en woningtoezicht, vergunningverlening en APV naar de Omgevingsdienst overgeheveld. Collega's zijn in dienst getreden van de Omgevingsdienst. Er worden voorbereidingen getroffen voor de inrichting van een zelfstandige sportstichting per 1 januari 2014 met overgang van het zwembadpersoneel.

Ontwikkelprogramma Drechtsteden

Met de uitspraak van de gemeenteraad uit november 2011 in de hand en onze visie op organisatieontwikkeling is gesproken met de Drechtstedengemeenten in het voortraject van het Ontwikkelprogramma Drechtsteden, een vervolg op het proeftuinjaar 2012 en de daarop opgestelde visie op Werken in het netwerk Drechtsteden van de gemeentesecretarissen. In het eerste kwartaal van 2013 is de visie op het werken in de Drechtsteden vertaald in het Ontwikkelprogramma Drechtsteden: een geheel van 17 projecten die bijdragen aan de door de secretarissen genoemde doelen. Begin 2013 heeft ieder college van B & W de vraag gekregen om in te stemmen met het verder uitwerken van voorstellen voor de 17 projecten. Alle colleges van B&W, soms met nadere reactie, hebben hier unaniem positief op gereageerd.

Organisatienetwerk als perspectief

De regionale voorstellen in het Ontwikkelprogramma Drechtsteden vormen samen een aanmerkelijke stap in intensiever en minder vrijblijvend ambtelijk samenwerken. Het vertrekpunt is het verbeteren van ons reeds aanwezige organisatienetwerk. In de uitwerking is niet uitgegaan van één grote structuuroplossing. De manier van werken over organisatiegrenzen heen is belangrijker dan de structuurvraag zelf. Voor ieder onderwerp is de vraag gesteld wat de beste manier en schaalgrootte is om taken te organiseren. De keuzen die daarin worden voorgelegd zijn niet principieel maar pragmatisch. In een afgewogen balans van efficiency, kwaliteit, nabijheid en lokaal opdrachtgeverschap. Hier zijn voorstellen uit voortgekomen die goed passen bij de uitgangspunten ('scenario anderhalf') die door de gemeenteraad van Alblasserdam zijn geformuleerd.

De inhoud van het ontwikkelprogramma Drechtsteden

Aan de zes colleges en het DSB is inmiddels besluitvorming gevraagd over de uitgewerkte voorstellen van het Ontwikkelprogramma Drechtsteden.

De voorstellen uit het ontwikkelprogramma zijn in drie tranches onder te verdelen:

1) Bijeenbrengen van ambtelijke capaciteit.

Deze voorstellen zijn gericht op het onderbrengen van medewerkers en werkzaamheden in één organisatie. Hiermee wordt bedoeld dat de personele verantwoordelijkheid/arbeidsrelatie en aansturing alsook de werkzaamheden in één organisatieonderdeel zijn ondergebracht. Vanuit dit organisatieonderdeel kunnen medewerkers lokaal in een gemeente werkzaam zijn. Voorstellen zijn: een gemeenschappelijke unit voor economische promotie & acquisitie, 1 klant contact centrum, regionaal projectmanagement, een gemeenschappelijk ingenieursbureau, een gezamenlijke netwerkorganisatie openbare ruimte. Alle gericht op het uitwisselen van kennis van capaciteit.

2) Versterken van eenduidige sturing van het netwerk.

De voorstellen, gericht op de eenduidige sturing van ons netwerk, hebben betrekking op de instelling van netwerk-MT's en het continueren van het poolen van (beleids-)medewerkers door voortzetting van het programmeren en matchen uit de proeftuinen. Deze netwerk-MT's werken onder de verantwoordelijkheid van het ONS-D. Voor Sociaal, Fysiek, Economie is er een ambtelijk netwerk-MT waar regie en uitvoering op lokale en regionale meerjarenprogramma's worden opgepakt, inclusief de gezamenlijke aanpak van de drie decentralisatie-opgaven (m.n. Sociaal).

3) Uniformeren van processen en systemen.

De voorstellen met betrekking tot het uniformeren van processen, systemen en werkwijzen zijn randvoorwaardelijk voor het functioneren van de samenwerking en de opbrengsten die met de ontwikkeling van het netwerk zijn beoogd. Deze voorstellen zijn hoofdzakelijk gericht op de bedrijfsvoering in de organisaties en vallen voor het overgrote deel onder de ambtelijke verantwoordelijkheid van de secretarissen. Voorstellen zijn: regionale afspraken maken over het uniformeren van BackOffice, verrekenen & overhead, rechtspositieregelingen voor personeel en opleidingsbeleid.

Lokale besluitvorming over Ontwikkelprogramma Drechtsteden

Het college van B&W heeft op 18 juni een positief besluit genomen op alle vanuit het ONS-D voorgelegde beslispunten van de 17 voorstellen. Hieraan heeft zij de voorwaarde gesteld dat in de verdere uitwerking van de voorstellen rekening wordt gehouden met geformuleerde randvoorwaarden. In het vierde kwartaal van 2013 worden de voorstellen verder uitgewerkt in businesscases en wordt opnieuw bestuurlijke besluitvorming gevraagd. Ook het te behalen efficiencyvoordeel wordt dan bepaald en verwerkt in de begroting.

Toekomst van de Drechtsteden: programmering en netwerkbestuur

In de afgelopen periode zijn er intensieve discussies geweest in de Drechtwerk over de samenwerking en de toekomst in de Drechtsteden. Om als regio Drechtsteden een sterke, aantrekkelijke en bereikbare regio te blijven, daarin door te ontwikkelen en de positie te versterken, zijn op regionale en regio-overstijgende vraagstukken een gezamenlijke politieke kaderstelling, legitimatie en koers noodzakelijk. Het resultaat hiervan is een politiek/maatschappelijk gestuurd regionaal Meerjarenprogramma. Bij die programmering horen helder belegde bevoegdheden en vraagt uitvoering door een doortastend bestuur, politiek gecontroleerd en ondersteund door een efficiënte en effectieve ambtelijke organisatie. Dit heeft geleid tot een integrale hoofdnotitie en bijbehorende subnotities. In de hoofdnotitie 'Samenwerking en toekomst Drechtsteden' wordt inhoudelijk duiding gegeven aan en voorstellen gedaan over de strategische agenda van de Drechtsteden en de programmering, het netwerkbestuur en de doorontwikkeling van het ondersteunende ambtelijke netwerk. In de hoofdnotitie wordt de omgeving waarin de Drechtsteden zich bevinden, omschreven evenals de invloeden op het gebied en het profiel. Zo worden onder meer de positionering van de Drechtsteden als centraal schakelpunt op de as van Antwerpen, Brabant, Zeeland en Zuid-Holland in de Zuidwestelijke Delta geschetst en de decentralisaties

die op ons afkomen. Deze ontwikkelingen moeten hun vertaling krijgen in de visie op de lange termijn van de Drechtsteden.

In december 2012 zijn op basis van de discussies in de gemeenteraden gemeenschappelijke principes geformuleerd, onderschreven en herbevestigd in de Carrousel Bestuur. Deze principes vormen de grondslag voor te maken keuzes over de inhoud van de samenwerking:

- 1) samenwerking op basis van autonomie van de deelnemende gemeenten;
- 2) intensieve samenwerking bij regionale beleidsafhankelijkheden, samenwerking moet meerwaarde hebben;
- 3) samenwerking ter versterking van maatschappelijke resultaten en behalen van financiële voordelen;
- 4) vereenvoudiging van de sturing en de bestuurlijke structuur van de samenwerking;
- 5) behoud democratische legitimatie van volksvertegenwoordiging.

Op basis van deze principes wordt gesteld dat het regionaal meerjarenprogramma voor de periode 2014 – 2018 een politiekgestuurde regionale strategische agenda wordt. De Drechttraad neemt hierin een duidelijke, leidende, opdrachtgevende rol. Het Drechtstedenbestuur is de opdrachtnemer en een professioneel bestuur dat de opdracht tot invulling en uitvoering van beleid aanvaardt. Eind maart 2013 is opdracht gegeven aan een werkgroep uit de Drechttraad om een procesvoorstel op te stellen voor een politiek-maatschappelijk regionaal programma. Kort na de zomerperiode zal dit procesvoorstel aan de Drechttraad worden voorgelegd.

Thema Dienstverlening

Antwoord© is de landelijke beweging voor het verbeteren van overheidsdienstverlening. Het klantcontactcentrum (KCC) van de gemeente wordt de unieke entree waar burgers, bedrijven en instellingen terecht kunnen voor alle producten en diensten van de overheid en daarmee samenhangende producten en diensten van de ketenpartners. De ambitie is een sterk gedigitaliseerde en burgergerichte publieke dienstverlening op basis van de behoefte en logica van burger en bedrijf. Dit betekent dat welk kanaal de burger of ondernemer ook kiest om zijn vraag te stellen, hij altijd hetzelfde betrouwbare antwoord krijgt.

Dienstverlening is in het collegeprogramma benoemd als één van de hoofddossiers. De uitgangspunten bij onze dienstverlening zijn digitaal en dichtbij. Om hét loket voor de gehele overheid te worden is een ontwikkeling van de gehele organisatie met de (maatschappelijke) ketenpartners nodig die om integrale sturing vraagt. De gemeente Alblasserdam kan dit niet alleen; samenwerking is noodzaak. Binnen de Drechtsteden ligt daar een kans: in onze regio bestaat al een sterke praktijk van regionale samenwerking waardoor de deur naar gezamenlijke oplossingen wijd open staat. Sterker nog: niet-samenwerken wordt ronduit lastig omdat in de regio sprake is van een diepe verwevenheid van publieke organisaties die dienstverlening leveren (Sociale Dienst Drechtsteden, Omgevingsdienst ZHZ) en organisaties die de dienstverlening ondersteunen (Service Centrum Drechtsteden). Een gezamenlijke ontwikkeling van de dienstverlening heeft tot gevolg dat er minder meerkosten aan dit hoofddossier zijn verbonden.

Samenwerking op het vlak van dienstverlening is zeker niet nieuw binnen de Drechtsteden: als regionale stuurgroep en ook in de Proeftuin Dienstverlening zochten én vonden de hoofden Publieksdiensten van de zes gemeenten al tal van mogelijkheden om met elkaar de dienstverlening verder te ontwikkelen en expertise en capaciteit met elkaar te delen. In het Ontwikkelprogramma Drechtsteden wordt momenteel gewerkt aan het opstellen van een businesscase voor de vorming van een regionaal Drechtstedelijk Klant Contact Centre (DKCC). Met de vorming van een DKCC kiezen de Drechtsteden voor een duurzame samenwerking waarmee zij de dienstverlening nu en in de toekomst op een kwalitatief goede en efficiënte manier willen vormgeven voor alle inwoners uit de Drechtsteden. Door deze samenwerking kunnen de gemeenten meer bereiken voor de inwoners en de gemeentebesturen dan wanneer ze apart werken. Dat

geldt voor het strategisch ontwikkelingsvermogen, de kwaliteit van de dienstverlening en voor de efficiency die met samenwerking gerealiseerd kan worden. Met de vorming van het DKCC kunnen we de gezamenlijk geformuleerde missie en visie op dienstverlening waarmaken. In de businesscase DKCC treedt de gemeente Dordrecht op als 'hostende' partij, dat wil zeggen dat Dordrecht de 'aanbieder' is van de dienstverlening en dat de medewerkers van het DKCC in dienst komen van de gemeente Dordrecht. Het college krijgt het voorstel over het DKCC eind 2013/begin 2014 ter besluitvorming aangeboden. Eerder in 2013 heeft het college ingestemd met de uitwerking van de businesscase als een van de 17 projecten van het Ontwikkelprogramma Drechtsteden.

Thema Veiligheid

Gemeentelijke integrale veiligheid

Het gemeentebestuur, de burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties werken actief mee aan de veiligheid in ons dorp. De gemeente Alblasserdam is zich bewust van haar regisseursrol. Wij sluiten zoveel mogelijk aan bij landelijke en/of regionale veiligheidsthema's. Belangrijk is ook de afstemming met (keten) partners. Politie en Justitie leveren managementgegevens op het gebied van overlast, geweld, diefstal en verkeerszaken. Deze en andere gegevens vormen de basis voor de analyse van de objectieve en subjectieve veiligheid binnen de gemeente Alblasserdam.

In het gemeentelijk integraal veiligheidsbeleid (IVB), vastgelegd in de nota IVB uit 2012 is een aantal thema's verder uitgewerkt. De thema's zijn:

1. **Veilige woon- en leefomgeving**
Een veilige woon- en leefomgeving bundelen de veiligheidsthema's die direct met de alledaagse kwaliteit van wonen en leven te maken hebben. Hoe veilig voelen de inwoners van Alblasserdam zich en hoe kan dit gevoel verbeterd worden?
2. **Bedrijvigheid**
Het Keurmerk Veilig Ondernemen zal in 2013 wederom aan de orde komen om de veiligheid in en rondom bedrijven te verbeteren. Het Makadocentrum heeft in 2012 het Keurmerk Veilig Ondernemen behaald. De industriegebieden zijn in 2012 opnieuw gecertificeerd. Het veiligheidsbeleid is er op gericht dit beleid conform de gecertificeerde richtlijnen te continueren.
3. **Jeugd en veiligheid**
Met name veiligheidsproblemen specifiek over jeugd raken het beleidsveld veiligheid. Overlast gevende jeugdigen en jeugdgroepen, vernielingen door jongeren (vandalisme), het gebruik van alcoholhoudende drank en drugsgebruik onder jongeren zijn belangrijke aandachtspunten, net als de veiligheid in en rondom scholen.
4. **Fysieke veiligheid**
Belangrijke thema's zijn onder meer de verkeersveiligheid, externe veiligheid, brandveiligheid en natuurrampen. De rampenbestrijding en crisisbeheersing spelen een prominente rol in de beheersing van fysiek veiligheid.
5. **Integriteit en veiligheid**
Binnen dit veld vallen maatschappelijke verschijnselen die haaks staan op fundamentele regels van onze samenleving en in die zin de integriteit van onze samenleving fundamenteel bedreigen; in dit kader gaat het dan vooral om 'radicalisering en polarisatie' en vormen van georganiseerde criminaliteit.

Rampenbestrijding

De gemeente is ten tijde van een (dreigende) ramp of crisis verantwoordelijk voor de bevolkingszorg. Dat betekent dat de gemeentelijke organisatie processen in gang zet die burgers moeten beschermen en

ondersteunen ten tijde van een ramp of crisis en de terugkeer naar de normale situatie bespoedigen. Deze processen worden uitgevoerd onder de noemer bevolkingszorg. Het uitvoeren van werkzaamheden in het kader van de bevolkingszorg tijdens rampen of crises is een verantwoordelijkheid van de gemeenten in de veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid. Conform de Wet en het Besluit veiligheidsregio's wordt de organisatie van de gemeentelijke bevolkingszorg vormgegeven.

Brandweer

Voor de (ontwerp) concernbegroting 2014 is de nullijn gehanteerd. De nacalculatie over 2013 als ook de mutaties in de kapitaallasten, niet zijnde de kapitaallasten van de basis brandweezorg, zijn wel verwerkt in de inwonerbijdrage voor 2014.

Doorontwikkeling brandweer

In 2013 is de regionalisering en reorganisatie van de Directie Brandweer afgerond. In 2014 krijgt de inbedding van wettelijke en niet-wettelijke taken in de clusters en afdelingen verder beslag. Dit mede met de daarbij horende ontwikkelingen in andere wetsgebieden dan de Wet op de Veiligheidsregio's. Eventuele financiële implicaties van de reorganisatie zijn nog niet in de begroting van 2014 verwerkt. Ten aanzien van de financiële positie van de productgroep worden investeringen, inkooptrajecten, administratieve organisaties en interne controle nader op elkaar afgestemd.

De gemeenten (en bestuur) zullen in 2013 besluiten hoe de huisvesting aan de exploitatie van de VR per 2014 wordt toegevoegd. Dit is mede afhankelijk van de gekozen vastgoedvorm aangaande de brandweerkazernes.

Nieuwe Drank- en Horecawet en Prostitutiewet

Met de komst van de nieuwe drank- en horecawet (per 1 januari 2013) en de nieuwe prostitutiewet (inwerkingtreding nog onbekend) worden de taken en bevoegdheden van gemeente uitgebreid. De gemeenteraad krijgt eind 2013 de verordening drank- en horecawet ter vaststelling voorgelegd.

4. WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Eerst wordt per thema op hoofdlijn aangegeven welke effecten we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen. Dan vindt in een overzichtstabel "wat willen we bereiken?" de vertaling naar maatschappelijke effecten, prestatie-indicatoren en monitoring plaats. In het overzichtstabel "wat gaan we ervoor doen?" en "wat mag het kosten" worden, daar waar mogelijk en nodig, de prestatieafspraken, bijbehorende kosten en bestuurlijke planning weergegeven.

Thema Bestuur

Door het collegeprogramma 2010-2014 de titel 'Alblasserdam, sterk door verbinding' te geven, wordt tot uitdrukking gebracht dat het gemeentebestuur alles op alles zet om de kracht die al in het dorp en de samenleving aanwezig is in te zetten. Het bestuur doet dit door zoveel mogelijk te verbinden. Er zijn tal van initiatieven en activiteiten die Alblasserdam maken tot wat het is, zonder dat sprake is van gemeentelijke bemoeienis (of geringe bemoeienis). Het bestuur ziet zich als partners van al die actoren die initiatieven nemen ten behoeve van de leefbaarheid en ontwikkeling van Alblasserdam. De gemeente moedigt die partners ook aan om zich actief te verbinden met de gemeenschap en de gemeente, om zodoende het rendement van ieders inspanning te vergroten. Eind 2013 evalueert het college het collegeprogramma.

Na belangrijke projecten als de bestuurlijke toekomst en de tweede fase bezuinigingen en het hoofddossier duurzaamheid zal in 2013 op interactieve wijze verder worden gewerkt aan de structuurvisie, organisatieontwikkeling, pilot Kinderdijk en het hoofddossier duurzaamheid. Daarnaast blijven we doorgaan met de inbedding van de nieuwe bestuurstijl in de dagelijkse werkzaamheden: bezoeken bij

bedrijven en instellingen, wijkscouw, wekelijks spreekuur in de bibliotheek en bij aanpassingen op ruimtelijk vlak in buurten.

De organisatie is volop in beweging en verdere professionalisering van de organisatie is een voorwaarde om in te kunnen spelen op de veranderingen. De veranderende omgeving heeft consequenties voor het werkpakket van de gemeente, de wijze waarop dat wordt uitgevoerd en de inrichting van de organisatie.

In de vorige paragraaf valt te lezen dat in de eerste helft van 2012 een organisatieontwikkelingsplan is gemaakt: "Alblasserdam, samen verder met Passie en Lef". Hierin is een viertal ontwikkelsporen benoemd:

1. Waardegedreven organisatie;
2. Verbinden met en versterken van netwerken;
3. Transitieprojecten;
4. Personeel & organisatie.

Via deze ontwikkelsporen wordt uitgewerkt hoe Alblasserdam tot 2014 toegroeit naar een flexibele netwerkorganisatie. Onderdeel van het programmaplan is de raming van benodigde middelen (uitvoerings-, ontwikkel- en (mogelijke) frictiekosten). Het resultaat van deze raming is als voorstel opgenomen in deze programmabegroting.

Wat willen we bereiken? <i>Een transparant, betrokken, herkenbaar en verbindend bestuur.</i>				
Indicator	Bron	Streven 2014	Nulmeting	Recente meting
% inwoners met redelijk tot volledig vertrouwen in het gemeentebestuur	Monitor Communicatie en Bestuur (OCD)	stijging	71% (Drechtsteden 75%; 2011)	72% (Drechtsteden 70%; 2013)
% inwoners dat een voldoende geeft voor het gemeentebestuur	Monitor Communicatie en Bestuur (OCD)	stijging	80% (Drechtsteden 85%; 2011)	85% (Drechtsteden 83%; 2013)
rapportcijfer inwoners voor het gemeentebestuur	Monitor Communicatie en Bestuur (OCD)	stijging	6,3 (Drechtsteden 6,4; 2011)	6,5 (Drechtsteden 6,4; 2013)
rapportcijfer van de bevolking op stelling: burgers worden voldoende betrokken bij totstandkoming van gemeentelijke plannen	Monitor Communicatie en Bestuur (OCD)	stijging	5,6 (Drechtsteden 5,5; 2011)	5,9 (Drechtsteden 5,6; 2013)
rapportcijfer van de bevolking op stelling: burgers worden voldoende betrokken bij de uitvoering van gemeentelijke plannen	Monitor Communicatie en Bestuur (OCD)	stijging	5,6 (Drechtsteden 5,5; 2011)	5,9 (Drechtsteden 5,6; 2013)

Wat gaan we ervoor doen? Wat mag het kosten?				
Portefeuillehouder/ Hoofddossier	Wat gaan we ervoor doen? (Prestatieafspraken)	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma; 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern*	Wat mag het kosten?	Gereed
P.J. Verheij <i>Solide financiële basis</i>	1. Afspraken maken met en actieve sturing op gemeenschappelijke regelingen; 2. Op <i>interactieve</i> wijze blijven werken aan de hand van scenario's en een ontwikkelingsrichting aan de bezuinigingstaakstelling; 3. Hanteren van spelregels uit het coalitieakkoord voor een solide financiële toekomst;	1	n.v.t.	Doorlopend proces

	4. Monitoring wel of niet nakomen prestatieafspraken. Rapportage resultaten via reguliere P&C cyclus.			
	5. Uitvoeren van de innovatievoorstellen en eerdere bezuinigingsopdrachten.	3	€73.000 (2013) €36.500 (2014)	Eind 2014
A.L. Cardon <i>Nieuwe bestuursstijl</i>	1. Het houden van een wijkschouw	1 en 3	€75.000 <i>Wijkbudget is opgenomen in de begroting</i>	Halverwege 2013
A.B. Blase <i>Nieuwe bestuursstijl</i>	2. Toepassen visie bestuursstijl zoals beschreven in notitie nieuwe bestuursstijl (2011) en evaluatie aan het eind van de collegeperiode. In 2013/2014 gaat het om de hoofddossiers duurzaamheid, pilot Kinderdijk, organisatieontwikkeling en structuurvisie.	1	Eventuele kosten nieuwe bestuursstijl worden meegenomen binnen de genoemde dossiers	Doorlopend
	3. Opstellen nieuw collegeprogramma	1	n.v.t.	Medio 2014
P.J. Verheij <i>Organisatie ontwikkeling</i>	Evalueren van de organisatieontwikkeling "Samen Verder met Passie en Lef". (in juni 2012 vastgesteld plan) en toegroeien naar een flexibele netwerkorganisatie	3	€45.000	2014

Thema Dienstverlening

In het collegeprogramma 2010 – 2014, is als hoofddossier opgenomen: 'Dienstverlening digitaal en dichtbij'. Het verhogen van de kwaliteit van de dienstverlening is daarmee de komende jaren een belangrijk thema voor de gemeente Alblasserdam. Doelstelling vormt dan ook een verbeterde dienstverlening aan burgers, bedrijven en instellingen. De lokale eigenheid van dienstverlening speelt hierbij een belangrijke rol. Naast de lokale eigenheid van dienstverlening vormen drie andere uitgangspunten basis voor onze ambities op dienstverleningsvlak, namelijk de landelijke visie op dienstverlening, de bijbehorende landelijke programma's (waaronder het landelijk programma Antwoord©) en parallel hieraan de regionale visie op dienstverlening. Insteek hierbij is om waar mogelijk samen te werken, rekeninghoudend met de lokale eigenheid. Dit doen we onder meer door te werken aan het snel, betrouwbaar en slim organiseren van de dienstverlening en het optimaliseren van kanalen. Voor burgers, bedrijven of instellingen betekent dit dat ze voor steeds meer producten de wijze van afname kunnen kiezen (balie, internet, post en telefoon) en informatietechniek wordt ingezet om de levering van producten en diensten te stroomlijnen en transparant te maken.

Door de vele huidige en toekomstige ontwikkelingen op dienstverleningsgebied is in juni 2012 het 'Realisatieplan dienstverlening gemeente Alblasserdam' door het college vastgesteld. Het overzicht verschaft een totaalbeeld aan acties; onder meer voorzien van kaders en klantdoelstellingen. In dit plan zijn tevens de ambities uit het collegeprogramma verankerd. Hierbij staat een organisatie voor ogen die zich ten aanzien van haar dienstverlening verder professionaliseert, kennis heeft van het dorp Alblasserdam en haar klanten daarbinnen, die luistert naar wat er leeft in de samenleving, die in staat is om datgene wat buiten leeft naar binnen te vertalen in goede producten en hierbij, ongeacht samenwerking, duidelijk herkenbaar is.

Wat willen we bereiken?

Een verbeterde dienstverlening aan burgers, bedrijven en instellingen.

Indicator	Bron	Streven 2014	Nulmeting	Recente meting
waardering van bezoekers van de publieksbalie met betrekking tot de kwaliteit van dienstverlening, uitgedrukt in een rapportcijfer van 1 tot 10	Benchmark Publiekszaken	stijging	8,0 (2011)	-
rapportcijfer van ondernemers voor de gemeentelijke dienstverlening	Gemeentelijk ondernemingsklimaat in de Drechtsteden (OCD)	7,0	5,1 (Drechtsteden 6,2; 2007)	6,9 (Drechtsteden 6,6; 2010)
positie op ranglijst monitor.overheid.nl <i>Monitor.overheid.nl is per juni 2011 gestopt. Monitoring zal plaatsvinden via de Benchmark Publiekszaken.</i>	Monitor.overheid.nl (ministerie BZK)	positie in top 100	positie 281 (mei 2010)	positie 334 (mei 2011)

Wat gaan we ervoor doen? Wat mag het kosten?

Portefeuille- houder/ Hoofddossier	Wat gaan we ervoor doen? (Prestatieafspraken)	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma; 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern*	Wat mag het kosten?	Gereed
A.B. Blase	In juni 2012 heeft het college het 'Realisatieplan Dienstverlening gemeente Alblasserdam' vastgesteld. Het Realisatieplan is een dynamisch plan en bedoeld om richting te geven aan de ambities op het gebied van verbeteren van onze dienstverlening, in de context van de regionale samenwerking in de Drechtsteden. Het overzicht voorziet in een totaalbeeld aan kaders, doelstellingen en bijbehorende acties en kent een looptijd tot 2015. Voor een volledig overzicht aan acties wordt verwezen naar dit Realisatieplan. In 2013 vindt ondermeer doorontwikkeling plaats op de hoofdonderdelen e-dienstverlening (w.o. uitbreiding en harmonisering zaaktypen, uitbreiding digitaal loket, ontwikkelen managementinformatie) en het landelijk dienstverleningsconcept Antwoord@. De hoofdonderdelen in dit realisatieplan zijn voor 2013 budgettair opgenomen in: – Budget regionale samenwerking, onderdeel proeftuinen (uren) (proeftuinprojecten); – Projectenportfolio CIO (ondermeer t.b.v. de top 8 dienstverleningswensen); – Regionaal programmabudget (t.b.v. de regionale projecten); – Budget dienstverlening / voorheen lokale stelpost dienstverlening. (*) De werkelijke kosten van alle deelactiviteiten zijn op moment van schrijven nog niet exact te bepalen als gevolg van diverse variabelen. Het Realisatieplan Dienstverlening is daardoor een dynamisch plan. Voorafgaande aan de (regionale) projecten/activiteiten vindt eerst lokale besluitvorming plaats, op basis van ondermeer planning en financiële afweging, inclusief dekkingsvoorstel. Hierdoor kunnen per activiteit de variabele bepalingen (bijv. kostenverdeling op basis van het dan aantal deelnemende gemeenten) de juiste input leveren voor de besluitvorming. Na lokale besluitvorming vindt uitvoering veelal plaats op basis van uitgebreide projectkaarten, die vanuit de kaders worden beheerd. Dit maakt tussentijdse financiële verantwoording, op de daarvoor gereserveerde momenten, mogelijk. De kosten kunnen daardoor niet ongemerkt en onbeperkt toenemen. De kosten ten aanzien van dienstverlening zijn daarom nu PM opgenomen, maar wel gelimiteerd door hun dekking in bovenstaande budgetten die grotendeels regionaal vorm kregen.	1,2,3,4 en 5	PM (*)	2013 t/m 2015

Thema Veiligheid

Het gemeentelijk integraal veiligheidsbeleid richt zich op een aantal punten:

1. Veilige woon- en leefomgeving

Het gevoel van veiligheid is een subjectief begrip en is persoons- en omgevingsafhankelijk. Om het gevoel van veiligheid te ondersteunen heeft de gemeente Alblasserdam een communicatiebeleid ontwikkeld (zoals monitor leefbaarheid en veiligheid, bewonersbrieven, vandalismemeter, burgerjaarverslag), waarbij de burgers en ondernemers op een positieve wijze worden geïnformeerd over de stand van veiligheidszaken.

Binnen de gemeente surveilleren op verschillende dagen en tijdstippen buitengewone opsporingsambtenaren (boa's). Zij handhaven in het kader van de openbare orde en veiligheid en verlenen hulp aan hen die dit behoeven. De buurtagenten van de regiopolitie ZHZ, die actief zijn binnen de gemeente Alblasserdam, surveilleren zichtbaar te voet en per fiets. Zij zijn algemene opsporingsambtenaren en werken nauw samen met de boa's en de gemeente Alblasserdam. De politie is samen met de brandweer actief deelnemer in het RIVO (Regulier Integraal Veiligheids Overleg) dat o.l.v. de burgemeester plaatsvindt. De brandweerkorpsen Papendrecht en Alblasserdam hebben gezamenlijk een preventie controle functionaris aangesteld. Deze functionaris controleert voor beide gemeenten actief op de gebruiksvergunningen en preventievoorschriften.

2. Bedrijvigheid en veiligheid

Met het oog op de sociale veiligheid op bedrijfsterreinen en in winkelcentra versterkt het Keurmerk Veilig Ondernemen het saamhorigheidsgevoel onder de ondernemers in Alblasserdam. Schoon, heel en veilig zijn de drie peilers op basis waarvan ondernemers geholpen worden om kritisch naar hun eigen bedrijfsomgeving te kijken en gezamenlijk stappen te ondernemen die de veiligheid in en rondom bedrijfsterreinen bevordert. In 2013 trachten we zoveel mogelijk ondernemers in het Keurmerk Veilig Ondernemen te betrekken. De gemeentelijke bemoeienis t.a.v. de fysieke veiligheid is onder meer terug te vinden in de vergunningverlening.

3. Jeugd en veiligheid

De nadruk binnen dit onderdeel ligt op de samenwerking tussen de (keten) partners: de politie, jongerenwerk, GGD, scholen en de gemeente. De aanpak richt zich voornamelijk op hinderlijke en overlastgevendende jeugdigen en jeugdgroepen. Met de ketenpartners en horecaondernemers wordt in 2013 intensief samengewerkt om het drankmisbruik onder tieners te verminderen. Regionaal (ZHZ) wordt er zoveel als mogelijk aangesloten op het project 'Verzuip jij je toekomst'. Te denken valt aan maatregelen als invoering restrictiever evenementenbeleid met betrekking tot alcoholverstrekking, beperking alcoholreclame in de openbare ruimte, intensivering handhaving leeftijdsgrenzen, intensivering handhaving openbare dronkenschap, mystery-shopping en de vergroting van bewustwording bij ouders (bijvoorbeeld communicatieactiviteiten richting ouders en opvoeders). Genoemde maatregelen worden in samenwerking met de regio opgepakt en uitgevoerd.

4. Fysieke veiligheid

Kern van de aanpak van de externe veiligheid is beheersing van de 'naar buiten gerichte' (= externe) grootschalige veiligheidsrisico's in Alblasserdam en de omliggende regio van gevaarlijke stoffen binnen bedrijven en bij vervoer, waaronder buisleidingen. Beheersing van deze risico's geschiedt via implementatie van milieu- en RO-wetgeving, risicocommunicatie en voorbereiding op rampenbestrijding.

In 2010 is het Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid 2011-2014 vastgesteld. Hoofddoel van het Uitvoeringsprogramma is het werken aan een veiliger Zuid-Holland. Het Rijk stelt hiertoe via de provincie Zuid-Holland middelen beschikbaar. Het Uitvoeringsprogramma is een meerjarenprogramma waarin provincie, gemeenten en uitvoeringsdiensten (Milieudiensten, Regionale

brandweer, Veiligheidsregio's) ambities en activiteiten voor de periode 2011-2014 beschrijven, waaronder de regio Zuid-Holland Zuid.

De provincie en regio's kunnen niet 'enkel' volstaan met het Uitvoeringsprogramma. Op basis van het Uitvoeringsprogramma moeten de regio's en de provincie jaarlijks een jaarprogramma opstellen. Namens de regio Zuid-Holland Zuid fungeert de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) in dit kader als trekker. Uitvoering geschiedt gezamenlijk met de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VRHZH).

Speerpunten 2011-2014

In het Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid 2011-2014 heeft de regio Zuid-Holland Zuid aangegeven dat het accent van de opgaven in hoofdzaak niet meer ligt op inventariseren en opbouwen, maar op structurele inbedding/borging. Eindstreven in 2014 is een structurele borging van externe veiligheid in verschillende soorten facetten: in beleid, uitvoering, organisatie, bestuurlijk domein, ruimtelijke ordening, data- en kennisbeheer, financiën en samenwerking.

Naast voortzetting van reguliere (advies)taken, heeft de regio Zuid-Holland Zuid voor de periode 2011-2014 de volgende speerpunten geformuleerd:

1. Aandacht voor transport van gevaarlijke stoffen
 2. Aandacht voor groepsrisicoverantwoording
 3. Structurele borging van externe veiligheid in beleid
 4. Structurele borging van externe veiligheid in ruimtelijke ordening
 5. Versterken/borging deskundigheid en risicocommunicatie
5. Integriteit en veiligheid
- Bestuurlijke integriteit mag nimmer ter discussie staan. De gemeente Alblasserdam wil een betrokken, betrouwbaar en transparante organisatie zijn. Aanspreken en aangesproken worden krijgt in 2013 nog meer aandacht. Integriteit zal regelmatig op diverse agenda's worden geplaatst binnen de ambtelijke organisatie.

Rampenbestrijding

Gemeente, de Veiligheidsregio en operationele diensten prepareren zich op de bestrijding van rampen en crises via onder meer planvorming, opleiding, training en oefening. Het betreft activiteiten binnen de schakel 'preparatie' van de veiligheidsketen. Binnen dit thema staan de gemeentelijke processen centraal. Accenten in de gemeentelijke voorbereiding op rampenbestrijding zijn planvorming, opleiden/trainen/oefenen en de diverse organisatorische aspecten van de rampenbestrijding.

Hoofddlijnen van de aanpak 2012 – 2016

We zetten in op de verdere versterking van onze gemeentelijke rampenbestrijdingsorganisatie tot een professionele 4e kolom (naast de brandweer, Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR) en politie). We borgen en versterken waar nodig de organisatorische randvoorwaarden voor een effectieve voorbereiding op rampenbestrijding. In het bijzonder hebben daarbij onze aandacht:

- De regionale inbedding van onze voorbereiding op rampenbestrijding. We houden het zware regionale accent in dit verband vast. Cruciaal zijn onder meer de regionale werkgroepen voor de gemeentelijke processen. Samenwerking in de regio blijft nodig om als gemeentelijke kolom aan de kwaliteitsnormen te kunnen voldoen.
- Het 'up to date' houden van onze rampenorganisatie in verband met de Wet op de Veiligheidsregio's. De lokale rampenorganisatie wordt aangepast aan het referentiekader regionaal crisisplan.
- De borging van bestuurlijke en managementaandacht voor de gemeentelijke rampenorganisatie. Dit geschiedt via beleidsmatige voorlichting over de regionale en lokale ontwikkelingen en daarnaast ook

via opleiding, training en oefening (zie hieronder). Verkend wordt op welke wijze de bestuurlijke aandacht verder geborgd kan worden.

- De effectiviteit van de rolomschrijving en samenwerkingssystematiek van de interne 'schakels' van onze rampenorganisatie. Bewaakt wordt dat het profiel van de hoofden taakorganisaties adequaat is en aansluit op de nieuwe kwalificatiedossiers in het kader van de Veiligheidsregio.
- Verdere borging van de afstemming tussen disciplines rampenbestrijding, externe veiligheid/milieu (risico's rond gevaarlijke stoffen) en ruimtelijke ordening.

Integrale veiligheid

In 2012 is de kadernota integrale veiligheid (2012-2016) herschreven. In de komende jaren zullen de maatregelen worden geïmplementeerd en tot uitvoering worden gebracht. Jaarlijks zal er een uitvoeringsplan Veiligheid in samenwerking met de politie en het Openbaar Ministerie worden opgesteld waarin de doelen en te nemen acties worden afgesproken.

De strategische doelstellingen geven in grote lijnen weer welke situatie getracht wordt na te streven met betrekking tot de veiligheid en de zorg voor de veiligheid in Alblasserdam. Het gaat hierbij om de volgende drie strategische doelstellingen:

Het terugdringen van de feitelijke aantasting van de veiligheid

Gestreefd moet worden naar een afname van het aantal meldingen van criminaliteit. De aangiften met betrekking tot geweld, overlast, straatroof en overvallen, woninginbraken, inbraak in voertuigen, vernielingen, moeten in 2016 meetbaar zijn afgenomen.

Het verkleinen van veiligheidsrisico's

Hoe hoger de feitelijke aantasting van de veiligheid zal zijn, hoe hoger de kans op een inbreuk van de veiligheid. Door middel van proactieve en preventieve maatregelen moet gestreefd worden dat men minder slachtoffer wordt van veiligheidsproblemen.

Het verminderen van gevoelens van onveiligheid onder de burgers

De subjectieve veiligheid, dat wil zeggen de beleving van onveiligheid (zonder dat daar per definitie aanleiding voor is) beïnvloedt het welbevinden van de burger het meest. Zowel op het gebied van de sociale veiligheid als op het gebied van de fysieke veiligheid dient het subjectieve aspect aandacht te krijgen. Het veiligheidsbeleid moet ook gericht zijn op het verminderen van de beleving van onveiligheid.

Door deze drie strategische doelstellingen te bereiken moeten leefbare wijken ontstaan waarin iedereen veilig is, men zich veilig voelt en bereid is veiligheid uit te dragen en in stand te helpen houden. Door middel van het terugdringen van verschijnselen als overlast van en door jongeren, diefstal, inbraak, vernielingen, geweld en het vergroten van de sociale samenhang en zelfredzaamheid van burgers kan deze ambitie waargemaakt worden.

Met een jaarlijks 'up to date' integraal uitvoeringsplan veiligheid worden activiteiten op het gebied van de openbare orde en veiligheid afgestemd met verschillend (keten)partners. Daarnaast wil de gemeente haar verantwoordelijkheid ten aanzien van daadwerkelijke handhaving pakken.

Nieuwe taken en bevoegdheden voor gemeenten

Prostitutiewetgeving

De aanpassing van de prostitutiewetgeving krijgt in 2012 gestalte. De behandeling in de Tweede Kamer is inmiddels afgerond. Zoals het nu verloopt, lijkt het zeer waarschijnlijk dat de wet in de loop van 2014 in werking treedt.

Drank en horecawetgeving

De belangrijkste aanpassingen in de nieuwe Drank en Horeca Wet (DHW) die per 1 januari 2013 in werking is getreden, zijn als volgt:

- Strafbbaarstelling van jongeren voor bezit van alcoholhoudende drank op voor het publiek toegankelijke plaatsen;
- Overhevelen van het toezicht op de naleving van de DHW van de nieuwe Voedsel en Warenautoriteit (nVWA) naar de gemeenten;
- Nieuwe verordenende bevoegdheden voor gemeenten en een nieuwe rol voor de burgemeester.

De voorgestelde wijzigingen betekenen veel voor de taken en bevoegdheden van gemeenten. Gemeenten gaan dan toezicht houden op de DHW in bijvoorbeeld de supermarkt, de horeca en de sportkantine. Het goed opzetten en uitvoeren van een effectieve toezichtfunctie door gemeenten is geen eenvoudige taak. Dit wordt vastgelegd in een (regionale) verordening die aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

Wat willen we bereiken?

Een gehandhaafd niveau van (sociale) veiligheid in woonomgeving en op bedrijventerreinen.

Indicator	Bron	Streven 2014	Nulmeting	Recente meting
% bewoners dat zich in de buurt wel eens onveilig voelt	Monitor Leefbaarheid en Veiligheid (OCD)/ Omnibusonderzoek (OCD)/ Veiligheidsmonitor (OCD)	stabiel	15% (2009)	17% (2013)
aantal slachtoffers inbraak woning	Criminaliteitsstatistiek Politie Zuid-Holland-Zuid	stabiel/daling	50 (2011)	februari 2013
aantal jeugdige verdachten	Criminaliteitsstatistiek Politie Zuid-Holland-Zuid	stabiel/daling	24 (2011)	februari 2013
aantal aangiften	Criminaliteitsstatistiek Politie Zuid-Holland-Zuid	stabiel	603 (2011)	februari 2013
aantal meldingen overlast jeugd	Criminaliteitsstatistiek Politie Zuid-Holland-Zuid	stabiel/daling	168 (2011)	februari 2013
aantal geregistreerde vernielingen	Criminaliteitsstatistiek Politie Zuid-Holland-Zuid	daling	151 (2011)	februari 2013
aantal incidenten winkeldiefstal	Criminaliteitsstatistiek Politie Zuid-Holland-Zuid	stabiel/daling	47 (2011)	februari 2013
aantal incidenten bedrijfsinbraak	Criminaliteitsstatistiek Politie Zuid-Holland-Zuid	stabiel/daling	30 (2011)	februari 2013
aantal slachtoffers zakkenrollen	Criminaliteitsstatistiek Politie Zuid-Holland-Zuid	stabiel/daling	17 (2011)	februari 2013

** Tabel aangepast i.v.m. vaststellen Integraal Veiligheidsbeleid (2012). De criminaliteitsstatistieken van de Politie Zuid-Holland Zuid worden anders opgebouwd dan voorheen. Daarom kan er geen betrouwbare vergelijking gemaakt worden met statistieken van voor 2011. We hebben er dus voor gekozen om een nieuwe nulmeting te hanteren.*

5. WAT MAG HET KOSTEN?

Programma Dienstverlening & bestuur - Wat mag het kosten?													
		2014			2015			2016			2017		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
	Bestuur												
010	Raad en raadscommissies	365	0	-/- 365	365	0	-/- 365	365	0	-/- 365	365	0	-/- 365
020	Raadsondersteuning	105	0	-/- 105	105	0	-/- 105	105	0	-/- 105	105	0	-/- 105
030	College van B & W	1.547	0	-/- 1.547	1.497	0	-/- 1.497	1.492	0	-/- 1.492	1.489	0	-/- 1.489
060	Verkiezingen	59	0	-/- 59	49	0	-/- 49	49	0	-/- 49	49	0	-/- 49
	Dienstverlening												
050	Burgerzaken	848	245	-/- 603	856	245	-/- 611	863	245	-/- 618	863	245	-/- 618
375	Begraven en lijkbezorging	593	509	-/- 84	588	509	-/- 79	585	509	-/- 76	581	509	-/- 72
	Veiligheid												
100	Integrale veiligheid	221	34	-/- 187	222	34	-/- 188	221	34	-/- 187	222	34	-/- 188
080	Brandweer	1.314	0	-/- 1.314	1.310	0	-/- 1.310	1.199	0	-/- 1.199	1.195	0	-/- 1.195
090	Rampenbestrijding en -plan	137	0	-/- 137	137	0	-/- 137	137	0	-/- 137	137	0	-/- 137
	Totaal programma	5.189	788	-/- 4.401	5.129	788	-/- 4.341	5.016	788	-/- 4.228	5.006	788	-/- 4.218
	Mutaties reserves	0	194	194	0	145	145	0	141	141	0	140	140
	Totaal programma na bestemming	5.189	982	-/- 4.207	5.129	933	-/- 4.196	5.016	929	-/- 4.087	5.006	928	-/- 4.078

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de kosten naar kostensoorten. Dit betreft een onderverdeling naar organisatiekosten, kapitaallasten en programmakosten. Hiermee beogen we om de kosten per product inzichtelijker te maken om zo de mate van beïnvloedbaarheid aan te geven.

Programma Samenleving

1. ALGEMENE PROGRAMMAGEGEVENS

a. Algemene doelstelling

In een tijd van economische crisis, zullen er minder voorzieningen vanuit overheidsgeld kunnen worden gefinancierd. De maatschappij in het algemeen en maatschappelijke organisaties in het bijzonder zullen hierin mogelijk een mitigerende rol in kunnen spelen. Bij de inzet van overheidsgelden zal het college zich in ieder geval laten leiden door het in stand houden van de sociale infrastructuur. Binnen het collegeprogramma is Meedoen benoemd tot hoofddossier. Hierbij zal de aandacht in het bijzonder uitgaan naar:

- het bevorderen van verbondenheid van sociaal zwakkeren aan de arbeidsmarkt;
- meer Alblasserdammers die (volwaardig) meedoen in de samenleving;
- bestrijden van eenzaamheid;
- verbetering van met name de sportaccommodaties voor sociale voorzieningen;
- toename van participatie op de terreinen sport, cultuur en recreatie;
- het versterken van de lokale economie.

b. Overzicht van thema's en producten van het programma

Thema	Product
Werk en Inkomen	- Uitkeringen SDD - Sociale werkvoorziening
Maatschappij en Zorg	- Maatschappelijke ondersteuning - Jeugd - Vreemdelingen - Accommodaties - Gezondheid
Vrije tijd	- Kunst en cultuur - Sport - Sportcomplexen en gymnastieklokalen - Recreatie en toerisme
Kennis en economie	- Weekmarkt - Bedrijfsleven - Openbaar onderwijs - Onderwijs algemeen

c. Commissie

Het primaat van het programma ligt bij de commissie: *Samenleving*.

d. Portefeuillehouders

Wethouder A.L. Cardon

- Welzijn (incl. accommodatiebeleid);
- Integraal Wmo-beleid (m.u.v. SDD en Drechtwerk);
- Cultuur;
- Cultuurhistorie;
- Jeugdbeleid;
- Gezondheidszorg;
- Economie.

Wethouder S.J. Veerman

- Vrije tijdseconomie;
- Sport;

Wethouder P.J. Verheij

- Sociale Dienst Drechtsteden;
- Sociale werkvoorziening: Drechtwerk en stichting Smile
- Arbeidsmarkt en werkgelegenheid;
- Onderwijs.

2. BESTUURLIJKE INBEDDING

Overzicht wettelijke kaders (incl. verordeningen):

- Gemeentewet
- Wet maatschappelijke Ondersteuning
- Wet inburgering
- Huisvestingswet
- Vreemdelingenwet 2000
- Wet op het primair onderwijs
- Verordening Leerlingenvervoer
- Subsidieverordening
- AWB
- Wet publieke gezondheid
- Marktverordening Alblasserdam 2000
- Verordening Winkeltijdenwet
- Woningwet
- Afwegingsmodel handhaving kinderopvang

Overzicht beleidsnota's, plannen:

- "Samen bouwen we verder aan de Wmo", Wmo beleidsplan 2012-2015
- "Gezondheid gewoon dichtbij", regionale nota gezondheidsbeleid ZHZ 2012-2015 incl. lokale paragraaf
- "Over jeugd, wetten en toekomst" beleidsplan jeugd 2013-2014
- "Alblasserdam in beweging, Gezond, ontspannend en sociaal" januari 2013 (1^e Herijking sportnota 2009)
- "Verordening Inburgering Drechtsteden" 2010
- "Algemene subsidieverordening Alblasserdam" 2009
- "Onderwijsbeleid" 2009
- "Leerlingenvervoer" 2010
- "Huisvestingsverordening onderwijs" 2008
- Notitie Beleidsdoelen, 2009
- Structuurvisie Detailhandel Alblasserdam 2004
- Verordening monumentencommissie 2002
- Welstandsnota 2011
- Nota Wonen 2012

3. ONTWIKKELINGEN, RAAKVLAKKEN EN SAMENHANG

De volgende ontwikkelingen zijn benoemd in het collegeprogramma:

- Globalisering;
- Mondige burgers;
- Interactief: externe coalities smeden om uitvoeringskracht te vergroten;
- Bezuinigingen.

Verder doen zich binnen programma Samenleving de volgende (regionale) ontwikkelingen voor:

Met de gemeenteraadsverkiezingen van 2014 in het zicht wordt in het eerste kwartaal van 2014 de balans opgemaakt voor de hoofddossiers uit het collegeprogramma. Voor het hoofddossier Meedoen geldt dat er veel bereikt is (nieuwe welzijnsstichting, Wmo beleidsplan, besluit nieuwbouw zwembad, beheerstichting sport Alblasserdam, combinatiefunctionaris, project Beukelmanschool, ontwikkeling leerwerkbedrijf, start pilot kinderdijk, onderzoek naar een voorziening verlengde eerstelijns). Er zullen echter verschillende ontwikkelingen en acties na deze collegeperiode doorlopen. De landelijke ontwikkelingen in het sociale domein (decentralisaties) maken dat de uitgezette lijn van solidariteit, verbinden en vertrouwen nog steeds actueel is. Steeds meer wordt gezocht naar verbindingen tussen de gemeente en haar inwoners, inwoners onderling, tussen vrijwilligers en professionals. Samen bouwen we aan een samenleving waarin iedereen naar vermogen mee doet, waarin we betrokken zijn bij de wijk en buurt waar we wonen. We kijken eerst naar wat mensen, ook als zij een beperking hebben, zelf kunnen of met hulp van hun omgeving (familie, vrienden, burens). Als dat niet voldoende is, kijken we wat vrijwilligers voor hen kunnen betekenen. Tot slot doen we een beroep op professionele hulpverleners. De kosten voor professionele hulp proberen we zo tot een minimum te beperken. De gemeente brengt de mensen en netwerken die anderen helpen samen. Hierbij pakt zij soms een initiërende rol, maar vooral een stimulerende en faciliterende rol.

De Stichting Welzijn Alblasserdam (SWA) is bij deze ontwikkelingen voor ons de belangrijke speler in het maatschappelijke veld. In 2014 gaat de SWA zich doorontwikkelen in voorbereiding op de decentralisaties in het sociale domein. De prestatieafspraken die we afgelopen jaren geformuleerd hebben, worden dit jaar voor het eerst voorzien van welzijnsindicatoren waarmee we beter kunnen meten of we onze doelen bereiken. Belangrijke thema's voor de SWA in 2014 zijn de matching van vraag en aanbod van vrijwillige inzet, het bestrijden van eenzaamheid door het in 2013 opgerichte samenwerkingsverband en het wijkgericht werken volgens de in 2013 ontwikkelde visie.

Het in 2013 gesloten Sociaal Maatschappelijk Bestuursakkoord in de Drechtsteden vormt de basis voor de gezamenlijke voorbereiding op de grote opgaven in het kader van de decentralisatie jeugdzorg, AWBZ/Wmo en werk en inkomen. Uitgangspunt is om deze opgaven zorgvuldig, gezamenlijk en waar nodig en mogelijk, in samenhang op te pakken. De visie die hierbij als basis dient luidt 'Participeren naar vermogen' en is opgebouwd uit de visies van de lokale Wmo beleidsplannen en de bestuursopdrachten van de decentralisaties jeugdzorg, participatiewet en AWBZ.

De uitgangspunten van 'Participeren naar vermogen' zijn:

- zelfredzaamheid en zelfstandigheid van inwoners wordt versterkt door vrijwillige inzet en/of door professionals
- eigen kracht en de kracht van de samenleving staan centraal, gemeenten compenseren pas als deze kracht tekort schiet
- inwoners worden effectiever geactiveerd of ondersteund door vrijwillige inzet en/of professionals
- wederkerigheid wordt gestimuleerd waar mogelijk
- voorkomen van zwaardere zorg waar lichtere zorg mogelijk is

- multiproblematiek wordt integraal en zoveel mogelijk in de directe leefomgeving aangepakt: één gezin, één plan, één regie
- zorg en ondersteuning worden vereenvoudigd; er is minder bureaucratie, de inzet van professionals wordt kleiner en fragmentatie wordt tegengegaan
- realiseren van duurzaam financieel beleid
- keuzevrijheid moet mogelijk zijn

In regionaal verband werken wij aan de voorbereiding op de decentralisaties. De praktische uitvoering krijgt op lokaal niveau haar beslag. Dit betekent dat we de komende jaren de eigen kracht en de kracht van de samenleving fors moeten vergroten. In onze gemeente wordt daaraan al hard gewerkt in bijvoorbeeld de pilot Kinderdijk. Tegelijk is er een fors aantal taken waarvoor samenwerking met andere gemeenten nodig is. Door samen te werken kunnen we onder andere risico's delen, innoveren, kokers doorbreken, ambtelijke kracht bundelen en optimaal profiteren van onze lokale kracht. Een belangrijk onderdeel van de samenwerking is het voorbereiden van de ontwikkeling van een serviceorganisatie waarin mogelijk de functies / thema's toegang, inkoop, sturing, financiering, cliënt & kwaliteit in samenhang uitgevoerd gaan worden. Besluitvorming rondom de decentralisaties (beleid, verordening, serviceorganisatie) is voorzien voor eind 2013 / begin 2014. Het jaar 2014 zal vooral in het teken staan van voorbereiden, experimenteren en implementeren zodat we voor de invoeringsdatum van 1 januari 2015 gesteld staan.

De gevolgen van het regeerakkoord voor het thema Passend Onderwijs en de onderlinge afstemming van onderwijs, peuterspeelzaalwerk, kinderopvang en voor- en vroegschoolse educatie (VVE) zullen in 2014 duidelijk moeten worden. Vervolgens kan dit zijn uitwerking vinden in het lokale onderwijsbeleid.

Thema Werk en inkomen

Werk en inkomen is geen op zichzelf staand onderdeel meer in het sociale domein. De werkloosheid neemt verder toe en baanopeningen sluiten in veel gevallen niet aan bij de beschikbare werkzoekenden. In de lijn van de beginselen van de toenmalige Wet werken naar vermogen, nu Participatiewet worden de werkzoekenden/uitkeringsgerechtigden ingedeeld in vier groepen. Ten eerste de groep die vanuit de WW zoekt naar werk, dit betreft de kortstondige werkzoekenden. De overige drie groepen doen een beroep op de Wet werk en bijstand en zijn verdeeld in de groep die geen perspectief heeft op werk in een reguliere omgeving, daarnaast zijn er twee groepen verdeeld in een verdien capaciteit vanaf de groep die geen perspectief op werk heeft in een reguliere baan en een groep met een verdien capaciteit van meer dan 80% van het minimumloon.

De groep 80% plus zal via Baanbrekend aan het werk geholpen kunnen worden. De gemeentelijke aandacht zal vooral uit moeten gaan naar de groep onder de 80%. Afhankelijk van de economische ontwikkeling zal een deel van deze groep weer in een reguliere vacature benoemd kunnen worden, maar de groep met de laagste verdien capaciteit, maakt hierop in vrijwel geen enkele situatie een kans. Dit wil overigens niet zeggen dat deze groep niet op een bepaalde wijze inzetbaar kan zijn. Om een bepaalde inzet mogelijk te maken is, anders dan bij de andere groepen, een grote gemeentelijke inspanning noodzakelijk.

De richting waarin deze inzet gezocht wordt is het maatschappelijke domein. Maatschappelijke instellingen en de gemeente (vooral voor wat betreft de buitenruimte) zullen hierin het voortouw moeten nemen. De ervaringen met het MFC Maasplein hebben opgeleverd dat het instituut leerwerkbedrijf uitstekend geschikt is als middel voor ontwikkeling en inzet van deze groep. Ook de andere Drechtsteden gemeenten zijn van dit inzicht doordrongen en om die reden is besloten tot een meervoudig lokale aanpak.

De in de Participatiewet gedefinieerde groep met een lage verdien capaciteit is afkomstig uit diverse regelingen. De WSW, WWB en Wajong zijn de regelingen van waaruit deze groep voortkomt. Zolang de Participatiewet niet is ingevoerd kan echter wel een begin gemaakt worden met het onderbrengen van deze groepen in de leerwerkbedrijven. Met de oprichting van de lokale Stichting Leerwerkbedrijf Alblasserdam is hier een begin mee gemaakt. Deze stichting kent haar thuisbasis in het wijkgebouw van Kinderdijk: MFC Maasplein.

Door de werkwijze en aanpak bieden leerwerkbedrijven ook mogelijkheden tot plaatsing van jeugdigen met problemen en mensen met een dusdanige beperking waardoor arbeidsvolgende dagbesteding de aangewezen weg is. De leerwerkbedrijven zijn daardoor een instituut waarin delen van de decentralisaties gecombineerd vorm en inhoud kunnen krijgen.

Daarnaast kunnen leerwerkbedrijven ingezet worden voor lokale maatschappelijke taken. Voor wat betreft de buitenruimte levert dit op dat mogelijk meer werk gedaan kan worden dan bij zuivere aanbesteding aan derden en bovendien blijft publiek geld in het publieke systeem. Immers, voor de uitkeringen ziet de lokale gemeenschap fysiek iets terug. Inschakeling van leerwerkbedrijven in ondersteunende zorgtaken (zoals een boodschappen- of klussendienst) kan bijdragen aan het verder effectueren van De Kanteling. Arbeidsvolgende dagbesteding in de leerwerkbedrijven levert relatief goedkope dagbestedingplekken op die in het kader van de decentralisatie AWBZ ingezet kunnen worden.

Teneinde het publieke geld in het publieke systeem te houden zal het initiatief in de totstandkoming en doorontwikkeling van de leerwerkbedrijven in het publieke domein moeten plaatsvinden. Dit vraagt van gemeenten een initiërende rol in plaats van een regisserende rol. Alleen op deze manier kan aan de majeure ontwikkelingen in de gemeentelijke verantwoordelijkheid en de omvang van de bezuinigingen het hoofd geboden worden.

Deze ontwikkeling, waarbij een deel van de inspanningen en verantwoordelijkheden verschuift naar de gemeenten, zal gevolgen hebben voor de regionale organisatie die nu een belangrijke rol in dit beleidsterrein vervullen. Met de SDD zal de relatie veranderen omdat gemeenten een belangrijke rol gaan vervullen in de output van een bepaalde groep van de SDD. Drechtwerk zal veranderen doordat een groot deel van hun mensen in de eigen gemeente aan het werk gezet gaan worden, waarbij ook weer de gemeente het initiatief zal nemen voor de inzet van deze groep. De toekomst en positionering van de SDD en Drechtwerk is inmiddels in de Drechttraad besproken aan de hand van een rapport van de door de Drechttraad ingestelde projectgroep. Dit rapport geeft aan dat de GR Drechtwerk wordt opgeheven en de mensen worden ondergebracht bij de GRD. Gegeven de gemeentelijke inspanningen om deze groep zelf onder te brengen in eigen initiatieven kan er toe leiden dat bepaalde bevoegdheden niet langer overgedragen gaan worden. Alleen dat wat regionaal moet gebeuren overdragen en het overige blijft bij de gemeente zelf. Bij de aanpassing van de verschillende maatschappelijke regelingen komt dit aan de orde.

Thema Maatschappij en zorg

Transitie AWBZ

Gemeenten krijgen per 1 januari 2015 op grond van de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning¹ een brede verantwoordelijkheid voor de ondersteuning van burgers die beperkt kunnen participeren. Door gerichte ondersteuning bij het voeren van regie op het eigen leven, het uitvoeren van algemeen dagelijkse levensverrichtingen en het ontmoeten van anderen, kunnen mensen met een beperking langer thuis blijven wonen en participeren in de maatschappij. De aanspraken op extramurale zorg in de AWBZ komen te vervallen. De Wmo wordt herzien en de bijbehorende budgetten worden overgeheveld naar gemeenten. Dit betekent geen overheveling van rijkstaken, maar wel een overheveling van het budget, zodat in grote beleidsvrijheid ondersteuning op maat georganiseerd kan worden. Anders dan in de AWBZ

¹ Besluitvorming Tweede Kamer is voorzien voor november / december 2013

kunnen geen verzekerde rechten worden ontleend aan de Wmo. Hier bovenop komt dat het uitgangspunt van de herziene Wmo explicieter in zal gaan op wat de burger van de gemeente mag verwachten en omgekeerd (principe van wederkerigheid en toepassing verantwoordelijkheidsladder). De grootste veranderingen op een rij:

- De voorziening Huishoudelijke Ondersteuning in de Wmo wordt beperkt tot burgers die deze echt nodig hebben en die er zelf (financieel) niet in kunnen voorzien. Gemeenten houden 60% van het budget om breed in te zetten voor ondersteuning aan burgers.
- Men kan per 1 januari 2015 geen aanspraak meer maken op de extramurale functies begeleiding, kortdurend verblijf. Voor persoonlijke verzorging staat nog niet vast dat dit wordt ondergebracht in de AWBZ. Het budget wordt met een financiële taakstelling overgeheveld naar gemeenten om breed in te zetten voor ondersteuning aan burgers.
- De middelen in de AWBZ voor cliëntondersteuning worden overgeheveld naar gemeenten (zogenoemde MEE gelden).
- Het persoonsgebonden budget (pgb) blijft behouden onder strikte voorwaarden.
- Er wordt € 50 mln. geïnvesteerd in het opzetten van sociale wijkteams binnen gemeenten, waarmee de ondersteuning uit het gemeentelijk sociale domein afgestemd kan worden op het medisch domein.
- Het begeleid wonen gericht op participatie wordt ondergebracht binnen het gemeentelijk domein.
- Gemeenten worden verantwoordelijk voor het creëren van laagdrempelige GGZ-voorzieningen.

Naast de voorbereiding op de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning en de daarin over te dragen taken uit de AWBZ, wordt op basis van het Wmo beleidsplan 2012-2015 'Samen bouwen we verder aan de Wmo' uitvoering gegeven aan het Wmo beleid. De evaluatie van het uitvoeringsprogramma 2012-2013 geeft input voor het uitvoeringsprogramma 2014. Voor het jaar 2015 wordt mogelijk het uitvoeringsprogramma later opgesteld zodat daarmee ingespeeld kan worden op de nieuwe Wmo.

Transitie Jeugdzorg

Nog steeds wordt uitgegaan van de transitie en transformatie van de **jeugdzorg** per 1 januari 2015. Ter voorbereiding hierop is een transitieteam op Zuid-Holland Zuid niveau ingesteld. In de zomer van 2013 heeft dit team een ontwerp schets voor de nieuwe Zorg voor jeugdigen en een sturingskader gepresenteerd. Daarnaast is in 2013 een programmteam Jeugd Drechtsteden van start gegaan. Dit team onderzoekt hoe, in lijn met het inhoudelijk ontwerp en het sturingskader het nieuwe beleid in de Drechtsteden vorm moet krijgen. Vanuit dit team is een pilot in een aantal Drechtsteden, waaronder Alblasserdam opgestart waarbij er binnen het preventieve veld gewerkt gaat worden "als ware het 1 januari 2015". Het streven is om alle benodigde besluitvorming in 2013 af te hebben zodat een nieuw te vormen serviceorganisatie aan de slag kan met het voorbereiden van de inkoop jeugdzorg per 1 januari 2015. In Alblasserdam zal er vooral vanuit het lokale perspectief bekeken worden wat, in de geest van de nieuwe wet die de zorg zo nabij mogelijk wil brengen, verbeterd en versterkt kan worden. Ten aanzien van het jeugdbeleid zal worden doorgewerkt op basis van de resultaten van de evaluatie en herijking van het jeugdbeleid. In 2013 is door de gemeenteraad het beleidsplan jeugd 2013 – 2014 "**Over jeugd, wetten en toekomst**" vastgesteld. Ook op basis van dit plan zal in 2014 gewerkt worden aan de transitie en transformatie jeugd.

Pilot Kinderdijk

In de wijk **Kinderdijk** werken ongeveer 40 organisaties samen aan experimenten om **participatie** en **zelfredzaamheid** te versterken. Dit netwerk komt dit jaar ongeveer vier keer bij een. Tussen de bijeenkomsten werken ze samen aan ideeën die **meedoen** en **saamhorigheid** versterken. De organisaties (van vrijwilligersorganisaties tot bibliotheek en van zorgorganisaties tot bewonerscommissies) hebben de ideeën zelf ingebracht. Bovendien werken zij de ideeën zelf uit in kleine groepen (vijf tot zes) organisaties. De gemeente ondersteunt waar nodig. De belangrijkste ideeën op dit moment zijn:

- Het bundelen van krachten als het gaat om vraag en aanbod van vrijwilligers, waarbij ook een koppeling wordt gelegd naar de meldpunten van kerken;
- Een reeks bijeenkomsten in het MFC waar een digitaal archief van de wijk wordt gemaakt. Daarmee bereiden we elkaar ook voor op allerlei vormen van digitale ondersteuning (e-health);
- Een (betaalde) klussendienst voor bewoners van de wijk door medewerkers van leerwerkbedrijf SMILE;
- Betere ondersteuning van mantelzorgers van mensen met dementie (door vrijwilligers en professionals), zodat deze mensen langer thuis kunnen blijven wonen en een hogere kwaliteit van leven hebben;
- Een vorm van dagbesteding waarbij mensen in en voor hun eigen wijk kleding inzamelen en meubels repareren. We kijken naar de kwaliteiten die we nodig hebben, niet naar de zorgaanbieder waar iemand cliënt is;
- Een vernieuwend model voor het financieren van professionele zorg, een model dat stimuleert om vroeg te ondersteunen (en daarmee erger te voorkomen) en het netwerk rondom een zorgvrager te activeren;

De resultaten van deze experimenten worden gebruikt om aanbevelingen te doen voor lokaal en regionaal beleid (met name de nieuwe Wmo, jeugd, werk en inkomen).

Visie wijkgericht werken

Vanuit de ervaringen die worden opgedaan in de Pilot Kinderdijk wordt een werkwijze ontwikkeld voor heel Alblasserdam. Hierbij gaat het niet alleen over fysieke thema's, maar ook over sociale thema's. De visie die in het eerste kwartaal van 2014 wordt opgeleverd moet als basis dienen voor de wijze waarop burgers, maatschappelijke instellingen, gemeente met elkaar optrekken. Bestaande en eventueel nieuw te vormen netwerken (bijvoorbeeld wijkplatforms en / of een sociaal wijkteam) zullen hierin de revue passeren.

Verlengde eerstelijnszorg

Gezondheidscentrum Dok11 ontwikkelt zich de komende jaren verder tot een **innovatieve voorziening** op het snijvlak tussen zorg en welzijn. Het gebouw wordt zo uitgebreid dat welzijnsorganisaties en zorgaanbieders (in de eerste en tweede lijn) optimaal samenwerken rondom de belangrijkste gezondheidsvraagstukken in Alblasserdam. In navolging op de resultaten uit het haalbaarheidsonderzoek 'Zorg in de Wijk' door de Erasmus Universiteit wordt in 2014 het inhoudelijk programma voor de voorziening verlengde eerstelijns samen met de betrokken partners ontwikkeld (o.a. Woonkracht10, Dok 11, VGZ, huisartsen, Rivas Zorggroep, Albert Schweitzer Ziekenhuis en Yulius). Dit inhoudelijk programma moet richting geven aan de fysieke uitbreiding van Dok 11 op de huidige locatie van peuterspeelzaal Kiekeboe. Daartoe is de intentieovereenkomst met Woonkracht10 over ontwikkeling van deze locatie in 2013 omgezet in een samenwerkingsovereenkomst. Voor de uitbreiding is een wijziging van het bestemmingsplan vereist. In de loop van 2014 wordt hiertoe een voorstel gedaan aan de gemeenteraad (zie programma Ruimte).

Subsidies

In 2013 is de Algemene Subsidieverordening herzien, in 2014 gaan we met de nieuwe verordening werken. De aanvragen die, in 2014, voor het subsidiejaar 2015 worden ingediend vallen onder de nieuwe ASV regels. De verleende subsidies voor 2014 worden volgens de regels van de oude verordening afgehandeld.

Thema Vrije Tijd

Sport

Begin 2013 heeft een herijking van de Sportbeleidsnota Alblasserdam 2009 plaatsgevonden. Daarbij is afgesproken dat jaarlijks in overleg met Sport Belangen Alblasserdam een uitvoeringsprogramma wordt opgesteld. Evenals in 2013 zal het op te stellen uitvoeringsprogramma 2014 gebaseerd zijn op de

programmaliijnen sportstimulering, verenigingsondersteuning, accommodaties en tarieven/subsidies. Zowel de evaluatie van het uitvoeringsprogramma 2013 als het opstellen van het uitvoeringsprogramma 2014 staan gepland in het vierde kwartaal 2013.

Schoolzwemmen

In 2013 is een nieuwe visie op het schoolzwemmen ontwikkeld en vervolgens opgenomen als integraal onderdeel van het sportbeleid. De visie is gebaseerd op de uitgangspunten: doelgerichte aanpak; methodiek; gedeelde verantwoordelijkheid en stimuleren deelname particuliere les. Het schooljaar 2013-2014 is het eerste operationele jaar. In het derde kwartaal 2014 zal de uitkomst van de nieuwe visie geëvalueerd worden.

Nieuwbouw zwembad

Op 23 april 2013 verleende stelde de raad een krediet beschikbaar voor de nieuwbouw van het zwembad ter vervanging van het bestaande zwembad van het Sportcentrum Blokweer. De bouwwerkzaamheden zijn in augustus 2013 gestart. De oplevering van het nieuwe zwembad, inclusief buitenruimte, is gepland in het derde kwartaal van 2014. De sloop van het bestaande zwembad zal aansluitend hierop plaatsvinden.

Beheersstichting Sport Alblasserdam (BSSA)

Met ingang van 2014 wordt het beheer, de exploitatie en de marketing van de binnensportaccommodaties overgedragen aan de beheersstichting Sport Alblasserdam. Tot het moment van de ingebruikneming van het nieuwe zwembad (beoogd in het derde kwartaal 2014) zal de stichting het technisch beheer laten uitvoeren door de gemeentelijke afdeling Buitenruimte. Daarna zal het technisch beheer naar verwachting door de stichting worden ondergebracht bij een gespecialiseerd bedrijf. Het concept "2521 Gewoon Zwemmen" vormt de basis voor het nieuwe beheer. Dit concept gaat uit van een nauwe samenwerking met de gebruikers van de accommodaties, die door middel van de inzet van vrijwilligers beheerderstaken gaan vervullen. Hiermee wordt onder andere beoogd om zowel voor de verenigingen/gebruikers als de gemeente betaalbare binnensportaccommodaties in stand te houden.

Combinatiefunctionarissen

De combinatiefunctionarissen zijn in het najaar van 2012 van start gegaan. Op alle scholen, behalve de ds Beukelmanschool, krijgen groep 1 en 2 nu een vakleerkracht, die tevens ook lesthema's maakt voor die scholen. De lesthema's zijn het begin van een doorlopende leerlijn in het bewegingsonderwijs. Voor 2014 staat op het programma om de groepsleerkrachten meer te ondersteunen met het geven van bewegingsonderwijs aan groep 1 en 2. Het ABC team organiseert activiteiten voor ouderen (fietstochten) en kinderen van 6 tot en met 12 jaar.

De combinatiefunctionaris cultuur is in 2013 gestart. In 2014 wordt het werken met de combinatiefunctionarissen met de scholen geëvalueerd en bekeken of zij bereid zijn om dit project voort te zetten met een bijdrage vanuit de scholen. Deze evaluatie moet in het 4de kwartaal 2013 zijn beslag krijgen.

Cultuureducatie

Naast de inzet van de combinatiefunctionaris cultuur zetten wij ons, net als in 2013 in voor deelname aan de rijksregeling Cultuureducatie met Kwaliteit van kracht. Deze regeling vervangt het huidige programma Cultuurparticipatie en wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van OCW door het fonds Cultuurparticipatie. De nieuwe regeling geldt voor vier jaar en is gericht op binnenschoolse cultuureducatie met een doorlopende leerlijn in het primair onderwijs. Alblasserdam en andere Drechtsteden gemeenten nemen deel aan deze regeling op basis van cofinanciering. ToBe is de gemeenschappelijke aanvrager voor de Drechtsteden is actief op scholen voor werving van dit project.

Cultuur

In 2014 wordt de, naar verwachting eind 2013 vastgestelde, cultuurnota tot uitvoering gebracht. Verder is in 2013 de nieuwe erfgoedverordening vastgesteld op grond waarvan een beschermd dorpsgezicht en beeldbepalende panden worden aangewezen. In navolging hierop willen we in 2014 een nieuwe verordening op de monumentencommissie laten vaststellen en de gemeentelijke monumentenlijst aanvullen.

Vrijtijdseconomie

In 2013 is gewerkt aan een bestuurlijke opdracht en beleidsvoorstel over vrijetijdseconomie. In 2014 krijgt dit een vervolg in de vorm van een uitvoeringsprogramma. Belangrijke onderwerpen die aan de orde komen zijnde ontwikkeling van het havengebied in het centrum van Alblasserdam (Landvast, TOP, Zuiderstek 1, watersportverenigingen, campers, verbinding Kinderdijk) , het betrekken van de ondernemers in het gebied bij de ontwikkelingen en het bevorderen van vrijetijdseconomie in het algemeen. Integraal werken en het toepassen van de nieuwe bestuursstijl zijn leidend.

Rondom het Werelderfgoed Kinderdijk is gewerkt aan een nieuwe bestuursstructuur en aan versterking van de exploitatie van het Werelderfgoedcomplex. Vanuit de gemeente Alblasserdam is op beide onderdelen meegedacht en meegewerkt.

Verder is gewerkt aan de opstart van een overlegstructuur met de gemeente Molenwaard over het onderwerp toerisme en recreatie. De overleggen aangaande de Waterdriehoek Biesbosch-Dordrecht-Kinderdijk zijn geïntensiveerd.

Haven Zuid

Met de projectontwikkelaar hebben wij door middel van een intentieovereenkomst vastgelegd, dat zij de haalbaarheid van de voorgenomen toeristische ontwikkeling van Haven Zuid onderzoekt en voor 1 januari 2014 hierover met een concreet voorstel komt op basis waarvan de gemeente Alblasserdam een besluit kan nemen over het al dan niet voortzetten van de verdere samenwerking met deze ontwikkelaar: het aangaan van een realisatie- en grondverkoopovereenkomst. Vooruitlopend hierop, zullen wij u in het vierde kwartaal van 2013 informeren over mogelijke scenario's, in het geval de samenwerking met de projectontwikkelaar niet tot een vervolg leidt. Indien de samenwerking met de ontwikkelaar kan worden vervolgd, zullen wij in het eerste half jaar van 2014 een realisatie- en grondverkoop overeenkomst met deze ontwikkelaar sluiten, de dit jaar stilgelegde tweede herziening van het bestemmingsplan Haven Zuid ter hand nemen en mogelijk een aanvang maken met het bouwrijp maken van het deelgebied Noord.

Thema Kennis en Economie

Onderwijs en kinderopvang

Het Kabinet heeft in het Regeerakkoord het voornemen geformuleerd om de onderlinge afstemming van onderwijs, peuterspeelzaalwerk, kinderopvang en voor- en vroegschoolse educatie (VVE) te optimaliseren. Vooral nog is dit voornemen niet uitgewerkt maar is inmiddels door forse bezuinigingen in de kinderopvangtoeslagregeling en door de economische crisis de capaciteit van de kinderopvang sinds vorig jaar flink teruggelopen. Dit bemoeilijkt de huidige mogelijkheden voor het in stand houden of optimaliseren van de pedagogische infrastructuur in gemeenten.

De uitwerking van het regeerakkoord zou idealiter inzicht moeten geven in

- (tegengaan van versnippering van) wet- en regelgeving voor kinderopvang, peuterspeelzalen, VVE en aangrenzende beleidsterreinen zoals de jeugdzorg.
- Ontwikkelingsperspectief peuters door gratis aanbod van twee dagdelen per week
- Financiering peuterspeelzalen
- Rol en verantwoordelijkheid gemeenten

Doordecentralisatie onderwijshuisvesting

Per 1 januari 2015 wordt het buitenonderhoud van basisscholen overgeheveld naar de schoolbesturen. Het geld hiervoor komt uit het Gemeentefonds en wordt toegevoegd aan de lumpsum van het primair onderwijs. In het betreffende wetsvoorstel staat dat er voor kleine schoolbesturen (2 tot 3 scholen) een overgangsregeling komt. Kleine besturen hebben namelijk weinig financiële ruimte om tegenvallers dan wel grote investeringen aan het begin van deze nieuwe regeling (men heeft immers niet kunnen reserveren) op te vangen. In de overgangsregeling wordt ook rekening gehouden met de leeftijd van de schoolgebouwen. Zodra de regeling definitief is, wordt u nader geïnformeerd over de diverse consequenties.

Passend onderwijs

De gevolgen van passend onderwijs voor gemeenten zijn nog lastig in te schatten. De nieuwe Wet Passend Onderwijs raakt de gemeentelijke taken op het gebied van preventief jeugdbeleid, de leerplichtfunctie, maar ook het leerlingenvervoer en de onderwijshuisvesting. Op het gebied van de zorg (niet de onderwijszorg) zullen de gemeenten en de scholen (nog) nauwer samen moeten gaan werken. In de Drechtsteden is een bestuursopdracht uitgevoerd. Als gevolg van deze bestuursopdracht zal een regionaal Educatieve Agenda (REA) worden opgesteld in samenspraak met betrokken partijen. Onder andere over de volgende onderdelen:

- onderzoeken wat we gezamenlijk lokaal en wat we regionaal willen en kunnen organiseren;
- vaststellen hoe de gemeente haar regierol ten aanzien van de samenwerking in de (zorg)keten invult;
- waar we nu staan ten aanzien van de organisatie van passende onderwijs- zorgarrangementen voor ieder kind;
- hoe zorgen we voor gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel ten aanzien van ieder kind;
- vaststellen hoe de gemeente haar taak invult ten aanzien van de toetsing van zorgplannen

Beroepsonderwijs

Regionaal is er bijzondere aandacht voor de ontwikkeling van het onderwijs in de techniek in het algemeen en de maritieme techniek in het bijzonder. Daarom neemt Alblasserdam ook deel aan het masterplan beroepsonderwijs, waarin samenwerking en afstemming in de regio tussen LOC's en ROC's plaatsvindt. De belangstelling voor dit onderdeel van het voortgezet onderwijs komt voort uit het gegeven dat circa 49% van de landelijke werkgelegenheid op dit terrein in deze regio is gevestigd. In de nabije toekomst wordt verwacht dat er door alleen al vervangingsvacatures een forse kans op werk ontstaat. Het nu voorbereiden van jongeren op die vacatures betekent dat geanticipeerd kan worden op een vermindering in de werkloosheid.

Economie/bedrijven

Alblasserdam zet in op verbetering van het vestigingsklimaat van de ondernemers in Alblasserdam, ook in 2014. Middelen om de ondernemers te bereiken en actief te betrekken bij ontwikkelingen zijn onder meer de bedrijfsbezoeken van het college, de jaarlijkse medewerkersdag waarbij de ambtelijke organisatie tal van bedrijven en instellingen bezoekt en de maandelijkse digitale nieuwsbrieven. Deze laatste manier van communiceren blijkt zeer effectief te zijn en aan te sluiten bij de manier van werken van ondernemers. Ook in 2014 zullen bestaande overlegstructuren zoals het detailhandelsoverleg Alblasserdam (DOA) worden gecontinueerd en uitgebreid.

Ter voorbereiding op de herstructurering van Vinkenwaard-Noord is in 2013 een beeldkwaliteitsplan opgesteld. Voor de herstructurering Vinkenwaard-Noord is een stuurgroep en zijn er meerdere werkgroepen opgericht om de lijnen onderling en daarmee het te verbeteren vestigingsmilieu te verbeteren. Ondernemers zijn in 2013 ook aangehaakt bij de opstelling van de gemeentelijke

structuurvisie. Niet alleen voor de raadsavonden waren zij uitgenodigd ook via de reguliere overlegvormen is regelmatig van gedachten gewisseld.

Winkelcentrum Makado en de drie bedrijventerreinen van Alblaserdam zijn in 2012 ge(her)certificeerd voor het Keurmerk Veilig Ondernemen. Tot 2014 is de continuïteit van dit project gewaarborgd. Het Makado komt in 2014 in aanmerking voor hercertificering.

4. WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Eerst wordt per thema op hoofdlijn aangegeven welke effecten we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen. Dan vindt in een overzichtstabel “wat willen we bereiken?” de vertaling naar maatschappelijke effecten, prestatie-indicatoren en monitoring plaats. In het overzichtstabel “wat gaan we ervoor doen?” en “wat mag het kosten” worden, daar waar mogelijk en nodig, de prestatieafspraken, bijbehorende kosten en bestuurlijke planning weergegeven.

Thema Werk en Inkomen

Wat willen we bereiken?

Een arbeidsmarkt waaraan meer sociaal zwakkeren verbonden zijn.

Indicator	Bron	Streven 2014	Nulmeting	Recente meting
aantal particuliere huishoudens met een inkomen tot 110%-grens van het sociaal minimum als % van alle particuliere huishoudens	CBS (Regionaal inkomensonderzoek)	nader bepalen n.a.v. regionale agenda Arbeidsmarktbeleid	7,7% (Nederland 10,1%) (2007)	7,3% (Nederland: 10,3%) (2010)
aantal personen met een Wwb/Wij-uitkering als % van bevolking van 15-64 jaar	CBS (bewerking OCD)	nader bepalen n.a.v. regionale agenda Arbeidsmarktbeleid	1,5% (1 januari 2010) (Nederland 2,5%; Drechtsteden 2,5%)	1,8% (1 januari 2013) (Nederland 2,9%; Drechtsteden 2,8%)
aantal personen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering (WAO, WAZ, Wajong, WIA) als % van bevolking 15-64 jaar	UWV en CBS (bewerking OCD)	nader bepalen n.a.v. regionale agenda Arbeidsmarktbeleid	5,2% (1 januari 2010) (Nederland 7,2%; Drechtsteden 6,4%)	5,5% (1 januari 2013) (Nederland 7,2%; Drechtsteden 6,7%)
aantal niet-werkende werkzoekenden als % van bevolking van 15-64 jaar	UWV en CBS (bewerking OCD)	nader bepalen n.a.v. regionale agenda Arbeidsmarktbeleid	2,6% (1 januari 2010) (Nederland 4,6%; Drechtsteden 3,2%)	2,7% (1 januari 2013) (Nederland 5,1%; Drechtsteden 3,9%)
aantal personen met een WW-uitkering als % van bevolking 15-64 jaar	UWV en CBS (bewerking OCD)	nader bepalen n.a.v. regionale agenda Arbeidsmarktbeleid	1,9% (1 januari 2010) (Nederland 2,4%; Drechtsteden 2,0%)	1,9% (1 januari 2013) (Nederland 3,1%; Drechtsteden 2,7%)

Wat gaan we ervoor doen? Wat mag het kosten?

Portefeuillehouder/ Hoofddossier	Wat gaan we ervoor doen? (Prestatieafpraak)	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma; 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern*	Wat mag het kosten?	Gereed
P.J. Verheij <i>Businesscase Leerwerkbedrijf MFC</i>	Verdere inzet van het gemeentelijk Leerwerkbedrijf bij de uitvoering van de Participatiewet met name de zorg voor de zgn groep 3, de schoolverlaters VSO en praktijk onderwijs en de NUGgers. Inzet van leerwerkbedrijf bij operationalisering van de drie decentralisaties	2, 3 en 4	Eventuele kosten worden gedekt uit het bedrijfsresultaat van MFC/SMILE	4 ^e kw 2014
A.L. Cardon / P.J. Verheij <i>Businesscase Buitenruimte nieuwe stijl</i>	Inzetten SW'ers voor de uitvoering van werkzaamheden bij de afdeling Buitenruimte (uitwerking en uitvoering businesscase Buitenruimte nieuwe Stijl). Dit zal er uiteindelijk toe gaan leiden dat een groot deel van de SW'ers in 2014 in Alblasserdam ingezet worden.	2, 3, en 4	n.v.t.	4 ^e kwartaal 2014
P.J. Verheij	Het regionaal arbeidsbeleid is op strategisch niveau vastgesteld door de Drechtstraad. De gemeente Dordrecht ontwikkelt dit regionale arbeidsbeleid verder en voert regie bij de uitvoering. Vanuit het PFO sociaal wordt de koers in gezamenlijkheid vastgesteld. Bestuurlijke beïnvloeding vindt via het PFO plaats.	5	binnen exploitatie	doorlopend proces

Thema Maatschappij en Zorg

Wat willen we bereiken?

1. Meer Alblaserdammers doen (volwaardig) mee in de samenleving.
2. Een verbetering van accommodaties voor sociale voorzieningen.

Indicator	Bron	Streven 2014	Nulmeting	Recente meting
% van de bevolking dat het afgelopen jaar vrijwilligerswerk heeft gedaan	Monitor Sociaal (OCD)	stijging	38% (2009)	43% (2013)
% van de bevolking dat lid is van een organisatie of vereniging	Monitor Sociaal (OCD)	stijging	84% (2009)	80% (2013)
% van de bevolking dat zegt onvoldoende sociale contacten te hebben	Monitor Sociaal (OCD)	daling	8% (2009)	5% (2013)
% van de bevolking dat de eigen gezondheid als goed tot uitstekend ervaart	Gezondheidsmonitor GGD	stijging	86% (2009)	75% (2012)
% van de bevolking dat zegt niet te gaan stemmen als er op dit moment verkiezingen voor de gemeenteraad zouden worden gehouden	Monitor Communicatie en Bestuur (OCD)	daling	12% (2009)	8% (2013)
% van de bevolking dat (zeer) tevreden is over welzijnsvoorzieningen (zoals buurthuis of jongerencentrum)	Monitor Leefbaarheid en Veiligheid/Omnibusonderzoek (OCD)	stijging	30% (2009)	21% (2013)
% van de bevolking dat (zeer) tevreden is over gezondheidsvoorzieningen in het algemeen	Monitor Leefbaarheid en Veiligheid/Omnibusonderzoek (OCD)	stijging	83% (2009)	74% (2013)
% van de bevolking dat (zeer) tevreden is over onderwijs in het algemeen	Monitor Leefbaarheid en Veiligheid/Omnibusonderzoek (OCD)	stijging	64% (2009)	65% (2013)

Wat gaan we ervoor doen? Wat mag het kosten?

Portefeuillehouder/ Hoofddossier	Wat gaan we ervoor doen? (Prestatieafspraken)	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma; 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern*	Wat mag het kosten?	Gereed
A.L. Cardon	Opstellen uitvoeringsprogramma Wmo beleid 2014 / 2015	5	Uitvoering wordt bekostigd vanuit het ongeoordeeld Wmo budget	Uitv. progr. 2014: 1 ^{ste} kwartaal Uitv. progr. 2015: 4 ^{de} kwartaal
A.L. Cardon	Uitvoeren regionaal programma pre natale zorg	2	Onbekend	Doorgaand beleid
A.L. Cardon	Inzetten specialistische zorg voor screening, diagnose, begeleiding	2	€ 25.000	2014
A.L. Cardon	Ontwikkelen zelfhulp app jongeren	2	€ 15.000	2014
A.L. Cardon	Uitvoeren W8chtkamerproject. Toeleiding naar arbeidsmarkt jongeren	2	€ 15.000	2014
A.L. Cardon	Vorbereiden transitie en transformatie jeugdzorg	2	PM	2014
A.L. Cardon	Vorbereiden transitie AWBZ /Wmo	2	PM	1 ^{ste} kwartaal 2014
A.L. Cardon	Vaststellen visie op wijkgericht werken	2/3	PM	1 ^{ste} kwartaal 2014
A.L. Cardon	Implementeren nieuwe subsidieverordening	2	PM	2014

Thema Vrije Tijd

Wat willen we bereiken?

Toegenomen participatie op de terreinen sport, cultuur en recreatie.

Indicator	Bron	Streven 2014	Nulmeting	Recente meting
% van de bevolking dat (zeer) tevreden is over aanbod culturele voorzieningen	Monitor Leefbaarheid en Veiligheid/Omnibusonderzoek (OCD)	stijging	56% (2009)	57% (2013)
% van de bevolking dat het afgelopen jaar gebruik heeft gemaakt van culturele voorzieningen (muziek en theater, film, culturele feesten en festivals, museum, bibliotheek)	Omnibusonderzoek (OCD)	stabiel	84% (2009)	96% (2013)
% van de bevolking dat (zeer) tevreden is over sportvoorzieningen in de gemeente	Monitor Leefbaarheid en Veiligheid/Omnibusonderzoek (OCD)	stijging	71% (2009)	59% (2013)
% van de bevolking dat sport	Vrijtijdbestedingsonderzoek Drechtsteden (OCD)	stijging	50% (2009)	57% (2012)
aantal leden sportverenigingen	Gemeente Alblasserdam	stijging	3.359 (1 januari 2009)	-
% van de bevolking dat het afgelopen jaar gebruik heeft gemaakt van recreatieve voorzieningen (park en natuurgebied, kinderboerderij en speeltuin, trapveld en skatebaan)	Omnibusonderzoek (OCD)	stabiel	83% (2009)	88% (2013)

Wat gaan we ervoor doen? Wat mag het kosten?

Portefeuillehouder/ Hoofddossier	Wat gaan we ervoor doen? (Prestatieafspraken)	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma; 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern*	Wat mag het kosten?	Gereed
S.J. Veerman <i>Uitvoeringsprogramma sport</i>	Uitvoering geven aan de activiteiten zoals vastgesteld in het uitvoeringsprogramma sport 2014	5	Het uitvoeringsprogramma sport vindt dekking binnen de beschikbare sport budgetten.	Eind 2014
S.J. Veerman <i>Evalueren visie schoolzwemmen</i>	We gaan de in 2013 vastgestelde visie schoolzwemmen evalueren.	2		3 ^{de} kwartaal 2014
S.J. Veerman <i>Beheersstichting Sport</i>	Het beheer, de exploitatie en de marketing van de binnensportaccommodaties overdragen aan de beheersstichting Sport Alblasserdam	3		1 ^{ste} kwartaal 2014
S.J. Veerman <i>Combinatiefuncties</i>	Wij evalueren de combinatiefuncties in sport en cultuur samen met de scholen.	5	De evaluatie moet worden uitgevoerd binnen het beschikbare budget voor de combinatiefuncties	4 ^{de} kwartaal 2014
A.L. Cardon <i>Cultuur</i>	Uitvoering geven aan de cultuurnota	5	Vooralsnog binnen het beschikbare budget van € 5.000,- / PM	doorlopend
A.L. Cardon	Een nieuwe verordening op de monumentencommissie opstellen	2	PM	3 ^{de} kwartaal 2014
A.L. Cardon	Aanvullen van de gemeentelijke monumentenlijst	5	?	4 ^{de} kwartaal

				2014
S.J. Veerman	Vaststellen 2e herziening bestemmingsplan Haven-Zuid	1	grondexploitatie Haven-Zuid	4 ^e kwartaal 2014
S.J. Veerman	Uitvoeringsprogramma vrijetijdseconomie, gebaseerd op visie vrijetijdseconomie	1	PM	4 ^e kwartaal 2014

Thema Kennis en Economie

Wat willen we bereiken?

Een versterking van de lokale economie.

Indicator	Bron	Streven 2014	Nulmeting	Recente meting
procentuele ontwikkeling aantal startende ondernemers t.o.v. landelijke ontwikkeling	Kamer van Koophandel (bewerking OCD)	stabiel	81 (2009) <i>ontwikkeling 2008-2009: Alblaserdam -35% en Nederland -2%</i>	106 (2012) <i>ontwikkeling 2011-2012: Alblaserdam +15% en Nederland -15%</i>
procentuele ontwikkeling aantal vestigingen van bedrijven en instellingen t.o.v. landelijke ontwikkeling	Bedrijvenregister Drechtsteden (OCD)	stabiel	770 (1 januari 2009) <i>ontwikkeling 2008-2009: Alblaserdam +5,0% en Nederland + 4,8%</i>	880 (1 januari 2012) <i>ontwikkeling 2011-2012: Alblaserdam -0,1% en Nederland +1,5%</i>
aantal vestigingen van bedrijven en instellingen op bedrijventerreinen	Bedrijvenregister Drechtsteden (OCD)	stijging	329 (1 januari 2009)	330 (1 januari 2012)
procentuele ontwikkeling aantal arbeidsplaatsen t.o.v. landelijke ontwikkeling	Bedrijvenregister Drechtsteden (OCD)	stabiel	6.691 (1 januari 2009) <i>ontwikkeling 2008-2009: Alblaserdam +2,4% en Nederland +0,3%</i>	7.110 (1 januari 2012) <i>ontwikkeling 2011-2012: Alblaserdam +0,9% en Nederland -0,7%</i>
aantal arbeidsplaatsen op bedrijventerreinen	Bedrijvenregister Drechtsteden (OCD)	stijging	4.565 (1 januari 2009)	4.817 (1 januari 2012)

Wat gaan we ervoor doen? Wat mag het kosten?

Portefeuillehouder/ Hoofddossier	Wat gaan we ervoor doen? (Prestatieafspraken)	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma; 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern*	Wat mag het kosten?	Gereed
P.J. Verheij <i>Passend onderwijs</i>	Samen met regio ontwikkelen Regionale Educatieve Agenda	2	PM	2014
P.J. Verheij	Overhevelen van het buitenonderhoud van basisscholen naar de schoolbesturen, toepassen van overgangsregeling	2	PM	4 ^{de} kwartaal 2014
P.J. Verheij <i>Lokaal onderwijsbeleid</i>	In vervolg op de nota Onderwijsbeleid (LEA) uit 2009 zijn in 2013 de onderwerpen <i>doorgaande leerlijn</i> en <i>peuterspeelzaalbeleid</i> verder uitgewerkt. De beleidslijnen die hieruit voortkomen worden in 2014 verder geïmplementeerd, mede afhankelijk van de uitwerking van het regeerakkoord m.b.t. kinderopvang.	1 5	Bestaande budgetten: rijksvergoeding, subsidies en onderwijsbudget	?

5. WAT MAG HET KOSTEN?

Programma Samenleving - Wat mag het kosten?													
		2014			2015			2016			2017		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
	Kennis en Economie												
110	Weekmarkt	54	26	-/- 28	54	26	-/- 28	54	26	-/- 28	54	26	-/- 28
120	Parkmanagement	94	0	-/- 94	94	0	-/- 94	94	0	-/- 94	94	0	-/- 94
395	Jeugd	1.080	0	-/- 1.080	1.096	0	-/- 1.096	1.096	0	-/- 1.096	1.096	0	-/- 1.096
455	Onderwijs algemeen	2.182	86	-/- 2.096	2.242	86	-/- 2.156	2.226	86	-/- 2.140	2.199	86	-/- 2.113
450	Openbaar onderwijs	5	10	5	15	20	5	25	30	5	25	30	5
460	Huisvesting onderwijs	-/- 14	0	14	-/- 4	0	4	-/- 5	0	5	-/- 5	0	5
465	Onderwijsondersteuning	10	0	-/- 10	10	0	-/- 10	10	0	-/- 10	10	0	-/- 10
	Maatschappij en zorg												
390	Maatschappelijke ondersteuning	3.287	0	-/- 3.287	3.236	0	-/- 3.236	3.234	0	-/- 3.234	3.234	0	-/- 3.234
400	Vreemdelingen	26	0	-/- 26	26	0	-/- 26	26	0	-/- 26	26	0	-/- 26
405	De Alblashof	3	0	-/- 3	3	0	-/- 3	3	0	-/- 3	3	0	-/- 3
410	Gezondheid	163	0	-/- 163	165	0	-/- 165	125	0	-/- 125	125	0	-/- 125
445	Accomodaties	109	44	-/- 65	109	44	-/- 65	109	44	-/- 65	109	44	-/- 65
	Vrijetijd												
415	Onderdeel kunst en cultuur	29	0	-/- 29	29	0	-/- 29	29	0	-/- 29	29	0	-/- 29
420	Kunst en cultuur	718	0	-/- 718	718	0	-/- 718	718	0	-/- 718	718	0	-/- 718
425	Sport	632	4	-/- 628	694	4	-/- 690	722	4	-/- 718	722	4	-/- 718
430	Sportcomplexen & Gymnastieklokalen	1.554	818	-/- 736	1.643	830	-/- 813	1.631	828	-/- 803	1.618	828	-/- 790
440	Recreatie en toerisme	153	11	-/- 142	147	11	-/- 136	147	11	-/- 136	147	11	-/- 136
	Werk en inkomen												
380	Uitkeringen SDD	4.917	3.542	-/- 1.375	4.917	3.542	-/- 1.375	4.917	3.542	-/- 1.375	4.917	3.542	-/- 1.375
385	Sociale werkvoorziening	2.004	1.742	-/- 262	1.998	1.742	-/- 256	2.001	1.742	-/- 259	2.001	1.742	-/- 259
	Totaal programma	17.006	6.283	-/- 10.723	17.192	6.305	-/- 10.887	17.162	6.313	-/- 10.849	17.122	6.313	-/- 10.809
	Mutaties reserves	118	301	183	300	575	275	300	566	266	300	566	266
	Totaal programma na bestemming	17.125	6.584	-/- 10.541	17.492	6.879	-/- 10.613	17.462	6.878	-/- 10.584	17.422	6.878	-/- 10.544

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de kosten naar kostensoorten. Dit betreft een onderverdeling naar organisatiekosten, kapitaallasten en programmakosten. Hiermee beogen we om de kosten per product inzichtelijker te maken om zo de mate van beïnvloedbaarheid aan te geven.

Programma Ruimte

1. ALGEMENE PROGRAMMAGEGEVENS

a. Algemene doelstelling

Het programma Ruimte omvat de thema's ruimtelijke inrichting, ruimtelijk beheer, milieu en mobiliteit.

b. Overzicht van thema's en producten van het programma

Thema	Product
Ruimtelijke inrichting	- Ruimtelijke en stedelijke ontwikkeling - Grondexploitatie - Volkshuisvesting - Bouw- en sloopvergunningen - Woonwagencentra
Ruimtelijk beheer	- Wegen, straten en pleinen - Openbare verlichting - Straatmeubilair - Openbaar groen - Waterkering en afwatering - Riolering - Reiniging - Vastgoed
Milieu	- Milieu
Mobiliteit	- Verkeer - Openbaar vervoer

c. Commissie

Het primaat van het programma ligt bij de commissie Grondgebied.

d. Portefeuillehouders

Wethouder A.L. Cardon

- Buitenruimte;
- Economie;
- Projecten Locatie Kerkstraat-Cornelis Smitstraat en Parallelweg (Oude MAVO/Kiekeboe).

Wethouder S.J. Veerman

- Ruimtelijke ordening, Structuurvisie Alblasserdam 2040, Milieu (inclusief duurzaamheidsactieplan), Volkshuisvestingsbeleid inclusief woonwagencentra);
- Projecten Haven Zuid, Hof en Singel, Hof Souburgh, Lint Vinkenvolder, Waterhoven, Alblasserwerf en Oude Wipmolen.

Wethouder P.J. Verheij

- Verkeer en vervoer;
- Projecten Containertransferium, Bedrijventerrein Nieuwland, Dijklint, Fietspad dijklint, Mercon Kloos en Noord- en Landzigt.

2. BESTUURLIJKE INBEDDING

Thema	Wettelijke kaders	Beleidsnota's en plannen
Ruimtelijke inrichting	- Wet en besluit ruimtelijke ordening - Besluit Algemene regels ruimtelijke ordening; - Regeling Standaarden ruimtelijke ordening 2008; - Algemene wet bestuursrecht; - Woningwet; - Monumentenwet; - Wet op de archeologische monumentenzorg; - Wet Milieubeheer; - Wet geluidhinder; - Wet luchtkwaliteit; - Besluit externe veiligheid inrichtingen; - Besluit milieueffectrapportage; - Flora en Faunawet; - Habitatrichtlijn; - Vogelrichtlijn; - Waterwet; - Electriciteitswet; - Crisis- en herstelwet; - Huisvestingswet; - Besluit Beheer Sociale Huursector; - Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht; - Gemeentelijke bouwverordening; - Algemene plaatselijke verordening Alblaserdam - Legesverordening - Huisvestingsverordening voor standplaatsen van woonwagens 2002 - Huisvestingsverordening (2005) - Procedureverordening advisering planschade 2008 - Inspraakverordening Alblaserdam. - Erfgoedverordening Alblaserdam (2013) - Aanwijzing categorieën waarvoor afgifte van een verklaring van geen bedenkingen niet is vereist (2013)	- Vigerende bestemmingsplannen - Structuurvisie Dijklint (1999) - Welstandsnota Alblaserdam (2004) - Ruimtelijke toekomstvisie "Dorp met karakter, nu en in de toekomst" (2005) - Ruimtelijke visie Drechtsteden, Nota Ruimte Geven (2007) - Realisatiestrategie Drechtsteden, Ruimte Geven (2008) - Inrichtingsvisie Groene verbinding tussen het rood - Prestatieafspraken Lange Termijn Drechtsteden (PALT) - Regionale Woonvisie Drechtsteden 2010-2020: Spetterend wonen in de Drechtsteden-2 (2009) - Woonvisie Alblaserdam (1999) - Nota Wonen Alblaserdam (2012) - Regionaal meerjaren Ontwikkelingsplan (MOP) Dordrecht-Drechtsteden 2005-2009 - Gemeentelijk waterplan (2006) - Kadernota Grondbeleid "Faciliterend grondbeleid, tenzij..." (2008) - Woonwagenbeleid 2009-2019 - Nota integrale handhaving - Horecabeleid bedrijventerreinen (2012) - Archeologiebeleid (2012)
Ruimtelijk beheer	- Beheersverordening gemeentelijke begraafplaats Alblaserdam 1993 - Bomenverordening Alblaserdam 2009 - Exploitatieverordening Alblaserdam 2004	- Groenstructuurplan (2013) - Speelruimteplan (2003) - Hondenpoepbeleid (2006) - Wegengebruiksplan (2004) - Gemeentelijk Rioleringsplan (2009)

	- Gedenktekenverordening - Verordening recht van herstraten 2005	- Nota bewonersparticipatie bij reconstructies (2006) - Gemeentelijk waterplan (2006) - Bomen en kapvergunningenbeleid (2008) - Nota Openbare ruimte (2009) - Integraal vervangingsplan Openbare Ruimte (2011) - Gladheidbestrijdingsplan 2013-2014 - Kadernota Grondbeleid "Faciliterend grondbeleid, tenzij..." (2008)
Milieu	- Wet Milieubeheer; - Wet geluidhinder; - Besluit wijziging besluit reductieplafonds (4 juli 2013); - Wet luchtkwaliteit; - Wet bodembescherming; - Wijzigingsbesluit bodemenergiesystemen (1 juli 2013); - Besluit externe veiligheid inrichtingen; - Activiteitenbesluit; - Besluit omgevingsrecht (Bor); - Natuurbeschermingswet; - Flora en Faunawet; - Waterwet; - Basisnet Weg; - Basisnet Spoor; - Besluit milieueffectrapportage; - Scheepsafvalstoffenbesluit.	- Milieubeleidsplan Drechtsteden 2011-2015; - Lokaal Milieu Uitvoeringsprogramma LMUP 2013-2017; - Nota Regionaal Uitvoeringsniveau (RUN) Milieutaken Zuid-Holland Zuid 2013-2017; - Plan van aanpak luchtkwaliteit (2006); - Programma Luchtkwaliteit Drechtsteden 2006-2015 (geactualiseerd 2012); - Bodembeheernota ZHZ (2010); - Nota route gevaarlijke stoffen Alblaserdam (2011); - Programma externe veiligheid Zuid-Holland-Zuid; - Zonebeheerplan Industrierrein aan de Noord (2010) - Beleid hogere grenswaarden Wet geluidhinder (2008); - Actieplan Geluid 2008-2013; - Wateragenda Drechtsteden; - Beleidsvisie Duurzaamheid en Milieu, provincie Zuid-Holland (2013).
Mobiliteit	- Wegenverkeerswet 1994 - Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 (RVV1990) - Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW)	- Projectplan Aanpak problemen dijklint en infrastructuur (2006) - Wegengebruiksplan (2004) - Wegencategoriseringsplan (2012)

3. ONTWIKKELINGEN, RAAKVLAKKEN EN SAMENHANG

Thema Ruimtelijke inrichting

Structuurvisie Alblasserdam 2040

Bepalend voor de inhoud van de structuurvisie is de keuze voor een profiel van Alblasserdam. Ruimtelijke keuzes moeten bijdragen aan het profiel dat in 2013 is vastgesteld: *Bedrijvig Hollands Dijkdorp; een woondorp met ruime werkgelegenheid en groeiende mogelijkheden voor toerisme.*

Het profiel, dat op interactieve wijze met het bedrijfsleven, de Alblasserdamse bevolking en het maatschappelijk veld tot stand is gekomen, is doorvertaald naar een ambitie en ruimtelijk raamwerk voor Alblasserdam. De ambitie voor de komende jaren is als volgt geformuleerd: *“Alblasserdam is een dorp met een menselijke maat waar aangenaam wonen en ruimte voor ontmoeting vanzelfsprekend zijn. Alblasserdam koestert haar groene en dorpse karakter waar de lijnen kort zijn, de sociale infrastructuur hecht en de voorzieningen op het huidige niveau blijven. De economische kracht zit in de marktplaatsfunctie die Alblasserdam vanouds door haar ligging heeft en in de samenwerking met haar omgeving. De houding van de gemeente is er één van netwerken, faciliteren, kansen zien, flexibiliteit en ruimte geven. Vanuit deze basis richt Alblasserdam zich op een veilige en duurzame toekomst.”*

In juni 2013 is het ontwerp van de structuurvisie ter inzage gelegd. Het profiel, de ambitie en het ruimtelijk raamwerk die in de structuurvisie beschreven staan, worden gebruikt om (ruimtelijke) ontwikkelingen te toetsen en de inzet te bepalen in de netwerken waarbinnen de gemeente actief is. In het najaar van 2013 is/wordt de structuurvisie door de gemeenteraad vastgesteld met inachtneming van de vijf ontvangen reacties.

Verklaring van geen bedenkingen

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) bepaalt dat voor buitenplanse ontheffingen een verklaring van geen bedenkingen noodzakelijk is. Om de bestuurlijke druk te verminderen is in maart 2013 overgegaan tot het aanwijzen van categorieën van gevallen waarvoor een verklaring van geen bedenkingen niet is vereist.

Beleid voor afwijken van bestemmingsplannen

In 2013 is gewerkt aan het formuleren van beleid voor het afwijken van bestemmingsplannen. Na de grote actualiseringsronde van de bestemmingsplannen ontstond behoefte aan eenduidig en uniform beleid voor het afwijken van deze plannen. Via de beheerscyclus zullen eventuele afwijkingen regelmatig verwerkt worden in de dan voorliggende bestemmingsplannen.

Bestemmingsplan Dijklint

Het plan Dijklint is in maart 2012 gewijzigd vastgesteld. Door een tussenuitspraak van de Raad van State bleek nieuwe besluitvorming noodzakelijk. In juni 2013 is het plan voor de tweede maal gewijzigd vastgesteld waarbij het tracé van het fietspad langs de dijk nader is bepaald en de bijgebouwenregeling is aangepast. De Raad van State betreft de nieuwe besluitvorming in haar definitieve oordeel over de twee ingestelde beroepen tegen het bestemmingsplan Dijklint. Afhankelijk van de uitspraak van de Raad van State kan in 2014 worden gestart met het vervolg proces.

Bestemmingsplan Werkgebied

Tegen de gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan Werkgebied (vastgesteld op 25 september 2012) is door een aantal appellanten beroep ingesteld met betrekking tot de regeling voor het perceel Kelvinring 60 (Hornbach). Op 4 september 2013 heeft de Raad van State over deze beroepen een uitspraak gedaan. In de uitspraak worden appellanten gedeeltelijk gegrond verklaard in hun beroep waarmee het plandeel Kelvinring 60 wordt vernietigd. De rest van het bestemmingsplan werkgebied is met deze uitspraak onherroepelijk en in werking getreden.

Het gevolg is dat de raad voor eind 2013 een nieuw besluit moeten nemen op het bestemmingsplan Werkgebied voor zover het het plandeel Kelvinring 60 betreft. De opdracht van de Raad van State luidt om de geconstateerde gebreken in het bestreden besluit op twee punten te herstellen: ondeugdelijke motivering en strijd met de Verordening Ruimte. De raad zal bij dit nieuwe besluit het (negatieve) REO advies van 11 juni 2013 moeten betrekken.

Bestemmingsplan Hof Souburgh

Het in januari 2013 gewijzigd vastgestelde bestemmingsplan Hof Souburgh is, samen met het opgestelde beeldkwaliteitplan voor het gebied, inmiddels onherroepelijk; er zijn geen beroepen ingesteld. De eigenaar heeft inmiddels de restauratie van het Appelhuisje en de Hof voortvarend opgepakt. De molen in de polder is wind- en waterdicht gemaakt om te voorkomen dat de bouwkundige staat verder terugloopt. Ook zijn houten palen, bouwvallige aanbouwen en puin rond de molen verwijderd. In de (na)zomer van 2013 is de kap waterdicht gemaakt om verder verval van (het binnenwerk van) de molen tegen te gaan en hogere restauratiekosten in de toekomst te voorkomen.

Bestemmingsplan Kom eerste herziening

Voor 2013 stond de eerste herziening van het bestemmingsplan Kom op de rol. Inmiddels is geconstateerd dat meerdere bestemmingsplannen moeten worden aangepast ondermeer als gevolg van gerechtelijke uitspraken. Een zogenaamd “veegplan” wordt daarom voorgesteld; in dat plan zullen alle ontwikkelingen en geconstateerde omissies van de afgelopen jaren worden meegenomen. Naast deze inhoudelijke overweging heeft een gewijzigde prioriteitstelling in de werkvoorraad geleid tot een vertraging in het proces. Het veegplan zal in 2014 aan de raad worden aangeboden.

Kerkstraat - Cornelis Smitstraat

In december 2011 zijn de ruimtelijke randvoorwaarden Kerkstraat-Cornelis Smitstraat vastgesteld. Deze dienen als richting en toetsingskader voor ruimtelijke initiatieven op deze locatie. In 2012/2013 heeft Woonkracht10 het initiatief genomen om planvorming op te starten; daarin werkt zij samen met andere partijen. In haar overwegingen tot herontwikkeling betreft Woonkracht10 ook de nabijgelegen Wipmolenlocatie waar zij grondpositie heeft.

De Beukelmanschool, project Brede school Mesdaglaan

Het bestemmingsplan is vastgesteld in de gemeenteraadsvergadering van 9 juli 2013. Het plan is ter inzage gelegd voor de beroepstermijn. De omgevingsvergunning zal daarna spoedig worden ingediend. Indien er geen verdere beroep wordt aangetekend c.q. bezwaren worden ingediend, kan de bouw in het 1e kwartaal van 2014 starten. De bouw duurt ongeveer één jaar. Gedurende het gehele proces worden omwonenden en andere belanghebbende partijen geïnformeerd, zoals de Stichting Planontwikkeling Mesdaglaan (Werkgroep Schoolzicht).

Containertransferium, bestemmingsplan werkgebied deelplan Nieuwland

In verband met de geconstateerde instabiliteit van de ondergrond loopt de vestiging van het containertransferium vertraging op. De verwachting is dat eind 2014 de kademuur gereed is en de invulling van het containertransferium zijn beslag kan krijgen. Voor het niet benodigde deel van de gronden is een bestemmingsplan opgesteld dat aansluiting zoekt bij de regels van het omliggende bestemmingsplan werkgebied. Dit bestemmingsplan is medio 2013 als ontwerp ter inzage gelegd en zal nog in 2013 worden vastgesteld. Ten behoeve van het bestemmingsplan is een anterieure overeenkomst met de aanvrager (Havenbedrijf Rotterdam) gesloten.

Kavel van Hennaertweg

In 2013 is overeenstemming bereikt over de aankoop van een restkavel aan de van Hennaertweg. Op basis van de afspraken wordt momenteel gewerkt aan een bestemmingsplan voor het perceel dat in 2014 in procedure wordt gebracht.

Bestemmingsplan Haven-Zuid, eerste herziening

Het bestemmingsplan Haven Zuid, eerste herziening betreft het deel van Haven-Zuid waar Oceanco haar bedrijfsactiviteiten uitoefent. De bouwplannen en een aantal wensen van Oceanco (zoals buitenopslag "inpakken" in containers) alsmede een kunstwerk op de westpunt van het gebied zijn in dit plan verwerkt dat in 2013 voor inspraak is vrijgegeven.

Bestemmingsplan Haven Zuid, tweede herziening

Eind 2012 zijn de overeenkomsten met Royal House of Holland die voorzagen, in een herontwikkeling van het gebied, beëindigd. Een nieuwe projectontwikkelaar is vervolgens in de gelegenheid gesteld om te komen met een voorstel voor ontwikkeling van het betreffende plandeel. Deze partij is gevraagd voor 1 januari 2014 met een voorstel te komen. In deze ontwikkeling is aanleiding gevonden om de procedure van het bestemmingsplan Haven Zuid tweede herziening te stoppen in afwachting van dit voorstel.

Mercon Kloos

Eind 2012 is duidelijk geworden dat de ontwikkelaar geen mogelijkheden zag om Mercon Kloos onder de huidige omstandigheden te herontwikkelen. Hij heeft zich terug getrokken uit het project. Het bestemmingsplan Mercon Kloos is om die reden ook stil gelegd.

Boerderij Randweg

Woonkracht10 en WoonCadans (zorgondernemer) zijn in 2013 overeengekomen om de boerderij aan de Randweg om te vormen tot een kleinschalige woon- en dagbestedingvoorziening. In 2010 heeft de voorganger van Woonkracht10, Westwaard Wonen, de boerderij van de gemeente Alblasserdam gekocht onder de afspraak dat de boerderij de bestemming 'wonen met zorg' zou krijgen. In 2013 is de ruimtelijke procedure gestart om in 2014 te komen tot een daadwerkelijke invulling van dit voornemen.

Herontwikkeling van de locatie Parallelweg – Kleuterschool: DOK11

In 2013 is een intentieovereenkomst tot herontwikkeling van de locatie Parallelweg – Kleuterschool omgezet naar een samenwerkingsovereenkomst met Woonkracht10. De ambitie is om te komen tot een uitbreiding van woon-zorg-welzijnsvoorzieningen door een mix van zorginnovatie, uitbreiding van DOK11, verplaatsing van het centrum jeugd en gezin en wonen met zorg. Een dergelijk programma past niet binnen de geldende ruimtelijke kaders zodat een bestemmingsplanherziening noodzakelijk is.

CKC-Kinderdijk/KDO

Woonkracht10 is ook betrokken bij het onderzoek naar een gezamenlijke sportvoorziening van CKC en KDO op het terrein van CKC. In 2013 heeft verder onderzoek naar de mogelijkheden plaatsgevonden. Indien KDO verplaatst kan worden naar het terrein van CKC is de weg vrij om tot een herontwikkeling van het terrein aan de Parallelweg te komen.

Stand van zaken woonwagendossier

Op 17 september is de raadscommissie Ruimte geïnformeerd over de stand van zaken na twee rondes individuele gesprekken met woonwagenbewoners van de Staalindustrieweg. Dit naar aanleiding van de door de gemeenteraad aangewezen twee locaties voor de realisatie van zes tot acht woonwagenwoningen op de ene locatie en standplaatsen op de andere locatie, beide in het Lint Vinkenplder. Uit de gesprekken met de bewoners blijkt de door de twee locaties aan het Lint Vinkenpolder op instemming kunnen rekenen van de bewoners. In de gesprekken in januari en augustus 2013 is verkenning gemaakt en zijn door de projectleiding diverse uitzoekvragen van bewoners en college beantwoord. Bewoners hebben in de gesprekken nog veel vragen gesteld over onder meer de beeldkwaliteit, het verplaatsen van bestaande woonwagens naar de nieuwe locatie(s), de mogelijkheden van huur of koop van standplaatsen dan wel woonwagenwoningen, de grootte van woonwagenwoningen en de hoogte van de huurprijzen, de hoogte van de vergoedingen in het concept-sociaal plan en voorrangregeling bij toewijzing van standplaatsen ten opzichte van andere inwoners, tegemoetkoming in de verhuis- en verplaatsingskosten, enz.

Het raadsbesluit uit 2012 behelst een opdracht aan het college voor de verdere uitwerking en realisatie van de doelen in het woonwagendossier. Langzaam maar zeker tekent zich hieruit een toekomstige huisvestingssituatie af voor de bewoners van de Staalindustrieweg. Momenteel wordt gewerkt aan de voorbereiding van een collegebesluit (en daaropvolgend raadsbesluit en kredietaanvraag) voor de verdere uitwerking van de 1e locatie in het Lint Vinkenveld, die is bestemd voor woonwagenvoertuigen. Alle facetten, zoals beeldkwaliteit, financiën, communicatie met bewoners (waaronder woonwensen, maar ook sociaal plan, e.d.) komen hierin aan de orde.

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Met ingang van 1 juni 2013 is de behandeling van Wabo-aanvragen en -procedures overgegaan naar de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Door middel van werkafspraken en de aanstelling van een regieambtenaar wordt betrokkenheid bij vergunningverlening gegarandeerd. Grotere buitenplanse ontheffingen worden intern door de gemeente zelf opgepakt en afgehandeld; de zogenoemde kruimelgevallen worden door de Omgevingsdienst zelf afgehandeld. Het beleid voor afwijken van bestemmingsplannen is overigens leidend. Het jaarprogramma van de Omgevingsdienst is een integraal programma dat bestaat uit een jaarprogramma van milieu (vergunningverlening, toezicht, handhaving en Milieu en Ruimte) en de taken op het gebied van BWT (inclusief brandveiligheid) en APV evenals andere mogelijke taken.

Het beleid voor toezicht en handhaving is onderdeel van het jaarprogramma van de Omgevingsdienst dat tussen gemeente en Omgevingsdienst per jaar wordt overeengekomen. In 2014 zal een voorstel worden voorgelegd voor een andere manier van bouwtoezicht en handhaving, via een methode die de Omgevingsdienst nu reeds voor de gemeente Dordrecht toepast.

Drechtsteden

In 2013 is, als onderdeel van het Ontwikkelprogramma Drechtsteden, een onderzoek gestart naar de (on)mogelijkheden van een regionaal bureau bestemmingsplannen. Het betreft het uitwerken van een voorstel voor een te hosten gemeenschappelijk Bureau Bestemmingsplannen. De gedachte is dat het bureau het centrale expertisecentrum voor planjuristen gaat vormen; alle opdrachten, capaciteit en expertise op deze gebieden zouden dan in het gemeenschappelijk Bureau worden ondergebracht en gematched.

Thema Ruimtelijk beheer

Zie voor de uitwerking van dit thema ook de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen en de paragraaf grondbeleid van deze begroting.

Beheer openbare ruimte

In de Perspectiefnota 2014 is gemeld dat, op basis van een eerste inschatting van extern bureau die een meting heeft uitgevoerd, de huidige budgetten wellicht te laag zijn (mede door een toename van het areaal). In 2013 wordt nader onderzoek uitgevoerd om (financieel) inzicht te verkrijgen in de begroting ten opzichte van het onderzoek van het extern bureau. De uitkomsten van dit onderzoek zijn nog niet beschikbaar voor het opstellen van de begroting 2014. De uitkomsten van dit onderzoek zullen in de begroting 2015 worden verwerkt.

Beheersystemen

Regionaal is in 2013 een onderzoek gestart naar een uniform beheersysteem voor alle Drechtstedengemeenten voor o.a. wegen, groen en riolering. Na aanbesteding zal het beheersysteem in 2014 worden ingevoerd.

Wijkshouwen

Jaarlijks is een budget beschikbaar voor het oplossen van geconstateerde problemen in de openbare ruimte. In het najaar 2013 zal worden bezien voor welke buurt/wijk of welke knelpunten het budget zal worden ingezet in 2014. De aanpak gaat, conform het huidige beleid rond burgerparticipatie, in overleg met de bewoners

Vastgoed

Op 29 maart 2011 hebben wij het plan van aanpak vastgoed "Naar professioneel vastgoedbeheer voor de gemeente Alblasserdam" vastgesteld. Het is de bedoeling dat de gemeente ontwikkelt naar een niveau van vastgoedbeheer, waarbij sprake zal zijn van effectief en efficiënt beheer van gronden, wateren en gebouwen zodat het gebruik en de opbrengst hiervan geoptimaliseerd is (zie verder in de paragraaf grondbeleid van deze begroting).

Wegen, straten en pleinen

Beeldkwaliteit

In 2014 zal een vervolg worden gegeven aan het in 2011 ingezette beleid om het onderhoudsniveau en leefbaarheid van de buitenruimte op gemiddeld niveau te houden op een sobere en zo effectief mogelijke manier. Het onderhoudsniveau is in beelden vastgelegd in de "Kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2010" (CROW publicatie 288) Dit is een landelijke standaard voor onderhoudsniveaus van de openbare ruimte. In Alblasserdam is gekozen de gemiddelde kwaliteit op een '6' te houden. In relatie tot de kwaliteitscatalogus houdt dit een onderhoudsniveau 'B' in, een voldoende en functionele kwaliteit. Bij niveau 'B' kan op een aantal onderdelen de zogenaamde waarschuwingsgrens van de onderhoudsrichtlijnen overschreden zijn en is klein onderhoud op korte termijn noodzakelijk. Groot onderhoud zal in een aantal gevallen binnen enkele jaren uitgevoerd moeten worden. Monitoring van de kwaliteit is een onmisbaar onderdeel van het beheer van de Buitenruimte.

Levensduur

Ook in 2014 zal de kern van het onderhoud bij de levensduurverlenging van onderdelen van de openbare ruimte liggen met als randvoorwaarden de kernbegrippen schoon heel en veilig. Straten zullen waar mogelijk geheel of gedeeltelijk herbestraat worden i.p.v. een algehele vervanging bij een reconstructie. Bij het plannen van onderhoud zal de afweging gemaakt worden tussen alternatieven die een financieel voordeel opleveren terwijl de ondergrenzen van de vastgelegde beeldkwaliteit niet overschreden worden.

Integrale aanpak

Alleen bij straten en pleinen die zich aan het eind van de levenscyclus bevinden zal groot onderhoud (rehabilitatie of reconstructie) uitgevoerd worden. Belangrijk hierbij is dat het onderhoud integraal, dat wil zeggen op alle onderdelen, wordt uitgevoerd. Een onderlinge afstemming van de plannings uit beheerprogramma's op het gebied van wegen, riolering, straatmeubilair en groen is hierbij onontbeerlijk. Ook een wijksgewijze aanpak levert door de schaalvergroting voordelen op. Uitgangspunt bij vervangingen is het gebruik van standaardmaterialen in het grootste deel van de gemeente. Uitzondering kunnen het centrumgebied en nieuwbouwplannen zijn.

Arealen

In 2013 wordt het principe van "zero based budget" door een externe partij toegepast op alle arealen binnen de openbare ruimte. Gezien de gehele opgave wordt in het laatste kwartaal van 2013 per produkt vastgelegd welke middelen noodzakelijk zijn om aan de afgesproken beeldkwaliteit en/of technische eisen te voldoen. Aan de hand van dit beeld kunnen er waar nodig en mogelijk keuzes worden gemaakt om het totale areaal binnen de begroting te onderhouden en vervangen.

Drechtsteden

De samenwerking in de regio Drechtsteden krijgt steeds meer vorm. De samenwerking op het gebied van openbare verlichting en rioolgemalen zijn succesverhalen geworden binnen de regio. In 2014 gaan we verder met de standaardisatie en uniformering van kabel- en leidingvergunningen en -verordeningen. Ook

zal uitvoering worden gegeven aan het in 2013 regionaal opgestelde beleidsplan civieltechnische kunstwerken (bruggen en dergelijke) Uitgangspunt hierbij is kostenbeperking en niet zo zeer aan bezuinigingen.

Groen

Drechtwerk

De inzet van Drechtwerkers wordt in 2014 voortgezet vanuit de lokale in 2013 opgerichte stichting. Door intensieve samenwerking tussen de gemeente en de stichting zal individueel de inzetbaarheid worden bepaald.

Sober

Het groot onderhoud wordt integraal opgepakt, gelijk met wegen, riolering en straatmeubilair. Uitgangspunten voor het groen zijn soberheid en duurzaamheid.

Drechtsteden

Vanuit de gemeente wordt aan diverse regionale projectwerkgroepen deelgenomen om kennis en kunde te delen.

Speelplaatsen

Het speelruimtebeleidsplan (1995) en het beheersplan (2003) vormen de basis voor het beleid en het onderhoud van het speelareaal. Aan het beheersplan is een renovatie planning gekoppeld. Uitgangspunt is om renovaties integraal uit te voeren met het vervangingsplan wegen, groen en riolering.

Renovatie van een speellocatie is afhankelijk van de intensiteit van het gebruik. In overleg met buurtcomités / bewoners wordt vervolgens gekeken in hoeverre de speelvoorziening terug moet komen of vervangen moet worden voor iets anders. Het doel is dat een speellocatie eens in de 13 jaar wordt gerenoveerd. Door het toepassen van duurzame materialen (staal / RVS) wordt deze termijn opgerekt.

Riolering

Waterschap

Het Waterschap is met gemeente Alblasserdam in overleg om de effluentleiding aan het Waterschap over te dragen. Gezien de juridische consequenties bij overdracht van eigendom, zijn alternatieven onderzocht. Uit een verdiepend onderzoek is de vestiging van erfdienstbaarheid gebleken. De uitkomsten zijn in 2013 ter toetsing aan het Waterschap aangeboden en worden begin 2014 geëffectueerd.

Samenwerken in de afvalwaterketen

De Unie van Waterschappen en de VNG hebben in het Bestuursakkoord Water 2011 laten vastleggen dat er een intensievere samenwerking in de afvalwaterketen moet komen. Deze doelstelling zal door onze huidige samenwerking binnen Drechtsteden worden gerealiseerd.

Thema Milieu

Duurzaamheid (Hoofddossier)

Het duurzaamheidsactieplan bevat 27 acties om duurzaamheid in Alblasserdam in de praktijk te brengen en een bijdrage te leveren aan de klimaatdoelstellingen 20% duurzame energie in 2020 en 2% energiebesparing per jaar. In 2014 zullen de acties uit het duurzaamheidsactieplan worden uitgevoerd voor zover deze nog niet eerder zijn afgerond. Dit betreffen acties op het gebied van een groenstructuurplan, cursus duurzaamheid voor bedrijven, voorlichting over energie en groen aan burgers, educatie op de kinderboerderij, onderzoek naar hergebruik van restwarmte en onderzoek naar plaatsing van windmolens in de Drechtsteden. Tevens zetten we verder in op het plaatsen van led-verlichting in de openbare ruimte en wordt de samenwerking met Woonkracht10 voortgezet waarbij de gemeente meedenkt met het toepassen van vloer-, dak- en gevelisolatie in een deel van de woningvoorraad.

Milieubeleid

Op 21 juni 2011 heeft het Drechtstedenbestuur het Milieubeleidsplan Drechtsteden 2011 - 2015 'Een regio duurzaam in balans' als kader vastgesteld. Het plan legt een relatie met de ruimtelijke en economische (gebieds)opgaven van de regio, waardoor het geheel een samenhangend kader biedt met de verschillende beleidsvelden. Het plan geeft zowel richting aan het milieubeleid als ook aan nieuwe ruimtelijke en economische ontwikkelingen in de regio. Het Milieubeleidsplan Drechtsteden bevat een Regionale Uitvoeringsagenda 2011 - 2015.

Vanuit de milieuthema's wordt ingezet op het oplossen van milieuproblemen. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving en daarmee het vestigingsklimaat, maar de inzet maakt ook ontwikkelingen mogelijk in de regio. Anderzijds wordt vanuit de milieuthema's de input geleverd voor een duurzame ontwikkeling van de regio.

Door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid wordt op basis van het integrale jaarprogramma een gemeentelijke werkprogramma opgesteld. Dit is een uitvoeringsprogramma voor de gemandateerde milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving en verstrekte adviezen binnen het domein milieu en ruimte. Het jaarprogramma geeft inzicht in de geplande prestaties en producten binnen het vastgestelde budget. Viermaandelijks wordt door de Omgevingsdienst een voortgangsrapportage opgesteld waarin inzicht gegeven wordt in de kwantitatieve behaalde resultaten. Jaarlijks wordt een jaarrapportage door de Omgevingsdienst opgesteld waarin zowel een kwantitatieve als een kwalitatieve verantwoording over de behaalde prestaties wordt gegeven.

Luchtkwaliteit

In 2013 is het accent gelegd op knelpunten op het gebied van de luchtkwaliteit in de gemeente Alblasserdam. Dit heeft geresulteerd in het besluit van de gemeenteraad op d.d. 21 mei 2013 om een meetpunt in de gemeente te installeren om de fijnstofconcentratie en de stikstofdioxide concentratie op een locatie in Alblasserdam te meten gedurende een periode van vier jaar. De metingen worden in samenwerking met de DCMR Milieudienst Rijnmond en de Omgevingsdienst uitgevoerd.

Bodemenergiesystemen

Per 1 juli 2013 is het wijzingsbesluit bodemenergiesystemen in werking getreden waardoor de gemeenten het bevoegd gezag zijn voor de gesloten bodemenergiesystemen. De provincie Zuid-Holland blijft het bevoegd gezag voor de open bodemenergiesystemen. De bevoegd gezagstaak met betrekking tot de gesloten bodemenergiesystemen wordt bij de Omgevingsdienst belegd. De hiertoe gemeentelijke besluitvormingsprocessen vinden nog in het jaar 2013 plaats.

Grondstromenbeleid

Binnen de Drechtsteden is in 2013 een gezamenlijke coördinatie opgestart bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De bedoeling is om niet alleen binnen de regio Drechtsteden maar ook breder te kijken hoe gronden (aan- of afvoer) op elkaar afgestemd kunnen worden. Het resultaat is een kostenreductie en afname van transportbewegingen door een betere logistiek.

Thema Mobiliteit

Mobiliteitsplan

In 2013 is het regionale mobiliteitsplan vastgesteld. Het mobiliteitsplan vormt het kader voor de aanpak van regionale mobiliteitsvraagstukken. Het centrale doel is het realiseren van een goede balans tussen bereikbaarheid en leefbaarheid. Concrete punten uit het plan zijn bijvoorbeeld Lean and Green en het fietsplan. Lean and Green is een stimuleringsprogramma voor bedrijven en overheid om te groeien naar een hoger duurzaamheidsniveau, door maatregelen te nemen die niet alleen kostenbesparingen opleveren, maar gelijktijdig milieubelasting reduceren. Lean and Green maakt daarbij onderscheid in goederenmobiliteit en personenmobiliteit

Wegencategoriseringsplan / inrichtingsplan dijklint

Bij de vaststelling van het wegcategoriseringsplan in 2012 is tevens besloten om voor het dijklint een inrichtingsplan op te gaan stellen. In 2013 is dit inrichtingsplan vorm gegeven. Uitvoering van het plan vindt plaats vanaf het najaar 2013.

Komst containertransferium

In 2011 is het bestemmingsplan vastgesteld voor het containertransferium. Omdat de aanleg van het transferium vertraging heeft opgelopen, is het (verkeers)monitoringsprogramma tot nu toe niet in werking getreden. Dit zal in 2014 wel gebeuren. Met het monitoringsprogramma worden de verkeerseffecten van de komst van het transferium gemeten.

Lobby A15

Alblasserdam heeft zich ook in 2013 ingezet om door middel van kleinschalige en slimme maatregelen de problematiek op de A15 tegemoet te treden. In 2013 hebben de gemeenten Alblasserdam, Papendrecht, Sliedrecht en Hardinxveld-Giessendam is opdracht gegeven voor een onderzoek naar quick-win-maatregelen voor de A15. Onderdeel van het onderzoek zijn de inzet van verkeersmodellen en overleg met belangengroepen.

Fiets filevrij Beneden Merwederoute

De gemeente Papendrecht heeft de Beneden Merwederoute als fiets-filevrijproject aangemeld. Dit is een project die parallel liggen aan filegevoelige wegen en bovendien een regionaal karakter hebben, Alblasserdam participeert in het project en voor Alblasserdam betreft het maatregelen aan of herinrichting van de Hoogendijk, Staalindustrieweg en de Kabelbaan omdat fietsverkeer en vrachtverkeer elkaar hier kruisen. Er is rijkssubsidie verkregen en er zijn gesprekken gaande voor het verkrijgen van (extra) subsidie van de provincie.

4. WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Eerst wordt per thema op hoofdlijn aangegeven welke effecten we willen bereiken en wat we daarvoor gaan doen. Dan vindt in een overzichtstabel “wat willen we bereiken?” de vertaling naar maatschappelijke effecten, prestatie-indicatoren en monitoring plaats. In het overzichtstabel “wat gaan we ervoor doen?” en “wat mag het kosten” worden, daar waar mogelijk en nodig, de prestatieafspraken, bijbehorende kosten en bestuurlijke planning weergegeven.

Thema Ruimtelijke Inrichting

Ruimtelijke plannen

Naar verwachting worden de volgende plannen in 2014 ter vaststelling aangeboden:

1. Veeplan Alblasserdam;
2. Bestemmingsplan Haven Zuid, tweede herziening;
3. Bestemmingsplan werkgebied, deelplan Nieuwland en;
4. Kavel van Hennaertweg.

Daarnaast ontwikkelt Gezondheidscentrum Dok11 zich de komende jaren verder tot een innovatieve voorziening op het snijvlak tussen zorg en welzijn. Voor de uitbreiding is een bestemmingsplanherziening noodzakelijk. Deze herziening zal in 2014 worden opgepakt.

In 2014 wordt ook duidelijk wat het vervolg op het plandeel Haven-Zuid, eerste herziening zal worden.

Vervolgens wordt er gewerkt met het beheersprogramma om de bestemmingsplannen van Alblasserdam actueel te houden om een grote actualiseringsslag en daarmee beslag op gemeentelijke middelen te voorkomen.

Het in 2013 vastgestelde structuurvisie bevat een ruimtelijke agenda welke met ingang van 2014 verder uitgewerkt zal worden. De agenda geeft aan met welke speerpunten uit de ruimtelijke thema's op korte termijn aan de slag wordt gegaan; het zijn er drie:

- Aantrekkelijkheid centrum vergroten;
- Bereikbaarheid en;
- Uitbouw van de transferiumfunctie.

De in 2013 gestarte procedures ten behoeve van bouwplannen zullen in 2014 tot uitvoer en wellicht zelfs oplevering komen. Dat geldt bijvoorbeeld voor de boerderij aan de Randweg.

Regionale samenwerking

In 2013 is onderzocht of een regionaal bureau bestemmingsplannen mogelijk is. 2014 zal meer duidelijkheid geven over het vervolg en eventuele consequenties voor de gemeentelijke organisatie.

Komst Omgevingswet

Op landelijk niveau wordt gewerkt aan de Omgevingswet. Zodra de contouren van de wet duidelijk zijn kan er geanticipeerd worden op de consequenties van de wet; met de Omgevingswet wil het kabinet bestaande wetgeving op het gebied van omgevingsrecht bundelen en vereenvoudigen.

Vooralsnog wordt vastgehouden aan inwerkingtreding in 2014 al wordt 2018 reëler genoemd. Duidelijk is wel dat er een en ander gaat veranderen.

Volkshuisvesting / stedelijke vernieuwing

Het in regionaal verband afgesproken woningbouwprogramma en de Nota Wonen Alblasserdam (2012) zal verder worden uitgevoerd. Prioriteit wordt gelegd bij de afronding van de al in gang gezette projecten (Alblasserwerf / Haven-Dijkwoningen, Parallelweg, Cornelis Smitstraat/Kerkstraat en de Oude Wipmolenlocatie).

Voor 2014 staat er één ISV3 project op de rol, namelijk de Brede School aan de Mesdaglaan. De gemeente ontvangt bij realisatie voor 2015 € 60.000,- aan ISV3 subsidie.

Bestuurlijk overleg Woonkracht10

Woonkracht10 en de gemeente Alblasserdam spreken periodiek met elkaar over diverse volkshuisvestelijke onderwerpen. Gespreksonderwerpen zijn o.a. volkshuisvestingsbeleid, leefbaarheid, wijkgericht werken, duurzaamheidsbeleid en de samenwerkingsovereenkomst. De samenwerkingsovereenkomst legt de basis voor het in de komende jaren maken en actualiseren van de prestatieafspraken.

Wat willen we bereiken? <i>Een duurzaam ingerichte woon-, werk- en leefomgeving.</i>				
Indicator	Bron	Streven 2014	Nulmeting	Recente meting
rapportcijfer van inwoners voor hun woonomgeving	Monitor Leefbaarheid en Veiligheid/Omnibusonderzoek (OCD)/Veiligheidsmonitor (OCD)	stijging	7,4 (2009)	7,5 (2013)
rapportcijfer van ondernemers voor het ondernemingsklimaat	Gemeentelijk ondernemingsklimaat Drechtsteden (OCD)	stijging	6,2 (2007)	7,1 (2010)

Wat gaan we ervoor doen? Wat mag het kosten?

Portefeuillehouder/ Hoofddossier	Wat gaan we ervoor doen? (Prestatieafspraken)	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma; 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern*	Wat mag het kosten?	Gereed
S.J. Veerman	Bestemmingsplan Haven Zuid, 2 ^e herziening	5	PM	1 ^e helft 2014
S.J. Veerman	Bestemmingsplan Werkgebied, deelplan Nieuwland	5	PM	2014
S.J. Veerman	Bestemmingsplan Kavel van Hennaertsweg	5	PM	2014
S.J. Veerman	Bestemmingsplanherziening t.b.v. DOK11	5	PM	2 ^e helft 2014
S.J. Veerman	Vaststellen bestemmingsplan Veegplan	5	-	1 ^e helft 2014
P.J. Verheij	Afhankelijk van de uitspraak van de Raad van State over de twee ingestelde beroepen tegen het bestemmingsplan Dijkklint kan in 2014 met het vervolgproces worden gestart.	5	PM	2014 e.v.

Thema Ruimtelijk Beheer

Zie voor de uitwerking van dit thema ook de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Vastgoed

Zie voor de uitwerking de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen en paragraaf grondbeleid

Wegen, straten en pleinen

Zie voor de verdere uitwerking ook de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Beeldkwaliteit

Sober en doelmatig onderhouden van de openbare ruimte met gelimiteerde middelen blijft in 2014 gehandhaafd waarbij de ondergrens van beeldkwaliteitsniveau 'B' niet overschreden wordt. Een van de effecten van versobering is het vervangen van onderdelen door goedkopere en/of onderhoudarme materialen. In sommige gevallen zal de keuze moeten worden gemaakt om onderdelen niet te vervangen of te vervangen door een financieel voordeliger alternatief. Hierbij wordt wel rekening gehouden met het totale beeld van de omgeving.

Asfaltwegen

Bij het onderhouden van asfaltwegen zal zoveel mogelijk gekozen worden voor conserverende maatregelen zoals een overlaging. Hoofd(asfalt)wegen krijgen bij het plannen van onderhoud voorrang.

Zetting

Zettinggevoelige wijken vragen om een bijzondere aanpak. Algehele rehabilitatie (zeker binnen de cyclustijd) is vrijwel zeker te kostbaar en wellicht ook niet noodzakelijk. In 2014 wordt een plan van aanpak opgesteld voor een deel van de wijk Blokweer. In overleg met de bewoners wordt, binnen de financiële kaders, de inrichting bepaald. De uitvoering start in 2015.

Groen

Begraafplaats

In het najaar 2013 is de uitbreiding begraafplaats afgerond en wordt gezien welke middelen ingezet kunnen worden voor het groot onderhoud van het oude deel. Dit groot onderhoud is nodig door verzakkingen van graven en de beloopbaarheid van de paden. Bij positieve besluitvorming zal dit onderhoud vanaf 2014 gefaseerd worden opgepakt.

Waterkering en afwatering

Waterberging

Voor de aanpak van het tekort aan open water is een subsidie ontvangen van de provincie. Deze subsidie is besteed aan een extern bureau om tot een concreet voorstel te komen. In 2013 is dit voorstel afgestemd met Rijkswaterstaat en is gestart met de werkzaamheden. Deze lopen door in 2014.

Aanleg natuurvriendelijke oevers

In 2013 is gestart met de aanleg van de natuurvriendelijke oevers. In afspraak met het Waterschap is 1.600 meter gerealiseerd. Begin 2014 zal de resterende 300 meter oevers naar verwachting zijn aangebracht.

Riolering

Inspectie en preventief onderhoud

Voor het goed laten functioneren van het rioolstelsel is het van belang dat 10% van het stelsel jaarlijks gereinigd wordt. Dit komt neer op ca. 10 km leiding. Daarnaast zal er ook ca. 10 km geïnspecteerd worden om de staat van het rioolstelsel goed in beeld te brengen. Op basis van deze inspecties kan beoordeeld worden of de leiding vervangen moet worden. Daarnaast zijn er in de gemeente een twintigtal locaties waar door verzakkingen verstoppingen kunnen optreden. Deze plaatsen worden preventief gereinigd.

Wat willen we bereiken?

Een (minimaal) gehandhaafd kwaliteitsniveau van de leefomgeving.

Indicator	Bron	Streven 2014	Nulmeting	Recente meting
% van de bevolking dat (zeer) tevreden is over onderhoud van wegen/fietspaden in de buurt	Monitor Leefbaarheid en Veiligheid/Omnibusonderzoek (OCD)	stijging	48% (2009)	65% (2013)
% van de bevolking dat (zeer) tevreden is over groenvoorzieningen in de buurt	Monitor Leefbaarheid en Veiligheid/Omnibusonderzoek (OCD)	stijging	69% (2009)	63% (2013)
schaalscore verloederings fysieke woonomgeving: samengestelde score van een aantal vragen die te maken hebben met de fysieke woonomgeving in de woonbuurt: - bekladding van muren en/of gebouwen; - rommel op straat; - hondenpoep op straat; - vernieling van straatmeubilair.	Monitor Leefbaarheid en Veiligheid/Omnibusonderzoek (OCD)/ Veiligheidsmonitor (OCD)	daling	4,4 (2009)	3,4 (2013)

Wat gaan we ervoor doen? Wat mag het kosten?

Portefeuillehouder/ Hoofddossier	Wat gaan we ervoor doen? (Prestatieafspraken)	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma; 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern*	Wat mag het kosten?	Gereed
A.L. Cardon	Wijkschouw (in het najaar 2013 wordt gezien voor welke buurt/wijk of knelpunten het budget zal worden ingezet in 2014)	1	Budget €75.000 voor evt. aanpassingen / verbeteringen	2014
P.J. Verheij	Afronding plan van aanpak vastgoed "Naar professioneel vastgoedbeheer voor de gemeente Alblasserdam"	3	€200.000 via innovatiereserve	2014
A.L. Cardon	Aanvulling van de Monitor Buitenruimte 2013	5	Pm	2014

Thema Milieu*Omgevingsdienst ZHZ: Jaarprogramma 2014 en verantwoordingsrapportage*

De Omgevingsdienst ZHZ zal een jaarprogramma opstellen en daarover verantwoording afleggen. Dit jaarprogramma bevat een uitvoeringsprogramma voor de gemandateerde milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving en advisering binnen het domein milieu en ruimte. Het jaarprogramma geeft inzicht in de geplande prestaties en producten binnen het vastgestelde budget. Aan het eind van het jaar zal een jaarrapportage door de Omgevingsdienst opgesteld waarin zowel een kwantitatieve- als een kwalitatieve verantwoording over de behaalde prestaties wordt gegeven.

Omgevingsdienst ZHZ: Verdere integratie van de milieu- en BWT taken

De integratie van de BWT-taken en de milieu-taken op zowel programma- als op begrotingsniveau zal verder uitgewerkt worden. Ten gevolge hiervan zal het jaarlijks gemeentelijke werkprogramma en het LMUP 2014 komen te vervallen.

Luchtkwaliteit

De installatie van het meetpunt voor fijnstof en stikstofdioxide zal in 2014 operationeel zijn. De resultaten van de metingen zal aan de raad worden gemeld.

Wat willen we bereiken? <i>Een gezondere leefomgeving.</i>				
Indicator	Bron	Streven 2014	Nulmeting	Recente meting
% van de bevolking dat vaak overlast ervaart van geluid door verkeer	Monitor Leefbaarheid en Veiligheid/Omnibusonderzoek (OCD)	daling	20% (2009)	12% (2013)
concentratie stikstofdioxide (NO ₂ in µg/m ³); hoogst berekende waarde en achtergrondconcentratie	Milieudienst Zuid-Holland-Zuid / Monitor Milieu (OCD)	daling	hoogst berekende waarde 48,6 en achtergrondconcentratie 28,6 (2008)	in 2010 nabij aansluitingen van wegen op de rijksinfrastructuur (A15) is sprake van overschrijdingen van de toekomstige norm voor stikstofdioxide (NO ₂ = 40 µg/m ³).
aantal woningen met te hoge geluidsbelasting vanwege wegverkeer	Monitor Milieu (OCD)	daling	459 (2008)	356 (2012)
het gebied waar de geluidsbelasting van alle bedrijven op het bedrijventerrein tezamen boven de 50 dB(A) ligt	Milieudienst Zuid-Holland-Zuid / Monitor Milieu (OCD)	daling	deze indicator wordt niet uitgedrukt in een getal maar in een gebied weergegeven in een kaart	alle bedrijventerreinen voldoen aan de norm (2012)
rapportcijfer van inwoners voor de leefbaarheid in de eigen buurt	Monitor Leefbaarheid en Veiligheid/Omnibusonderzoek (OCD)	stijging	7,4 (2009)	7,4 (2013)
% van de bevolking dat vaak stankoverlast ervaart door verkeer	Monitor Leefbaarheid en Veiligheid/Omnibusonderzoek (OCD)	daling	8% (2009)	9% (2013)

Wat gaan we ervoor doen? Wat mag het kosten?				
Portefeuillehouder/ Hoofddossier	Wat gaan we ervoor doen? (Prestatieafspraken)	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma; 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern*	Wat mag het kosten?	Gereed
S.J. Veerman	Opstellen Jaarprogramma 2014 Omgevingsdienst ZHZ	5	1.100.000	Januari 2014
S.J. Veerman	Jaarverantwoordingsrapportage 2014 Omgevingsdienst ZHZ	5		December 2014
S.J. Veerman	Tussenresultaat metingen fijnstof en stikstofdioxide	2	75.000	2 ^e helft 2014
P.J. Verheij	Containertransferium: verkeersmonitoring	1	n.v.t.	2014

Thema Mobiliteit

Mobiliteitsplan

Het regionale mobiliteitsplan is in 2013 vastgesteld. Aan de beschreven maatregelen wordt de komende jaren uitvoering gegeven. Concrete punten uit het plan zijn bijvoorbeeld Lean and Green en het fietsplan.

Fietsfilevrij Beneden Merwederoute

Voor Alblasserdam gaat de aandacht vooral uit naar maatregelen aan of herinrichting van de Hoogendijk, Staalindustrieweg en Kabelbaan. Aansluitend hierop wordt ook gekeken naar de oversteek van de Hoogendijk over de Burgemeester Keijzerweg in gemeente Papendrecht. Verder wordt aandacht besteed aan aanpassingen van de fietsbewegwijzering en aan de openbare verlichting in het algemeen en wordt aandacht besteed aan communicatie richting bedrijven. Uitvoering van de maatregelen staat gepland voor de periode 2014-2016.

Lobby A15

De resultaten van het in 2013 uitgevoerde onderzoek naar quick wins zullen worden gebruikt en ingezet binnen een brede lobby om de A15 op de bestuurlijke agenda van het Rijk te krijgen.

Wat willen we bereiken? <i>Een verbeterde verkeersveiligheid en bereikbaarheid.</i>				
Indicator	Bron	Streven 2014	Nulmeting	Recente meting
schaalscore verkeersoverlast: samengestelde score op basis van aantal vragen naar het vóórkomen van: - agressief verkeersgedrag - geluidsoverlast door verkeer - te hard rijden - parkeeroverlast	Monitor Leefbaarheid en Veiligheid/Omnibusonderzoek (OCD)/Veiligheidsmonitor (OCD)	daling	4,3 (2009)	3,9 (2013)
% van de bevolking dat (zeer) tevreden is over openbaar vervoer	Monitor Leefbaarheid en Veiligheid/Omnibusonderzoek (OCD)	stijging	71% (2009)	71% (2013)
aantal verkeersongevallen	Politie Zuid-Holland Zuid	daling	24 (2009)	8 (2010)
rapportcijfer van ondernemers voor de bereikbaarheid van hun vestiging per auto	Gemeentelijk ondernemingsklimaat Drechtsteden (OCD)	stijging	7,7 (2007)	7,4 (2010)
rapportcijfer van ondernemers voor de bereikbaarheid van hun vestiging per openbaar vervoer	Gemeentelijk ondernemingsklimaat Drechtsteden (OCD)	stijging	6,2 (2007)	6,5 (2010)
oordeel inwoners over bereikbaarheid gemeente en eigen wijk, rapportcijfers: - bereikbaarheid buurt met auto - bereikbaarheid buurt vanaf de snelweg - doorstroming op hoofdwegen in gemeente	Omnibusonderzoek (OCD)	p.m.	7,6 8,0 6,3 (2011)	7,6 8,0 6,4 (2013)

Wat gaan we ervoor doen? Wat mag het kosten?				
Portefeuillehouder/ Hoofddossier	Wat gaan we ervoor doen? (Prestatieafspraken)	Komt voor uit: 1. Collegeprogramma; 2. Nieuw beleid 3. Innovatie 4. Besparing 5. Going concern	Wat mag het kosten?	Gereed
P.J. Verheij	'Fietsfilevrije Beneden Merwederoute': uitvoering maatregelen 2014	2	Rijkssubsidie	2014
P.J. Verheij	Mobiliteitsplan: uitvoering maatregelen 2014	5	N.v.t.	2014

5. WAT MAG HET KOSTEN?

Programma Ruimte - Wat mag het kosten?													
		2014			2015			2016			2017		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
	Milieu												
370	Milieu	451	0	-/- 451	451	0	-/- 451	451	0	-/- 451	451	0	-/- 451
	Ruimtelijk beheer												
300	Wegen, straten en pleinen	2.185	11	-/- 2.174	2.130	11	-/- 2.119	2.138	11	-/- 2.127	2.113	11	-/- 2.102
310	Openbare verlichting	306	17	-/- 289	303	17	-/- 286	298	17	-/- 281	297	17	-/- 280
320	Straatmeubilair	15	0	-/- 15	15	0	-/- 15	15	0	-/- 15	15	0	-/- 15
330	Verkeer	345	0	-/- 345	347	0	-/- 347	347	0	-/- 347	346	0	-/- 346
340	Openbaar vervoer	59	0	-/- 59	59	0	-/- 59	59	0	-/- 59	59	0	-/- 59
345	Vastgoed	1.079	437	-/- 642	1.069	436	-/- 633	1.061	436	-/- 625	1.052	435	-/- 617
350	Waterkering en afwatering	428	0	-/- 428	378	0	-/- 378	378	0	-/- 378	378	0	-/- 378
355	Speelterreinen- en tuinen	1.657	27	-/- 1.630	1.656	27	-/- 1.629	1.655	27	-/- 1.628	1.654	27	-/- 1.627
360	Reiniging	1.994	2.055	61	1.957	2.055	98	1.956	2.055	99	1.946	2.055	109
365	Riolering	2.112	2.177	65	2.099	2.177	78	2.071	2.177	106	2.037	2.177	140
	Ruimtelijke inrichting												
130	Ruimtelijke plannen	401	0	-/- 401	401	0	-/- 401	401	0	-/- 401	401	0	-/- 401
140	Volkshuisvesting	218	120	-/- 98	215	125	-/- 90	213	130	-/- 83	210	130	-/- 80
160	Bouw- en sloopvergunningen	926	516	-/- 410	916	516	-/- 400	947	501	-/- 446	961	491	-/- 470
170	Woonwagenzaken	44	24	-/- 20	44	24	-/- 20	44	24	-/- 20	44	24	-/- 20
200	Grondexploitatie	10.749	10.817	68	7.228	8.455	1.227	1.522	1.711	189	575	3.261	2.686
	Totaal programma voor bestemming	22.969	16.201	-/- 6.768	19.268	13.843	-/- 5.425	13.556	7.089	-/- 6.467	12.539	8.628	3.911
	Mutaties reserves	190	649	459	1.360	573	-/- 787	367	555	188	2.794	432	2.362
	Totaal programma na bestemming	23.159	16.850	-/- 6.309	20.628	14.416	-/- 6.212	13.923	7.643	-/- 6.280	15.333	9.060	6.273

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de kosten naar kostensoorten. Dit betreft een onderverdeling naar organisatiekosten, kapitaallasten en programmakosten. Hiermee beogen we om de kosten per product inzichtelijker te maken om zo de mate van beïnvloedbaarheid aan te geven.

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen - Wat mag het kosten?													
		2014			2015			2016			2017		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
470	Beleggingen	57	1.454	1.397	57	1.453	1.396	57	1.435	1.378	57	1.447	1.390
475	Uitkering uit het gemeentefonds	103	16.637	16.534	139	15.862	15.723	0	15.862	15.862	0	15.738	15.738
480	Steipost nieuw beleid/onvoorzien	467	36	-/- 431	-/- 179	68	247	-/- 241	68	309	-/- 241	68	309
485	Belastingen	111	4.383	4.272	111	4.414	4.303	111	4.414	4.303	111	4.414	4.303
490	Saldi kostenplaatsen	1.090	536	-/- 554	1.034	561	-/- 473	960	348	-/- 612	932	354	-/- 578
	Totaal voor bestemming	1.828	23.046	21.218	1.162	22.358	21.196	887	22.128	21.241	859	22.021	21.162
	Mutaties reserves	193	63	-/- 130	174	0	174	153	0	-/- 153	133	0	-/- 133
	Totaal na bestemming	2.021	23.108	21.087	1.336	22.358	21.022	1.040	22.128	21.088	992	22.021	21.029

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de kosten naar kostensoorten. Dit betreft een onderverdeling naar organisatiekosten, kapitaallasten en programmakosten. Hiermee beogen we om de kosten per product inzichtelijker te maken om zo de mate van beïnvloedbaarheid aan te geven.

Hoofdstuk 5 Paragrafen

Lokale heffingen

1.1 Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de diverse lokale heffingen. De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op de heffingen waarvan de besteding zowel gebonden als ongebonden is. De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten en zijn daarom een integraal onderdeel van het beleid. Een aanduiding van de lokale belastingdruk is van belang voor de integrale afweging tussen beleid en inkomsten. Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid maakt het beeld van de lokale heffingen compleet.

Voor de omvang van de gemeentelijke woonlasten zijn de onroerende-zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing de belangrijkste heffingen. Daarnaast wordt nog een aantal andere belastingen en rechten geheven zoals hondenbelasting, begraafrechten, precariobelasting, toeristenbelasting en (bouw)leges. De heffing en invordering van de leges verzorgt de gemeente zelf. De heffing en invordering van de andere belastingen voert het Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW) te Klaaswaal uit.

1.3 Overzicht gemeentelijke belastingopbrengsten

	Opbrengst 2012	Geraamde opbrengst 2013	Geraamde opbrengst 2014
Leges burgerzaken	€ 340.303	€ 244.700	€ 244.700
Integrale veiligheid	€ 17.734	€ 37.950	€ 18.000
Baten weekmarkt	€ 26.229	€ 26.700	€ 26.600
Bouwleges	€ 403.410	€ 491.000	€ 491.000
Afvalstoffenheffing	€ 1.909.004	€ 2.024.067	€ 2.050.000
Rioolheffing	€ 2.262.906	€ 2.162.108	€ 2.176.603
Begraafrechten	€ 401.630	€ 469.257	€ 508.674
OZB	€ 3.932.997	€ 4.110.500	€ 4.110.500
Hondenbelasting	€ 76.549	€ 73.300	€ 73.300
Precariobelasting	€ 199.906	€ 206.400	€ 188.900
Toeristenbelasting	€ 10.376	€ 32.000	€ 32.000

1.4 Heffingen woonlasten (lokale belastingdruk)

Algemeen

Tot de woonlasten worden gerekend de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze belastingen vormen het grootste deel van de opbrengst van de gemeentelijke heffingen. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de woonlasten (voor meerpersoonshuishoudens) volgens de Atlas van de lokale lasten van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) over de laatste drie jaren weergegeven.

	2011	2012	2013
Ontwikkeling lastendruk	€ 745	€ 758	€ 772
% stijging t.o.v. vorig jaar	0,9%	1,7%	2,0%

Landelijk stegen de woonlasten in 2013 met 2%.

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Er zijn drie onroerende-zaakbelastingen. Het tarief voor de OZB is een percentage van de jaarlijks vastgestelde WOZ-waarde. De stijging of daling van de tarieven heeft een directe relatie met de stijging of daling van de WOZ-waarde. Daalt de WOZ-waarde, dan dient voor een gelijkblijvende opbrengst het tarief te stijgen. Voor 2014 is de waarde per 1 januari 2013 van toepassing. Uit de door SVHW uitgevoerde marktanalyse blijkt dat de waarde voor woningen gemiddeld met 8,4% is gedaald ten opzichte van vorig jaar (1 januari 2012) en dat de waarde voor niet-woningen gemiddeld met 3% is gedaald. De tarieven stijgen als gevolg van de waardedaling van de onroerende zaken. In tegenstelling tot voorgaande jaren is geen indexatie toegepast op de OZB. Het lastenniveau voor de burger blijft gelijk. De geraamde opbrengst OZB 2014 (exclusief areaaluitbreiding) is gelijk aan 2013.

Categorie	Raming waarde onroerende-zaakbelasting per 1 januari		
	2012	2013	2014 *)
Eigenaren woningen	€ 1.753.000.000	€ 1.680.000.000	€ 1.538.000.000
Eigenaren niet-woningen	€ 490.000.000	€ 490.000.000	€ 474.000.000
Gebruikers niet-woningen	€ 450.000.000	€ 450.000.000	€ 434.000.000

*) Exclusief areaaluitbreiding 2013

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven ter dekking van de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Uitgangspunt is dat dit kostendekkend gebeurt. De opbrengst van de afvalstoffenheffing mag niet hoger zijn dan de (geraamde) kosten. Vanaf 2009 heeft de gemeenteraad afzonderlijke tarieven voor eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens vastgesteld. Het tarief 2014 blijft gelijk ten opzichte van 2013.

	2013			2014		
	Eenheden	Tarief	Opbrengst	Eenheden	Tarief	Opbrengst
Eenpersoonshuishouden	2.125	€ 222,00		2.160	€ 222,00	
Meerpersoonshuishouden	5.575	€ 279,19		5.625	€ 279,19	
Totaal	7.700		€ 2.024.067	7.785		€ 2.050.000

Rioolheffing

Vanaf 2010 is het rioolrecht gewijzigd in de brede rioolheffing. In de brede rioolheffing zijn ook begrepen de kosten voor de zorg van de afvoer van het hemelwater en de zorg voor het grondwater. Het beleid van de gemeente is gericht op kostendekkendheid voor deze zorgtaken. Vanaf 2010 zijn (voor deze zorgtaken) alle percelen belast in de rioolheffing; ook de percelen, die niet op de riolering zijn aangesloten. Vanaf 2011 is de rioolheffing voor woningen gebaseerd op een vast bedrag per perceel en voor niet-woningen gebaseerd op een percentage van de WOZ-waarde. De stijging van het tarief per woning is gebaseerd op het laatst vastgestelde Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP), waarin met deze stijging rekening is gehouden.

	2013		2014		
	Eenheden	Tarief	Eenheden	Tarief	Opbrengst
Aantal woningen	8.080	€ 250,00	8.120	€ 250,00	€ 2.030.000
Belaste waarde niet-woningen	€ 411.000.000	0,05% *)	€ 424.000.000	0,05% *)	€ 146.603
					€ 2.176.603

*) Maximum aanslagbedrag € 2.750,-

1.5 Overige lokale heffingen

Begraafenisrechten

Teneinde de kostendekkendheid sneller te realiseren is in 2010 besloten om de tarieven tot en met 2014 met 8,4% te verhogen.

Secretarieleges

In de Begroting 2014 zijn de tarieven gelijk gebleven aan de vastgestelde tarieven van 2013. In december 2013 wordt de legesverordening ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Bouwleges

Vanwege een afnemend aantal (grote) aanvragen omgevingsvergunningen blijven de verwachte opbrengsten achter bij de begroting 2013. Vanaf 2013 wordt structureel voor een bedrag van € 491.000 aan opbrengst verwacht.

Hondenbelasting

Het tarief per hond wordt voor 2014 niet verhoogd en bedraagt € 85,20.

	Aantal honden	Tarief
2012	935	€ 85,20
2013	900	€ 85,20
2014	900	€ 85,20

Precariobelasting

De gemeente heft precariobelasting over onder meer kabels en leidingen van nutsbedrijven. De opbrengst hiervan bedraagt circa € 175.000. De gemeente zal de nog niet vastgestelde landelijk lijn om binnen 10 jaar af te bouwen volgen, maar zal dit per jaar bekijken. Voor 2014 is rekening gehouden met een verlaging van de precario kabels en leidingen van 10%.

Toeristenbelasting

Vanaf maart 2012 wordt toeristenbelasting geheven van degene die de gelegenheid biedt tot verblijf met overnachting tegen vergoeding binnen de gemeente Alblasserdam. De toeristenbelasting wordt geheven op basis van het aantal overnachtingen. Het tarief per overnachting is vastgesteld op € 2,-.

Kwijtscheldingen

Als een burger te weinig inkomen en geen vermogen heeft, kan voor een belastingaanslag kwijtschelding worden verleend. Binnen de wettelijke kaders bepaalt de gemeenteraad of en in welke omstandigheden aanslagen worden kwijtgescholden. De kwijtschelding heeft nagenoeg volledig betrekking op de gebruikersheffingen in het geval van de afvalstoffenheffing.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in (mogelijke) risico's voor de gemeente Alblasterdam en de weerstandscapaciteit om die risico's op te vangen. De risico's afgezet tegen de weerstandscapaciteit leidt tot een conclusie over de financiële flexibiliteit en soliditeit van de gemeente Alblasterdam, zijnde het weerstandsvermogen. In de begroting worden de nu bekende risico's gekwantificeerd. Dit dient mede om een meer gefundeerd voorstel te kunnen doen over de (minimaal) benodigde omvang van de algemene reserve. Het zal overigens altijd zo blijven, dat bepaalde risico's lastig of niet te kwantificeren zijn. Daarnaast betreft het altijd een momentopname en deze heeft net als bij iedere risico-inschatting – vooral rondom de kansinschatting – een mate van subjectiviteit in zich.

Het hoofdstuk ziet er als volgt uit: korte beschrijving wat er onder weerstandsvermogen verstaan wordt, vervolgens wordt het begrip risico's gedefinieerd en wordt de uitkomst van de risico-inventarisatie opgesomd. Dit hoofdstuk sluit af met een conclusie rondom het benodigde weerstandsvermogen en de huidige algemene reserve.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de gemeente is het vermogen om niet structurele financiële tegenvallers te kunnen opvangen waardoor de taken kunnen worden voortgezet. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het begrotingsjaar en voor de meerjarenraming.

Risico's

In de begroting en jaarrekening zijn de geraamde en werkelijke lasten en baten opgenomen. Naast de gangbare begrotingsposten spelen voor het beoordelen van de totale financiële positie van de gemeente ook zaken een rol die niet direct uit de begroting en jaarrekening blijken of ontwikkelingen die de budgetten onder grote druk kunnen zetten. In tegenstelling tot de rest van dit document wordt hier expliciet naar voren gekeken. De risico's zijn organisatiebreed in kaart gebracht.

Risico-inventarisatie

Organisatiebreed heeft een risico-inventarisatie plaatsgevonden. Deze is als volgt opgebouwd:

- Korte beschrijving van het risico;
- Het financiële effect / kans / risicobedrag;
- Eventueel te nemen beheersmaatregelen.

Bij de korte beschrijving van het risico wordt er op hoofdlijnen toegelicht wat het risico behelst. Vervolgens vindt er op basis van de beschikbare informatie daar waar mogelijk een inschatting plaats van het financiële effect inclusief de mate van zekerheid dat het risico zich gaat voordoen. Dit resulteert in het risicobedrag. De mate van zekerheid wordt aangeduid met laag (25%), gemiddeld (50%) en hoog (75%). In het overzicht is het risicobedrag met deze percentages vermenigvuldigd. Daarnaast wordt er aangegeven of het risico structurele of incidentele gevolgen heeft. Daar waar structurele gevolgen zijn, zullen indien dit risico zich voor doet ook structurele beheersmaatregelen genomen moeten worden. Eventuele incidentele gevolgen kunnen worden ingezet tegen incidentele beheersmaatregelen.

Zoals vermeld kan het zo zijn dat er eventuele beheersmaatregelen mogelijk zijn om het risico te verminderen c.q. te voorkomen. Te denken valt aan aanpassing van beleid, het invoeren van extra interne controles, verzekeringen enz.

De uitkomsten van de risico-inventarisatie hebben wij geclusterd in vijf categorieën:

1. Aansprakelijkheid en planschade
2. Minder inkomsten door tegenvallende economie
3. Nieuwe wetten en regelingen of opgelegde kortingen vanuit het rijk
4. Bedrijfsmatige risico's
5. Gemeenschappelijke regelingen

Totaal overzicht risico's (benodigd weerstandsvermogen)

De uitkomsten van de risico-inventarisatie zijn besproken in het MT en het college van B&W. De gemeenteraad is geïnformeerd over deze uitkomsten. De risico's zijn gekwantificeerd en per risico is bepaald welke weerstandsvermogen benodigd is om het risico te kunnen opvangen. Voor een aantal posten is de omvang van het risico (nog) niet te kwantificeren. Bij de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen hanteren wij voor deze posten een "soort overdekking" van 10%.

Algemene risico's (excl. grondexploitaties)

	Jaarrekening 2012	Begroting 2014
Totaal benodigd algemeen weerstandsvermogen	€ 1.904.000	€ 1.748.000
<i>Buffer ter dekking van de pm posten</i>	<i>€ 190.400</i>	<i>€ 174.800</i>
Benodigd algemeen weerstandsvermogen met overdekking	€ 2.094.400	€ 1.922.800

In de paragraaf grondbeleid is de inschatting van de risico's voor de grondexploitaties weergegeven. Voor de grondexploitaties bedraagt het benodigde weerstandsvermogen € 1.035.200 (jaarrekening 2012: € 997.700). Het totaal benodigde weerstandsvermogen voor de gemeente Alblaserdam bedraagt € 2.958.000 (jaarrekening 2012: € 3.092.100).

Bepaling weerstandscapaciteit

De gemeente heeft middelen beschikbaar om financiële gevolgen op te vangen indien risico's zich daadwerkelijk manifesteren. Onder tegenvallers wordt in de regel verstaan het effectueren van risico's. In de begroting en jaarrekening worden daarom de risico's afgezet tegen de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bestaat uit ruimte op de exploitatiebegroting (stelpost onvoorzien en eventueel onbenutte belastingcapaciteit), ruimte in de reserves en eventuele stille reserves. Primair dienen de algemene reserves als buffer voor financiële tegenvallers. De gemeente Alblaserdam heeft twee grote algemene reserves, namelijk de algemene reserve en de algemene reserve van het Grondbedrijf.

Totaal beschikbare algemene weerstandscapaciteit (geraamde standen per 1-1-2014), exclusief grondexploitaties:

	Jaarrekening 2012	Begroting 2014
Totaal beschikbare algemene weerstandscapaciteit	€ 4.441.600	€ 3.509.800

In de paragraaf grondbeleid is vermeld dat de geraamde beschikbare weerstandscapaciteit voor de grondexploitaties per 1-1-2014 € 2.085.700 bedraagt (jaarrekening 2012: € 1.067.800). De totale weerstandscapaciteit voor de gemeente Alblaserdam bedraagt € 5.595.500 (jaarrekening 2012: € 5.509.400).

Conclusie rondom benodigd weerstandsvermogen

Risico's worden gekwantificeerd en afgezet tegen de weerstandscapaciteit om zicht te krijgen op de toereikendheid van het weerstandsvermogen. Een algemene norm voor de weerstandsratio is niet door de wetgever vastgesteld. Uit de literatuur blijkt wel een veel gehanteerde beoordelingstabel van het weerstandsvermogen:

Categorie	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$> 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim voldoende

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de weerstandsratio van de gemeente Alblasserdam weergegeven:

	Jaarstukken 2012	Begroting 2014
Weerstandscapaciteit:		
- algemeen	4.441.600	3.509.800
- grondexploitatie	<u>1.067.800</u>	<u>2.085.700</u>
Totaal	5.509.400	5.595.500
Risicoprofiel:		
- algemeen	2.094.400	1.922.800
- grondexploitatie	<u>997.700</u>	<u>1.035.200</u>
Totaal	3.092.100	2.958.000
Ratio weerstandsvermogen:		
- algemeen	2,1	1,8
- grondexploitatie	<u>1,1</u>	<u>2,0</u>
Totaal	1,8	1,9

Het weerstandsvermogen is ruim voldoende om de gekwantificeerde risico's op te kunnen vangen.

Onderhoud Kapitaalgoederen

Algemeen

Beheerinstrumenten

Het beheer van de openbare ruimte en gebouwen is een reguliere taak van de gemeente, die bestaat uit de jaarlijkse beheers-, vervangings- en onderhoudsmaatregelen wegen, groen, constructies, openbare verlichting, speelvoorzieningen en gebouwen. Voor het beheer van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen beschikt de gemeente over:

- Beheersystemen waarin van objecten de relevante data zijn ingebracht. Op grond daarvan worden de onderhouds- en vervangingsplanningen opgesteld;
- De inspecties naar de onderhoudsgesteldheid van de objecten. Aan de hand van de bevindingen rond de technische kwaliteit wordt het beheersysteem geactualiseerd. Relevante mutaties in het areaal worden doorlopend bijgewerkt;
- Een meerjaren vervangingsplan waarin de jaarlijkse bestemming van de beschikbare middelen voor groot onderhoud en vervanging is bepaald. De planning leidt ertoe dat werkzaamheden zoveel mogelijk worden gecombineerd;
- De eigenlijke onderhoudswerkzaamheden worden (zoveel mogelijk) via bestekken aan marktpartijen opgedragen.

Beeldkwaliteitsniveau openbare ruimte

De beeldkwaliteit voor de openbare ruimte is vastgesteld op een gemiddelde zes (B) gemeten over de gehele gemeente. De uitzondering is de begraafplaats waar een hogere beeldkwaliteit gewenst is.

Gebouwen

Beleidskader

Behalve het meerjarenonderhoudsplan zijn er geen richtinggevende beleidskaders voor de gebouwen. Het meerjarenonderhoudsplan wordt elke twee jaar geactualiseerd. De laatste actualisatie heeft in 2013 plaatsgevonden.

Areaal en financiën

Areaal	Aantal
Gemeentelijke objecten incl. kunstwerken	54

Tabel 1. Aantal objecten

Door de verkoop van Alblashof en de toevoeging van het brugwachtershuisje Zuiderstek aan het gebouwenbeheersplan is het aantal panden gelijk gebleven. Het Palet Mesdaglaan is gesloopt t.b.v. nieuwe huisvesting Ds. Beukelmanschool.

Kwaliteit en risico's

Door inspecties en de tweejaarlijkse actualisatie van het meerjarenonderhoudsplan wordt de kwaliteit gewaarborgd.

Wegen, straten en pleinen

Beleidskader

Wegenbruiksplan (2004), Nota bewonersparticipatie bij reconstructies (2006), Nota openbare ruimte (2009) en Integraal vervangingsplan (2012), verordening Kabels en leidingen (2013/2014) zijn de kaders waar langs gewerkt wordt.

Met name de Nota openbare ruimte die in 2009 is vastgesteld, wordt gehanteerd bij het bepalen van de beeldkwaliteit van alle gemeentelijke eigendommen. Verder wordt er volgens de CROW richtlijnen wegininspectie uitgevoerd om zo te kunnen bepalen welke wegen technisch toe zijn aan vervanging. Verder worden de normale werkzaamheden uitgevoerd, zoals gladheidbestrijding, schoonhouden verharding, wijklijn meldingen, klein onderhoud en reparaties.

Areaal	Aantal
Gesloten verharding incl. fietspaden en voetpaden	236.475 m ²
Open verharding incl. fietspaden en voetpaden	638.203 m ²
Openbare verlichting	4.182 st
Straatmeubilair,abri's, banken, afvalbakken	753 st
Straatnaam- en verkeersborden	2.110 st
Verkeersregelininstallatie	2 st

Tabel 2. Areaal wegen, straten en pleinen.

Vanuit het integraal vervangingsplan zijn de Van Eesterensingel-oost (rehabilitatie), Rivierenbuurt, het Wilgenplein en Vinkenwaard-Noord in 2013 in gestart en zullen in 2014 (verder) worden uitgevoerd.

Kwaliteit en risico's

Bij meldingen vanuit onze eigen dienst, wijklijn meldingen of technische inspecties worden kleinere calamiteiten snel gesignaleerd en hersteld. De evaluatie van de wijklijn meldingen zal in de jaarrekening worden meegenomen.

Groen

Beleidskader

Het openbaar groen is een beeldbepalend onderdeel van de openbare ruimte en het visitekaartje van de gemeente. Het groenstructuurplan (2013), speelruimtebeleidsplan (1995), hondenpoepbeleid (2006), Bomen en kapvergunningenbeleid (2008), Bomenverordening Alblasserdam (2009), nota openbare ruimte (2009), integraal vervangingsplan openbare ruimte (2009), beheerverordening gemeentelijke begraafplaats Alblasserdam en nota bewonersparticipatie bij reconstructies vormen de kaders waarbinnen dit wordt gerealiseerd.

Areaal	Aantal
Bos	40.049 m ²
Bosplantsoen	73.169 m ²
Sierheesters	29.894 m ²
Rozen	5.949 m ²
Bodembedekkers	43.268 m ²
Hagen	4.611 m ²
Blokhaag	826 m ²
Vaste planten	743 m ²
Wisselperken	19 m ²
Klimplanten	40 m ²
Bomen	5.594 st
Knotbomen	597 st
Leibomen	86 st
Wekelijks gras	121.497 m ²
Trapvelden	14.508 m ²

Maandelijks gras	57.769 m ²
Natuurlijk gras	116.169 m ²
Ruw gras	75.666 m ²
Bloembollen	14.160 m ²
Hekwerken	3.549 m
Speelvoorzieningen	300 st
Kunstgras	542 m ²

Tabel 3. Areaal groen en speelvoorzieningen

Maatgevend voor het onderhoud is de beeldkwaliteit die is afgesproken in de nota Openbare Ruimte (2009). Verder zal de vervanging van het groen worden meegenomen in de eerder genoemde straten en buurten (zie wegen, straten en pleinen).

Speelvoorzieningen

Uitgangspunt is dat twee tot drie speellocaties op jaarbasis worden gerenoveerd. Jaarlijks worden deze vastgesteld naar aanleiding van de technische staat en/of wensen vanuit de buurt.

Aan de hand van onderhoudsinspecties die jaarlijks drie maal worden gehouden, wordt bepaald of renovatie noodzakelijk is of dat renovatie nog achteren wordt geschoven. Afhankelijk van de intensiteit van het gebruik wordt in overleg met buurtcomités / bewoners gekeken in hoeverre de speelvoorziening terug moet komen of vervangen moet worden voor iets anders. Het doel is dat een speellocatie eens in de 13 jaar wordt gerenoveerd. Door het toepassen van duurzame materialen (staal / RVS) wordt deze termijn opgerekt.

Het streven is om speellocaties zoveel mogelijk mee te nemen in de integrale aanpak rondom reconstructies.

Waterkering en afwatering

Beleidskader

Ten aanzien van waterkering en afwatering is het gemeentelijk waterplan (2006) het enige kader. De beoordeling van de kwaliteit van de civiel technische constructies wordt zowel visueel als technisch geïnspecteerd. Vanuit het vastgestelde waterplan zal in 2014 de realisatie van de vereiste drie hectare waterberging en van de natuurvriendelijke oevers door de gehele gemeente worden afgerond.

Areaal	Aantal
Water	208.736 m ²
Beschoeiingen	29.615 m
Duikers	40 st
Steigers en vlonders	16 st
Bruggen beton	22 st
Bruggen hout	48 st
Oude toren brug	1 st
Ophaalbrug haven	1 st
Steiger haven	1 st
Steiger Waterbus	1 st
Kademuur Haven	1 st

Tabel 4. Areaal waterkering en afwatering

Alle bovenstaande arealen worden eveneens in het integrale vervangingsplan meegenomen.

Riolering

Beleidskader

Voor de riolering geldt het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) welke in 2009 door de Raad is vastgesteld. Vanuit het GRP wordt integraal het vervangingsplan voor de gehele openbare ruimte vastgesteld en in het investeringsplan opgenomen.

Areaal	Aantal
Hoofdrinol	100.900 m
Bergbezink riolen	3 st
Rioolgemalen	25 st
Minigemalen	72 st
Persriolering	20.000 m

Tabel 9. Areaal riolering

In 2014 wordt de riolering in Vinkenwaard-Noord, het Wilgenplein (voor zover in 2013 noodzakelijk is gebleken) en de Kastanjelaan vervangen.

Kwaliteit en risico's

Jaarlijks wordt 10% geïnspecteerd, waardoor onbekende knelpunten worden gesignaleerd en kunnen worden opgenomen in de meerjarenplanning.

Vooralsnog is nog geen rekening gehouden in de raming met areaaluitbreiding.

Financiële consequenties

De kosten voor jaarlijks onderhoud zijn geraamd in de programmabegroting. Voor groot onderhoud op basis van beheerplannen zijn voorzieningen groot onderhoud ingesteld. Dit betreft de volgende voorzieningen:

Bedragen x € 1.000	2014	2015	2016	2017
Voorziening openbare ruimte	4.254	4.931	5.757	6.582
Voorziening onderhoud kapitaalgoederen	593	658	723	789
Totaal voorzieningen op basis van beheerplannen 31-12	4.847	5.589	6.480	7.371
Stand voorzieningen 1-1	4.056	4.847	5.589	6.480
Toevoegingen aan de voorzieningen	1.704	1.655	1.804	1.804
Aanwendungen	913	913	913	913
Vrijval t.g.v. baten en lasten				
Stand voorzieningen 31-12	4.847	5.589	6.480	7.371

Financiering

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Dit zijn onder andere risicobeheer (met name rente- en kredietrisico), de financierings- en schuldpositie, het kasbeheer en de informatievoorziening.

Algemeen

De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). In deze wetgeving staan vooral transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij tot uitdrukking in voorschriften voor een verplicht Financieringsstatuut alsmede een financieringsparagraaf in begroting en rekening. De laatste geactualiseerde versie van het gemeentelijke financieringsstatuut is per begin 2011 in werking getreden. De risicobeheersing heeft bij overheden met name betrekking op renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's.

Het begrip treasury kan worden gedefinieerd als het besturen en beheersen, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Concreet komt dit neer op

- het financieren van het beleid tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden;
- het te allen tijde zorgen voor voldoende liquide middelen en
- het daarbij afdekken van met name rente- en kredietrisico's. Dit laatste uit hoofde van uitgeleende gelden en afgegeven borgstellingen/garanties.

Binnen de financiële functie van de gemeente is het van belang het onderscheid te herkennen tussen de treasury- en de controlfunctie. Treasury zorgt voor de *beschikbaarheid* van geldmiddelen; de controlfunctie is belast met het toezicht en de bewaking van de *aanwending* ervan. Vanuit deze rollen is de focus bij treasury gericht op feitelijke in- en uitgaande kasstromen, terwijl de controlfunctie veelal redeneert in termen van baten en lasten. In deze paragraaf staan voornamelijk de feitelijke kas- en financieringsstromen centraal.

Benadrukt wordt dat de doelstelling van de treasuryfunctie van de gemeente Alblasserdam is dat deze uitsluitend de publieke taak dient en dat een prudent beleid gevoerd wordt binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet fido.

De gemeente Alblasserdam heeft de advisering over en de uitvoering van haar treasurybeleid opgedragen aan het Servicecentrum Drechtsteden.

Ontwikkelingen

De huidige schuldenproblematiek in Europees verband heeft er toe geleid dat ook op nationaal niveau er meer focus is gekomen op begrotingsdiscipline en schuldposities. Op dit moment zijn er in Nederland twee relevante wetgevingstrajecten actief, te weten de Wet Houdbare Overheidsfinanciën en het Schatkistbankieren.

Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet hof).

Dit wetsvoorstel, dat op 23 april 2013 is aangenomen door de Tweede Kamer en na het zomerreces aan de Eerste Kamer zal worden aangeboden, betreft een doorvertaling van EU-begrotingsrichtlijnen naar nationale wetgeving. In de EU-richtlijnen is vastgelegd dat het maximale begrotingstekort van de overheid 3% van het BBP mag bedragen. Becijferingen hebben uitgewezen dat 0,38% van dit tekort voor rekening komt van gemeenten. Via de Wet hof zal deze tekortlimiet worden verankerd. Daarbij zal per gemeente vooraf een toegestaan portie tekort worden bepaald, de zogenoemde individuele referentiewaarde. Vervolgens zal een berekening worden gemaakt van het gemeentelijke EMU-saldo. Dit is een benadering

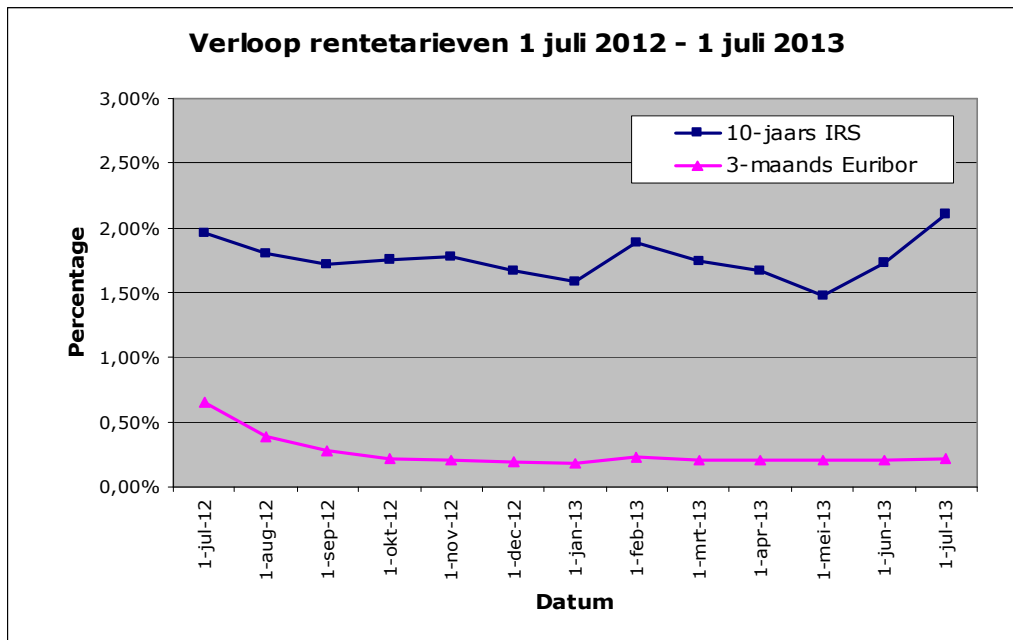
op kasbasis, dit in tegenstelling tot het gebruikelijke baten/lastenstelsel. Als gevolg van deze benadering komen onder andere grote investeringen ineens ten laste van het saldo. Het Rijk heeft aangegeven om op termijn overschrijdingen van de norm met gemeenten te gaan verrekenen, mogelijk via de Algemene Uitkering. In discussies met het Rijk over deze Wet heeft onder andere de VNG gewezen op het gevaar dat hierdoor het realiseren van al dan niet noodzakelijke gemeentelijke investeringen in de knel kan komen.

Schatkistbankieren.

Dit is een initiatief dat is voortgekomen uit het Begrotingsakkoord 2013. Het betekent dat decentrale overheden al hun overschotten aan liquide middelen, rekening houdend met een bepaald drempelbedrag (voor Alblasterdam circa € 400.000), in 's Rijks Schatkist zullen moeten stallen. Het oogmerk van Schatkistbankieren is tweeledig. Ten eerste heeft het een voordelig effect geeft op de staatsschuld (EMU-schuld) doordat de Nederlandse Staat minder geld hoeft te lenen op de financiële markten. Ten tweede vermindert Schatkistbankieren het kredietrisico van uitzettingen. Keerzijde daarentegen is dat de rendementen bij de Schatkist belangrijk lager zullen zijn. Om in dit nadeel tegemoet te komen zal onderling lenen tussen decentrale overheden toegestaan zijn. Dit draagt bij aan de eerstgenoemde doelstelling, omdat de middelen dan binnen de EMU-sector blijven. Het Schatkistbankieren zal wettelijk worden verankerd middels een aanpassing van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Ten tijde van het opstellen van deze paragraaf was het wetsvoorstel in behandeling bij de Tweede Kamer. Gezien het feit dat gemeente Alblasterdam met name aan de *opnemende* kant van het financieringsspectrum zit, zullen de gevolgen voor de gemeente naar verwachting beperkt zijn.

Zodra de hier geschetste ontwikkelingen in wetgeving verankerd zijn zal worden gezien in hoeverre het gemeentelijke Financieringsstatuut moet worden aangepast.

Het afgelopen jaar heeft de renteontwikkeling het volgende beeld laten zien:

Renteverloop afgelopen jaar in absolute cijfers:			
Omschrijving	Vorig jaar (begin juli 2012)	Actueel ten tijde van opstelling begroting 2014 (begin juli 2013)	Toe-/afname
Korte rente (3-maands Euribor), ca.	0,65%	0,22%	-0,43%
Lange rente (10-jaars IRS), ca.	1,96%	2,10%	0,14%
Spread	1,31%	1,88%	0,57%

Tabel 1. Renteverloop medio 2012 t/m medio 2013

De korte rente, welke vooral onder invloed staat van het monetaire beleid van de Europese Centrale Bank (ECB), heeft zich gedurende het eerste halfjaar van 2013 consequent op een niveau van rond de 0,20% bewogen.

Ook de kapitaalmarktrente is gedurende het afgelopen jaar vrij stabiel geweest: deze heeft in overwegende mate zijwaarts bewogen in de bandbreedte van 1,5% tot 2%. De beweging ten tijde van de opstelling van deze paragraaf was opwaarts gericht. Oorzaak hiervan is de vrees dat de centrale banken wereldwijd over willen gaan tot afbouw van steun- en verruimende maatregelen.

Voor het komende jaar wordt door een aantal sector- en grootbanken gemiddeld de in de volgende tabel weergegeven renteontwikkeling voorzien, waarbij benadrukt moet worden dat dit een momentopname is die dagelijks wijzigt.

Renteverwachting komend jaar (rentevisie)			
Omschrijving	Actueel ten tijde van opstelling begroting 2014	Gemiddelde verwachting grootbanken van stand over 1 jaar	Toe-/afname
Korte rente (3-maands Euribor), ca.	0,22%	0,33%	0,11%
Lange rente (10-jaars IRS), ca.	2,10%	2,07%	-0,03%
Spread	1,88%	1,74%	-0,14%

Tabel 2. Rentevisie

Hoewel voorgaande tabel voor het komende jaar redelijk stabiele rentetarieven suggereert dient wel opgemerkt te worden dat banken bij het verstrekken van langjarige financiering nog wel liquiditeitsopslagen berekenen bovenop de in voorgaande tabellen genoemde IRS-niveaus. Voor bijvoorbeeld een 10-jaars lening bedraagt deze opslag thans circa 0,65% (65 basispunten). Deze opslagen zijn hoger naarmate de leninglooptijd verder toeneemt. Door ontwikkelingen als de schulden crisis en strengere vermogensvereisten voor banken, de zogenoemde Basel III-richtlijnen, kunnen deze opslagen wel verder oplopen.

Financieringspositie

Financiering activa.

De activa van de gemeente Alblasserdam zullen per begin 2014 naar verwachting als volgt gefinancierd zijn:

<i>Bedragen x € 1 miljoen</i>	
Omschrijving	Bedrag per 1-1-2014
Totale boekwaarde investeringen	€ 55,8
<u>Vaste financieringsmiddelen:</u>	
Reserves	€ 11,7
Voorzieningen	€ 7,1
Langlopende leningen	€ 34,5
	€ 53,3
Financieringsstekort	€ 2,5-

Tabel 3. Financieringspositie per 1-1-2014

Interne rente

Voor de interne doorberekening van de rentekosten naar de investeringen hanteert de gemeente Alblasterdam een percentage van 4,5%. De gemeente hanteert hierbij geen (egalisatie)reserve.

Leningenportefeuilles

Opgenomen langlopende leningen

Onderstaande tabel geeft inzicht in het verwachte verloop van de leningportefeuille in 2014:

<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Omschrijving	Bedrag	Gemiddeld percentage
Stand per 1 januari 2014	€ 34.458	3,08%
Nieuwe leningen	€ -	
Reguliere aflossingen	€ 2.401-	
Vervroegde aflossingen	€ -	
Rente-aanpassing (oud percentage)	€ -	
Rente-aanpassing (nieuw percentage)	€ -	
Stand per 31 december 2014	€ 32.057	3,05%

Tabel 4. Mutaties leningenportefeuille OG 2014

In 2013 is een langlopende lening van € 17,5 miljoen opgenomen, dit teneinde een overschrijding van de kasgeldlimiet op te heffen. Dit leningbedrag zit begrepen in de leningsaldi zoals in bovenstaande tabel weergegeven.

Zie voor nadere toelichting de tekst onder het kopje Kasbeheer.

Uitzettingen

Uitzettingen is de term die de Wet fido bezigt voor verstrekte langlopende geldleningen en beleggingen. Voor een indeling van de gemeentelijke uitzettingen naar risicocategorie wordt verwezen naar het kopje Kredietrisico's verderop in deze paragraaf.

De gemeente Alblasserdam heeft de volgende uitzettingen:

<i>Bedragen x € 1.000</i>		
Omschrijving	Bedrag	Gemiddeld percentage
<u>Verstrekte geldleningen:</u>		
Stand per 1 januari 2014	€ 3.643	3,98%
Nieuwe leningen	€ -	
Reguliere aflossingen	€ 138-	
Vervroegde aflossingen	€ -	
Rente-aanpassing (oud percentage)	€ -	
Rente-aanpassing (nieuw percentage)	€ -	
Stand per 31 december 2014	€ 3.505	3,97%
<u>Beleggingen:</u>		
Geen	€ -	
Totaal uitzettingen per 31 december 2014	€ 3.505	

Tabel 5. Mutaties uitzettingen 2014

Zie Tabel 9 voor toelichting en specificatie.

Schuldpositie

De afgelopen jaren is de bewustwording rond schuldposities, juist ook van overheden, sterk toegenomen. Een schuldpositie ontstaat indien de eigen middelen van een gemeente ontoereikend zijn om bijvoorbeeld activiteiten of investeringen te bekostigen. In dat geval dient externe financiering te worden aangetrokken. Een goed zicht op de schuldpositie draagt bij aan het besef dat de aan financiering verbonden rente en aflossingen andere noodzakelijke uitgaven van de gemeente verdrukken.

De (ontwikkeling van de) schuldpositie kan vanuit meerdere invalshoeken worden benaderd. Eén van de meest geijkte is de Debt Ratio. Deze ratio wordt ontleend aan de balans, waarbij wordt gezien welk percentage van het totaal vermogen/balanstotaal met vreemd vermogen gefinancierd is.

Ook kan een verhouding worden bepaald tussen de schuldpositie (balans) ten opzichte van de totale exploitatiebaten.

In de navolgende tabel wordt de (ontwikkeling van) de schuldpositie van de gemeente Alblasserdam zowel in historisch perspectief als richting de toekomst in beeld gebracht. Een complicerende factor daarbij dat is een kengetal als de Debt Ratio wordt uitgedrukt in het balanstotaal. Dat hindert een doorkijk naar de toekomst, omdat in begrotingen doorgaans geen volledige balans is opgenomen, maar slechts op onderdelen. In onderstaande tabel is het balanstotaal vanaf 2013 dan ook geschat.

Verloop schuldpositie 2011-2017				Bedragen x € 1.000			
	Werkelijk 2011	Werkelijk 2012	Voorlopig 2013	Raming 2014	Raming 2015	Raming 2016	Raming 2017
Debt ratio							
Totale schuld (1)	€ 45.639	€ 40.218	€ 41.990	€ 39.589	€ 38.688	€ 37.786	€ 36.885
Balanstotaal (2)	€ 65.233	€ 60.658	€ 61.000	€ 61.000	€ 61.000	€ 61.000	€ 61.000
Debt Ratio %	70%	66%	69%	65%	63%	62%	60%
Nettoschuld per inwoner							
Netto schuld (3)	€ 29.797	€ 29.464	€ 31.190	€ 28.789	€ 27.888	€ 26.986	€ 26.085
Aantal inwoners	19.467	19.643	19.650	19.650	19.650	19.650	19.650
Bedrag x € 1,-	€ 1.531	€ 1.500	€ 1.587	€ 1.465	€ 1.419	€ 1.373	€ 1.327
Schuldevolutie (4)							
Bedrag x € 1,-	-	-€ 31	€ 87	-€ 122	-€ 46	-€ 46	-€ 46
Schuldquote							
Netto Schuld	€ 29.797	€ 29.464	€ 31.190	€ 28.789	€ 27.888	€ 26.986	€ 26.085
Exploitatiebaten (5)	€ 38.389	€ 48.286	€ 51.645	€ 43.938	€ 34.553	€ 32.980	€ 32.980
Schuldquote %	78%	61%	60%	66%	81%	82%	79%

(1) Som van opgenomen leningen, kortlopende schulden en overlopende passiva. Zie balans.

(2) Vanaf 2013 geschat.

(3) Totale schuld minus som van uitgezette langlopende leningen, kortlopende vorderingen, liquide middelen en overlopende activa. Zie balans.

(4) Toe/afname nettoschuld per inwoner t.o.v. voorgaand jaar.

(5) Vóór bestemming.

Tabel 6. Schuldpositie

Voor 2014 wordt een Debt Ratio verwacht van 65%. Dit betekent dat 65% van de gemeentelijke bezittingen met externe schuld gefinancierd is (en dus 35% met eigen middelen).

De schuldquote van de gemeente zal in 2014 naar verwachting 66% bedragen.

Voor beide gemeentelijke scores geldt dat deze licht boven de landelijke gemiddelden liggen (respectievelijk circa 55% en 60%).

Risicobeheersing

Zoals eerder benoemd vormt risicobeheersing één van de pijlers van de Wet fido. In de navolgende onderdelen wordt ingegaan op de risicoaspecten die verbonden zijn aan de uitvoering van de gemeentelijke treasuryfunctie. In beginsel kunnen deze worden onderscheiden in renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's en valutarisico's. Voor gemeente Alblasterdam zijn de twee laatstgenoemde risico's niet van toepassing. Daarnaast kan een informatierisico worden benoemd, te weten het risico dat relevante informatie niet tijdig of volledig bij de treasuryafdeling onder aandacht wordt gebracht.

Renterisico's

Renterisico's kunnen vanuit Wet fido-optiek worden gezien op de korte en op de langere termijn.

Renterisico op korte schuld: de kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten. Indien de kasgeldlimiet bij herhaling wordt overschreden dient er geconsolideerd te worden ofwel moet één en ander worden omgezet in langlopende financiering.

Voor 2014 kan de kasgeldlimiet voor de gemeente Alblasserdam als volgt worden bepaald:

Berekening kasgeldlimiet 2014:		
Begrotingstotaal	€ 45,000	miljoen
Relevant percentage	8,5%	
Kasgeldlimiet	€ 3,825	miljoen

Tabel 7. Kasgeldlimiet

De gemeente Alblasserdam verwacht in 2014 binnen de totale limietruimte (kasgeldlimiet + eventuele CAP) te opereren. Oogmerk van het door het SCD uit te voeren gemeentelijke saldobehoor is om de limietruimte optimaal te benutten.

Renterisico op langlopende schuld: de renterisiconorm

De gemeente loopt renterisico op het moment dat nieuwe leningen moeten worden aangetrokken (herfinanciering) of als een renteherziening van toepassing is. Om het renterisico te beheersen is in de Wet fido de renterisiconorm geformuleerd. Het doel van deze norm is om overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één bepaald jaar te voorkomen, één en ander ter bescherming van de gemeentelijke financiële positie. Met deze norm bevordert de Wet fido een solide financieringswijze bij openbare lichamen.

Conform voorschrift van de geactualiseerde Wet fido wordt het renterisico in onderstaande tabel voor de komende vier jaren bepaald, terwijl de renterisiconorm alleen betrekking heeft op het totaal van de begroting van het komende jaar.

Berekening renterisiconorm		(bedragen x € 1.000)				
Renterisico's		2014	2015	2016	2017	
Renteherzieningen	€	-	€	-	€	-
Aflossingen	€	2.401	€	901	€	901
Renterisico	€	2.401	€	901	€	901
Berekening renterisiconorm						
Begrotingstotaal 2014	€	45.000				
Percentage cf. regeling		20%				
Renterisiconorm 2014	€	9.000				
Toetsing renterisico aan norm:						
Renterisico	€	2.401				
Renterisiconorm	€	9.000				
Ruimte onder de norm	€	6.599-				

Tabel 8. Renterisiconorm

Uit deze opstelling blijkt dat de gemeente Alblasserdam binnen de grenzen van de renterisiconorm opereert.

Kredietrisico's.

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus risicoprofiel) van de tegenpartijen bij financiële transacties. Kredietrisico's kunnen worden gelopen vanuit uitzettingen (verstekte geldleningen) of uit verleende garanties.

Verstrekte geldleningen

Ingedeeld naar risicocategorie kan voor 2014 het volgende verloop worden verwacht:

<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Categorie	Verwachte stand per		% verdeling per	
	1-1-2014	31-12-2014	eind 2014	
Gemeenten / Provincies	€ -	€ -	0,0%	
Overheidsbanken	€ -	€ -	0,0%	
Woningcorporaties met garantie WSW (1)	€ 11	€ 10	0,3%	
Woningcorporaties zonder garantie (1)	€ 2.923	€ 2.856	81,5%	
Semi-overheidsinstellingen (2)	€ 668	€ 607	17,3%	
Financiële instellingen (A en hoger)	€ -	€ -	0,0%	
Overige toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	€ 41	€ 32	0,9%	
Niet-toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	€ -	€ -	0,0%	
Totaal	€ 3.643	€ 3.505	100,0%	
(1) Betreft Woonkracht10				
(2) Betreft GR Sportpark Souburgh				

Tabel 9. Specificatie verstrekte geldleningen naar risicocategorie

Verleende garanties

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd naar risicogroep:

<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Categorie	Risico profiel	Verwachte stand per		% verdeling per eind 2014
		1-1-2014	31-12-2014	
Directe borgstellingen (m.b.t. lokale instellingen, verenigingen e.d.)	Middel/ hoger	€ 10.725	€ 9.959	24,9%
Achternvangpositie in waarborgfondsen (bijv. Waarborgfonds Sociale Woningbouw)	Laag	€ 31.855	€ 30.053	75,1%
Totaal		€ 42.580	€ 40.012	100,0%

Tabel 10. Specificatie borgstellingen naar risicocategorie

Kasbeheer

De inrichting van het betalingsverkeer (het beheer van het gemeentelijke rekeningstelsel, het coördineren van bevoegdheden en het verrichten van feitelijke betalingen) alsmede de saldogeregulatie wordt verzorgd vanuit Servicecentrum Drechtsteden. De gemeente was, is en blijft daarbij overigens eigenaar van de betreffende bank- en girorekeningen.

Een hulpmiddel bij de saldogeregulatie èn voor het eventueel opnemen van langjarige financiering is de meerjarige liquiditeitenplanning, welke door het SCD in nauw overleg met de gemeente is opgezet. Deze planning wordt periodiek geactualiseerd op grond van nieuwe informatie of inzichten.

Informatievoorziening

Minimaal twee maal per jaar vindt een overleg plaats met het Servicecentrum Drechtsteden over de voortgang en uitvoering van de treasuryzaken. Indien daartoe vanuit gemeente of vanuit SCD behoefte dan wel noodzaak wordt gevoeld vindt daarnaast ook contact op incidentele basis plaats.

Voor zover relevant zullen door het SCD rapportages worden opgeleverd voor in- of extern gebruik.

Bedrijfsvoering

Om de dienstverlening van de gemeente en de programmabegroting volgens afspraak uit te kunnen voeren, dient de bedrijfsvoering op orde te zijn. Het gemeentebestuur en de inwoners moeten kunnen vertrouwen op een ambtelijke organisatie die efficiënt, effectief en rechtmatig opereert. In de wet Besluit, Begroting en Verantwoording (BBV) staat dat de paragraaf bedrijfsvoering ten minste inzicht geeft in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering 2014.

Veel bedrijfsvoeringonderdelen zijn sinds 1 april 2008 ondergebracht bij het Service Centrum Drechtsteden (SCD) van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (GRD). Het SCD levert diensten op het gebied van financiën, informatisering, automatisering, documentaire informatievoorziening, communicatie, inkoop, personeel en organisatie, facilitaire en juridische zaken. Bij deze wijze van organiseren is het voeren van regie, op zodanige wijze dat de opdrachtgevers- en eigenaarrol goed tot zijn recht komt, onmisbaar. Het versterken en de borging van het opdrachtgeverschap blijft om deze reden dan ook een aandachtspunt voor Alblasserdam.

Ontwikkelingen en trends

Voorals de decentralisaties in het sociale domein leiden tot een toename van taken op een dusdanig schaalniveau, dat een gemeente van onze omvang samenwerking moet zoeken. Tel daarbij op de zware kwaliteitseisen die worden gesteld aan de (toekomstige) dienstverlening, de steeds mondiger wordende burger (toename participatie, bezwaren en procedures), kennisverlies door vergrijzing, de bezuinigingen op de lokale bedrijfsvoering en de indirecte bezuinigingen op bedrijfsvoeringtaken, die worden uitgevoerd door onze verbonden partijen, en het spanningsveld is zichtbaar.

In Drechtstedenverband is afgesproken intensiever en effectiever samen te gaan werken.

In 2013 is een aantal stappen voorbereid ten behoeve van de uitwerking van de Visie werken in de Drechtsteden. Deze stappen zijn uitgewerkt in het Ontwikkelprogramma Organisatienetwerk Drechtsteden. Het gaat in dit programma vooral om het samenbrengen van kennis en expertise, versterking van de eenduidige sturing van het ambtelijke netwerk, uniformering van processen en systemen en het flexibel(er) kunnen uitwisselen van personeel.

Organisatieontwikkeling: 'Samen verder met Passie en Lef'

Op 13 oktober 2011 sprak de raad uit bestuurlijk zelfstandig te blijven. In 2012 heeft het college, na een uitgebreide consultatie van de hele organisatie, het organisatieontwikkelingsprogramma '*Samen verder met Passie en Lef*' vastgesteld. Hierin wordt aan de hand van een viertal ontwikkelsporen uitgewerkt hoe Alblasserdam tot 2014 toegroeit naar een flexibele netwerkorganisatie. Via de sporen 'waardegedreven organisatie' en 'verbinden en versterken van netwerken' worden in werkgroepen verschillende projecten uitgevoerd die bijdragen aan de doelen van de organisatieontwikkeling. Eind 2013 vindt een eerste evaluatie plaats van behaalde resultaten in de organisatieontwikkeling, als onderdeel van het overdrachtdossier van het college. Tevens wordt een aanzet gegeven voor een volgende stap in de organisatieontwikkeling, rekening houdend met regionale ontwikkelingen.

Voorbeelden van deze activiteiten zijn:

Flexibilisering organisatie: strategische personeelsplanning

In 2012 is een start gemaakt met strategische personeelsplanning, ook in regionaal verband. Het stelt ons in staat om het huidige personeelsbestand (kwalitatief en kwantitatief) af te zetten tegen het gewenste bestand de komende jaren, rekening houdend met de organisatiedoelen, opgaven en taakstellingen waar we voor staan. Om het huidige potentieel van onze medewerkers goed te kunnen benutten, moeten we in beeld hebben wat mogelijkheden en ambities van onze medewerkers zijn.

We werken vanaf begin 2014 toe naar een personeelsbestand dat voldoende flexibel en divers is opgebouwd zodat we afdelingsoverstijgende (en regionale) vraagstukken kunnen oppakken. Sinds begin

2013 hebben alle medewerkers een aanstelling in algemene dienst. Dit geldt overigens ook voor medewerkers bij de overige Drechtstedengemeenten.

Ook de organisatie en uitvoering van de personeelsgesprekken veranderen door het werken met een strategische personeelsplanning. (Talent)ontwikkeling en competenties van medewerkers komen bijvoorbeeld prominenter op de agenda van de gesprekken.

Ontwikkelprogramma voor medewerkers algemeen

In de organisatieontwikkeling is de persoonlijke ontwikkeling van de medewerker essentieel. In 2012 zijn alle medewerkers getraind in het ontdekken en verder ontwikkelen van eigen talent en vanuit zelfbewustzijn leren omgaan met veranderingen. In 2014 wordt hieraan een vervolg gegeven. Nieuwe medewerkers krijgen een introductieprogramma aangeboden, waar de training die alle medewerkers hebben gevolgd onderdeel van is.

Medewerkersmiddag vast onderdeel organisatieontwikkeling

In 2013 is voor de tweede keer een medewerkersmiddag georganiseerd waarbij alle medewerkers op bezoek en aan de slag zijn gegaan bij externe partners: bedrijven en maatschappelijke instellingen. Deze middag, georganiseerd door in het kader van de organisatieontwikkeling door de werkgroep netwerken, staat in het teken van kennismaken, netwerken én actief aan de slag. Het enthousiasme bij zowel medewerkers als ontvangende partners is groot. Ook in 2014 wordt een medewerkersmiddag georganiseerd.

NL Doet

In 2013 heeft de gemeente deelgenomen aan NL Doet. Deelname hieraan past uitstekend binnen de doelstellingen van de organisatieontwikkeling. Ook in 2014 zal in overleg met de lokale organisatie van NL Doet worden deelgenomen.

Overige organisatieontwikkelingen

De netwerkorganisatie Alblasserdam is volop in beweging. De personeelsformatie bestond per 1 januari 2013 uit 111,7 fte. Dit is exclusief de personele consequenties die voortvloeien na vaststelling van onderhavige begroting. Verdere professionalisering van de organisatie is een voorwaarde om in te kunnen spelen op de veranderingen. Er spelen verschillende organisatieontwikkelingen die deels doorlopen in 2014:

- Vormgeven van de huidige afdeling Buitenruimte naar de afdeling Buitenruimte 'nieuwe stijl'.
- Mogelijke organisatorische nazorg als gevolg van de overgang van de Alblasserdamse brandweer naar de regio Zuid-Holland Zuid per 1 januari 2013.
- Verzelfstandiging sportaccommodaties in een sportstichting (per 1 januari 2014).

Vanuit het ontwikkelprogramma Drechtsteden:

- Een onderzoek naar hosting van de dienstverlening via het KCC van de gemeente Dordrecht.
- Het onderbrengen van projectmanagement bij de gemeente Dordrecht.
- Een onderzoek naar samenwerking op het gebied van buitenruimte.
- Deelname in de Netwerk MT's Drechtsteden, een van de voorstellen van het Ontwikkelprogramma Drechtsteden. De Netwerk MT's vervangen voor een deel de vroegere ambtelijke overleggen (AO's), maar zijn meer integraal van aard en gericht op eenduidige regionale advisering van bestuurders.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim is in 2012 licht gestegen van 4,88% in 2011 naar 5,61% in 2012. Dit is hoger dan het landelijk gemiddeld percentage voor gemeenten van 10.000 tot 20.000 inwoners 2012 (3,8%). Ook in 2014 staat het voorkomen en terugdringen van het ziekteverzuim onverminderd hoog op de agenda van het management. Bij langdurig ziekteverzuim zal het management, net als in 2013, in overleg gaan met

de medewerker en de bedrijfsarts om aan de hand van verzuimbegeleiding de mogelijkheden voor re-integratie en/of het hervatten van de werkzaamheden te bekijken.

Organisatienetwerk als perspectief

De regionale voorstellen in het Ontwikkelprogramma Drechtsteden vormen samen een aanmerkelijke stap in intensiever en minder vrijblijvend ambtelijk samenwerken. Het vertrekpunt is het verbeteren van ons reeds aanwezige organisatienetwerk. In de uitwerking is niet uitgegaan van één grote structuuroplossing. De manier van werken over organisatiegrenzen heen is belangrijker dan de structuurvraag zelf. Voor ieder onderwerp is de vraag gesteld wat de beste manier en schaalgrootte is om taken te organiseren. De keuzen die daarin worden voorgelegd zijn niet principieel maar pragmatisch. In een afgewogen balans van efficiency, kwaliteit, nabijheid en lokaal opdrachtgeverschap. Hier zijn voorstellen uit voortgekomen die goed passen bij de uitgangspunten ('scenario anderhalf') die door de gemeenteraad van Alblisserdam zijn geformuleerd.

Financiën en control

Basis op orde en verdere professionalisering

In 2013 is de bezetting bij de afdeling financiën en control ingevuld met veel externen. Per september 2013 zijn een aantal vacatures ingevuld met nieuwe medewerkers. Er is in 2013 veel tijd gestoken in de basis op orde. Met de nieuwe medewerkers zullen de bereikte resultaten worden geborgd in de organisatie en zal in 2014 worden ingezet op verdere professionalisering.

Verdeelsystematiek en sturing op het SCD

Voor 2013 en verder heeft het SCD in samenwerking met de klantorganisaties een nieuwe kostenverdeelsystematiek uitgewerkt voor een meer directe en transparante relatie tussen 'betalen' en 'gebruik'. Op 16 mei jl. heeft het Drechtstedenbestuur besloten om de systematiek per 1 januari 2013 definitief in te voeren. Bij de 2e Bestuursrapportage 2013 van het SCD zal de gemeentelijke bijdrage hierop worden aangepast. De uitkomst hiervan is nog niet bekend en kan daardoor nog niet worden meegenomen in deze Bestuursrapportage.

De nieuwe verdeelsystematiek is vastgesteld voor een periode van drie jaar. Daarmee staat tot 2016 de bijdrage aan het SCD voor het basispakket vast. Er wordt vanuit Alblisserdam gestuurd op het omlaag brengen van de onderdelen van de verdeelsleutels (bijvoorbeeld pc's, facturen, accounts). Het financieel effect daarvan zal (medeafhankelijk van de inbreng van de andere eigenaren van het SCD) uiterlijk in 2016 zichtbaar zijn. Mogelijk eerder als het werkaanbod voor het SCD aanzienlijk lager is en dit op een eerder moment ten laste van de op te bouwen flexibele schil in de personele bezetting ten goede komt aan de eigenaren. Alblisserdam neemt het initiatief om samen met de andere eigenaren gezamenlijk te sturen op een lager volume van de totale kosten van het SCD.

Zero Based Budgeting (ZBB)

In 2011 is de 1^e fase van ZBB afgerond. Deze bestond uit een 'screening op hoofdlijn' van de bestaande budgetten. De 2^e fase van ZBB is in 2012 afgerond. In deze fase heeft een herijking van de spelregels voor budgetbeheer en herziening van de productordening plaatsgevonden. In 2013 is bij de afdeling Buitenruimte gestart met de 3^e fase van ZBB-proces. De resultaten worden verwerkt in de begroting 2015.

Advisering op verbonden partijen

Als regio Drechtsteden hebben we de sturing op verbonden partijen gezamenlijk met alle eigenaren opgepakt. Dit model geeft vorm aan de bestuurlijke wens om ambtelijke advisering voor bestuurders rond verbonden partijen te versterken bij een verminderde inzet van de ambtelijke uren. In 2014 gaan we verder experimenteren met dit model voor wat betreft de GR Veiligheidsregio, GR Publieke Gezondheid en Jeugd en GR Omgevingsdienst.

Interne controleplan

In 2012 is voor een praktische benadering gekozen. Er is geen uitgebreid intern controleplan opgesteld maar wel een (praktische) risicomatrix op basis waarvan de onderwerpen van de interne audits konden worden geselecteerd. Over het jaar 2013 willen we de praktische opzet doorontwikkelen naar een 'echt' intern controleplan. Er zal een risicogerichte aanpak worden gehanteerd. Verder zal er afstemming plaatsvinden van het interne controleplan met de regionale interne audits. In september 2013 zijn de regionale interne audits gestart. In het vierde kwartaal 2013 start de uitvoering van het intern controleplan 2013. De interne audits worden afgerond voor de jaarrekening 2013.

Communicatie

Ook in 2014 wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van de nieuwe bestuursstijl waarbij verbinden het kernwoord is. Dit is een van de speerpunten van het huidige college, maar is ook zeer passend binnen de organisatieontwikkeling. Verbinden tussen individuen en groepen, tussen gemeente en burgers, tussen gemeenteraad en burgers, tussen Alblasserdam en de Drechtsteden en tussen de ambtelijke organisatie en maatschappelijke partners. De opgedane ervaringen met de nieuwe bestuursstijl worden aan het eind van de collegeperiode geëvalueerd en er zullen aanbevelingen worden gedaan voor de nieuwe bestuursperiode via een overdrachtsdossier. Daarnaast wordt in het algemeen gewerkt aan persberichten, perscontacten, voorbereiden bewonersavonden en het actualiseren van de website.

Juridische kwaliteit zorg en control

De juridische kwaliteitszorg richt zich op gemeentebrede acties, acties op specifiek beleidsterrein en acties in het kader van regionale samenwerking. Gemeentebreed wordt, vanuit juridisch control, sturing gegeven aan het opdrachtgeverschap richting het JKC, inclusief de bewaking van de kwaliteit van door hen geleverde producten en diensten. In 2014 zal ook het interne werkproces van de behandeling van klachten worden uitgelijnd en waar nodig verbeterd of herbevestigd. Dit stond eerder gepland voor 2013 maar is doorgeschoven vanwege de ontwikkeling van een regionale verordening voor de behandeling van bezwaarschriften. In Alblasserdam is de klachtencommissie immers in deze verordening opgenomen. In het eerste kwartaal van 2014 wordt een juridische audit binnen de ambtelijke organisatie uitgevoerd. Tenslotte blijft de gemeente Alblasserdam vertegenwoordigd in het Juridisch Drechtsteden Overleg (Judo). Het Judo zet zich ook voor 2014 weer in voor kennisdeling tussen gemeenten, de advisering van regionale gremia (ONS-D, COB) en de stroomlijning van het implementeren van nieuwe wetgeving.

Informatisering en Automatisering

In 2013 is het transitieplan I&A Drechtsteden ambtelijk uitgewerkt en in bestuurlijke besluitvorming gebracht. In de Drechttraad oktober 2013 vindt besluitvorming plaats.

Het transitieplan I&A Drechtsteden bevat een integraal voorstel, inclusief kredietaanvragen, voor het continueren van de I&A dienstverlening binnen de Drechtsteden, waarmee tevens een fundament wordt gelegd voor een stabiele IT-infrastructuur die de basis vormt voor toekomstige dienstverlening.

Het bevat zowel de noodzakelijke technische projecten als projecten in de informatievoorziening voor onder andere de dienstverlening en de bedrijfsvoering. Daarnaast wordt met het transitieplan de noodzakelijke governance en bezetting van het lokale en regionale ICT-domein doorontwikkeld.

De technische projecten worden hoofdzakelijk binnen de GRD uitgevoerd en betekenen lokaal acceptatietesten bij de implementatietrajecten van de veranderingen.

Bij de informatiseringprojecten voor dienstverlening en bedrijfsvoering zijn de resultaten zowel regionaal als lokaal zichtbaar in de dienstverlening en bedrijfsvoering en zullen de acceptatie en implementatietrajecten veel lokale inzet vragen.

Om de dienstverlening aan burgers en bedrijven te verbeteren heeft het kabinet sinds het begin van deze eeuw de gemeenten verplicht om gebruik te gaan maken van de moderne mogelijkheden van ICT, welke werd aangeduid als 'de elektronische overheid', kortweg de e-overheid.

In mei 2013 heeft de minister van BZK een visiebrief naar de Tweede Kamer gestuurd. Hierin wordt aangegeven dat de burger in 2017 al hun zaken digitaal met de overheid moet kunnen doen. Om dit te realiseren zijn diverse sporen beschreven. Met het regionale projectportfolio wordt aan deze sporen invulling gegeven. Sinds 2008 zijn al meerdere projecten opgeleverd en geïmplementeerd, maar er moet ook nog het nodige gedaan worden. Daarnaast zijn er nog enkele andere wettelijke projecten af te ronden en is er in het kader van het terugdringen van het aantal regionale applicaties een opdracht.

In het transitieplan I&A worden 2 niveaus projecten beschreven, de wettelijke en de ambitieprojecten. Om de wettelijke projecten uit te kunnen voeren is er jaarlijks een bijdrage per gemeente nodig.

De ambitieprojecten zullen worden uitgevoerd als een BusinessCase document daarvan aantoonend dat het project regionaal budget-neutraal kan worden uitgevoerd en worden door de gemeenten voorgefinancierd. Het is aan de gemeente zelf om de baten te realiseren.

Daarnaast zijn er nog enkele projecten welke ook regionale afstemming hebben en komen uit de visie op organisatieontwikkeling van het ONS-D (bv harmonisatie processen en 'het nieuwe werken').

Ook zijn er projecten die vanuit lokale behoefte in Alblasserdam worden uitgevoerd.

De planning voor de wettelijke I&A projecten in 2014 is dan ook:

- ICT beveiligings assessments (Website en DigiD) (Jaarlijks sinds 2013)
- GVOP, vergunningen op intranet (gestart in 2013)
- Binnengemeentelijk Gebruik van Basisregistraties (BGB) (gestart in 2013)
- Gegevens distributie (komt voort uit BGB) (gestart in 2013)
- Gegevensmagazijn (komt voort uit BGB) (gestart in 2013)
- Digikoppeling (hangt samen met gegevens distributie) (gestart in 2013)
- Digimelding (hangt samen met gegevens distributie) (gestart in 2013)
- Digilevering (hangt samen met gegevens distributie) (gestart in 2013)
- E-herkenning (hangt samen met gegevens distributie) (gestart in 2013)
- Webrichtlijnen (gestart in 2013)
- Digitaal Archief Drechtsteden (gestart in 2013)
- Doorontwikkeling Zaakgericht Werken (gestart in 2013)
- Internetprotocol versie 6 (gestart in 2013)
- Mijn Overheid
- Nationaal Handelsregister
- Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)
- Antwoord voor Bedrijven

De planning voor de ambitieprojecten 2014 is:

- Harmonisering GBA systemen in de regio (gestart in 2013)
- Harmonisering Klantbegeleidingssysteem (gestart in 2013)
- Dynamische webformulieren (gestart in 2013)
- Management informatie (gestart in 2013)
- Doorontwikkeling Midoffice
- Doorontwikkeling Key2Financien
- Introductie HNW (het nieuwe werken)
- Leerlingenvervoer aanvraagprocedure digitaliseren
- Open Data
- Uitwijk
- Ondernemers dossier

- Decentralisatie Sociaal Domein

Lokale Alblasserdamse projecten

- Vernieuwen website (gestart in 2013)
- Doorontwikkeling digitaal vergaderen (gestart in 2013)
- Verminderen van aantal applicaties, accounts en werkplekken

Verbonden partijen

De paragraaf verbonden partijen is om twee redenen van belang voor de raad.

De eerste reden is dat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan (blijven) doen. De gemeente blijft zelf verantwoordelijk voor het realiseren van de beoogde doelstelling van de programma's. De raad heeft bij de programma's een kaderstellende en controlerende taak. Kernvragen zijn of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen te realiseren zijn.

De tweede reden betreft de kosten en de financiële risico's die de gemeente met verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen. Door de paragraaf verbonden partijen heeft de raad zicht op het totaalbeeld en is het mogelijk kaders te stellen.

In de "Financiële verordening gemeente Alblasserdam", zijn in artikel 20 nadere bepalingen en voorschriften met betrekking tot de verbonden partijen opgenomen. Er is bepaald dat het college zorg draagt voor een nota verbonden partijen waarin het beleid en de voorwaarden ten aanzien van het aangaan van verbonden partijen is opgenomen. In de betrokken paragraaf van de begroting kan dan worden ingegaan op nieuwe partijen, wijzigingen en beëindigingen. De nota verbonden partijen is in mei 2010 door de raad vastgesteld. Deze nota wordt in 2014 geactualiseerd.

Begripsomschrijving

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

Financieel belang: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Bestuurlijk belang: zeggenschap hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.

Er zijn verschillende juridische verschijningsvormen van verbonden partijen. De belangrijkste zijn de publiekrechtelijke en privaatrechtelijke verbonden partijen. Daarnaast bestaat er nog een mengvorm; de zogenoemde Publieke Private Samenwerkingsverbanden. Dit betekent dat deelnemingen in NV's, BV's, VOF's, commanditaire vennootschappen en gemeenschappelijke regelingen verbonden partijen zijn. Ook stichtingen en verenigingen kunnen er onder vallen als de gemeente een zetel in het bestuur heeft en financiële risico's loopt.

Stichtingen en verenigingen die subsidie krijgen, maar waarbij geen sprake is van andere financiële verplichtingen met een juridische afdwingbaarheid, worden niet beschouwd als een verbonden partij. Is er sprake van een morele verplichting tot betaling in geval van een probleem bij een stichting of vereniging dan zal dit in de paragraaf weerstandsvermogen moeten worden opgenomen.

Heeft de gemeente wel een aanzienlijk bestuurlijk, maar geen financieel belang dan is er eveneens geen sprake van een verbonden partij. Dan wordt volstaan met vermelding van dit bestuurlijke belang bij het betreffende programma of bij een gericht belang bij het betreffende product.

Gemeentelijk beleid

In de nota Verbonden partijen zijn de volgende uitgangspunten voor het beleid ten aanzien van verbonden partijen opgenomen:

De gemeente Alblasserdam heeft een voorkeur voor deelname aan een publiekrechtelijke samenwerkingsvorm. Afhankelijk van de aard van samenwerking kan een rechtspersoon worden gecreëerd. Wordt er geen rechtspersoon gecreëerd, dan bestaat de samenwerking voornamelijk uit overleg. Wordt er wel een rechtspersoon in het leven geroepen, dan worden bevoegdheden en verantwoordelijkheden overgedragen. Er worden eisen gesteld aan de democratische controle. De voorkeur voor publiekrechtelijke samenwerkingsvormen kan worden geduid als een 'ja, mits' aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Deze voorwaarden liggen op het terrein van een extra bijdrage aan het publieke belang, het kunnen uitoefenen van voldoende invloed en het adequaat kunnen invullen van democratische controle.

De gemeente is voorzichtig als het gaat om deelname aan een privaatrechtelijke samenwerkingsvorm. De belangrijkste reden om voorzichtig te zijn, is dat er sprake kan zijn van vermenging van functies die zowel in persoon als qua belang kan optreden. Er is immers veelal sprake van vermenging van publieke en particuliere belangen. Daarnaast zijn de mogelijkheden van borging van publieke belangen, openbaarheid en democratische controle beperkter dan bij publiekrechtelijke samenwerking. De voorzichtigheid kan worden aangeduid als een 'nee, tenzij' er bijzondere redenen zijn die een uitzondering op deze regel rechtvaardigen. Deze bijzondere redenen kunnen bijvoorbeeld liggen op het vlak van slagvaardigheid, effectiviteit of efficiëntie.

De gemeente Alblasserdam is voorzichtig als het gaat om deelname aan een PPS (publiek private samenwerking). De reden hiervoor is dezelfde als hierboven in verband met de privaatrechtelijke samenwerkingsvorm is gegeven. In feite komt de deelname in een PPS namelijk neer op deelname aan een privaatrechtelijke samenwerkingsvorm. Ook hier geldt dus de regel 'nee, tenzij' er bijzondere redenen zijn die een uitzondering op deze regel rechtvaardigen. Bijzondere redenen om deel te nemen aan een PPS liggen over het algemeen op het vlak van efficiëntiewinst.

Wijzigingen en ontwikkelingen

Meebewegen GR'en

Uitgangspunt is dat de regionale samenwerkingsverbanden een bijdrage leveren aan de bezuinigingsopgave van de gemeenten. Deze wijze waarop deze bezuiniging zich vertaalt hangt af van de wijze waarop de financieringsafspraken gemaakt zijn. Gekozen is voor een groeimodel waar alle GR'en vanaf het jaar 2012 gefaseerd toegroeien naar een totale bezuiniging van in ieder geval 10%. Mede in dit kader zal in 2014 de sturing op verbonden partijen regionaal worden voortgezet.

GR Omgevingsdienst

Op 5 maart 2010 is de GR Omgevingsdienst opgericht. Hierin zijn de taken op het gebied van het omgevingsrecht ondergebracht. Vanaf 15 september 2012 is de gemeente Alblasserdam toegetreden tot de regeling. De gemeentelijke taken op het gebied van Bouw- en woningtoezicht en vergunningverlening zijn per 1 juni 2013 opgedragen aan deze GR.

GR Drechtwerk

Naar verwachting wordt de GR Drechtwerk in 2014 onderdeel van de GR Drechtsteden.

Overzicht verbonden partijen

Hieronder volgt een overzicht van de verbonden partijen van Alblasserdam. In bijlage 3 bij de begroting zijn de formats opgenomen met daarin onder andere informatie over het bestuurlijk belang, de financiën en de risico's van de verbonden partijen. In de bijlage is dezelfde nummering aangehouden als in het onderstaande overzicht. Bij het invullen van de formats is getracht gebruik te maken van de meest recente informatie. In de gevallen waar de begroting 2014 van de verbonden partij nog niet bekend was tijdens het opstellen van deze begroting, is gebruik gemaakt van de jaarrekeningcijfers van 2012.

Verbonden partij	
1. Gemeenschappelijke Regelingen (GR'en)	1. Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden 2. Gemeenschappelijke Regeling Drechtwerk 3. Gemeenschappelijke Regeling Publieke Gezondheidszorg en jeugd 4. Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid 5. Gemeenschappelijke regeling Sportpark Souburgh 6. Logopedische Dienst Kring Sliedrecht 7. Samenwerkingsverband Vastgoedinfo, Heffing en Waardebepaling (SVHW) 8. GR Omgevingsdienst 9. Gemeenschappelijke Regeling Gevudo
2. Naamloze vennootschappen	10. Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC) 11. Eneco 12. Oasen 13. Bank Nederlandse gemeenten 14. Rom-D

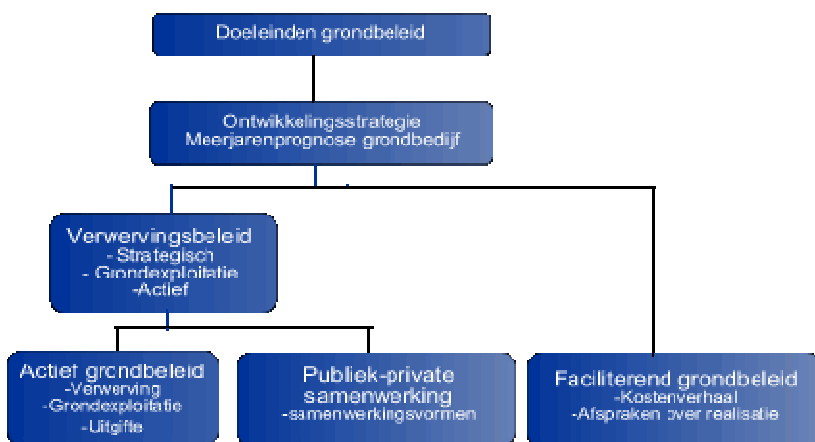
Verbonden partijen - Samenvatting						
	x 1000					
#	Verbonden partijen	Financieel belang	Eigen vermogen	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Vreemd vermogen
			1-1-2012	31-12-2012	1-1-2012	31-12-2012
	Gemeenschappelijke Regelingen					
1	Bureau Drechtsteden en staf	347				
1	Sociale Dienst Drechtsteden	8.700				
1	Service Centrum Drechtsteden	1.746				
1	Gemeentebelastingen Drechtsteden	-				
1	Onderzoekcentrum Drechtsteden	58				
1	Totaal GRD	10.851	5.315	21.589	83.777	73.769
2	Drechtwerk	258	1.148	1.268	12.453	10.537
3	GR Dienst Gezondheid & Jeugd	207	1.271	359	9.356	7.121
4	GR Veiligheidsregio (incl. boxen)	1.068	2.328	2.302	4.811	7.834
5	Sportpark Souburgh	290	68	175	1.157	1.074
6	Logopedische dienst kring Sliedrecht (vervallen per 1-1-2014)					
7	SVHW	155	2.162	671	5.330	11.107
8	GR Omgevingsdienst	1.097	-295	229	6.306	6.040
9	GR Gevudo					
	Naamloze vennootschappen					
10	HVC afvalcentrale	-	2.078	60	124	561
11	Eneco Holding (NV)	2.250	4.353.000	4.447.000	4.292.000	4.357.000
12	Oasen (NV)	8	77.208	82.916	116.293	111.852
13	BNG (NV)	24	1.897.000	2.752.000	134.563	139.476
14	ROM-D	121	42	41	20	22

Grondbeleid

6.1 Algemeen

Gemeentelijk grondbeleid is een activiteit van de lokale overheid waarbij op een uitvoeringsgerichte wijze sturing wordt gegeven aan ruimtelijke processen. Doel is om een goede en evenwichtige inrichting van de ruimte te krijgen, waarbij ook voorzieningen worden gerealiseerd die niet door particuliere partijen worden ontwikkeld (bijvoorbeeld sociale woningbouw, sociaal-culturele voorzieningen, openbaar vervoer, infrastructuur). Het grondbeleid is van groot belang om projecten te realiseren en kansen te creëren voor het ontwikkelen van nieuw ruimtelijk beleid. Daarnaast heeft het grondbeleid financiële invloed op en gevolgen voor de algemene financiële positie van de gemeente.

Het grondbeleid is geen doel op zich maar vormt een instrument om andere gemeentelijke beleidsvelden te ondersteunen. Binnen de kaders van het gemeentelijk grondbeleid moeten op economisch verantwoorde wijze onroerende zaken worden beheerd en (nieuwe) bouwlocaties worden (her)ontwikkeld. Op een manier zodat ruimtelijke, volkshuisvestelijke, economische en andere beleidsdoelstellingen kunnen worden gerealiseerd. Het grondbeleid heeft een grote invloed op en samenhang met de realisatie van de in de gemeentelijke begroting genoemde programma's. De geformuleerde ambities vertalen zich vaak in een vraag naar ruimte en daarmee dus ook naar een vraag over de verdeling van gronden. Een op visie gerichte gemeentelijke regierol is daarbij onontbeerlijk. Afhankelijk van de financiële risico's en eigendomsverhoudingen kiest de gemeente voor een actief strategisch dan wel passief faciliterend grondbeleid.

6.1.1 Actief grondbeleid

Bij actief grondbeleid voert de gemeente zelf de grondexploitatie uit. Dat betekent dat de gemeente de gronden verwerft, zorg draagt voor het bouw- en woonrijp maken en vervolgens de grond uitgeeft.

Het kostenverhaal is bij actief grondbeleid te realiseren via de grondprijs en - mits de markt het toelaat - kan er zelfs sprake zijn van een surplus op de grondexploitatie.

6.1.2. Publiek Private Samenwerking

Wanneer naast de gemeente ook marktpartijen gronden in handen hebben, kiest de gemeente veelal voor samenwerking met die marktpartijen. Dat kan in de vorm van publiekprivate samenwerking (PPS).

Een gemeente kan ook overgaan tot samenwerking met een marktpartij als daarvan meerwaarde wordt verwacht. Een PPS constructie kan bijvoorbeeld meerwaarde opleveren omdat het de slagkracht vergroot, meer deskundigheid en marktkennis aanwezig is en/of omdat de risico's voor de gemeente gereduceerd worden.

6.1.3. Faciliterend grondbeleid

Bij faciliterend grondbeleid (ook wel passief grondbeleid genoemd) beperkt de gemeente zich tot het faciliteren van de activiteiten van de private sector. Ze sluit dan met een grondeigenaar een overeenkomst over de locatieontwikkeling. Meestal houdt een dergelijke overeenkomst in dat de gemeente de gronden bouwrijp maakt en de bestemming wijzigt. De projectontwikkelaar betaalt voor het bouwrijp maken en draagt de grond met een openbare bestemming aan de gemeente over. Wanneer het sluiten van een overeenkomst niet lukt, kan de gemeente de kosten van aanleg van openbare voorzieningen bij bouwplannen verhalen via een Exploitatieplan. Dat is geregeld in afdeling 6.4 van de Wro.

6.1.4. Grondbeleidsinstrumentarium

Grondexploitatiewet

Op 1 juli 2008 is wet Ruimtelijke ordening (Wro) en de daarin opgenomen Grondexploitatiewet (GreX) in werking getreden. Met deze wet is een belangrijke stap gezet in de verduidelijking van de gemeentelijke regiefunctie bij de uitvoering van ruimtelijke plannen. De doelstellingen van de wet zijn meervoudig:

- duidelijke wettelijke inkadering van het privaatrechtelijk kostenverhaal;
- aanzienlijke verbetering van het publiekrechtelijk kostenverhaal;
- wettelijke basis voor het stellen van locatie-eisen aan aanleg openbare ruimte;
- de mogelijkheid tot het stellen van locatie eisen voor sociale huur en particulier opdrachtgeverschap.

Met de Grondexploitatiewet hebben gemeenten de mogelijkheid gekregen om de kosten van het ontwikkelen van nieuwe bouwlocaties te verhalen bij particuliere ontwikkelaars. Vrijwillige samenwerking blijft het uitgangspunt. Als partijen er echter niet op vrijwillige basis uitkomen kan de gemeente via de publiekrechtelijke weg optreden. De Grondexploitatiewet geeft de gemeente tevens de mogelijkheid om in nieuwbouw- en herstructureringsprojecten te sturen op gewenste percentages van woningbouwcategorieën. Voorbeelden hiervan zijn sociale huur of woningen die in particulier opdrachtgeverschap gerealiseerd worden. In de realisatiefase moet de gemeente ook de mogelijkheid hebben specifieke locaties toe te wijzen aan categorieën woningen. Als in de onderhandelingen met particuliere ontwikkelaars het maken van afspraken niet lukt, dan biedt het Exploitatieplan gemeenten de mogelijkheid deze locatie-eisen alsnog te stellen.

Instrumenten voor verwerving

Wet voorkeursrecht gemeenten

De Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) geeft gemeenten de mogelijkheid een voorrangspositie te verkrijgen bij de verwerving van gronden en opstallen in een gebied waar ruimtelijke ontwikkelingen gaan plaatsvinden. Het geeft de gemeente een eerste recht op het kopen van een perceel. Dat betekent dat de oorspronkelijke eigenaar van de grond de grond eerst aan de gemeente te koop moet aanbieden voordat de grond aan een andere eigenaar mag worden verkocht. Op die manier kan de gemeente grondspeculatie voorkomen en worden de mogelijkheden voor het voeren van een actief grondbeleid groter. Bij toepassing van het voorkeursrecht moet het gaan om gronden met een geldende of toekomstige niet agrarische bestemming, die nog niet is gerealiseerd. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld uitleglocaties en herstructureringslocaties. Het vestigen en bestendigen van het voorkeursrecht is aan strikte en gesanctioneerde termijnen gebonden. Als de termijnen niet gehaald worden, kan dit tot gevolg hebben dat de gemeente het voorkeursrecht moet laten vervallen.

Onteigening

Het uiterste middel dat de gemeente kan inzetten om het eigendom van de grond te verkrijgen is de onteigening. De onteigening is geregeld in de Onteigeningswet; in die wet staan de voorwaarden, procedures en regels voor schadeloosstelling beschreven. Over het algemeen is onteigening slechts toegestaan tegen volledige schadeloosstelling van de oorspronkelijke eigenaar en wanneer er geen andere mogelijkheden bestaan om de publieke doelen te bereiken.

Instrument voor kostenverhaal

Privaatrechtelijke overeenkomst (anterieur of posterieur)

Een gemeente kan een overeenkomst sluiten met een private partij. In deze overeenkomst kan de gemeente voorwaarden opnemen waaronder zij medewerking verleent aan het in exploitatie nemen van de grond. Hierin wordt het kostenverhaal geregeld.

Exploitatieplan

Het instrument voor gedwongen kostenverhaal is het Exploitatieplan. In het Exploitatieplan maakt de gemeente een raming van de kosten en opbrengsten van het plan. Deze kosten worden naar rato van de verwachte opbrengsten verdeeld over de verschillende ontwikkelende partijen. Iedere ontwikkelaar die niet via een overeenkomst met de gemeente het kostenverhaal heeft geregeld, is verplicht bij de aanvraag van een bouwvergunning de volgens het exploitatieplan berekende exploitatiebijdrage te voldoen. Het exploitatieplan moet worden vastgesteld bij vaststelling van het bestemmingsplan. Op dat moment moet de gemeente dus ook beoordelen of het opstellen van een exploitatieplan noodzakelijk is, of dat het kostenverhaal op een andere manier afdoende geregeld is. Na vaststelling van het exploitatieplan moet het plan jaarlijks worden herzien. Op die manier kan de gemeente veranderingen in de grondexploitatie doorberekenen naar de ontwikkelende partijen.

Baatbelasting

Indien de ruimtelijke maatregel niet onder de Wro valt, kan de gemeente de kosten van bijvoorbeeld aanleg van openbare voorzieningen verhalen via de baatbelasting als bedoeld in artikel 222 van de Gemeentewet.

6.2 Gemeentelijk grondbeleid

De wetgever schrijft in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor dat de gemeente in de jaarlijks bij de programmabegroting op te nemen paragraaf grondbeleid ten minste inzicht geeft in de volgende zaken:

- Een visie op het grondbeleid in relatie tot de te realiseren doelstellingen.
- Een aanduiding van de wijze waarop het grondbeleid wordt uitgevoerd.
- Een prognose van de te verwachten resultaten van de grondexploitatie.
- Een onderbouwing van de winstneming.
- De beleidsuitgangspunten m.b.t. de reserves voor grondzaken.

6.2.1. Huidig beleid

In juli 2008 is de kadernota grondbeleid vastgesteld. De gemeente heeft hierin de keus gemaakt om faciliterend grondbeleid te voeren, tenzij er belangrijke redenen zijn om hier vanaf te wijken. Het doel is om voor het beleidsterrein Grondzaken concreet beleid op te stellen, om zo onduidelijkheden in de toekomst te voorkomen.

In september 2011 heeft de Raad ingestemd met de uitvoering van het op 29 maart 2011 vastgestelde Plan van Aanpak op basis van een vastgoedonderzoek. Het doel van het onderzoek is dat de gemeente zal door ontwikkelen naar een niveau van vastgoedbeheer, waarbij sprake zal zijn van effectief en efficiënt beheer van gronden, wateren en gebouwen zodat het gebruik en de opbrengst hiervan geoptimaliseerd is.

Het vastgoedonderzoek was onderdeel van het raadsonderzoekprogramma zoals opgenomen in de programmabegroting 2010-2013. Het doel van het onderzoek is dat de gemeente zal door ontwikkelen naar een niveau van vastgoedbeheer, waarbij sprake zal zijn van effectief en efficiënt beheer van gronden, wateren en gebouwen zodat het gebruik en de opbrengst hiervan geoptimaliseerd is.

Uitwerking Kadernota:

Nota grond- en vastgoedbeleid

Een nota met verdere uitwerking van de reeds gehanteerde beleidsuitgangspunten aangevuld met aanbevelingen zal eind 2013 worden vastgesteld, hierin wordt ondermeer opgenomen:

- gemeentelijk uitgiftebeleid;
- criteria overzichtskaarten snippergroen (laatste versie: 1999);
- beleid met betrekking tot het beheer van gemeentelijke gebouwen;
- beleid met betrekking tot gemeentelijke gronden.

Nota Prijsbeleid

Ook onderdeel van het plan van aanpak vastgoed is een nota prijsbeleid. Deze nota met daarin opgenomen de kaders voor grondprijsstelsel en prijsbeleid is in concept gereed en zal eind 2013 worden vastgesteld.

6.2.2. Grondverwerving en gronduitgifte

Het afgelopen jaar hebben er geen grondverwervingen (ten behoeve van actief grondbeleid) plaatsgevonden, behalve grondruil (aan- en verkoop) ten behoeve van de lopende projecten. Grondverwervingen worden de komende jaren ook niet verwacht.

Met betrekking tot uitgifte zijn de navolgende plannen in ontwikkeling:

- Waterhoven, uitgifte voor woningbouw (2013-2015);
- Noord en Landzicht, uitgifte voor woningbouw (2014/2015);
- Haven Zuid, uitgifte voor woningbouw, hotel, detailhandel en transferium (2014);
- Hof en Singel, uitgifte voor woningbouw (2013-2015);
- Lint Vinkenveld, uitgifte voor onder andere woningbouw en een woonwagencentrale (2013);
- Vinkenveldweg, verkoop van 1 kavel (2013/2014);
- Beukelmschool, verkoop van kavel aan partner(s) brede school (2013).

6.2.3. Woningbouw

Prognose woningbouw

In onderstaande tabel wordt een prognose weergegeven van de oplevering van nieuwe woningen voor de jaren 2012-2017. Vanzelfsprekend hangt de genoemde prognose sterk af van de marktontwikkelingen, welke momenteel niet gunstig zijn.

Project	Opleveringen						
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Na 2017
Alblasserwerf, Havenmeesters					14		
Alblasserwerf, dijk/havenwoningen				43			
Alblasserwerf, noord						55	
Noord en Landzigt				20			
Merconterrein 1							
Merconterrein 2							
Merconterrein 3							
Waterhoven (Herikhof)		11					
Waterhoven (Steenen Kamer)	12				32		
Waterhoven			7		17	14	
Waterhoven (Haverhof) Zondag	3						
Cornelis Smitstraat/Kerkstraat	10						
Cornelis Smitstraat/Bochanen							
Boerderij/Randweg			14	5			
Parallelweg/Mavo			19	22	14		
Hof en Singel		19	4	33	16		
Vinkerpolderweg/kavels lint				15			
Haven Zuid					90		
Totaal	25	30	44	138	183	69	

Door planwijzigingen en de crisis op de woningmarkt worden sommige projecten later gerealiseerd dan gepland, bijv. Oude Wipmolen ↔ Cornelis Smitstraat/Kerkstraat en de dijk/havenwoningen in project Alblasserwerf.

De woningen aan de Noord in project Alblasserwerf zullen ook vanwege de crisis op de woningmarkt voorlopig niet ontwikkeld worden. Ook de realisatie van het 3^e blok Havenmeesters in dit zelfde project is nog onzeker.

Het project Mercon Kloos is feitelijk beëindigd. In het kader van de structuurvisie wordt nagedacht over de toekomst van het terrein, waarbij woningbouw een serieuze optie is.

Bij Hof en Singel is de oplevering van de eerste 19 woningen (fase 1A) in de zomervakantie 2012 gepland. De voorbereiding van de verkoop en de start van de bouw van de fasen 1B (4 woningen) en 1C (12 starterswoningen) loopt. Fase 1D (21 woningen) volgt, evenals –in ieder geval na de sloop van het zwembad- fase 2 (16 woningen).

Waterhoven is nagenoeg geheel bouwrijp. De woningen worden echter pas gebouwd wanneer er voldoende woningen zijn verkocht. We houden er rekening mee dat verkopen later zullen plaatsvinden als eerder verwacht.

6.3 Ontwikkelingen Grondexploitaties

6.3.1. Algemeen

De economische ontwikkelingen hebben een groot effect op de resultaten op de vastgoed- en woningmarkt en daarmee op de resultaten van de projecten. Een van de ontwikkelingen die dit sterk beïnvloedt is de economische recessie waar Nederland zich op dit moment in bevindt. Hierdoor lopen projecten flinke vertragingen op en opbrengsten worden op latere momenten verwacht.

Het is daarom zaak nog actiever op de grondexploitaties te sturen. Bij de "Actualisatie grondexploitaties 2013" is al een start gemaakt met het introduceren van een aantal verbeteringen om dit te bereiken, zoals het invoeren van het risicomanagement, het opstellen van een gedegen verschillenanalyse bij de actualisatie van grondexploitaties en het verbeteren van de dossiervorming rond grondexploitaties.

Een duidelijke verbetering is tevens dat in de loop van 2013 – 2014 de grondexploitaties worden ingevoerd in een standaard rekenmodel, waarbij wordt aangesloten bij de methodiek van grondexploitatieberekeningen die wordt gebruikt binnen het Drechtstedenverband,

6.3.2. Grondexploitaties

De totale grondexploitatieportefeuille valt in drie onderdelen uiteen, te weten:

- in exploitatie genomen gronden (actief);
- nog niet in exploitatie genomen gronden;
- afgesloten exploitaties.

De drie onderdelen zijn vervolgens onderverdeeld in afzonderlijke complexen.

In exploitatie genomen gronden

Er wordt verschil gemaakt tussen enerzijds de actieve winstgevende grondexploitaties, waarbij gerealiseerde winst bij oplevering van het project ten gunste komt van de algemene reserve grondexploitaties en anderzijds de actieve verliesgevende grondexploitaties, waarvan het verwachte tekort wordt afgedekt door een aanwezige voorziening verliesgevende grondexploitaties.

Kader: P&C cyclus

Herziening exploitatieopzetten

Ten aanzien van alle in exploitatie zijnde complexen wordt de lijn gevolgd, dat ieder jaar per complex wordt bekeken of ontwikkelingen, waaronder marktomstandigheden, aanleiding geven exploitaties bij te stellen, zowel aan de lastenkant als de batenkant. Dit vindt plaats bij het opmaken van de jaarrekening. De raad wordt dus jaarlijks over de geactualiseerde grondexploitaties geïnformeerd in de rapportage 'Actualisatie grondexploitaties' (in 2013 door de raad vastgesteld in de vergadering van 25 juni 2013).

2° Burap 2013

Tussentijdse rapportages aan de raad verlopen via de Buraps. Bij de actualisatie van de grondexploitatieprojecten is een inschatting gemaakt van het verloop van de grondexploitaties over de gehele nog te realiseren planperiode. Na het vaststellen van deze grondexploitaties door de raad in juni zijn er nieuwe ontwikkelingen bekend die de planning van de grondexploitaties beïnvloeden en bij een aantal projecten mogelijk ook invloed hebben op het projectresultaat en de verwachte risico's. Deze nieuwe ontwikkelingen en het effect op het resultaat zijn in de 2° Burap 2013 gemeld.

Zowel de gepresenteerde cijfers van de Actualisatie grondexploitaties en de Burap worden gepresenteerd op netto contante waarde per 1-1-2013.

Begroting 2014

De in de 'Actualisatie grondexploitaties 2013' opgenomen resultaten, en de nieuwe ontwikkelingen vermeld in de Burap vormen de basis voor de cijfers die worden gepresenteerd in de voorliggende begroting. In deze begroting wordt allereerst over kosten en opbrengsten voor de jaarschijf 2014 gerapporteerd.

Daarnaast wordt ook een 'doorkijk' gegeven naar effecten van de ontwikkelingen op de projectresultaten en de ontwikkeling van de reserve grondexploitaties.

In de actualisatie van de grondexploitaties 2014 zal deze doorkijk verder worden uitgewerkt.

Onderstaande tabel laat zien wat de ontwikkeling is van de resultaatverwachtingen van de winstgevend en verliesgevend exploitaties. De kolom 'Netto contante waarde per 1-1-2013' geeft het verwachte resultaat weer zoals aan de raad gepresenteerd bij de 'Actualisatie grondexploitaties 2013'. De kolom 'Melding in 2^e burap 2013' geeft het resultaat weer zoals dat is gebaseerd op de ontwikkelingen vermeld in de 2^e burap.

Resultaatverwachting Grondexploitaties	Netto contante waarde per 1-1-2013	Netto contante waarde Melding in 2e burap 2013	Vershil
Actief winstgevend	3.395.723	3.350.893	-44.830
Actief verliesgevend	-515.706	-455.492	60.214
Totaal actief	2.880.016	2.895.401	15.384

Voor alle grondexploitaties zijn de mogelijke risico's in beeld gebracht. Een groot deel van deze risico's zijn gekwantificeerd en verwerkt in de Actualisatie 2013.

In de 2^e Burap 2013 is melding gemaakt van de ontwikkelingen van deze gekwantificeerde risico's binnen alle projecten in de grondexploitaties. In onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van de gekwantificeerde risico's deze weergegeven ten opzichte van de "Actualisatie grondexploitaties 2013".

Risico-inschatting grondexploitaties in Actualisatie 2013	Gekwantificeerd	Melding in 2e burap 2013	Vershil
Actief winstgevend	-602.581	-754.125	-151.544
Actief verliesgevend	-703.254 *	-765.754	-62.500
Afgesloten projecten	-419.456	-269.456	150.000
Totaal risico	-1.725.291	-1.789.335	-64.044

* Bij de 'Actualisatie grondexploitaties 2013' is door een verkeerde optelling abusievelijk een risicobedrag genoemd van € 578.254.

Het correcte risicobedrag zou voor de verliesgevend exploitaties € 703.254 moeten bedragen.

De projectresultaten van de actief verliesgevend grondexploitaties worden gedekt middels een gevormde voorziening verliesgevend grondexploitaties. Het risicobedrag van deze exploitaties wordt voor de nominale waarde gedekt in de algemene reserve grondexploitaties. Zie verder paragraaf 6.4.

De te verwachten lasten en baten voor de nog komende projectperiodes zijn in de 'Actualisatie grondexploitaties' in jaarschijven verdeeld. In onderstaande tabel zijn per project de verwachte baten en lasten voor 2014 weergegeven zoals gepresenteerd in de 'Actualisatie grondexploitaties 2013'

Grondexploitaties, jaarschijf 2014	Opbrengsten (1)	Investerings (2)	Rentelasten (3)	Resultaat (1-2-3)
Omschrijving	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
<i>Winstgevende exploitaties, actualisatie 2013</i>				
<i>Actualisatie grondexploitaties 2013</i>	6.971.254	1.212.814	305.214	5.453.226
<i>Mutaties n.a.v. 2e Burap 2013</i>				
<i>Totaal mutaties 2e burap 2013</i>	244.847	37.452	17.989	189.406
Totaal lasten & baten jaarschijf 2014 actualisatie				
winstgevende exploitaties	7.216.101	1.250.266	323.202	5.642.632

In de 'Actualisatie grondexploitaties 2013' is voor de jaarschijf 2014 voor de winstgevende exploitaties een resultaat begroot van € 5.453.226. Na verwerken van de recente ontwikkelingen zoals die zijn gepresenteerd in de 2^e Burap is het verwachte resultaat voor de jaarschijf 2014 voor de winstgevende exploitaties € 5.642.632.

Voor de verliesgevende exploitaties geldt het volgende beeld:

Grondexploitaties, jaarschijf 2014	Opbrengsten (1)	Investerings (2)	Rentelasten (3)	Resultaat (1-2-3)
Omschrijving	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
<i>Verliesgevende exploitaties, actualisatie 2013</i>				
<i>Actualisatie grondexploitaties 2013</i>	3.332.868	1.471.050	57.838	1.803.980
<i>Mutaties n.a.v. 2e Burap 2013</i>				
<i>Totaal mutaties 2e burap 2013</i>	182.990	-431.033	5.003	609.020
Totaal lasten & baten jaarschijf 2014 actualisatie				
verliesgevende exploitaties	3.515.858	1.040.016	62.841	2.413.000

Totaal:

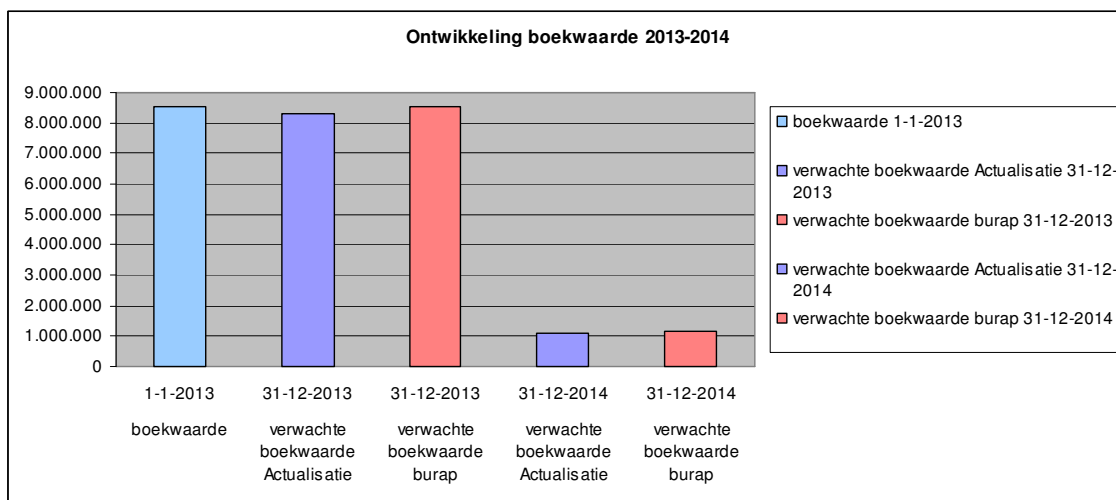
Grondexploitaties, jaarschijf 2014	Opbrengsten (1)	Investerings (2)	Rentelasten (3)	Resultaat (1-2-3)
Omschrijving	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
Totaal lasten & baten jaarschijf 2014 actualisatie				
winstgevende exploitaties	7.216.101	1.250.266	323.202	5.642.632
Totaal lasten & baten jaarschijf 2014 actualisatie				
verliesgevende exploitaties	3.515.858	1.040.016	62.841	2.413.000
Begroting 2014 totaal	10.731.959	2.290.283	386.044	8.055.632

De eerstvolgende actualisatie van de grondexploitaties zal in 2014 plaatsvinden (ten tijde van de jaarrekening 2013). Daarbij zullen ook de jaarschijven opnieuw worden berekend op basis van de dan bekende ontwikkelingen en genomen besluiten. Na vaststelling van de actualisatie 2014 zal de begroting 2014 aangepast worden aan de hernieuwde jaarschijf 2014.

Ontwikkeling boekwaarde actieve grondexploitaties

Op basis van de ramingen in de Actualisatie grondexploitaties 2013 en de bij de 2^e burap 2013 bekende ontwikkelingen wordt per 31-12-2014 een boekwaarde op de grondexploitaties verwacht van - € 1,1 mln. Dit impliceert dat in 2014 ca. € 10,5 mln. aan (grond)opbrengsten moeten worden gerealiseerd.

Onderstaande tabel laat de geraamde ontwikkeling tot en met 2013 zien:

In de bovenstaande tabellen zijn geen bedragen opgenomen voor de 'in grondexploitatie te nemen gronden' en de 'afgesloten grondexploitaties voor 01-01-2012'.

6.4. Financiële positie grondexploitaties

De totale exploitatieresultaten zijn van invloed op de financiële positie van de gemeente. De gemeente Alblasterdam kent de navolgende reserves en voorzieningen die verband houden met de ingeschatte resultaten van de grondexploitaties:

- Algemene reserve grondexploitatie/ weerstandsvermogen

Deze reserve is met name bedoeld als algemene buffer voor het opvangen van mogelijke tekorten binnen de verschillende grondexploitaties en ter dekking van de risico's van de verliesgevende grondexploitaties en afgesloten projecten.

De stand van de reserve bedraagt per 01-01-2013 € 1.067.815. De gekwantificeerde risico's van de verliesgevende grondexploitaties en de afgesloten projecten bedragen per 01-01-2013 € 997.710.

De geraamde stand van de reserve per 01-01-2014 gebaseerd op de actualisatie grondexploitaties 2013 bedraagt € 2.085.712. De bij de 2^e burap 2013 gekwantificeerde risico's van de verliesgevende grondexploitaties en afgesloten projecten bedragen € 1.035.210.

De relatie tussen de beschikbare reserve en het gekwantificeerde risicoprofiel neemt naar verwachting toe van 1,1 tot 2,0.

De daadwerkelijke stand per 01-01-2014 is afhankelijk van de realisaties in 2013 en de ingeschatte risico's die opgenomen worden in de Actualisatie van de grondexploitaties per 01-01-2014. In de jaarrekening 2013 wordt hierover verantwoording afgelegd.

- Voorziening verliesgevende grondexploitaties

Deze voorziening dient voor het opvangen van tekorten welke zijn ontstaan bij een grondexploitatie.

In het kader van de BBV-voorschriften is het noodzakelijk een voorziening te treffen op het moment dat een verlies wordt berekend.

De Actualisatie van de grondexploitaties per 1-1-2013 laat voor de actieve verliesgevende grondexploitaties een saldo (NCW) zien van € 515.706 negatief. De voorziening verliesgevende grondexploitaties is aangepast op deze actualisatie waardoor de stand van de voorziening per 01-01-2013 € 515.706 bedraagt. De eindstand 2013 is afhankelijk van de verwachte eindresultaten van de verliesgevende grondexploitaties welke opgenomen worden in de Actualisatie per 01-01-2014.

6.5. Conclusie

Binnen de totale grondexploitatie gaan aanzienlijke bedragen om. Voor zover er sprake is van risico's, zijn deze afgedekt via een voorziening, samenwerkingsovereenkomst of beschikbaar weerstandsvermogen. Op basis van de huidige inzichten en uitgangspunten kent de totale portefeuille van grondexploitaties binnen de gemeente Alblasterdam nog steeds een positieve verdien capaciteit. De huidige crisis op de vastgoedmarkt en de daarmee gepaard gaande achterblijvende inkomsten uit grondverkoop heeft negatieve effecten op de resultaten van de grondexploitaties. De Algemene reserve grondexploitaties is nu nog toereikend om verliezen en risico's op te vangen.

BIJLAGEN

Bijlage 1

Staat van reserves en voorzieningen

Staat van reserves en voorzieningen 2014		MUTATIES 2014					MUTATIES 2015					MUTATIES 2016					MUTATIES 2017				
Omschrijving	Stand	VERMEERDERINGEN		VERMINDERINGEN		Stand	VERMEERDERINGEN		VERMINDERINGEN		Stand	VERMEERDERINGEN		VERMINDERINGEN		Stand	VERMEERDERINGEN		VERMINDERINGEN		Stand
	31-12-2013	Rente *	Overig	Interne	Externe	31-12-2014	Rente	Overig	Interne	Externe	31-12-2015	Rente	Overig	Interne	Externe	31-12-2016	Rente	Overig	Interne	Externe	31-12-2017
Cluster 1 Algemene reserves																					
Algemene reserve	3.509.771					3.509.771					3.509.771					3.509.771					3.509.771
Taakmutaties algemene uitkering	195.236					195.236					195.236					195.236					195.236
Invalidereserve	178.117				45.000	133.117					133.117					133.117					133.117
	3.883.125	0	0	0	45.000	3.838.124	0	0	0	0	3.838.124	0	0	0	0	3.838.124	0	0	0	0	3.838.124
Cluster 2 Reserves grondexploitatie																					
Algemene reserve grondexploitatie	2.085.712		93.928		25.496	2.154.144		1.226.463		0	3.380.607		233.375		44.914	3.569.068		2.659.767		0	6.228.835
	2.085.712	0	93.928	0	25.496	2.154.144	0	1.226.463	0	0	3.380.607	0	233.375	0	44.914	3.569.068	0	2.659.767	0	0	6.228.835
Cluster 3 Egaliseringsreserves																					
Reserve riolering	696.904				165.300	531.604				152.108	379.496				124.705	254.791				84.446	170.345
Egaliseringsreserve afvalstoffenheffing	247.072		60.946			308.018		98.156			406.174		98.919			505.093		99.149			604.242
	943.976	0	60.946	0	165.300	839.622	0	98.156	0	152.108	785.670	0	98.919	0	124.705	759.884	0	99.149	0	84.446	774.587
Cluster 4 Reserves ter dekking kapitaallasten																					
Aflossingsreserve onderhoud van graven	557.391	25.083			146.447	436.027	19.621			79.975	375.673	16.905			76.005	316.573	14.246			75.736	255.083
Reserve Landvast	3.334.840	124.382	35.000		457.700	3.036.322	113.255	35.000		421.300	2.763.277	103.070	35.000		385.200	2.516.147	93.852	35.000		347.366	2.297.633
Bestemmingsreserve Mandenmaken	333.391	15.003			65.000	283.394	12.753			65.000	231.146	10.402			65.000	176.548	7.945			65.000	119.493
Neuwbouw zwembad 2014	627.304	26.229	118.200		134.100	639.633	28.763	300.000		462.610	505.006	22.761	300.000		453.610	374.957	16.873	300.000		453.610	238.221
	4.852.726	192.696	153.200	0	803.247	4.395.375	174.412	335.000	0	1.028.885	3.875.902	153.138	335.000	0	979.815	3.384.226	132.916	335.000	0	941.712	2.910.430
Cluster 5 Bestemmingsreserves																					
Reserve toekomstige ontwikkeling	68.159					68.159					68.159					68.159					68.159
Bestemmingsreserve subsidiebijdrage Bibliotheek	584.287				112.000	472.287				112.000	360.287				112.000	248.287				112.000	136.287
Bestemmingsreserve veiligheid	4.830					4.830					4.830					4.830					4.830
Bestemmingsreserve Jeugd	68.222				55.000	13.222					13.222					13.222					13.222
Reserve Culturele Raad	0					0					0					0					0
Bestemmingsreserve Bomeninregeling	174.645					174.645					174.645					174.645					174.645
Bestemmingsreserve Electr. Kinddossier	94.000					94.000					94.000					94.000					94.000
Bestemmingsreserve Liquidatie TOON	150.000					150.000					150.000					150.000					150.000
Bestemmingsreserve duurzaamheid	0					0					0					0					0
	1.144.143	0	0	0	167.000	977.143	0	0	0	112.000	865.143	0	0	0	112.000	753.143	0	0	0	112.000	641.143
Totaal reserves	12.909.682	192.696	308.074	0	1.206.043	12.204.408	174.412	1.659.819	0	1.292.993	12.746.447	153.138	667.294	0	1.261.434	12.304.446	132.916	3.093.916	0	1.138.158	14.393.118
Cluster 6 Voorzieningen ter afdekking risico's/verliesen																					
Voorziening afronding complexen	159.178					159.178					159.178					159.178					159.178
Voorziening regionale knelpunten	760.000					760.000					760.000					760.000					760.000
Voorziening claims	0					0					0					0					0
	919.178	0	0	0	0	919.178	0	0	0	0	919.178	0	0	0	0	919.178	0	0	0	0	919.178
Cluster 7 Voorzieningen op basis van beheerplannen																					
Voorziening openbare ruimte	3.528.140		1.188.700		462.500	4.254.340	1.139.000			462.500	4.930.840	1.288.000			462.500	5.756.340	1.288.000			462.500	6.581.840
Voorziening onderhoud kapitaalgoederen	528.303		515.700		450.800	593.203	515.700			450.900	658.003	515.700			450.500	723.203	515.700			450.500	788.403
	4.056.443	0	1.704.400	0	913.300	4.847.543	0	1.654.700	0	913.400	5.588.843	0	1.803.700	0	913.000	6.479.543	0	1.803.700	0	913.000	7.370.243
Cluster 9 Voorzieningen onderwijs																					
Materiele instandhouding openbaar onderwijs	45.000				20.000	10.000				10.000	5.000					0					0
	45.000	0	0	0	20.000	10.000	0	0	0	10.000	5.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal voorzieningen	5.020.621	0	1.704.400	0	933.300	5.781.721	0	1.654.700	0	923.400	6.508.021	0	1.803.700	0	913.000	7.398.721	0	1.803.700	0	913.000	8.289.421

Programma's naar kostensoorten

Programma's naar kostensoorten

In de beleidsbegroting is per programma een overzicht met uitsplitsing naar producten opgenomen. In deze bijlage is een uitsplitsing van de kosten naar kostensoorten opgenomen. Dit betreft een onderverdeling naar organisatiekosten, kapitaallasten en programmakosten. Hiermee beogen we om de kosten per product inzichtelijker te maken om zo de mate van beïnvloedbaarheid aan te geven. Onder deze kostensoorten wordt het volgende verstaan:

Organisatiekosten

Onder deze rubriek worden alle kosten begrepen van het ambtelijk apparaat, zoals kosten gemeentehuis, de salariskosten van het ambtelijk apparaat, de bijdrage aan de SCD en alle andere kosten van overige ondersteunende werkzaamheden en leveringen van derden. Deze kosten worden via een tarief per afdeling verdeeld op basis van de geplande uren voor 2014 voor het desbetreffende product. Deze kosten zijn niet op korte termijn beïnvloedbaar.

Kapitaallasten

Dit zijn de kosten van rente en afschrijving voor geactiveerde uitgaven van het desbetreffende product. In de staat van activa staat een specificatie opgenomen. Deze kosten zijn niet op korte termijn beïnvloedbaar.

Programmakosten

Onder dit onderdeel vallen de kosten van subsidies, exploitatiekosten, bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen en overige lasten en baten, die niet onder de overige rubrieken vallen. Deze kosten zijn wel (uiteraard in overleg) op korte termijn beïnvloedbaar.

5. Wat mag het kosten?

		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
		2014			2015			2016			2017		
	Programma Dienstverlening en bestuur												
010	Raad en raadscommissies	€ 364.661	€ 0	€ 364.661	€ 364.661	€ 0	€ 364.661	€ 364.661	€ 0	€ 364.661	€ 364.661	€ 0	€ 364.661
	-Organisatiekosten	€ 158.800			€ 158.800			€ 158.800			€ 158.800		
	-Programma kosten	€ 205.861			€ 205.861			€ 205.861			€ 205.861		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
020	Raadsondersteuning	€ 105.303	€ 0	€ 105.303	€ 105.303	€ 0	€ 105.303	€ 105.303	€ 0	€ 105.303	€ 105.303	€ 0	€ 105.303
	-Organisatiekosten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
	-Programma kosten	€ 105.303			€ 105.303			€ 105.303			€ 105.303		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
030	College van B & W	€ 1.546.947	€ 0	€ 1.546.947	€ 1.496.704	€ 0	€ 1.496.704	€ 1.491.462	€ 0	€ 1.491.462	€ 1.489.832	€ 0	€ 1.489.832
	-Organisatiekosten	€ 156.906			€ 156.906			€ 156.906			€ 156.906		
	-Programma kosten	€ 1.231.606			€ 1.186.606			€ 1.186.606			€ 1.190.218		
	-Kapitaallasten	€ 158.435			€ 153.192			€ 147.950			€ 142.708		
060	Verkiezingen	€ 59.155	€ 0	€ 59.155	€ 49.155	€ 0	€ 49.155	€ 49.155	€ 0	€ 49.155	€ 49.155	€ 0	€ 49.155
	-Organisatiekosten	€ 27.855			€ 27.855			€ 27.855			€ 27.855		
	-Programma kosten	€ 31.300			€ 21.300			€ 21.300			€ 21.300		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		

5. Wat mag het kosten?

		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
		2014			2015			2016			2017		
	Programma Dienstverlening en bestuur												
	Dienstverlening												
050	Burgerzaken	€ 848.490	€ 244.700	€ 603.790	€ 855.593	€ 244.700	€ 610.893	€ 862.696	€ 244.700	€ 617.996	€ 862.696	€ 244.700	€ 617.996
	-Organisatiekosten	€ 652.724			€ 652.724			€ 652.724			€ 652.724		
	-Programma kosten	€ 195.766			€ 202.869			€ 209.972			€ 209.972		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
375	Begraven en lijkbezorging	€ 592.621	€ 508.674	€ 83.947	€ 588.649	€ 508.674	€ 79.975	€ 584.679	€ 508.674	€ 76.005	€ 580.710	€ 508.674	€ 72.036
	-Organisatiekosten	€ 266.163			€ 266.163			€ 266.163			€ 266.163		
	-Programma kosten	€ 69.937			€ 69.937			€ 69.937			€ 69.937		
	-Kapitaallasten	€ 256.521			€ 252.549			€ 248.579			€ 244.610		
	Veiligheid												
100	Integrale veiligheid	€ 221.300	€ 34.600	€ 186.700	€ 221.700	€ 34.600	€ 187.100	€ 221.700	€ 34.600	€ 187.100	€ 221.700	€ 34.600	€ 187.100
	-Organisatiekosten	€ 77.400			€ 77.400			€ 77.400			€ 77.400		
	-Programma kosten	€ 143.900			€ 144.300			€ 144.300			€ 144.300		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
080	Brandweer	€ 1.313.794	€ 0	€ 1.313.794	€ 1.309.716	€ 0	€ 1.309.716	€ 1.199.132	€ 0	€ 1.199.132	€ 1.195.166	€ 0	€ 1.195.166
	-Organisatiekosten	€ 7.650			€ 7.650			€ 7.650			€ 7.650		
	-Programma kosten	€ 1.081.880			€ 1.081.880			€ 977.880			€ 977.880		
	-Kapitaallasten	€ 224.264			€ 220.186			€ 213.602			€ 209.636		

5. Wat mag het kosten?

		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
		2014			2015			2016			2017		
	Programma Dienstverlening en bestuur												
090	Rampenbestrijding en -plan	€ 137.176	€ 0	€ 137.176	€ 137.176	€ 0	€ 137.176	€ 137.176	€ 0	€ 137.176	€ 137.176	€ 0	€ 137.176
	-Organisatiekosten	€ 116.476			€ 116.476			€ 116.476			€ 116.476		
	-Programma kosten	€ 20.700			€ 20.700			€ 20.700			€ 20.700		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
	Totaal programma Dienstverlening en Bestuur voor bestemming	€ 5.189.447	€ 787.974	€ 4.401.473	€ 5.128.657	€ 787.974	€ 4.340.683	€ 5.015.964	€ 787.974	€ 4.227.990	€ 5.006.399	€ 787.974	€ 4.218.425
	Mutaties reserves	€ 0	€ 193.947	-€ 193.947	€ 0	€ 144.975	-€ 144.975	€ 0	€ 141.005	-€ 141.005	€ 0	€ 140.736	-€ 140.736
	Totaal programma Dienstverlening en Bestuur na bestemming	€ 5.189.447	€ 981.921	€ 4.207.526	€ 5.128.657	€ 932.949	€ 4.195.708	€ 5.015.964	€ 928.979	€ 4.086.985	€ 5.006.399	€ 928.710	€ 4.077.689

5. Wat mag het kosten?

	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
	2014			2015			2016			2017		
Programma Ruimte												
370 Milieu	€ 450.510	€ 0	€ 450.510	€ 450.510	€ 0	€ 450.510	€ 450.510	€ 0	€ 450.510	€ 450.510	€ 0	€ 450.510
-Organisatiekosten	€ 90.210			€ 90.210			€ 90.210			€ 90.210		
-Programma kosten	€ 360.300			€ 360.300			€ 360.300			€ 360.300		
-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
Ruimtelijk beheer												
300 Wegen, straten en pleinen	€ 2.184.544	€ 10.900	€ 2.173.644	€ 2.129.727	€ 10.900	€ 2.118.827	€ 2.137.635	€ 10.900	€ 2.126.735	€ 2.113.081	€ 10.900	€ 2.102.181
-Organisatiekosten	€ 261.665			€ 261.665			€ 261.665			€ 261.665		
-Programma kosten	€ 1.046.280			€ 1.046.580			€ 1.195.580			€ 1.195.580		
-Kapitaallasten	€ 876.599			€ 821.482			€ 680.390			€ 655.836		
310 Openbare verlichting	€ 306.457	€ 17.300	€ 289.157	€ 302.657	€ 17.300	€ 285.357	€ 298.163	€ 17.300	€ 280.863	€ 297.611	€ 17.300	€ 280.311
-Organisatiekosten	€ 85.831			€ 85.831			€ 85.831			€ 85.831		
-Programma kosten	€ 191.400			€ 191.400			€ 191.400			€ 191.400		
-Kapitaallasten	€ 29.226			€ 25.426			€ 20.932			€ 20.380		
320 Straatmeubilair	€ 15.000	€ 0	€ 15.000	€ 15.000	€ 0	€ 15.000	€ 15.000	€ 0	€ 15.000	€ 15.000	€ 0	€ 15.000
-Organisatiekosten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
-Programma kosten	€ 15.000			€ 15.000			€ 15.000			€ 15.000		
-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
330 Verkeer	€ 345.169	€ 0	€ 345.169	€ 346.904	€ 0	€ 346.904	€ 347.238	€ 0	€ 347.238	€ 346.574	€ 0	€ 346.574
-Organisatiekosten	€ 185.880			€ 185.880			€ 185.880			€ 185.880		
-Programma kosten	€ 140.700			€ 143.100			€ 144.100			€ 144.100		
-Kapitaallasten	€ 18.589			€ 17.924			€ 17.258			€ 16.594		

5. Wat mag het kosten?

		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
		2014			2015			2016			2017		
	Programma Ruimte												
340	Openbaar vervoer	€ 58.973	€ 0	€ 58.973	€ 58.973	€ 0	€ 58.973	€ 58.973	€ 0	€ 58.973	€ 58.973	€ 0	€ 58.973
	-Organisatiekosten	€ 6.673			€ 6.673			€ 6.673			€ 6.673		
	-Programma kosten	€ 52.300			€ 52.300			€ 52.300			€ 52.300		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
345	Vastgoed	€ 1.079.024	€ 436.674	€ 642.350	€ 1.069.203	€ 436.074	€ 633.129	€ 1.060.590	€ 435.574	€ 625.016	€ 1.051.953	€ 435.074	€ 616.879
	-Organisatiekosten	€ 223.669			€ 223.669			€ 223.669			€ 223.669		
	-Programma kosten	€ 375.500			€ 375.500			€ 375.500			€ 375.500		
	-Kapitaallasten	€ 479.855			€ 470.034			€ 461.421			€ 452.784		
350	Waterkering en afwatering	€ 428.469	€ 0	€ 428.469	€ 378.321	€ 0	€ 378.321	€ 378.173	€ 0	€ 378.173	€ 378.025	€ 0	€ 378.025
	-Organisatiekosten	€ 53.312			€ 53.312			€ 53.312			€ 53.312		
	-Programma kosten	€ 366.000			€ 316.000			€ 316.000			€ 316.000		
	-Kapitaallasten	€ 9.157			€ 9.009			€ 8.861			€ 8.713		
355	Speeltoerren- en tuinen	€ 1.656.690	€ 26.800	€ 1.629.890	€ 1.655.924	€ 26.800	€ 1.629.124	€ 1.655.160	€ 26.800	€ 1.628.360	€ 1.654.396	€ 26.800	€ 1.627.596
	-Organisatiekosten	€ 927.331			€ 927.331			€ 927.331			€ 927.331		
	-Programma kosten	€ 705.000			€ 705.000			€ 705.000			€ 705.000		
	-Kapitaallasten	€ 24.359			€ 23.593			€ 22.829			€ 22.065		
360	Reiniging	€ 1.994.054	€ 2.054.800	-€ 60.746	€ 1.956.844	€ 2.054.800	-€ 97.956	€ 1.955.681	€ 2.054.800	-€ 99.119	€ 1.945.736	€ 2.054.800	-€ 109.064
	-Organisatiekosten	€ 124.140			€ 124.140			€ 124.140			€ 124.140		
	-Programma kosten	€ 1.715.959			€ 1.718.179			€ 1.720.399			€ 1.720.399		
	-Kapitaallasten	€ 153.955			€ 114.525			€ 111.142			€ 101.197		
365	Riolering	€ 2.111.903	€ 2.176.603	-€ 64.700	€ 2.098.711	€ 2.176.603	-€ 77.892	€ 2.071.308	€ 2.176.603	-€ 105.295	€ 2.037.349	€ 2.176.603	-€ 139.254
	-Organisatiekosten	€ 332.386			€ 332.386			€ 332.386			€ 332.386		
	-Programma kosten	€ 659.814			€ 659.814			€ 659.814			€ 659.814		
	-Kapitaallasten	€ 1.119.703			€ 1.106.511			€ 1.079.108			€ 1.045.149		

5. Wat mag het kosten?

		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
		2014			2015			2016			2017		
	Programma Ruimte												
	Ruimtelijke inrichting												
130	Ruimtelijke plannen	€ 400.797	€ 0	€ 400.797	€ 400.797	€ 0	€ 400.797	€ 400.797	€ 0	€ 400.797	€ 400.797	€ 0	€ 400.797
	-Organisatiekosten	€ 353.997			€ 353.997			€ 353.997			€ 353.997		
	-Programma kosten	€ 46.800			€ 46.800			€ 46.800			€ 46.800		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
140	Volkshuisvesting	€ 217.937	€ 120.600	€ 97.337	€ 215.305	€ 125.200	€ 90.105	€ 212.569	€ 130.200	€ 82.369	€ 209.729	€ 130.200	€ 79.529
	-Organisatiekosten	€ 77.145			€ 77.145			€ 77.145			€ 77.145		
	-Programma kosten	€ 28.300			€ 28.300			€ 28.300			€ 28.300		
	-Kapitaallasten	€ 112.492			€ 109.860			€ 107.124			€ 104.284		
160	Bouw- en sloopvergunningen	€ 925.592	€ 516.000	€ 409.592	€ 916.592	€ 516.000	€ 400.592	€ 947.592	€ 501.417	€ 446.175	€ 960.509	€ 491.000	€ 469.509
	-Organisatiekosten	€ 139.509			€ 139.509			€ 139.509			€ 139.509		
	-Programma kosten	€ 786.083			€ 777.083			€ 808.083			€ 821.000		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
170	Woonwagenzaken	€ 44.366	€ 24.200	€ 20.166	€ 44.366	€ 24.200	€ 20.166	€ 44.366	€ 24.200	€ 20.166	€ 44.366	€ 24.200	€ 20.166
	-Organisatiekosten	€ 19.530			€ 19.530			€ 19.530			€ 19.530		
	-Programma kosten	€ 23.100			€ 23.100			€ 23.100			€ 23.100		
	-Kapitaallasten	€ 1.736			€ 1.736			€ 1.736			€ 1.736		

5. Wat mag het kosten?

5. Wat mag het kosten?																
		Lasten	Baten	Saldo		Lasten	Baten	Saldo		Lasten	Baten	Saldo		Lasten	Baten	Saldo
		2014				2015				2016				2017		
	Programma Ruimte															
200	Grondexploitatie	€ 10.749.185	€ 10.817.617	-€ 68.432	€ 7.228.569	€ 8.455.032	-€ 1.226.463	€ 1.522.346	€ 1.710.807	-€ 188.461	€ 574.694	€ 3.261.061	-€ 2.686.367			
	-Organisatiekosten	€ 515.641			€ 515.641			€ 515.641			€ 515.641					
	-Programma kosten	€ 9.783.139			€ 6.595.033			€ 1.092.630			€ 114.975					
	-Kapitaallasten	€ 450.405			€ 117.895			-€ 85.925			-€ 55.922					
	Totaal programma Ruimte voor bestemming	€ 22.968.670	€ 16.201.494	€ 6.767.176	€ 19.268.403	€ 13.842.909	€ 5.425.494	€ 13.556.101	€ 7.088.601	€ 6.467.500	€ 12.539.303	€ 8.627.938	€ 3.911.365			
	Mutaties reserves	€ 189.874	€ 648.496	-€ 458.622	€ 1.359.619	€ 573.408	€ 786.211	€ 367.294	€ 554.819	-€ 187.525	€ 2.793.916	€ 431.812	€ 2.362.104			
	Totaal programma Ruimte na bestemming	€ 23.158.544	€ 16.849.990	€ 6.308.554	€ 20.628.022	€ 14.416.317	€ 6.211.705	€ 13.923.395	€ 7.643.420	€ 6.279.975	€ 15.333.219	€ 9.059.750	€ 6.273.469			

5. Wat mag het kosten?

		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
		2014			2015			2016			2017		
	Programma Samenleving												
	Kennis en economie												
110	Weekmarkt	€ 54.111	€ 26.600	€ 27.511	€ 54.111	€ 26.600	€ 27.511	€ 54.111	€ 26.600	€ 27.511	€ 54.111	€ 26.600	€ 27.511
	-Organisatiekosten	€ 28.511			€ 28.511			€ 28.511			€ 28.511		
	-Programma kosten	€ 25.600			€ 25.600			€ 25.600			€ 25.600		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
120	Parkmanagement	€ 93.857	€ 0	€ 93.857	€ 93.857	€ 0	€ 93.857	€ 93.857	€ 0	€ 93.857	€ 93.857	€ 0	€ 93.857
	-Organisatiekosten	€ 86.524			€ 86.524			€ 86.524			€ 86.524		
	-Programma kosten	€ 7.333			€ 7.333			€ 7.333			€ 7.333		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
395	Jeugd	€ 1.080.457	€ 0	€ 1.080.457	€ 1.095.457	€ 0	€ 1.095.457	€ 1.095.457	€ 0	€ 1.095.457	€ 1.095.457	€ 0	€ 1.095.457
	-Organisatiekosten	€ 54.590			€ 54.590			€ 54.590			€ 54.590		
	-Programma kosten	€ 1.025.867			€ 1.040.867			€ 1.040.867			€ 1.040.867		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
455	Onderwijs algemeen	€ 2.181.982	€ 85.600	€ 2.096.382	€ 2.242.463	€ 85.600	€ 2.156.863	€ 2.225.826	€ 85.600	€ 2.140.226	€ 2.198.891	€ 85.600	€ 2.113.291
	-Organisatiekosten	€ 267.776			€ 267.776			€ 267.776			€ 267.776		
	-Programma kosten	€ 1.491.865			€ 1.491.865			€ 1.491.865			€ 1.491.865		
	-Kapitaallasten	€ 422.341			€ 482.822			€ 466.185			€ 439.250		
450	Openbaar onderwijs	€ 5.350	€ 10.000	-€ 4.650	€ 15.350	€ 20.000	-€ 4.650	€ 25.350	€ 30.000	-€ 4.650	€ 25.350	€ 30.000	-€ 4.650
	-Organisatiekosten	€ 5.750			€ 15.750			€ 25.750			€ 25.750		
	-Programma kosten	-€ 400			-€ 400			-€ 400			-€ 400		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		

5. Wat mag het kosten?

		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
		2014			2015			2016			2017		
	Programma Samenleving												
460	Huisvesting onderwijs	-€ 13.925	€ 0	-€ 13.925	-€ 4.080	€ 0	-€ 4.080	-€ 4.523	€ 0	-€ 4.523	-€ 4.966	€ 0	-€ 4.966
	-Organisatiekosten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
	-Programma kosten	-€ 25.000			-€ 25.000			-€ 25.000			-€ 25.000		
	-Kapitaallasten	€ 11.075			€ 20.920			€ 20.477			€ 20.034		
465	Onderwijsondersteuning	€ 10.000	€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 0	€ 10.000	€ 10.000	€ 0	€ 10.000
	-Organisatiekosten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
	-Programma kosten	€ 10.000			€ 10.000			€ 10.000			€ 10.000		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
	Maatschappij en zorg												
390	Maatschappelijke ondersteuning	€ 3.287.174	€ 300	€ 3.286.874	€ 3.236.175	€ 0	€ 3.236.175	€ 3.234.418	€ 0	€ 3.234.418	€ 3.234.418	€ 0	€ 3.234.418
	-Organisatiekosten	€ 334.190			€ 334.190			€ 334.190			€ 334.190		
	-Programma kosten	€ 2.952.984			€ 2.901.985			€ 2.900.228			€ 2.900.228		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
400	Vreemdelingen	€ 25.829	€ 0	€ 25.829	€ 25.829	€ 0	€ 25.829	€ 25.829	€ 0	€ 25.829	€ 25.829	€ 0	€ 25.829
	-Organisatiekosten	€ 15.450			€ 15.450			€ 15.450			€ 15.450		
	-Programma kosten	€ 10.379			€ 10.379			€ 10.379			€ 10.379		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
405	De Alblashof	€ 3.384	€ 0	€ 3.384	€ 3.384	€ 0	€ 3.384	€ 3.384	€ 0	€ 3.384	€ 3.384	€ 0	€ 3.384
	-Organisatiekosten	€ 3.384			€ 3.384			€ 3.384			€ 3.384		
	-Programma kosten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		

5. Wat mag het kosten?

		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
		2014			2015			2016			2017		
	Programma Samenleving												
410	Gezondheid	€ 162.929	€ 0	€ 162.929	€ 165.429	€ 0	€ 165.429	€ 125.308	€ 0	€ 125.308	€ 125.308	€ 0	€ 125.308
	-Organisatiekosten	€ 15.450			€ 15.450			€ 15.450			€ 15.450		
	-Programma kosten	€ 147.479			€ 149.979			€ 109.858			€ 109.858		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
445	Accommodaties	€ 108.840	€ 43.700	€ 65.140	€ 108.840	€ 43.700	€ 65.140	€ 108.840	€ 43.700	€ 65.140	€ 108.840	€ 43.700	€ 65.140
	-Organisatiekosten	€ 35.987			€ 35.987			€ 35.987			€ 35.987		
	-Programma kosten	€ 72.600			€ 72.600			€ 72.600			€ 72.600		
	-Kapitaallasten	€ 253			€ 253			€ 253			€ 253		
	Vrije tijd												
415	Onderdeel kunst en cultuur	€ 29.050	€ 0	€ 29.050	€ 29.050	€ 0	€ 29.050	€ 29.050	€ 0	€ 29.050	€ 29.050	€ 0	€ 29.050
	-Organisatiekosten	€ 5.550			€ 5.550			€ 5.550			€ 5.550		
	-Programma kosten	€ 23.500			€ 23.500			€ 23.500			€ 23.500		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
420	Kunst en cultuur	€ 718.331	€ 0	€ 718.331	€ 718.331	€ 0	€ 718.331	€ 718.331	€ 0	€ 718.331	€ 718.331	€ 0	€ 718.331
	-Organisatiekosten	€ 126.455			€ 126.455			€ 126.455			€ 126.455		
	-Programma kosten	€ 591.876			€ 591.876			€ 591.876			€ 591.876		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
425	Sport	€ 632.097	€ 3.800	€ 628.297	€ 694.197	€ 3.800	€ 690.397	€ 722.197	€ 3.800	€ 718.397	€ 722.197	€ 3.800	€ 718.397
	-Organisatiekosten	€ 186.430			€ 186.430			€ 186.430			€ 186.430		
	-Programma kosten	€ 445.667			€ 507.767			€ 535.767			€ 535.767		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		

5. Wat mag het kosten?

		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
		2014			2015			2016			2017		
	Programma Samenleving												
440	Recreatie en toerisme	€ 153.235	€ 10.800	€ 142.435	€ 146.562	€ 10.800	€ 135.762	€ 146.562	€ 10.800	€ 135.762	€ 146.562	€ 10.800	€ 135.762
	-Organisatiekosten	€ 95.064			€ 95.064			€ 95.064			€ 95.064		
	-Programma kosten	€ 49.800			€ 49.800			€ 49.800			€ 49.800		
	-Kapitaallasten	€ 8.371			€ 1.698			€ 1.698			€ 1.698		
	Werk en inkomen												
380	Uitkeringen SDD	€ 4.916.650	€ 3.542.000	€ 1.374.650	€ 4.916.650	€ 3.542.000	€ 1.374.650	€ 4.916.650	€ 3.542.000	€ 1.374.650	€ 4.916.650	€ 3.542.000	€ 1.374.650
	-Organisatiekosten	€ 56.650			€ 56.650			€ 56.650			€ 56.650		
	-Programma kosten	€ 4.860.000			€ 4.860.000			€ 4.860.000			€ 4.860.000		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
385	Sociale werkvoorziening	€ 2.003.650	€ 1.741.959	€ 261.691	€ 1.997.650	€ 1.741.959	€ 255.691	€ 2.000.650	€ 1.741.959	€ 258.691	€ 2.000.650	€ 1.741.959	€ 258.691
	-Organisatiekosten	€ 56.650			€ 56.650			€ 56.650			€ 56.650		
	-Programma kosten	€ 1.947.000			€ 1.941.000			€ 1.944.000			€ 1.944.000		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
	Totaal programma Samenleving voor bestemming	€ 17.006.462	€ 6.282.959	€ 10.723.503	€ 17.192.235	€ 6.304.759	€ 10.887.476	€ 17.162.148	€ 6.312.759	€ 10.849.389	€ 17.121.927	€ 6.312.759	€ 10.809.168
	Mutaties reserves	€ 118.200	€ 301.100	-€ 182.900	€ 300.000	€ 574.610	-€ 274.610	€ 300.000	€ 565.610	-€ 265.610	€ 300.000	€ 565.610	-€ 265.610
	Totaal programma Samenleving na bestemming	€ 17.124.662	€ 6.584.059	€ 10.540.603	€ 17.492.235	€ 6.879.369	€ 10.612.866	€ 17.462.148	€ 6.878.369	€ 10.583.779	€ 17.421.927	€ 6.878.369	€ 10.543.558

5. Wat mag het kosten?

		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
		2014			2015			2016			2017		
	Programma Samenleving												
470	Beleggingen	€ 57.189	€ 1.453.787	-€ 1.396.598	€ 57.189	€ 1.452.680	-€ 1.395.491	€ 57.189	€ 1.435.415	-€ 1.378.226	€ 57.189	€ 1.447.754	-€ 1.390.565
	-Organisatiekosten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
	-Programma kosten	€ 30.000			€ 30.000			€ 30.000			€ 30.000		
	-Kapitaallasten	€ 27.189			€ 27.189			€ 27.189			€ 27.189		
475	Uitkering uit het gemeentefonds	€ 103.393	€ 16.637.255	-€ 16.533.862	€ 139.411	€ 15.862.329	-€ 15.722.918	€ 0	€ 15.862.384	-€ 15.862.384	€ 0	€ 15.737.764	-€ 15.737.764
	-Organisatiekosten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
	-Programma kosten	€ 103.393			€ 139.411			€ 0			€ 0		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
480	Stelpost nieuw beleid/onvoorzien	€ 466.610	€ 35.852	€ 430.758	-€ 179.337	€ 67.852	-€ 247.189	-€ 240.712	€ 67.852	-€ 308.564	-€ 240.712	€ 67.852	-€ 308.564
	-Organisatiekosten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
	-Programma kosten	€ 466.610			-€ 179.337			-€ 240.712			-€ 240.712		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
485	Belastingen	€ 111.000	€ 4.382.700	-€ 4.271.700	€ 111.000	€ 4.413.900	-€ 4.302.900	€ 111.000	€ 4.413.900	-€ 4.302.900	€ 111.000	€ 4.413.900	-€ 4.302.900
	-Organisatiekosten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
	-Programma kosten	€ 111.000			€ 111.000			€ 111.000			€ 111.000		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		
490	Saldi kostenplaatsen	€ 1.090.017	€ 536.054	€ 553.963	€ 1.033.640	€ 561.009	€ 472.631	€ 959.879	€ 348.343	€ 611.536	€ 931.833	€ 353.826	€ 578.007
	-Organisatiekosten	€ 1.228.951			€ 1.172.574			€ 1.098.813			€ 1.070.767		
	-Programma kosten	-€ 138.934			-€ 138.934			-€ 138.934			-€ 138.934		
	-Kapitaallasten	€ 0			€ 0			€ 0			€ 0		

5. Wat mag het kosten?

	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
	2014			2015			2016			2017		
Programma Samenleving												
Totaal AD en overigen voor bestemming	€ 1.828.209	€ 23.045.648	-€ 21.217.439	€ 1.161.903	€ 22.357.770	-€ 21.195.867	€ 887.356	€ 22.127.894	-€ 21.240.538	€ 859.310	€ 22.021.096	-€ 21.161.786
Mutaties reserves	€ 192.696	€ 62.500	€ 130.196	€ 174.308	€ 0	€ 174.308	€ 152.925	€ 0	€ 152.925	€ 132.589	€ 0	€ 132.589
Totaal AD en overigen na bestemming	€ 2.020.905	€ 23.108.148	-€ 21.087.243	€ 1.336.211	€ 22.357.770	-€ 21.021.559	€ 1.040.281	€ 22.127.894	-€ 21.087.613	€ 991.899	€ 22.021.096	-€ 21.029.197

Formats verbonden partijen

Basisinformatie	1.
Naam verbonden partij	GR Drechtsteden
Vestigingsplaats verbonden partij (Adres)	Noordendijk 250, 3311 RR, Dordrecht Postbus 619, 3300 AP, Dordrecht Tel: 078-7708001 www.drechtsteden.nl
Soort verbonden partij (GR (met of zonder openbaar lichaam), Vennootschap (BV/NV), Stichting, Vereniging)	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam.
Sinds wanneer is de partij verbonden	Sinds 8 maart 2006.
Doelen, taak, zeggenschap	
Doel verbonden partij (Oorspronkelijk doel: in statuten, samenwerkingsovereenkomst, oprichtingsakte)	1. Drechtsteden heeft tot doel, binnen de kaders als genoemd in en voortvloeiend uit deze regeling, draagvlak te creëren voor een evenwichtige ontwikkeling van het gebied. 2. Ter verwezenlijking van de genoemde doelstelling behartigt Drechtsteden, met inachtneming van de autonomie van de deelnemende gemeenten, de gemeenschappelijke regionale belangen op de volgende terreinen: a. Economie en bereikbaarheid (economie, grondzaken, bereikbaarheid, recreatie en toerisme). b. Fysiek (volkshuisvesting, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijk beheer, milieu, water, groen en publieke infrastructuur). c. Sociaal (sociale zekerheid en - ontwikkeling, onderwijs en kennisinfrastructuur, sport en cultuur). d. Bestuurlijke ontwikkeling en grootstedenbeleid. e. Staf- en ondersteunende diensten en de bedrijfsvoering. f. Sociaalgeografisch onderzoek.
Taken t.b.v. gemeente (Welke taken voert de verbonden partij t.b.v. de gemeente uit? Informatie uit statuten/ subsidiebeschikking/ aanbesteding etc.)	Zie hierboven en art. 6 en 7 van de GR.
Het openbaar belang dat wordt behartigd	De Drechtsteden behartigen meerdere openbare belangen. Zie hierboven.
Deelnemende partijen	Gemeenten: Alblasterdam, Dordrecht, Hendrik- Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.
Bestuurlijk belang	
Bestuurlijke betrokkenheid (Wijze waarop gemeente (bestuurlijk) betrokken is (AB, DB, RvT, RvC, AvA of Directie))	De raden kiezen uit hun midden leden in de Drechtraad (het algemeen bestuur) waarbij het aantal leden dat per gemeente wordt aangewezen gelijk is aan het aantal fracties dat in de gemeenteraad vertegenwoordigd is. In de Drechtraad zitten tevens tenminste twee leden die uit het totaal van burgemeesters en wethouders gekozen wordt. De Drechtraad beveelt de leden van het DB voor benoeming aan. De gemeenten benoemen de leden in het DB.
Sturing of toezicht?	Sturing.

<i>(Wordt de relatie met de verbonden partij gekenmerkt door sturing of toezicht (in detail of op hoofdlijnen)? Hoe is de relatie in de praktijk vormgegeven?)</i>	
Besluitvorming <i>(Datum, wijze van besluitvorming deelname (college- of raadsbesluit))</i>	College 22 november 2005, Raad 15 december 2005, Raad 2005/109.
Vertegenwoordiger 1. Naam vertegenwoordiging in bestuur verbonden partij 2. Mandaat (ja/nee)? 3. Benoeming door raad (ja/nee)?	1. Lid Drechtstedenbestuur: S.J. Veerman A.B. Blase Leden Drechtstraad: R. van Lavieren (Raadslid PVDA) A.C. van 't Zelfde (Raadslid CDA) H. Boersma (Raadslid SGP) F.C. de Gier (Raadslid VVD) T. Stam (Raadslid CU) M. van der Plaat (Raadslid D66) 2. Nee. 3. Ja, de leden van de Drechtstraad worden gekozen door de raad en de Drechtstraad wijst de leden aan van het Drechtstedenbestuur.
Titel <i>(Persoonlijke titel / q.q./uit hoofde van functie?)</i>	Uit hoofde van functie.
Functie <i>(Functie vertegenwoordiger gemeente binnen verbonden partij)</i>	Lid Drechtstedenbestuur. Lid Drechtstraad.
Benoeming bestuurders <i>(Heeft de gemeente recht van voordracht of benoeming bestuurders (cq. leden RvC)?)</i>	De raad kiest uit haar midden leden in de Drechtstraad. Het eventuele collegelid wordt aangewezen door de raad op voordracht van de Drechtstraad. De Drechtstraad wijst leden aan als lid van het Drechtsteden bestuur (dagelijks bestuur).
Financiën en deelname	
Financiële belangen gemeente 1. Hoogte bijdrage gemeente in begroting verbonden partij (ca.)? 2. Waar is dit op gebaseerd (bijv. inwoneraantal)? 3. Betreft dit een subsidie (project- of exploitatiesubsidie)? 4. Wat is de omvang van het aandeel in het aandelenkapitaal (percentage)? 5. Welke garanties zijn er verstrekt? 6. Wat zijn de opbrengsten voor de gemeente? In geval van beleggingsdeelnemingen.	1. Begroot in 2013 € 10.851.000 (onderdeel sociale dienst: € 8.700.000,- en overig: € 2.151.000,-). 2. Zie bijdrageverordening openbaar lichaam Drechtsteden. 3. N.v.t. 4. N.v.t. 5. N.v.t. 6. N.v.t. n.b. De bezuinigingstaakstelling voor de GRD bedraagt voor 2014 € 5.5 miljoen, en loopt stapsgewijs op naar € 6 miljoen structureel in 2015. Het Drechtstedenbestuur heeft in april 2011 de opbouw per jaar en verdeling per GRD-dochter vastgesteld
Resultaat verbonden partij <i>(Wat is het resultaat van de verbonden partij?)</i>	In 2012 sloot de jaarrekening met een positief saldo van € 1.301 mln. Voor Alblasserdam betekent dit een nadeel van € 141.000,- In 2011 sloot de jaarrekening met een negatief saldo van € 2 mln. Voor Alblasserdam betekent dit een nadeel van € 48.000,- In 2010 had Alblasserdam te kampen met een nadeel van € 276.000,- In 2009 is € 144.000,- teruggevloeid naar Alblasserdam.
Vermogen / risico's 1. Wat is het eigen vermogen v/d partij aan het	1 Eigen vermogen Begin 2012: € 5.315.000,-

<i>begin en het eind van het begrotingsjaar?</i> <i>2. Wat is het vreemd vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar?</i> <i>3. Zijn er nieuwe risico's in het weerstandsvermogen?</i>	Eind 2012: € 21.589.000,- 2. Vreemd vermogen: Begin 2012: € 83.777.000 Eind 2012 : € 73.769.000. 3. Nieuwe risico's: De Algemene reserve kent een maximale omvang van € 500.000,-
Algemeen	
Risico's (Welke risico's kunnen zich voordoen (NB alleen risico's die de gemeente raken)? Onderscheid politieke, juridische, financiële risico's en een onderbouwing van deze risico's.)	Bij hogere uitgaven of verlies zijn de deelnemende gemeenten verplicht het verschil bij te leggen. De bekostiging van jaarlijkse activiteiten is een verplichte uitgave. De risico's waarvan de gemeente voor een deel mededragers is, bestaan in hoofdzaak uit de volgende zaken: ☐ Drechtwerk (zie toekomst) ☐ Ontvlechtingen Gemeenschappelijke regelingen De gevolgen van de nieuwe relatie met de GR-en ZHZ waren bij het opstellen van deze begroting nog niet volledig in beeld. De jaarlijkse bijdrage door de GR'en is verlaagd. Het is nog de vraag of de ontvangen frictievergoeding voldoende is om alle (structurele) kosten die (moeten) doorlopen te kunnen dekken. ☐ Frictiekosten personeel na reorganisaties: Binnen de GRD is er voor de bovenformatieven een voorziening gevormd ten behoeve van het sociaal plan. Na afloop van de termijnen in het sociale plan ontstaan er kosten voor werkloosheidsuitkeringen (WW). Voor deze WW-kosten is geen voorziening gevormd omdat deze kosten op dit moment nog moeilijk in te schatten zijn en er daarnaast nog onzekerheid is omtrent de effecten van de mogelijke wijzigingen van de WW.
Voorgedane of voorgenomen veranderingen	Vooralsnog is het idee om Drechtwerk onder te brengen bij de GR Drechtsteden. Een deel van Drechtwerk wordt ondergebracht bij de SDD. Onderzocht wordt hoe de samenvoeging het best kan worden vormgegeven en wat voor gevolgen dat heeft voor 2014 en verder. Daarnaast is in 2013 ingezet op een viertal, met elkaar samenhangende trajecten: 1. voorbereiding politiek/maatschappelijk regionaal meerjarenprogramma: 2. strategische agenda Drechtsteden en de programmering: 3. uitwerking opties toekomst netwerkbestuur: 4. toekomst organisatie netwerk Drechtsteden:

Basisinformatie	2.
Naam verbonden partij	GR. Drechtwerk (Officieel: Gemeenschappelijke regeling Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtsteden)
Vestigingsplaats verbonden partij (Adres)	Snelliusstraat Dordrecht Postbus 528, 3300 AM, Dordrecht Tel: 078-6525911 www.drechtwerk.nl
Soort verbonden partij (GR (met of zonder openbaar lichaam), Vennootschap (BV/NV), Stichting, Vereniging)	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam.
Sinds wanneer is de partij verbonden	Sinds 1999.
Doelen, taak, zeggenschap	
Doel verbonden partij (Oorspronkelijk doel: in statuten, samenwerkingsovereenkomst, oprichtingsakte)	Het openbaar lichaam behartigt de belangen van de gemeenten op het terrein van de sociale werkvoorziening en geeft in opdracht van de gemeenten uitvoering aan de in de wet en in deze regeling genoemde taken.
Taken t.b.v. gemeente (Welke taken voert de verbonden partij t.b.v. de gemeente uit? Informatie uit statuten/ subsidiebeschikking/ aanbesteding etc.)	Ter verwezenlijking van de doelstellingen heeft het openbaar lichaam tot taak: a. de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening en het behartigen van de uit deze wet voortkomende belangen; b. het adviseren van de gemeenten inzake de sociale werkvoorziening, aangepaste arbeid en daarmee verband houdende vraagstukken; c. het verlenen van diensten aan de gemeenten en, incidenteel, aan derden op het gebied van andere gesubsidieerde arbeidsvoorzieningen dan in de wet bedoelde, indien deze derden daartoe opdracht geven aan het openbaar lichaam en het Algemeen Bestuur die opdracht aanvaardt; d. het op een bedrijfsmatige wijze aanbieden van trajecten en diensten op het terrein van de gesubsidieerde arbeid voor WSW-geïndiceerden.
Het openbaar belang dat wordt behartigd	Welzijn en sociale zorg.
Deelnemende partijen	Gemeenten: Alblasserdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Molenwaard (inkooprelatie), Papendrecht, Slidrecht en Zwijndrecht.
Bestuurlijk belang	
Bestuurlijke betrokkenheid (Wijze waarop gemeente (bestuurlijk) betrokken is (AB, DB, RvT, RvC, AvA of Directie))	Het college wijst uit haar midden een lid aan als lid van het algemeen bestuur en een lid als plaatsvervanger.
Sturing of toezicht? (Wordt de relatie met de verbonden partij gekenmerkt door sturing of toezicht (in detail of op hoofdlijnen)? Hoe is de relatie in de praktijk vormgegeven?)	Sturing en toezicht. Sturing via begroting en jaarplan. Toezicht op uitvoering door DB en directie.
Besluitvorming (Datum, wijze van besluitvorming deelname (college- of raadsbesluit))	Op 1-1-2008 is een geactualiseerde regeling in werking getreden. Deze is door het college vastgesteld in haar vergadering van 11-12-2007.
Vertegenwoordiger 1. Naam vertegenwoordiging in bestuur verbonden partij 2. Mandaat (ja/nee)? 3. Benoeming door raad (ja/nee)?	1. P.J. Verheij Plaatsvervangend lid: S.J. Veerman 2. Nee. 3. Nee, benoeming door college.
Titel	Uit hoofde van functie.

<i>(Persoonlijke titel / q.q./uit hoofde van functie?)</i>	
Functie <i>(Functie vertegenwoordiger gemeente binnen verbonden partij)</i>	Lid Algemeen Bestuur. Lid Dagelijks Bestuur
Benoeming bestuurders <i>(Heeft de gemeente recht van voordracht of benoeming bestuurders (cq. leden RvC)?)</i>	Het college kiest uit haar midden een lid en een plaatsvervangend lid als lid van het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur wordt gekozen door en uit de leden van het algemeen bestuur. Daarnaast kan het AB en het DB bestaan uit leden die buiten de kring van het Algemeen Bestuur worden aangewezen op basis van de GR.
Financiën en deelname	
Financiële belangen gemeente <i>1. Hoogte bijdrage gemeente in begroting verbonden partij (ca.)?</i> <i>2. Waar is dit op gebaseerd (bijv. inwoneraantal)?</i> <i>3. Betreft dit een subsidie (project- of exploitatie-subsidie)?</i> <i>4. Wat is de omvang van het aandeel in het aandelenkapitaal (percentage)?</i> <i>5. Welke garanties zijn er verstrekt?</i> <i>6. Wat zijn de opbrengsten voor de gemeente? In geval van beleggingsdeelnemingen.</i>	1. € 258.000,- 2. De financiële bijdrage in exploitatietekort wordt bepaald op basis van het aantal geplaatste werknemers, afkomstig uit de betreffende gemeente, op 1 januari van het boekjaar en de in het kalenderjaar gerealiseerde omzet. 3. Algemene bijdrage en specifieke bijdrage. 4. N.v.t. 5. Impliciet blijft de gemeente mede-risicodragers, conform de Wet gemeenschappelijke regelingen. 6. N.v.t.
Resultaat verbonden partij <i>(Wat is het resultaat van de verbonden partij?)</i>	Het resultaat over 2012 is € -47.155,-. Dit wordt grotendeels gedragen door rijksbijdragen. € 2.290,- zal door de gemeenten gedragen moeten worden. Het bedrijfsresultaat over 2008 was € -48.325,-. Dit werd grotendeels gedragen door rijksbijdragen. € 3.866,- werd gedragen door de gemeenten.
Vermogen / risico's <i>1. Wat is het eigen vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar?</i> <i>2. Wat is het vreemd vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar?</i> <i>3. Zijn er nieuwe risico's in het weerstandsvermogen?</i>	1. Per 1-1-2012: € 1.148.000,- Per 31-12-2012: € 1.268.000,- 2. Per 1-1-2012: € 12.453.000,- Per 31-12-2012: € 10.537.000,- 3. Het weerstandsvermogen bedraagt € 0,-. Drechtwerk heeft zelf geen vermogen om niet-structurele risico's op te kunnen vangen.
Algemeen	
Risico's <i>(Welke risico's kunnen zich voordoen (NB alleen risico's die de gemeente raken)? Onderscheid politieke, juridische, financiële risico's en een onderbouwing van deze risico's.)</i>	Een negatief exploitatieresultaat komt volledig voor rekening van de gemeenten. Drechtwerk heeft zelf geen eigen vermogen om structurele risico's op te kunnen vangen. De laatste jaren zijn verliesgevend geweest en derhalve aangezuiverd door de deelnemende gemeenten.
Voorgedane of voorgenomen veranderingen	De gemeente Barendrecht en Ridderkerk zijn per 1-1-2009 uit de gemeenschappelijke regeling getreden. Per 1 januari 2013 is de gemeente Graafstroom in die zin uitgetreden dat er een inkooprelatie gaat ontstaan in plaats van een deelname aan de GR

Basisinformatie	3.
Naam verbonden partij	Gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid en Jeugd Zuid-Holland Zuid (voorheen GR ZHZ)
Vestigingsplaats verbonden partij (Adres)	Regio Zuid-Holland zuid: Onderdeel bestuursdienst Noordendijk 250, 3311 RR, Dordrecht Postbus 365, 3300 AJ, Dordrecht Tel: 078-6480600 www.regiozhz.nl Onderdeel Publieke Gezondheid: Karel Lotsyweg 40, 3318 AL Dordrecht Postbus 166, 3300 AD, Dordrecht Tel: 078-770 85 00 www.ggdzhz.nl Onderdeel Jeugd: Maria Montessorilaan 5a, 3312 KJ, Dordrecht Postbus 365, 3300 AJ, Dordrecht Tel: 078 – 6398090 www.leerplichtenvoortijdigschoolverlaten.nl
Soort verbonden partij (GR (met of zonder openbaar lichaam), Vennootschap (BV/NV), Stichting, Vereniging)	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam.
Sinds wanneer is de partij verbonden	Per 1 juli 2012 is er een wijziging van de gemeenschappelijke regeling Zuid-Holland Zuid, deze wijziging leidt tot een nieuwe Gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid & Jeugd en de toetreding van onze gemeente tot de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. In de Gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid & Jeugd zijn de GGD en Bureau Leerplicht en voortijdig schoolverlaten ondergebracht.
Doelen, taak, zeggenschap	
Doel verbonden partij (Oorspronkelijk doel: in statuten, samenwerkingsovereenkomst, oprichtingsakte)	Het samenwerkingsverband heeft tot taak, vanuit het beginsel van verlengd lokaal bestuur, en met inachtneming van hetgeen in deze regeling is bepaald, een bijdrage te leveren aan het behartigen van gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten, teneinde een evenwichtige en voorspoedige ontwikkeling in het gebied te bevorderen.
Taken t.b.v. gemeente (Welke taken voert de verbonden partij t.b.v. de gemeente uit? Informatie uit statuten/ subsidiebeschikking/ aanbesteding etc.)	De behartiging van belangen geschiedt door het bepalen van de hoofdlijnen van gewenste ontwikkelingen door middel van sturing, ordening, integratie en in voorkomende gevallen uitvoering ter zake van de taakvelden: - publieke gezondheid; - Voortijdig schoolverlaten - RMC functie (Regionale Meld en coördinatie functie voortijdig schoolverlaten) - jeugdpreventieteam;
Het openbaar belang dat wordt behartigd	volksgezondheid; onderwijs;
Deelnemende partijen	Gemeenten: Alblasterdam, Binnenmaas,

	Cromstrijen, Dordrecht, Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Korendijk, Leerdam, Oud-Beijerland, Papendrecht, Sliedrecht, Strijen, Zederik, Zwijndrecht.
Bestuurlijk belang	
Bestuurlijke betrokkenheid (Wijze waarop gemeente (bestuurlijk) betrokken is (AB, DB, RvT, RvC, AvA of Directie))	Algemeen Bestuur: 1 collegelid
Sturing of toezicht? (Wordt de relatie met de verbonden partij gekenmerkt door sturing of toezicht (in detail of op hoofdlijnen)? Hoe is de relatie in de praktijk vormgegeven?)	Sturing.
Besluitvorming (Datum, wijze van besluitvorming deelname (college- of raadsbesluit))	De gemeenschappelijke regeling is op 19 juni 2012 door de raad vastgesteld en op 15 mei 2012 door het college.
Vertegenwoordiger 1. Naam vertegenwoordiging in bestuur verbonden partij 2. Mandaat (ja/nee)? 3. Benoeming door raad (ja/nee)?	1. Lid Algemeen bestuur: A.L. Cardon Plaatsvervangend lid: ? 2. Nee. 3. Het lid van het algemeen bestuur wordt gekozen door het college
Titel (Persoonlijke titel / q.q./uit hoofde van functie?)	Uit hoofde van functie.
Functie (Functie vertegenwoordiger gemeente binnen verbonden partij)	Lid algemeen bestuur.
Benoeming bestuurders (Heeft de gemeente recht van voordracht of benoeming bestuurders (cq. leden RvC)?)	Algemeen bestuur: Lid en plaatsvervangend lid worden gekozen door het college. Dagelijks bestuur: Het dagelijks bestuur wordt gekozen door en uit de leden van het algemeen bestuur.
Financiën en deelname	
Financiële belangen gemeente 1. Hoogte bijdrage gemeente in begroting verbonden partij (ca.)? 2. Waar is dit op gebaseerd (bijv. inwoneraantal)? 3. Betreft dit een subsidie (project- of exploitatie-subsidie)? 4. Wat is de omvang van het aandeel in het aandelenkapitaal (percentage)? 5. Welke garanties zijn er verstrekt? 6. Wat zijn de opbrengsten voor de gemeente? In geval van beleggingsdeelnemingen.	1. Inwonerbijdrage volksgezondheid: € 121.382,- (2014) Uitvoeringsprogramma's gezondheidsbeleid: € 16.263,- (2014) BLVS: -Leerplicht: € 60.580,- (2014) -Jeugdpreventieteam: € 9.013,- (2014) 2. Volksgezondheid o.b.v. inwoner aantal, BLVS bedrag per leerling 3. Nee 4. Nvt 5. Nvt 6. Nvt
Resultaat verbonden partij (Wat is het resultaat van de verbonden partij?)	De jaarrekening 2012 is afgesloten met een positief exploitatie-resultaat van afgerond € 350.000,-
Vermogen / risico's 1. Wat is het eigen vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar? 2. Wat is het vreemd vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar? 3. Zijn er nieuwe risico's in het weerstandsvermogen?	1. 1-1-12: € 1.271.00,- 31-12-12: € 359.000,- 2. 1-1-12: € 9.356.00,- 31-12-12: € 7.121.000,- 3. Voor de GGD / GR worden de volgende risicogebieden gedefinieerd: 1. Frictiekosten uitplaatsing JGZ. 2. Aanbestedingsrisico's ICT en PenO-kolom SCD Het risicoprofiel van de GGD wordt op basis van de geïdentificeerde risico's als laag tot gemiddeld aangemerkt. De huidige bepaling van het weerstandsvermogen is gebaseerd op een

	risicoanalyse uit 2006 bij de diverse sectoren uitgevoerd met als voornaamste doel de bepaling van het weerstandsvermogen. In het 1ste kwartaal 2013 is binnen de nieuwe DG&J (inclusief RAV) een risico-inventarisatie uitgevoerd. Op basis van deze inventarisatie is er in oktober aanstaande zicht op de risico's van de dienst en het bijbehorende weerstandsvermogen. Het Algemeen Bestuur wordt hierover bericht en om een standpunt gevraagd. De weerstandscapaciteit van de GGD is € 0,--. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2011 had de GGD een negatief vermogen van € 1.587.500,--. De deelnemende gemeenten hebben deze negatieve positie met een bedrage van € 5,-- per inwoner geneutraliseerd. De weerstandscapaciteit van LVS bedraagt € 134.000,--. Dit is dus het totale weerstandsvermogen van de Dienst.
Algemeen	
Risico's (Welke risico's kunnen zich voordoen (NB alleen risico's die de gemeente raken)? Onderscheid politieke, juridische, financiële risico's en een onderbouwing van deze risico's.)	Bij hogere uitgaven of verlies zijn de deelnemende gemeenten verplicht het verschil bij te leggen.
Voorgedane of voorgenomen veranderingen	Per 1 juli 2012 is er een wijziging van de gemeenschappelijke regeling Zuid-Holland Zuid, deze wijziging leidt tot de tot een nieuwe Gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid & Jeugd en de toetreding van onze gemeente tot de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De nieuwe regeling wordt als een groeidocument beschouwd. In de toekomst worden mogelijk taken toegevoegd aan de gemeenschappelijke regeling, maar dat is nu nog niet aan de orde. Bovendien is er een overgangsbepaling voor een viertal taken die binnen afzienbare tijd uit de regeling zullen verdwijnen, te weten (a) de uitvoering van het Besluit woninggebonden subsidies 1995, (b) instelling en instandhouding van een regionale programmaraad als bedoeld in de mediawet (Alblasserdam is vrijgesteld van deelname), (c) milieutaken Omgevingsdienst, (d) Regionale Ambulancevoorziening. Met het inwerkingtreden van de eerste wijziging van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst van 3 oktober 2012 is voldaan aan de laatste formele voorwaarde voor het uittreden van de gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid, tot 1 juli j.l. genaamd Regio Zuid-Holland Zuid, als deelnemer uit de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De inwerkingtreding van de tweede wijziging van de GR is voorzien na het AB van 3 oktober 2013. Colleges en raden besluiten hiertoe in augustus

	en september. Deze wijziging zijn: - wijziging van de formele naam in "Dienst Gezondheid en Jeugd" - deelname van de nieuwe gemeente Molenwaard aan de GR - vervallen van de vrijstelling voor de gemeenten Graafstroom en Liesveld van deelneming in de overgedragen bevoegdheden van de Leerplichtwet. - aanpassing in de tekst n.a.v. de Politiewet 2012 - Aangepaste verwijzing naar de niet gedualiseerde gemeentewet en de uitzonderingen daarop, overeenkomstig het nieuwe artikel 136 Wet GR-en - Opneming van de uitdrukkelijke bevoegdheid, voor zover vereist, tot het mogen vestigen van een alleenrecht - De bepaling dat de gemeenteraden in het eerste jaar van hun zittingsperiode de financiële kaders van de GR vaststellen komt te vervallen. - het vervallen van bijlage 1 (i.c. de artikelen 52 en 53) van de regeling, in verband met het beëindigen van de afwikkeling van de subsidieverplichtingen en de uitvoeringstaken in het kader van het Besluit woninggebonden subsidies 1995.
--	--

Basisinformatie	4.
Naam verbonden partij	Veiligheidsregio Zuid-Holland zuid
Vestigingsplaats verbonden partij (Adres)	Romboutslaan 105 3312 KP Dordrecht T 088 - 636 50 00 E mail@vrzhz.nl I www.vrzhz.nl
Soort verbonden partij (GR (met of zonder openbaar lichaam), Vennootschap (BV/NV), Stichting, Vereniging)	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam.
Sinds wanneer is de partij verbonden	Sinds 1 januari 2010. (Op 1 juli 2009 is de gemeenschappelijke regeling regio Zuid-Holland Zuid geactualiseerd. De veiligheidsregio is uit de regio Zuid-Holland Zuid gehaald en vormt een nieuwe gemeenschappelijke regeling die per 1-1-2010 formeel in werking zal treden. Tot die tijd zal de veiligheidsregio nog formeel deel blijven uitmaken van de GR regio Zuid-Holland Zuid. De veiligheidsregio functioneert al wel vanaf 1 juli 2009)
Doelen, taak, zeggenschap	
Doel verbonden partij (Oorspronkelijk doel: in statuten, samenwerkingsovereenkomst, oprichtingsakte)	De veiligheidsregio dient ter uitvoering van de Wet Veiligheidsregio's. De Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid stelt zich ten doel de Wet Veiligheidsregio's uit te voeren, te allen tijde een gezamenlijke effectieve en efficiënt georganiseerde slagkracht voor crisisbeheersing, rampenbestrijding, brandweezorg en geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen te kunnen leveren en deskundig en betrouwbaar veiligheidsadviseur te zijn.
Taken t.b.v. gemeente (Welke taken voert de verbonden partij t.b.v. de gemeente uit? Informatie uit statuten/ subsidiebeschikking/ aanbesteding etc.)	Het openbaar lichaam heeft tot doel de brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen met behoud van lokale verankering bestuurlijk en operationeel op regionaal niveau te integreren, teneinde een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren, mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding.
Het openbaar belang dat wordt behartigd	Openbare orde en veiligheid, geneeskundige hulpverlening en regionale brandweer.
Deelnemende partijen	Gemeenten: Alblaserdam, Binnenmaas, Comstrijen, Dordrecht, Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik- Ido-Ambacht, Korendijk, Leerdam, Molenwaard, Oud-Beijerland, Papendrecht, Sliedrecht, Strijen, Zederik, Zwijndrecht.
Bestuurlijk belang	
Bestuurlijke betrokkenheid (Wijze waarop gemeente (bestuurlijk) betrokken is (AB, DB, RvT, RvC, AvA of Directie))	Lid Algemeen bestuur: A.B. Blase
Sturing of toezicht? (Wordt de relatie met de verbonden partij gekenmerkt door sturing of toezicht (in detail of op hoofdlijnen)? Hoe is de relatie in de praktijk vormgegeven?)	Sturing.
Besluitvorming	Het college heeft het besluit genomen op 28-4-

<i>(Datum, wijze van besluitvorming deelname (college- of raadsbesluit))</i>	2009. De raad heeft aan het college toestemming verleend voor het aangaan van de gemeenschappelijke regeling op 27-5-2009 (Raad 2009/030).
Vertegenwoordiger <i>1. Naam vertegenwoordiging in bestuur verbonden partij</i> <i>2. Mandaat (ja/nee)?</i> <i>3. Benoeming door raad (ja/nee)?</i>	1. A.B. Blase 2. Nee. 3. Nee, het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
Titel <i>(Persoonlijke titel / q.q./uit hoofde van functie?)</i>	Uit hoofde van functie.
Functie <i>(Functie vertegenwoordiger gemeente binnen verbonden partij)</i>	Lid Algemeen Bestuur.
Benoeming bestuurders <i>(Heeft de gemeente recht van voordracht of benoeming bestuurders (cq. leden RvC)?)</i>	Nee, de gemeente heeft geen recht van voordracht of benoeming van bestuurders.
Financiën en deelname	
Financiële belangen gemeente <i>1. Hoogte bijdrage gemeente in begroting verbonden partij (ca.)?</i> <i>2. Waar is dit op gebaseerd (bijv. inwoneraantal)?</i> <i>3. Betreft dit een subsidie (project- of exploitatie-subsidie)?</i> <i>4. Wat is de omvang van het aandeel in het aandelenkapitaal (percentage)?</i> <i>5. Welke garanties zijn er verstrekt?</i> <i>6. Wat zijn de opbrengsten voor de gemeente? In geval van beleggingsdeelnemingen.</i>	1. €1.068.380 voor 2014 2. Inwoneraantal: 19.569 voor 2014 3. N.v.t. 4. N.v.t. 5. N.v.t. 6. N.v.t.
Resultaat verbonden partij <i>(Wat is het resultaat van de verbonden partij?)</i>	Het resultaat (nadelig) 2012 is €467.828 Het resultaat wordt in 2014 begroot op €0.
Vermogen / risico's <i>1. Wat is het eigen vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar?</i> <i>2. Wat is het vreemd vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar?</i> <i>3. Zijn er nieuwe risico's in het weerstandsvermogen?</i>	1. Jaarrekening 2012 (blz. 62) Per 1-1-2012 € 2.301.832,- Per 31-12-2012 €2.327.795 , - 2. Jaarrekening 2012 (blz. 62) Per 1-1-2012 € 4.811.147,- Per 31-12-2012 € 7.834.323,- 3. Deze risico-inventarisatie, die in april 2013 bestuurlijk wordt voorgelegd, laat zien dat de VRZHZ over een weerstandsvermogen van ten minste €525.000 zou moeten beschikken Het weerstandsvermogen is, na de bestuurlijk voor te leggen verwerking van de negatieve jaar resultaat ad €467.828 ten laste van de algemene reserve. €315.720 (zijnde €783.548 minus €467.828) en is daarmee ontoereikend. Door het aanhouden van vacatures in 2013 (box 5 overhead) kan het weerstandsvermogen in 2013 op peil worden gebracht.
Algemeen	
Risico's <i>(Welke risico's kunnen zich voordoen (NB alleen risico's die de gemeente raken)? Onderscheid politieke, juridische, financiële risico's en een onderbouwing van deze risico's.)</i>	De bijdrage ten behoeve van de bekostiging van de jaarlijkse activiteiten is een verplichte uitgave. Bij verlies of hogere uitgaven zijn de participerende gemeenten verplicht om het verschil bij te leggen.
Voorgedane of voorgenomen veranderingen	Er heeft zich een verandering voorgedaan. De Brandweer is per 1-1-2013 geregionaliseerd. Budgetten zijn overgedragen. Per 1-1-2014 wordt

	ook het ontroerend goed (pand) overgedragen.
--	--

Basisinformatie	5.
Naam verbonden partij	Sportpark Souburgh
Vestigingsplaats verbonden partij (Adres)	Vinkenpolderweg 25, 2952 AV, Alblasserdam
Soort verbonden partij (GR (met of zonder openbaar lichaam), Vennootschap (BV/NV), Stichting, Vereniging)	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam.
Sinds wanneer is de partij verbonden	Sinds 1989.
Doelen, taak, zeggenschap	
Doel verbonden partij (Oorspronkelijk doel: in statuten, samenwerkingsovereenkomst, oprichtingsakte)	Het oprichten, in stand houden en exploiteren van een sportpark met alle daarbij behorende voorzieningen, zoals terreinen, gebouwen en andere accommodaties, een en ander binnen het gebied als aangegeven op de bij deze regeling behorende gewaarmerkte tekening.
Taken t.b.v. gemeente (Welke taken voert de verbonden partij t.b.v. de gemeente uit? Informatie uit statuten/ subsidiebeschikking/ aanbesteding etc.)	Beheer, instandhouding en (evt.) uitbreiding van gemeentelijke sportvelden voor zover gelegen binnen de grenzen van het Sportpark Souburgh.
Het openbaar belang dat wordt behartigd	Recreatie en sport stimuleren.
Deelnemende partijen	Gemeenten Alblasserdam en gemeente Molenwaard.
Bestuurlijk belang	
Bestuurlijke betrokkenheid (Wijze waarop gemeente (bestuurlijk) betrokken is (AB, DB, RvT, RvC, AvA of Directie))	Een lid van het college van B&W en 2 gemeenteraadsleden zitten in het bestuur. Het collegelid en een raadslid maken deel uit van het DB. In het AB zitten zowel het collegelid als de raadsleden.
Sturing of toezicht? (Wordt de relatie met de verbonden partij gekenmerkt door sturing of toezicht (in detail of op hoofdlijnen)? Hoe is de relatie in de praktijk vormgegeven?)	Sturing.
Besluitvorming (Datum, wijze van besluitvorming deelname (college- of raadsbesluit))	Besluit genomen door college en raad. College: 13 juni en 3 november 1989 Raad: 6 juli en 7 december 1989
Vertegenwoordiger 1. Naam vertegenwoordiging in bestuur verbonden partij 2. Mandaat (ja/nee)? 3. Benoeming door raad (ja/nee)?	1. S.J. Veerman, A.J. Zwaan, R. van Lavieren 2. Nee. 3. Ja, door raad benoemd.
Titel (Persoonlijke titel / q.q./uit hoofde van functie?)	S.J. Veerman: Uit hoofde van functie, Wethouder. A.J. Zwaan: Uit hoofde van functie, Raadslid. R. van Lavieren: Uit hoofde van functie, Raadslid.
Functie (Functie vertegenwoordiger gemeente binnen verbonden partij)	S.J. Veerman: Voorzitter algemeen en dagelijks bestuur. A.J. Zwaan: Lid algemeen en dagelijks bestuur. R. van Lavieren: Lid algemeen bestuur.
Benoeming bestuurders (Heeft de gemeente recht van voordracht of benoeming bestuurders (cq. leden RvC)?)	Ja, één lid van het college en twee leden van de gemeenteraad worden door de gemeenteraad aangewezen voor het algemeen bestuur. Hiervan worden een lid gekozen in het dagelijks bestuur door het algemeen bestuur. Uit het algemeen bestuur wordt een voorzitter gekozen die tevens voorzitter is van het dagelijks bestuur.
Financiën en deelname	
Financiële belangen gemeente 1. Hoogte bijdrage gemeente in begroting verbonden partij (ca.)?	1. Bijdrage 2009: € 251.720,- Bijdrage 2010: € 259.261,- Bijdrage 2011: € 247.813, Bijdrage 2012: € 290.461

2. Waar is dit op gebaseerd (bijv. inwoneraantal)? 3. Betreft dit een subsidie (project- of exploitatie-subsidie)? 4. Wat is de omvang van het aandeel in het aandelenkapitaal (percentage)? 5. Welke garanties zijn er verstrekt? 6. Wat zijn de opbrengsten voor de gemeente? In geval van beleggingsdeelnemingen.	Bijdrage 2013: € 290.461; 2014 € 290.461. 2. De bijdrage is gebaseerd op de werkelijke kosten die gemaakt worden voor het sportcomplex van VV De Alblas en de kosten die toegerekend worden aan het algemene deel van het sportpark. (Verdeling bijdrage is 81 % Alblasserdam en 19 % Molenwaard op basis van de totale kosten voor het sportpark) 3. Exploitatiesubsidie (aandeel: 81% in het exploitatietekort) 4. N.v.t. 5. N.v.t. 6. N.v.t.
Resultaat verbonden partij (Wat is het resultaat van de verbonden partij?)	Het resultaat in de begroting 2014 is begroot op € 0,-. In de jaarrekening 2012 was het werkelijke resultaat na bestemming € 66.352,-.
Vermogen / risico's 1. Wat is het eigen vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar? 2. Wat is het vreemd vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar? 3. Zijn er nieuwe risico's in het weerstandsvermogen?	De bedragen zijn afkomstig uit de jaarrekening 2012 1. Per 1-1-2012: € 68.000 Per 31-12-2012: € 175.000 2. Per 1-1-2012: € 1.157.000 Per 31-12-2012: € 1.074.000 3. Het weerstandsvermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserve. De deelnemende gemeenten hebben het plafond van de algemene reserve bepaald op € 70.000,-. Dat is ook de stand op 31-12-2012. De bestemmingsreserve sporttechnische ontwikkelingen om prijseffecten op te vangen (31-12-12: € 8.000), Er zijn geen nieuwe risico's t.o.v. de jaarrekening 2011. Met de in financieel zwaar weer verkerende voetbal vereniging Alblasserdam is een betalingsregeling getroffen die wordt nagekomen.
Algemeen	
Risico's (Welke risico's kunnen zich voordoen (NB alleen risico's die de gemeente raken)? Onderscheid politieke, juridische, financiële risico's en een onderbouwing van deze risico's.)	De risico's in de bedrijfsvoering zijn beperkt aangezien het onderhoud is vastgelegd in de diverse beheerprogramma's van de gemeente Alblasserdam. Uit voorgaande jaarrekeningen blijkt dat de exploitatie van het sportpark stabiel verloopt; de budgetten zijn reëel onderbouwd waarbij de werkelijke lasten en baten goed aansluiten bij de ramingen. De deelnemende gemeenten hebben zich verplicht om een bijdrage te leveren in de exploitatietekorten.
Voorgedane of voorgenomen veranderingen	In 2013 wordt een korte termijn visie voor het sportpark geactualiseerd / opgesteld. Dit zal zijn voor een periode van maximaal 4 jaar.

Basisinformatie	6.
Naam verbonden partij	Logopedische dienst kring sliedrecht
Vestigingsplaats verbonden partij (Adres)	Veerweg 5b, 3351HB, Papendrecht Postbus 161, 3350 AD, Papendrecht Tel: 078-6441600
Soort verbonden partij (GR (met of zonder openbaar lichaam), Vennootschap (BV/NV), Stichting, Vereniging)	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam
Sinds wanneer is de partij verbonden	Sinds 1967. Gewijzigd in 1989 in verband met de verplichting de regeling aan te passen aan de Wet gemeenschappelijke regelingen. (Volgens de gemeenschappelijke regeling gevestigd te Sliedrecht.)
Doelen, taak, zeggenschap	
Doel verbonden partij (Oorspronkelijk doel: in statuten, samenwerkingsovereenkomst, oprichtingsakte)	De instelling en instandhouding van een logopedische dienst die preventieve zorg en behandeling op logopedisch gebied verleent aan de daarvoor in aanmerking komende leerlingen van de aangewezen basisscholen. De hierboven genoemde taak omvat in ieder geval de volgende werkzaamheden betreffende jeugdigen van ±3 tot 12 jaar: a. systematische opsporing en vroegtijdige onderkenning van problemen in de spraak- en taalontwikkeling; b. uniforme registratie van logopedische gegevens; c. collectieve preventie door advisering en voorlichting aan risicogroepen; d. systematische bevordering van een zo groot mogelijke participatie van de doelgroep aan logopedische zorg; e. controle van specifieke groepen; f. systematische uitvoering van curatieve taken; g. het tot stand brengen van een structuur met als doel de afstemming en continuïteit van de preventieve en curatieve taken te waarborgen.
Taken t.b.v. gemeente (Welke taken voert de verbonden partij t.b.v. de gemeente uit? Informatie uit statuten/ subsidiebeschikking/ aanbesteding etc.)	De preventieve zorg en behandeling op logopedisch gebied aan basisschoolleerlingen die daarvoor in aanmerking komen. Het gaat om leerlingen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar.
Het openbaar belang dat wordt behartigd	Welzijn, gezondheidszorg.
Deelnemende partijen	Gemeenten: Alblasserdam, Graafstroom, Giessenlanden, Hardinxveld-Giessendam, Liesveld, Nieuw-Lekkerland, Papendrecht, Sliedrecht en Zederik.
Bestuurlijk belang	
Bestuurlijke betrokkenheid (Wijze waarop gemeente (bestuurlijk) betrokken is (AB, DB, RvT, RvC, AvA of Directie))	Een wethouder is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur. Uit het algemeen bestuur wordt het dagelijks bestuur gekozen.
Sturing of toezicht? (Wordt de relatie met de verbonden partij gekenmerkt door sturing of toezicht (in detail of op hoofdlijnen)? Hoe is de relatie in de praktijk vormgegeven?)	Sturing.
Besluitvorming (Datum, wijze van besluitvorming deelname)	Zowel de raad als het college hebben een besluit genomen tot deelname.

<i>(college- of raadsbesluit)</i>	De raad heeft het besluit genomen in haar vergadering van 24-10-1989. Het college heeft haar besluit genomen in haar vergadering van 5-10-1989.
Vertegenwoordiger <i>1. Naam vertegenwoordiging in bestuur verbonden partij</i> <i>2. Mandaat (ja/nee)?</i> <i>3. Benoeming door raad (ja/nee)?</i>	1. P.J. Verheij 2. Nee. 3. Nee.
Titel <i>(Persoonlijke titel / q.q./uit hoofde van functie?)</i>	Uit hoofde van functie.
Functie <i>(Functie vertegenwoordiger gemeente binnen verbonden partij)</i>	Lid Algemeen bestuur.
Benoeming bestuurders <i>(Heeft de gemeente recht van voordracht of benoeming bestuurders (cq. leden RvC)?)</i>	Het algemeen bestuur benoemt uit haar midden het dagelijks bestuur.
Financiën en deelname	
Financiële belangen gemeente <i>1. Hoogte bijdrage gemeente in begroting verbonden partij (ca.)?</i> <i>2. Waar is dit op gebaseerd (bijv. inwoneraantal)?</i> <i>3. Betreft dit een subsidie (project- of exploitatiesubsidie)?</i> <i>4. Wat is de omvang van het aandeel in het aandelenkapitaal (percentage)?</i> <i>5. Welke garanties zijn er verstrekt?</i> <i>6. Wat zijn de opbrengsten voor de gemeente? In geval van beleggingsdeelnemingen.</i>	1. Begroting 2009: € 44.660,-. Begroting 2010: € 49.250,-. In begroting 2010 van de verbonden partij is de bijdrage begroot op € 50.117,06. 2. Op basis van het inwoneraantal. 3. N.v.t. 4. N.v.t. 5. N.v.t. 6. N.v.t.
Resultaat verbonden partij <i>(Wat is het resultaat van de verbonden partij?)</i>	Het begrote resultaat van 2010 is € 0,-. In 2008 was er geen winst en geen verlies. Het bedrijfsresultaat was daarmee € 0,-.
Vermogen / risico's <i>1. Wat is het eigen vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar?</i> <i>2. Wat is het vreemd vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar?</i> <i>3. Zijn er nieuwe risico's in het weerstandsvermogen?</i>	In de begroting 2010 staat geen balans opgenomen. Daarom zijn de gegevens genomen uit de jaarrekening 2008. 1. Per 1-1-2008: € 174.839,27 Per 31-12-2008: € 117.240,- 2. Per 1-1-2008: € 182.727,56 Per 31-12-2008: € 118.470,- 3. Het weerstandvermogen in de jaarrekening 2008 is € 117.238,-. Een groot deel hiervan zal al in 2009 worden uitgegeven.
Algemeen	
Risico's <i>(Welke risico's kunnen zich voordoen (NB alleen risico's die de gemeente raken)? Onderscheid politieke, juridische, financiële risico's en een onderbouwing van deze risico's.)</i>	Wanneer de gemeente uit zou willen treden dient zij nog minimaal 4 en maximaal 5 jaar haar bijdrage te voldoen. Een exploitatietekort zal worden gedragen door de deelnemende gemeenten. De GR is Voor het begrotingsjaar 2010 onder preventief toezicht geplaatst.
Voorgedane of voorgenomen veranderingen	Per 1 januari 2014 zullen de activiteiten van deze GR gestopt zijn.

Basisinformatie	7.
Naam verbonden partij	Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW)
Vestigingsplaats verbonden partij (Adres)	Rijksstraatweg 3b, 3286LS Klaaswaal Postadres: Postbus 7059, 3286ZH Klaaswaal Tel: 0186-577213 www.svhw.nl
Soort verbonden partij (GR (met of zonder openbaar lichaam), Vennootschap (BV/NV), Stichting, Vereniging)	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam.
Sinds wanneer is de partij verbonden	Sinds 1-1-2001.
Doelen, taak, zeggenschap	
Doel verbonden partij (Oorspronkelijk doel: in statuten, samenwerkings-overeenkomst, oprichtingsakte)	De regeling wordt getroffen in het belang van een zo doelmatig mogelijke uitvoering van werkzaamheden met betrekking tot: a. de heffing en invordering van belastingen; b. de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken; c. de administratie van vastgoedgegevens; d. het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden.
Taken t.b.v. gemeente (Welke taken voert de verbonden partij t.b.v. de gemeente uit? Informatie uit statuten/ subsidiebeschikking/ aanbesteding etc.)	De heffing en invordering, op een zo efficiënt mogelijke manier, van lokale belastingen, de uitvoering van de WOZ, de administratie van vastgoedgegevens, het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden, de uitvoering van de BAG en de WKPB.
Het openbaar belang dat wordt behartigd	Heffing en invordering van belastingen,
Deelnemende partijen	Het SVHW verleent diensten aan de gemeenten Aalburg, Alblasserdam, Albrandswaard, Barendrecht, Bergambacht, Bernisse, Binnenmaas, Brielle, Cromstrijen, Goeree-Overflakkee, Hardinxveld-Giessendam, Hellevoetsluis, Korendijk, Lansingerland, Molenwaard, Nederlek, Nieuwkoop, Oud-Beijerland, Ouderkerk, Schoonhoven, Strijen, Vlist, Werkendam, Woudrichem, Zederik, waterschap Hollandse Delta en de gemeenschappelijke regeling RAD Hoeksche Waard.
Bestuurlijk belang	
Bestuurlijke betrokkenheid (Wijze waarop gemeente (bestuurlijk) betrokken is (AB, DB, RvT, RvC, AvA of Directie))	Het college wijst uit haar midden een lid aan die haar vertegenwoordigt in het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur (voorzitter en 2 leden) wordt benoemd door en uit het algemeen bestuur.
Sturing of toezicht? (Wordt de relatie met de verbonden partij gekenmerkt door sturing of toezicht (in detail of op hoofdlijnen)? Hoe is de relatie in de praktijk vormgegeven?)	Sturing.
Besluitvorming (Datum, wijze van besluitvorming deelname (college- of raadsbesluit))	Het besluit tot deelname in 2001 is genomen door de raad op 7-12-2000, Raad 2000/109. In 2009 heeft de raad en het college ingestemd met een wijziging. De raad heeft ingestemd op 2-12-2009 (Raad 2009/057) en het college op 3-11-2009.

Vertegenwoordiger 1. Naam vertegenwoordiging in bestuur verbonden partij 2. Mandaat (ja/nee)? 3. Benoeming door raad (ja/nee)?	1. P.J. Verheij 2. Nee. 3. Nee.
Titel (Persoonlijke titel / q.q./uit hoofde van functie?)	Uit hoofde van functie.
Functie (Functie vertegenwoordiger gemeente binnen verbonden partij)	P.J. Verheij: Lid van het algemeen bestuur.
Benoeming bestuurders (Heeft de gemeente recht van voordracht of benoeming bestuurders (cq. leden RvC)?)	Het dagelijks bestuur wordt gekozen uit en door de leden van het algemeen bestuur.
Financiën en deelname	
Financiële belangen gemeente 1. Hoogte bijdrage gemeente in begroting verbonden partij (ca.)? 2. Waar is dit op gebaseerd (bijv. inwoneraantal)? 3. Betreft dit een subsidie (project- of exploitatie-subsidie)? 4. Wat is de omvang van het aandeel in het aandelenkapitaal (percentage)? 5. Welke garanties zijn er verstrekt? 6. Wat zijn de opbrengsten voor de gemeente? In geval van beleggingsdeelnames.	1. Begroting 2014: € 155.000,- 2. Bijdrage op basis van vergoedingen per eenheid/per product (aanslagen/objecten/aanslagbiljetten). 3. N.v.t. 4. N.v.t. 5. N.v.t. 6. N.v.t.
Resultaat verbonden partij (Wat is het resultaat van de verbonden partij?)	De winst- en verliesrekening over 2012 sluit af met een batig jaarresultaat van € 66.000,—
Vermogen / risico's 1. Wat is het eigen vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar? 2. Wat is het vreemd vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar? 3. Zijn er nieuwe risico's in het weerstandsvermogen?	Volgens de jaarrekening 2012 per 31 december: 1. Per 31-12-2012 € 671.000,-; per 1-1-2012 € 2.162.000,- 2. Per 31-12-2012 € 5.330.000,-; per 1-1-2012 € 11.107.000,-. 3. Het weerstandsvermogen is bij besluit van het Algemeen Bestuur d.d. 13 december 2005 vastgesteld op maximaal € 600.000,-. Eind 2012 bedroeg het weerstandsvermogen daadwerkelijk € 600.000,-. Er zijn geen nieuwe risico's in het weerstandsvermogen.
Algemeen	
Risico's (Welke risico's kunnen zich voordoen (NB alleen risico's die de gemeente raken)? Onderscheid politieke, juridische, financiële risico's en een onderbouwing van deze risico's.)	De bijdrage kan tussentijds worden verhoogd wanneer het weerstandsvermogen niet voldoende blijkt te zijn. Dit zal zich echter pas voordoen wanneer er sprake is van bijzondere omstandigheden. Daarnaast is de gemeente aansprakelijk voor eventuele tekorten.
Voorgedane of voorgenomen veranderingen	Er hebben zich geen veranderingen voorgedaan en deze zijn ook niet voorgenomen.

Basisinformatie	8.
Naam verbonden partij	GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
Vestigingsplaats verbonden partij (Adres)	Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid Regiokantoor Noordendijk 250 3311 RR Dordrecht Postadres: Postbus 550 3300 AN Dordrecht T (078) 770 85 85 E algemeen@ozhz.nl www.ozhz.nl
Soort verbonden partij (GR (met of zonder openbaar lichaam), Vennootschap (BV/NV), Stichting, Vereniging)	Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam.
Sinds wanneer is de partij verbonden	De gemeenschappelijke regeling is op 5 maart 2010 in werking getreden met de naam Gemeenschappelijke regeling GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Tot 15 september 2012 was de gemeente aan de GR verbonden 'via' de Regio ZHZ. Per 15 september 2012 is de gemeente rechtstreeks toetreden.
Doelen, taak, zeggenschap	
Doel verbonden partij (Oorspronkelijk doel: in statuten, samenwerkingsovereenkomst, oprichtingsakte)	De Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid is getroffen ter ondersteuning van de deelnemende regiogemeenten en de Provincie Zuid-Holland bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, toezicht en handhaving en op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.
Taken t.b.v. gemeente (Welke taken voert de verbonden partij t.b.v. de gemeente uit? Informatie uit statuten/ subsidiebeschikking/ aanbesteding etc.)	Het in algemene zin behartigen van belangen op het terrein van omgevingsrecht en milieu
Het openbaar belang dat wordt behartigd	Omgevingsrecht en milieu;
Deelnemende partijen	De colleges van de gemeenten Alblasserdam, Binnenmaas, Cromstrijen, Dordrecht, Giessenlanden, Gorinchem, Hardinxveld- Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Korendijk, Leerdam, Molenwaard, Oud-Beijerland, Papendrecht, Sliedrecht, Strijen, Zederik, Zwijndrecht en gedeputeerde staten van Zuid- Holland en regio Zuid-Holland-Zuid
Bestuurlijk belang	
Bestuurlijke betrokkenheid (Wijze waarop gemeente (bestuurlijk) betrokken is (AB, DB, RvT, RvC, AvA of Directie))	Algemeen Bestuur: 1 collegelid en 1 plaatsvervangend lid.
Sturing of toezicht? (Wordt de relatie met de verbonden partij gekenmerkt door sturing of toezicht (in detail of op hoofdlijnen)? Hoe is de relatie in de praktijk vormgegeven?)	Sturing.

Besluitvorming (Datum, wijze van besluitvorming deelname college- of raadsbesluit))	Op 15 mei 2012 heeft het college besloten om toe treden tot de GR. Hiervoor heeft de raad op 19 juni 2012 toestemming gegeven.
Vertegenwoordiger 1. Naam vertegenwoordiging in bestuur verbonden partij 2. Mandaat (ja/nee)? 3. Benoeming door raad (ja/nee)?	1. Lid Algemeen bestuur: P. Verheij 2. Nee. 3. Nee. Het lid van het algemeen bestuur wordt gekozen door het college.
Titel (Persoonlijke titel / q.q./uit hoofde van functie?)	Uit hoofde van functie.
Functie (Functie vertegenwoordiger gemeente binnen verbonden partij)	Lid algemeen bestuur.
Benoeming bestuurders (Heeft de gemeente recht van voordracht of benoeming bestuurders (cq. leden RvC)?)	Algemeen bestuur: Lid en plaatvervangend lid worden gekozen door en vanuit het college. Dagelijks bestuur: Het dagelijks bestuur wordt gekozen door en uit de leden van het algemeen bestuur, uitgaande van subregionale voordracht.
Financiën en deelname	
Financiële belangen gemeente 6. Hoogte bijdrage gemeente in begroting verbonden partij (ca.)? 7. Waar is dit op gebaseerd (bijv. inwoneraantal)? 8. Betreft dit een subsidie (project- of exploitatie-subsidie)? 9. Wat is de omvang van het aandeel in het aandelenkapitaal (percentage)? 10. Welke garanties zijn er verstrekt? 6. Wat zijn de opbrengsten voor de gemeente? In geval van beleggingsdeelnames.	1. € 265.000 (jaarprogramma) + circa € 68.000 (inwonerbijdrage via de regio ZHZ) + Ov wet. Taken € 764.000 2. Jaarprogramma 3. Nee 4. Er is geen sprake van een aandelenkapitaal. Het aandeel Alblasserdam in de omzet OZHZ is circa 1,4%. 5. Het exploitatieresultaat OZHZ wordt tot en met 2014 aangewend voor het terugverdienen van de aanloopkosten en de opbouw van het weerstandsvermogen tot het vereiste niveau. Op het moment dat de aanloopkosten zijn terugverdiend en het weerstandsvermogen op het vereiste niveau is, dan worden de exploitatieresultaten verrekend met de gemeenten/provincie. 6. niet van toepassing
Resultaat verbonden partij (Wat is het resultaat van de verbonden partij?)	Exploitatieresultaat jaarrekening 2012 is € 1 mln. Het exploitatieresultaat OZHZ wordt tot en met 2014 aangewend voor het terugverdienen van de aanloopkosten en de opbouw van het weerstandsvermogen tot het vereiste niveau. Op het moment dat de aanloopkosten zijn terugverdiend en het weerstandsvermogen op het vereiste niveau is, dan worden de exploitatieresultaten verrekend met de gemeenten/provincie.
Vermogen / risico's 3. Wat is het eigen vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar? 4. Wat is het vreemd vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar? 3. Zijn er nieuwe risico's in het weerstandsvermogen?	1. Het eigen vermogen per 1/1 2012 bedraagt -/- € 295.000. Per 31/12/2012 bedraagt € 229.000. 2. Het vreemd vermogen per 01/01/12 bedraagt € 6.306.000 en per 31/12/12 € 6.040.000 3. Verlofstuwmeer, alleenrecht SCD en huisvesting (voor toelichting; zie onderstaande)
Algemeen	
Risico's (Welke risico's kunnen zich voordoen (NB alleen risico's die de gemeente raken)? Onderscheid politieke, juridische, financiële risico's en een onderbouwing van deze risico's.)	Het risicoprofiel van de dienst is divers. Buiten de min of meer reguliere risico's van een ambtelijke organisatie zijn specifiek van belang: - De mate waarin fluctuaties in omzet opgevangen

	kunnen worden door variabilisering van de kosten (inhuur van personele capaciteit). Met het op termijn wegvallen van de VVGB-bevoegdheid zal dit deel van het provinciale budget naar verwachting ook wegvallen; - De aansprakelijkheid voor adviezen en bijdragen aan complexe ruimtelijk economische ontwikkelingen en de aansprakelijkheid voor in mandaat genomen besluiten; - Het alleenrecht rondom de dienstverlening SCD; - Onvoorzien meerwerk/overige tegenvallers met betrekking tot de regionale dienstverlening (ICT en telefonie, huisvesting); - Een hoger ziekteverzuim dan de norm van 5% en hieruit voortvloeiende productiviteitsverlies; - Het verlofstuwmeer en het hieruit voortvloeiende productiviteitsverlies.
Voorgedane of voorgenomen veranderingen	

Basisinformatie	9
Naam verbonden partij	Gemeenschappelijke regeling Gevudo/HVCAfvalcentrale
Vestigingsplaats verbonden partij (Adres)	Gevudo: Postbus 365, 3300 AJ, Dordrecht Tel: 078-6480661 HVCafvalcentrale: Jadestraat 1, 1812 RD, Alkmaar Postbus 9199, 1800 GD, Alkmaar www.hvcgroep.nl Telefoon: 072-5411311
Soort verbonden partij (GR (met of zonder openbaar lichaam), Vennootschap (BV/NV), Stichting, Vereniging)	Gevudo: Gemeenschappelijke regeling met openbaar lichaam. HVC afvalcentrale: Naamloze vennootschap
Sinds wanneer is de partij verbonden	Sinds 1974 is de partij verbonden. De nu geldende tekst van de gemeenschappelijke regeling dateert van 2009. De gemeente heeft via Gevudo in 2005 een contract afgesloten met HVC afvalcentrale voor de verdere afvalverwerking.
Doelen, taak, zeggenschap	
Doel verbonden partij (Oorspronkelijk doel: in statuten, samenwerkingsovereenkomst, oprichtingsakte)	Gevudo: In de praktijk: Het houden van 18.15% aandeelhouderschap van de HVC. De eigen stortplaats is in 2007 verkocht aan HVC. In beginsel had zij hetzelfde doel als HVC afvalcentrale. HVC: Zorg dragen voor het op milieuhygiënisch verantwoorde wijze bewaren, bewerken en (doen) verwerken van huishoudelijk en andere categorieën van afvalstoffen met bijkomende werkzaamheden.
Taken t.b.v. gemeente (Welke taken voert de verbonden partij t.b.v. de gemeente uit? Informatie uit statuten/ subsidiebeschikking/ aanbesteding etc.)	Gevudo: Aandelenbeheer. Zij behartigt en coördineert de belangen van de deelnemende gemeenten richting HVC. HVC: Afvalbeheer.
Het openbaar belang dat wordt behartigd	Afvalbeheer
Deelnemende partijen	Gevudo: Alblaserdam, Binnenmaas, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Leerdam, Liesveld, Nieuw-Lekkerland, Papendrecht, Sliedrecht, Strijen, Zederik, Zwijndrecht. HVC is eigendom van 55 gemeenten.
Bestuurlijk belang	
Bestuurlijke betrokkenheid (Wijze waarop gemeente (bestuurlijk) betrokken is (AB, DB, RvT, RvC, AvA of Directie))	Lid algemeen bestuur GR Gevudo: A.L. Cardon
Sturing of toezicht? (Wordt de relatie met de verbonden partij gekenmerkt door sturing of toezicht (in detail of op hoofdlijnen)? Hoe is de relatie in de praktijk vormgegeven?)	Sturing.
Besluitvorming (Datum, wijze van besluitvorming deelname (college- of raadsbesluit))	De gemeenschappelijke regeling Gevudo is door de raad vastgesteld in haar vergadering van 8-8- 1974. De wijziging in 2009 is door de raad vastgesteld in haar vergadering van 25-3-2009.
Vertegenwoordiger 1. Naam vertegenwoordiging in bestuur	1. A.L. Cardon 2. Nee.

verbonden partij 2. Mandaat (ja/nee)? 3. Benoeming door raad (ja/nee)?	3. Ja, het lid van het algemeen bestuur wordt aangewezen door de raad.
Titel (Persoonlijke titel / q.q./uit hoofde van functie?)	Uit hoofde van functie.
Functie (Functie vertegenwoordiger gemeente binnen verbonden partij)	Lid algemeen bestuur.
Benoeming bestuurders (Heeft de gemeente recht van voordracht of benoeming bestuurders (cq. leden RvC)?)	De raden wijzen uit het college van B&W een lid en een plaatsvervangend lid aan als vertegenwoordiger in het algemeen bestuur. Drie leden van het dagelijks bestuur van Gevudo worden door het algemeen bestuur uit hun midden gekozen. Gevudo levert een commissaris aan HVC.
Financiën en deelname	
Financiële belangen gemeente 1. Hoogte bijdrage gemeente in begroting verbonden partij (ca.)? 2. Waar is dit op gebaseerd (bijv. inwoneraantal)? 3. Betreft dit een subsidie (project- of exploitatie-subsidie)? 4. Wat is de omvang van het aandeel in het aandelenkapitaal (percentage)? 5. Welke garanties zijn er verstrekt? 6. Wat zijn de opbrengsten voor de gemeente? In geval van beleggingsdeelnemingen.	1. De gemeente heeft via GR Gevudo aandelen in het bezit waarover jaarlijks dividend wordt uitgekeerd. De GR Gevudo heeft 18,15 % van de aandelen in HVC. Er is geen bedrag geraamd in de begroting 2010 van de gemeente. In de begroting 2012 van de gemeente zijn geen kosten GR Gevudo opgenomen 2. N.v.t. 3. N.v.t. 4. Ca 4,3 % van de hierboven beschreven 18,15% 5. GR Gevudo staat naar rato van haar deelname in HVC garant voor het nakomen van financiële verplichtingen die HVC aangaat in het kader van de financiering van verbrandingsinstallaties. HVC heeft met haar aandeelhouders overeenkomsten gesloten dat zij zowel delen in de winsten als in de verliezen. HVC is hoofdelijk aansprakelijk als vennoot voor de schulden van de deelnemingen. HVC maakt deel uit van een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting en de omzetbelasting. Op grond hiervan is de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden inzake vennootschapsbelasting en omzetbelasting van de fiscale eenheid. 6. In 2008 bedroeg het dividend per aandeel € 149,47.
Resultaat verbonden partij (Wat is het resultaat van de verbonden partij?)	HVC resultaat na belasting - €11.000.000,-
Vermogen / risico's 1. Wat is het eigen vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar? 2. Wat is het vreemd vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar? 3. Zijn er nieuwe risico's in het weerstandsvermogen?	GR Gevudo 1. Jaarrekening 2011: (blz. 19) Per 1-1-2012: € 2.078.000.000,- Per 31-12-2012: € 60.000.000,- 2. Per 1-1-2012: € 124.000.000,- Per 31-12-2012: € 561.000.000,- 3. Het weerstandsvermogen eind 2012 bedroeg : € 60.000.000,- .(Het eigen vermogen.)
Algemeen	
Risico's (Welke risico's kunnen zich voordoen (NB alleen risico's die de gemeente raken)? Onderscheid politieke, juridische, financiële risico's en een onderbouwing van deze risico's.)	De gemeente loopt risico over het door haar ingebrachte geld. GR Gevudo staat naar rato van haar deelname in HVC garant voor het nakomen van financiële verplichtingen die HVC aangaat in het kader van

	de financiering van verbrandingsinstallaties. HVC heeft met haar aandeelhouders overeenkomsten gesloten dat zij zowel delen in de winsten als in de verliezen.
Voorgedane of voorgenomen veranderingen	Er zijn geen voorgedane of voorgenomen veranderingen.

Basisinformatie	10.
Naam verbonden partij	ENECO NV ENECO NV is in 1995 ontstaan uit een fusie van de energiebedrijven van Rotterdam, Den Haag en Dordrecht.
Vestigingsplaats verbonden partij (Adres)	Postbus 1003, 3000 BA, Rotterdam www.eneco.nl
Soort verbonden partij (GR (met of zonder openbaar lichaam), Vennootschap (BV/NV), Stichting, Vereniging)	Naamloze Vennootschap
Sinds wanneer is de partij verbonden	Vanaf 1995 in ENECO NV. De gemeente bezit van oudsher vanuit eerdere organisatievormen aandelen.
Doelen, taak, zeggenschap	
Doel verbonden partij (Oorspronkelijk doel: in statuten, samenwerkingsovereenkomst, oprichtingsakte)	Energiebedrijf gericht op productie, handel, transport en levering van gas, elektriciteit en warmte en bijbehorende diensten.
Taken t.b.v. gemeente (Welke taken voert de verbonden partij t.b.v. de gemeente uit? Informatie uit statuten/ subsidiebeschikking/ aanbesteding etc.)	Het op veilige en betrouwbare wijze leveren van energie.
Het openbaar belang dat wordt behartigd	Financieel belang, Milieu, Levering van energie veiligstellen.
Deelnemende partijen	Naast de gemeente Alblasserdam zijn nog 54 gemeenten aandeelhouder.
Bestuurlijk belang	
Bestuurlijke betrokkenheid (Wijze waarop gemeente (bestuurlijk) betrokken is (AB, DB, RvT, RvC, AvA of Directie))	Lid in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Sturing of toezicht? (Wordt de relatie met de verbonden partij gekenmerkt door sturing of toezicht (in detail of op hoofdlijnen)? Hoe is de relatie in de praktijk vormgegeven?)	Toezicht op hoofdlijnen via de begroting en de jaarrekening.
Besluitvorming (Datum, wijze van besluitvorming deelname (college- of raadsbesluit))	Collegebesluit.
Vertegenwoordiger 1. Naam vertegenwoordiging in bestuur verbonden partij 2. Mandaat (ja/nee)? 3. Benoeming door raad (ja/nee)?	1. A.L. Cardon 2. Nee. 3. Nee, door portefeuilleverdeling.
Titel (Persoonlijke titel / q.q./uit hoofde van functie?)	Uit hoofde van functie.
Functie (Functie vertegenwoordiger gemeente binnen verbonden partij)	Vertegenwoordiger in de Algemene vergadering van aandeelhouders.
Benoeming bestuurders (Heeft de gemeente recht van voordracht of benoeming bestuurders (cq. leden RvC)?)	De raad van commissarissen worden benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financiën en deelname	
Financiële belangen gemeente 1. Hoogte bijdrage gemeente in begroting verbonden partij (ca.)? 2. Waar is dit op gebaseerd (bijv. inwoneraantal)? 3. Betreft dit een subsidie (project- of exploitatiesubsidie)?	1. De gemeente bezit 22.495 aandelen met een totale waarde van € 2.249.500,- 2. N.v.t. 3. N.v.t. 4. 0,45% van het totaal. 5. ENECO Holding NV heeft voor haar

4. Wat is de omvang van het aandeel in het aandelenkapitaal (percentage)? 5. Welke garanties zijn er verstrekt? 6. Wat zijn de opbrengsten voor de gemeente? In geval van beleggingsdeelnemingen.	dochterondernemingen, joint ventures en geassocieerde deelnemingen een hoofdelijksaansprakelijkheidsverklaring afgegeven zoals bedoeld in art. 2:403 lid 1 sub f BW. 6. Het dividend bedroeg € 20,52 per aandeel.
Resultaat verbonden partij (Wat is het resultaat van de verbonden partij?)	Bedrijfsresultaat 2012: € 335.000.000,- Netto € 233.000.000,-.
Vermogen / risico's 1. Wat is het eigen vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar? 2. Wat is het vreemd vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar? 3. Zijn er nieuwe risico's in het weerstandsvermogen?	De gegevens uit de begroting 2014 zijn niet bekend. 1. Jaarrekening 2012: Per 1-1-2012: € 4.353.000.000,- Per 31-12-2012: € 4.447.000.000,- 2. Jaarrekening 2012: Per 1-1-2012: € 4.292.000.000,- Per 31-12-2012: € 4.357.000.000,- 3. Weerstandsvermogen: € 3.900.000.000,- (Eigen vermogen 2009.)
Algemeen	
Risico's (Welke risico's kunnen zich voordoen (NB alleen risico's die de gemeente raken)? Onderscheid politieke, juridische, financiële risico's en een onderbouwing van deze risico's.)	De gemeente loopt financieel risico over haar ingebrachte geld.
Voorgedane of voorgenomen veranderingen	Er zijn geen voorgedane of voorgenomen veranderingen.

Basisinformatie	11.
Naam verbonden partij	Oasen NV
Vestigingsplaats verbonden partij (Adres)	Nieuwe Gouwe O.Z. 3, 2801 SB, Gouda Postbus 122, 2800 AC, Gouda Tel: 0182-593311 www.oasen.nl
Soort verbonden partij (GR (met of zonder openbaar lichaam), Vennootschap (BV/NV), Stichting, Vereniging)	Naamloze Vennootschap
Sinds wanneer is de partij verbonden	Sinds 1987 verbonden met N.V. Drinkwaterleiding de Alblasserwaard en de Vijheerenlanden. Op 1 juli 1990 is deze NV gefuseerd met de NV Watermaatschappij Zuid-Holland Oost (WZHO). Sinds die tijd heeft Alblasserdam aandelen in de (WZHO). Deze is in 2000 Hydron Zuid-Holland en in 2005 OASEN NV gaan heten. De laatste samenwerkingsovereenkomst dateert van 18 november 2003.
Doelen, taak, zeggenschap	
Doel verbonden partij (Oorspronkelijk doel: in statuten, samenwerkingsovereenkomst, oprichtingsakte)	- Het (doen) exploiteren van een of meer waterleidingbedrijven en laboratoria. - Het (doen) zorg dragen voor het betrouwbaar en doelmatig functioneren van de openbare drinkwatervoorziening en/of andere watervoorziening in haar verzorgingsgebied tegen zo laag mogelijke kosten. - Het (doen) voorzien van de behoefte aan water en hieraan gerelateerde dienstverlening. - Het deelnemen in, het samenwerken met, het voeren van de directie en/of het beheer over, alsmede het financieren van andere ondernemingen of het op andere wijze hebben van belang bij andere ondernemingen, alsmede het instaan voor verplichtingen van ondernemingen, waarmee zij in een groep verbonden is. - Al hetgeen met het voorgaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, in het bijzonder het milieubewust en met zorg voor een natuurlijk gebiedsbeheer uitvoeren van taken die bijdragen aan een duurzame ontwikkeling van de drinkwatervoorziening.
Taken t.b.v. gemeente (Welke taken voert de verbonden partij t.b.v. de gemeente uit? Informatie uit statuten/ subsidiebeschikking/ aanbesteding etc.)	Zorg dragen voor de heffing en invordering van rioolrechten voor wat betreft haar aanvragers/verbruikers die zich bevinden in het grondgebied van de gemeente Alblasserdam.
Het openbaar belang dat wordt behartigd	Instandhouding van de drinkwatervoorziening en het rioleringsstelsel. Afvoer van rioolwater is tevens in het belang van het milieu.
Deelnemende partijen	31 gemeenten: Alblasserdam, Alphen aan den Rijn, Bergambacht, Bodegraven-Reeuwijk, Boskoop, Giessenlanden, Gorinchem, Gouda, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Kaag en Braassem,

	Krimpen aan den IJssel, Leerdam, Leiderdorp, Liesveld, Molenwaard, Nederlek, Nieuwkoop, Ouderkerk, Papendrecht, Ridderkerk, Rijwoude (minus Benthuisen), Schoonhoven, Sliedrecht, Vianen, Vlist, Waddinxveen, Zederik, Zoeterwoude, Zuidplas, Zwijndrecht.
Bestuurlijk belang	
Bestuurlijke betrokkenheid (Wijze waarop gemeente (bestuurlijk) betrokken is (AB, DB, RvT, RvC, AvA of Directie))	De gemeente is bestuurlijk betrokken in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Sturing of toezicht? (Wordt de relatie met de verbonden partij gekenmerkt door sturing of toezicht (in detail of op hoofdlijnen)? Hoe is de relatie in de praktijk vormgegeven?)	Toezicht op hoofdlijnen via jaarrekening en begroting.
Besluitvorming (Datum, wijze van besluitvorming deelname (college- of raadsbesluit))	De laatste samenwerkingsovereenkomst is op 18 november 2003 getekend door de burgemeester als vertegenwoordiger van de gemeente. Er is sprake van een collegebesluit op grond van art. 160 lid 1 sub e Gemeentewet.
Vertegenwoordiger 1. Naam vertegenwoordiging in bestuur verbonden partij 2. Mandaat (ja/nee)? 3. Benoeming door raad (ja/nee)?	1. A.L. Cardon 2. Nee. 3. Nee.
Titel (Persoonlijke titel / q.q./uit hoofde van functie?)	Uit hoofde van functie.
Functie (Functie vertegenwoordiger gemeente binnen verbonden partij)	Vertegenwoordiger in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Benoeming bestuurders (Heeft de gemeente recht van voordracht of benoeming bestuurders (cq. leden RvC)?)	De algemene vergadering van aandeelhouders heeft het recht om personen aan te bevelen als commissaris.
Financiën en deelname	
Financiële belangen gemeente 1. Hoogte bijdrage gemeente in begroting verbonden partij (ca.)? 2. Waar is dit op gebaseerd (bijv. inwoneraantal)? 3. Betreft dit een subsidie (project- of exploitatie-subsidie)? 4. Wat is de omvang van het aandeel in het aandelenkapitaal (percentage)? 5. Welke garanties zijn er verstrekt? 6. Wat zijn de opbrengsten voor de gemeente? In geval van beleggingsdeelnames.	1. De gemeente heeft 18 aandelen in bezit. 2. Gebaseerd op het aantal ingezetenen van het jaar waarin gemeenteraadsverkiezingen gehouden worden. 3. N.v.t. 4. Dit is 2,4% van het totaal. 5. N.v.t. 6. Het behaalde resultaat (zie hieronder) is toegevoegd aan de algemene reserve. Er is zodoende geen dividend uitgekeerd.
Resultaat verbonden partij (Wat is het resultaat van de verbonden partij?)	Het bedrijfsresultaat van de verbonden partij in 2012 is € 8.051.000,-
Vermogen / risico's 1. Wat is het eigen vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar? 2. Wat is het vreemd vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar? 3. Zijn er nieuwe risico's in het weerstandsvermogen?	De gegevens uit de begroting 2012 zijn niet bekend. Op basis van de jaarverslag 2012: 1. Per 1-1-2012: € 77.208.000 Per 31-12-2012: € 81.916.000 2. Per 1-1-2012: € 116.293.000 Per 31-12-2012: € 111.852.000 3. Nee, er zijn geen nieuwe risico's in het weerstandsvermogen.
Algemeen	
Risico's (Welke risico's kunnen zich voordoen (NB alleen risico's die de gemeente raken)? Onderscheid	De gemeente loopt financieel risico over het ingebrachte geld. De gemeente bezit 18 aandelen met elk een nominale waarde van €

<i>politieke, juridische, financiële risico's en een onderbouwing van deze risico's.)</i>	455,-. Met een totale waarde van € 8.190,-.
Voorgedane of voorgenomen veranderingen	Nee, er hebben zich geen veranderingen voorgedaan en deze zijn ook niet voorgenomen.

Basisinformatie	12.
Naam verbonden partij	Bank Nederlandse Gemeenten
Vestigingsplaats verbonden partij (Adres)	Koninginnegracht 2, 2514 AA, Den Haag Postbus 30305, 2500 GH, Den Haag Tel: 070-3454743 www.bng.nl
Soort verbonden partij (GR (met of zonder openbaar lichaam), Vennootschap (BV/NV), Stichting, Vereniging)	Naamloze Vennootschap
Sinds wanneer is de partij verbonden	Sinds 1956.
Doelen, taak, zeggenschap	
Doel verbonden partij (Oorspronkelijk doel: in statuten, samenwerkingsovereenkomst, oprichtingsakte)	Uitoefening van het bedrijf van bankier ten dienste van overheden. De Bank Nederlandse Gemeenten biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering, elektronisch bankieren en beleggen.
Taken t.b.v. gemeente (Welke taken voert de verbonden partij t.b.v. de gemeente uit? Informatie uit statuten/ subsidiebeschikking/ aanbesteding etc.)	Draagt bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger met gespecialiseerde financiële dienstverlening.
Het openbaar belang dat wordt behartigd	Financieel beheer
Deelnemende partijen	Naast Alblasserdam zijn er vele andere overheidsinstellingen aandeelhouder.
Bestuurlijk belang	
Bestuurlijke betrokkenheid (Wijze waarop gemeente (bestuurlijk) betrokken is (AB, DB, RvT, RvC, AvA of Directie))	De gemeente heeft stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De Commissarissen worden door de AVA benoemd.
Sturing of toezicht? (Wordt de relatie met de verbonden partij gekenmerkt door sturing of toezicht (in detail of op hoofdlijnen)? Hoe is de relatie in de praktijk vormgegeven?)	Toezicht op hoofdlijnen via jaarrekening en begroting.
Besluitvorming (Datum, wijze van besluitvorming deelname (college- of raadsbesluit))	Collegebesluit.
Vertegenwoordiger 1. Naam vertegenwoordiging in bestuur verbonden partij 2. Mandaat (ja/nee)? 3. Benoeming door raad (ja/nee)?	1. P.J. Verheij 2. Nee. 3. Nee.
Titel (Persoonlijke titel / q.q./uit hoofde van functie?)	Uit hoofde van functie.
Functie (Functie vertegenwoordiger gemeente binnen verbonden partij)	Vertegenwoordiger gemeente in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Benoeming bestuurders (Heeft de gemeente recht van voordracht of benoeming bestuurders (cq. leden RvC)?)	De commissarissen worden door de algemene vergadering van aandeelhouders benoemd.
Financiën en deelname	

Financiële belangen gemeente 1. Hoogte bijdrage gemeente in begroting verbonden partij (ca.)? 2. Waar is dit op gebaseerd (bijv. inwoneraantal)? 3. Betreft dit een subsidie (project- of exploitatiesubsidie)? 4. Wat is de omvang van het aandeel in het aandelenkapitaal (percentage)? 5. Welke garanties zijn er verstrekt? 6. Wat zijn de opbrengsten voor de gemeente? In geval van beleggingsdeelnemingen.	1. De gemeente heeft 9.477 aandelen in haar bezit. 2. N.v.t. 3. N.v.t. 4. 0.017% 5. De bank heeft zich voor € 289.000.000,- garant gesteld voor derden in 2012. Het betreffen voornamelijk letters of credit die de bank heeft afgegeven ten behoeve van klanten in de nutssector. 6. Over 2012 ontvangt de gemeente in 2013 Circa € 14.121 dividend.
Resultaat verbonden partij (Wat is het resultaat van de verbonden partij?)	De winst van 2012 voor belastingen bedroeg de nettowinst na belastingen € 332 mln.
Vermogen / risico's 1. Wat is het eigen vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar? 2. Wat is het vreemd vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar?	Op basis van de jaarrekening 2012 per 31 december: 1. 1-1 € 1.897.000.000, 31-12: € 2.752.000.000 2. 1-1: € 134.563.000, 31-12: € 139.476.000,-
Algemeen	
Risico's (Welke risico's kunnen zich voordoen (NB alleen risico's die de gemeente raken)? Onderscheid politieke, juridische, financiële risico's en een onderbouwing van deze risico's.)	De gemeente loopt risico over haar ingebrachte geld (€ 21.500)
Voorgedane of voorgenomen veranderingen	Er zijn geen voorgedane of voorgenomen veranderingen.

Basisinformatie	13.
Naam verbonden partij	Regionaal OntwikkelingMaatschappij-Drechtsteden (ROM-D)
Vestigingsplaats verbonden partij (Adres)	Noordendijk 250, 3300 AH, Dordrecht Postbus 310, 3300 AH, Dordrecht Tel: 078-6480660 www.rom-d.nl
Soort verbonden partij (GR (met of zonder openbaar lichaam), Vennootschap (BV/NV), Stichting, Vereniging)	De ROM-D is een publiek-privaat samenwerkingsverband van de gemeenten in de Drechtsteden, de Provincie Zuid-Holland, de BNG en het gemeente Rotterdam .
Sinds wanneer is de partij verbonden	Sinds 1999.
Doelen, taak, zeggenschap	
Doel verbonden partij (Oorspronkelijk doel: in statuten, samenwerkingsovereenkomst, oprichtingsakte)	Het versterken en uitbouwen van de regionale economie in die zin dat een permanente toekomstige meerwaarde ontstaat en tenminste aansluiting wordt gevonden bij de landelijke ontwikkeling.
Taken t.b.v. gemeente (Welke taken voert de verbonden partij t.b.v. de gemeente uit? Informatie uit statuten/ subsidiebeschikking/ aanbesteding etc.)	- Revitaliseren van bestaand (verouderd) bedrijfsterrein; - Ontwikkeling van economische activiteiten zoals perifere detailhandel, zakelijke dienstverlening, (zee)havens ontwikkeling, leisure etc.; - Het ontwikkelen en uitgeven van nieuw bedrijfsterrein; - Vergroten van de naamsbekendheid van de regio door promotie en acquisitie; - Het (her)ontwikkelen van (grootschalige) bedrijfsterreinen, al of niet in combinatie met, ecologische zones c.q. recreatieve voorzieningen. De revitalisering en het ontwikkelen van economische activiteiten is de grootste opgave
Het openbaar belang dat wordt behartigd	Economie ontwikkelen in de Drechtsteden.
Deelnemende partijen	De individuele Drechtstedengemeenten zijn samen met de provincie aandeelhouder van de Holding ROM-D NV. De Holding ROM-D NV is samen met de gemeente Dordrecht en de Provincie Zuid-Holland aandeelhouder in Rom-D Capital BV. De Holding ROM-D NV is samen met BNG-Gebiedsontwikkeling en de gemeente Rotterdam aandeelhouder in ROM-D beheer NV. Rom-D Beheer NV is samen met de individuele Drechtstedengemeenten, BNG Gebiedsontwikkeling en de gemeente Rotterdam vennoot van Rom-D Dordtse Kil III CV. Rom-D Holding NV is samen met Rom-D Capital BV aandeelhouder in Rom-D Capital Beheer BV. Rom-D Capital Beheer BV is behorend vennoot van Rom-D Projecten CV. Hierin zijn alle overige projecten binnen Rom-D ondergebracht.
Bestuurlijk belang	
Bestuurlijke betrokkenheid	Het Drechtstedenbestuur vaardigt

<i>(Wijze waarop gemeente (bestuurlijk) betrokken is (AB, DB, RvT, RvC, AvA of Directie))</i>	vertegenwoordigers af voor AvA. Het college verleent het Drechtstedenbestuur voorafgaand aan iedere vergadering van de AvA een volmacht. A. Cardon is vanuit de gemeente Alblasterdam de portefeuillehouder.
Sturing of toezicht? <i>(Wordt de relatie met de verbonden partij gekenmerkt door sturing of toezicht (in detail of op hoofdlijnen)? Hoe is de relatie in de praktijk vormgegeven?)</i>	Sturing
Besluitvorming <i>(Datum, wijze van besluitvorming deelname college- of raadsbesluit))</i>	Raadsbesluit: 24-6-1999 Collegebesluit 26-5-1999
Vertegenwoordiger 1. Naam vertegenwoordiging in bestuur verbonden partij 2. Mandaat (ja/nee)? 3. Benoeming door raad (ja/nee)?	Niet van toepassing
Titel <i>(Persoonlijke titel / q.q./uit hoofde van functie?)</i>	Niet van toepassing
Functie <i>(Functie vertegenwoordiger gemeente binnen verbonden partij)</i>	Niet van toepassing
Benoeming bestuurders <i>(Heeft de gemeente recht van voordracht of benoeming bestuurders (cq. leden RvC)?)</i>	Holding ROM-D: Het dagelijks bestuur wordt benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders. ROM-D Beheer NV: Het dagelijks bestuur en vier commissarissen worden benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financiën en deelname	
Financiële belangen gemeente 1. Hoogte bijdrage gemeente in begroting verbonden partij (ca.)? 2. Waar is dit op gebaseerd (bijv. inwoneraantal)? 3. Betreft dit een subsidie (project- of exploitatiesubsidie)? 4. Wat is de omvang van het aandeel in het aandelenkapitaal (percentage)? 5. Welke garanties zijn er verstrekt? 6. Wat zijn de opbrengsten voor de gemeente? In geval van beleggingsdeelnemingen.	1. Alblasterdam levert geen jaarlijkse bijdrage aan de exploitatie van Rom-D; 2. niet van toepassing; 3. niet van toepassing; 4. Alblasterdam heeft 2% van de aandelen in Rom-D Holding NV en 3% van de aandelen in Rom-D Dordtse Kil III CV; 5. Niet van toepassing; 6. Op dit moment is geen sprake van rendement op het ingebrachte kapitaal.
Resultaat verbonden partij <i>(Wat is het resultaat van de verbonden partij?)</i>	Jaarrekening 2012: Holding ROM-D NV: € 1.785 negatief; ROM-D Beheer NV (voor belastingen): €0; ROM-D Beheer NV (na belastingen): € 9.972 negatief; ROM-D CV: € 2.344.426 negatief; ROM-D Capital BV: € 1.662 negatief.
Vermogen / risico's 1. Wat is het eigen vermogen v/d partij aan het begin en het eind van het begrotingsjaar? 2. Wat is het vreemd vermogen v/d partij aan het	Hieronder staan de gegevens uit de Jaarrekening 2012. <u>Holding ROM-D NV:</u>

<i>begin en het eind van het begrotingsjaar?</i> 3. <i>Zijn er nieuwe risico's in het weerstandsvermogen?</i>	1. Per 1-1-2012: € 42.404; Per 31-12-2012: € 40.619; 2. Per 1-1-2012: € 20.000; Per 31-12-2012: € 21.500. <u>ROM-D Beheer NV:</u> 1. Per 1-1-2012: € 45.384; Per 31-12-2012: € 35.412; 2. Per 1-1-2012: € 459.023; Per 31-12-2012: € 424.617. <u>ROM-D CV:</u> 1. Per 1-1-2012: € 11,8 miljoen; Per 31-12-2012: € 9,5 miljoen; 2 Per 1-1-2012: € 9,5 miljoen; Per 31-12-2012: € 11 miljoen. <u>Rom-D Capital BV</u> 1. Per 1-1-2012: niet van toepassing; Per 31-12-2012: € 16.338; 2. Per 1-1-2012: niet van toepassing; Per 31-12-2012: €10.001.500.
Algemeen	
Risico's <i>(Welke risico's kunnen zich voordoen (NB alleen risico's die de gemeente raken)? Onderscheid politieke, juridische, financiële risico's en een onderbouwing van deze risico's.)</i>	De gemeente loopt risico over haar aandelenkapitaal in Rom-D Dordtse Kil III CV (€120.723). Er is op dit moment geen goed zicht op de risico's die Rom-D loopt en mogelijke beheersmaatregelen. Voor een goed overzicht hiervan wordt gepleit in de AvA van Rom-D.
Voorgedane of voorgenomen veranderingen	In de administratie van Rom-D was een boekwaardeverlies op het project Kijfhoek opgenomen. Het verlies bedroeg ongeveer € 600.000. Dit verlies was nog niet verdeeld over de deelnemende gemeente. Inmiddels is besloten deze ten laste te brengen van de vereveningsreserve. Het aandeel van Alblasserdam in de vereveningsreserve is daardoor gedaald van € 132.536 naar € 90.581. Vervolgens is de vereveningsreserve, een bijdrage aan Rom-D Capital, in 2013 omgezet in Aandelenkapitaal Rom-D Holding. Holding is aandeelhouder van Rom-D Capital. Alblasserdam heeft hiermee een indirect belang (stemrecht) gekregen in Rom-D Capital. Rom-D Capital gebruikt de middelen om projecten te financieren. BNG Gebiedsontwikkeling wil uitsluitend nog betrokken zijn op het project Dordtse Kil III. Voor de overige projecten is in 2013 een aparte CV opgericht. Om de structuur van Rom-D niet onnodig complex te maken is ervoor gekozen één CV op te richten voor de overige projecten, in plaats van afzonderlijke CV's per project. Beherend vennoot van deze CV is Rom-D Capital Beheer BV. De Holding Rom-D NV is samen met Rom-D Capital BV aandeelhouder van deze BV. Hiermee hebben de Drechtstedengemeenten en

	provincie Zuid-Holland volledig zeggenschap over de overige projecten binnen Rom-D. Tot slot is het investment committee opgericht. Dit committee bestaat uit deskundigen. Zij adviseren over kapitaalaanvragen op basis van criteria die door de Drechtsteden zijn vastgesteld. Momenteel wordt door de Drechtsteden een verkenning gedaan naar de toekomst van Rom-D.
--	--